

XÜLASƏLƏR KİTABI | ABSTRACTS BOOK

VI İQTİSADİYYAT VƏ İDARƏETMƏ SAHƏSİNDƏ TƏDQIQATÇILARIN BEYNƏLXALQ ELMİ KONFRANSI INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE OF ECONOMICS AND MANAGEMENT RESEARCHES

23-26 May 2024

Heydər Əliyev Mərkəzi | Heydar Aliyev Center

XÜLASƏLƏR KİTABI ABSTRACTS BOOK

www.iscemr.com

**“VI. İQTİSADİYYAT VƏ İDARƏETMƏ” SAHƏSİNDƏ
TƏDQİQATÇILARIN BEYNƏLXALQ ELMİ KONFRANSI
(ISCEMR-2024)**

**VI. INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE OF
ECONOMICS AND MANAGEMENT RESEARCHERS
(ISCEMR-2024)**

*Responsibility of the papers
belong to the authors*

*Məqalələrlə bağlı bütün
məsuliyyət müəlliflərə aiddir.*

ISBN 978-9952-8479-8-7

Copyright © ISCEMR - 2024

All rights reserved by ISCEMR.

No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form by means, electronic or mechanical, including photocopy, or any information storage and retrieval system, without permission from the conference organizing committee.

Bütün hüquqlar ISCEMR tərəfindən qorunur.

Bu nəşrin heç bir hissəsi konfransın təşkilat komitəsinin icazəsi olmadan elektron və ya mexaniki vasitələrlə, o cümlədən fotokopiya və ya hər hansı məlumat saxlama və axtarış sistemi ilə çoxaldıla və ya hər hansı formada paylaşıla bilməz.

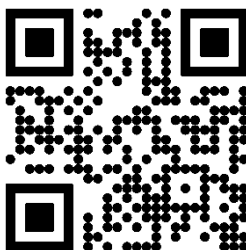
BAKI - 2024

XÜLASƏLƏR KİTABI

ABSTRACTS BOOK

Kitabın elektron versiyası üçün scan edin

Scan for an electronic version of the book

REDAKTORLAR / EDITORS

Prof. Ədalət Muradov / Prof. Adalat Muradov

UNEC

Prof. Yaşar Kəlbəliyev / Prof. Yashar Kalbiyev

UNEC

Dos. Fariz Əhmədov / Assoc. Prof. Fariz Ahmadov

UNEC

Dos. İlqar Seyfullayev / Assoc. Prof. Ilgar Seyfullayev

UNEC

İlkin Məmmədov / Ilkin Mammadov

Istanbul University

Üz Qabığının Dizaynı / Cover Design

Təmkin Məmmədov / Tamkin Mammadov

**KONFRANSIN FƏXRİ SƏDRİ / CONFERENCE
HONORARY CHAIRMAN**

Prof. Dr. Adalat Muradov, Azerbaijan State University of Economics

KONFRANSIN SƏDRİ / CHAIR OF CONFERENCE

Assoc. Prof. Aytan Huseynli, Azerbaijan State University of Economics

**KONFRANSIN İDARƏ HEYƏTİ / STEERING COMMITTEE OF
CONFERENCE**

İlkin Mammadov, Istanbul University

Gulnar Maharramova, Azerbaijan State University of Economics

Mirlazim Dadashov, Azerbaijan State University of Economics

Sevda Huseynova, Azerbaijan State University of Economics

Nargiz Hajiyeva, Azerbaijan State University of Economics

Roya Sultanova, Azerbaijan State University of Economics

KONFRANSIN TƏŞKİLAT KOMİTƏSİ / ORGANIZING COMMITTEE

- Neman Muradli – Azerbaijan State University of Economics
- Shaig Asgarov – Azerbaijan State University of Economics
- Amina Malikova – Heydar Aliyev Center
- Aleksander Ostenda - Academy of Silesia
- Azamat Maksudunov - Kırgız – Turkish Manas University
- İlqar Seyfullayev – Azerbaijan State University of Economics
- Ionut Traian Luca - Babes-Bolyai University
- Sevinc Mammadova - The George Washington University
- İlhan Ege - Mersin Üniversitesi
- Samira Shamkhalova – Azerbaijan State University of Economics
- Seyhan Murtezan Ibrahimli - International Balkan University
- Nasimi İsmayilov– Azerbaijan State University of Economics
- Mirzana Pašić Kodrić - University of Sarajevo
- Seymur Mirzayev – Regional Development Public Union
- Chinara Baliyeva - Regional Development Public Union
- Konul Babazade - Regional Development Public Union

- Orkhan Habibov – Heydar Aliyev Center
- Jala Muradova - Regional Development Public Union
- Sevinj Mahamaliyeva - Regional Development Public Union
- Zafiq Khalilov – Heydar Aliyev Center
- Kiran Sood - Chitkara University
- Maria Kmety Barketova - Bratislava University of Economics
- Ismail Kocayusufoglu - Canadian Institute of Technology
- Tariyel Zeynalov – Heydar Aliyev Center
- Bobir Tursunov - Tashkent State University of Economics
- Alina Nuta - Danubius University
- Zahra Murad - University of Portsmouth
- Logaiswari Indiran - Azman Hashim International Business School Universiti Teknologi Malaysia
- Fagan Hasanzade – TƏBİB
- Mehmet Yuce – Azerbaijan State University of Economics
- Jaroslav Dugas - University of Economics in Bratislava
- Ewelina Idziak - Uniwersytet Kazimierza Wielkiego
- Seymour Najafov - Azerbaijan State University of Economics
- Sabuhi Ahmadov – Heydar Aliyev Center
- Marina Stefanova - University of Sofia Bulgaria
- Nigar Gafarova – Heydar Aliyev Center
- Abdülmecit Nuredin - International Vision University
- Zekai Ozdemir - Istanbul University
- Kadir Ardiç - Kırgız – Turkish Manas University
- Suqra Humbatova – Azerbaijan State University of Economics
- Demet Chak - Istanbul University
- Kamala Nadjafova– Azerbaijan State University of Economics
- Tetyana Nestorenko - Academy of Silesia
- Liza Alili Sulejmani - International Balkan University
- Ketı Tskhadadze - The University of Georgia
- Paulína Krnáčová - University of Economics in Bratislava
- Martin Bosak - University of Economics in Bratislava
- Aygun Abdulova - Azerbaijan State University of Economics
- Lenka Kuhnova - University of Economics in Bratislava
- Catherine Enoredia Odorige - University of Dunaújváros
- Otar Abesadze - Gürcüstan Milli Universiteti
- Yusif Aliyev - Azerbaijan State University of Economics
- Sanju Purohit - Akamai University
- Kovács Szilvia - University of Dunaújváros
- Joanna Siekiera - Marine Corps University

- Yuriy Danko - Sumi Milli Aqrar Universiteti
- Nihad Aliyev - University of Technology Sydney (UTS)
- Ganira Ibrahimova - Universität Siegen
- Jabrayil Valiyev – Azerbaijan State University of Economics
- Serdar Orhan – Sakarya University
- Adila Abdullayeva – Azerbaijan State University of Economics
- Farid Jabbarli- Azerbaijan Tourism and Management University
- Rana Huseynova - Azerbaijan State University of Economics
- Felix Angel Popescu - Agora University of Oradea
- Lukas Baschung - Swiss Eurasian Institute of Management (SEIM)
- Bakhtiyar Salmanov - London School of Economics
- Galandar Mammadli - Azerbaijan State University of Economics
- Jala Heydarova - Azerbaijan State University of Economics
- Nargiz Hajiyeva - University of St.Gallen
- Elvin Alirzayev - Academy of the State Customs Committee of Azerbaijan
- Aydan Aliyeva - Potsdam University
- Sevinj Majid - Azerbaijan State University of Economics
- Fauzia Faridi - Aligarh Muslim University
- Darshana Gurung - Business Management at M S Ramaiah College of Arts
- Nurhodja Akbulayev Azerbaijan State University of Economics
- Katarina Aškerc Zadravec - Ljubljana School of Business
- Munavvar Hasanli – Azerbaijan State University of Economics
- Berik Sabdenaliyev - SDU University Business School
- Elchin Huseybli – Azerbaijan State Art Gallery
- Ulke Hilal Celik – Ataturk University
- Ainur Abdrazakova - SDU University Business School
- Dilshad Guzel – Ataturk University
- Ugur Coban - SDU University Business School
- Ardak Korzhinbayeva - SDU University Business School
- Guljannat Huseynli - Old Dominion University
- Shafa Alizade - Azerbaijan State University of Economics
- Sinem Celik – Ataturk University
- İlham Rustamov – Azerbaijan State Oil and Industry University
- Raphael Pitera - University of Rzeszow
- Şhafag Musavi – Azerbaijan State University of Economics
- İmangulu Muradzade – Azerbaijan State University of Economics
- Anar Ibrahimov - University of Porto
- Rashed Jahanger - Center for Management and Development Research
- Aqil Eyyazov - Azerbaijan University of Technology
- Abrehet Mehari Gebreselassie - Ethiopia Civil Service University

- Narmin Masimli - Azerbaijan State Agricultural University
- Nihad Huseynov - Martin Luther University Halle-Wittenberg
- Vugar Mustafayev - Mingachevir State University
- Leyla Yusifova - Azerbaijan State University of Economics
- Alig Baghirov - UTECA - Azerbaijan Technology University
- Lala Mammadzada - Université de Montréal
- Elnara Mammadova – Azerbaijan State University of Economics
- Ebrima Gomez - University of Illinois Springfield
- Faiza Bashir - Government College for Women Township
- Elnur Hasanov - ANAS Ganja

SCIENTIFIC COMMITTEE / ELM KOMİTƏSİ

- Prof. Ana Salinas de Frías - University of Malaga
- Prof. Anukriti Sharma - India Kota University - India
- Prof. Adalberto A. Fischmann - Sao Paulo University - Brazil
- Prof. Ahmet Ay - Selçuk University – Türkiye
- Prof. Ali Tas - Sakarya University - Türkiye
- Prof. Anvar İslamov - Dashkant State Economics University – Uzbekistan
- Prof. Ayse Tansel Chetin- Yalova University - Türkiye
- Prof. Bulent Dervish - International Vision University – North Macedonia
- Prof. Carlos Sousa de Reis - Coimbra University - Portugal
- Prof. Cemal Zehir - Yildiz Technical University - Türkiye
- Prof. Cem Ishik - Anadolu University - Türkiye
- Prof. David Crowther-De Montford University - Great Britain
- Prof. Ege İlhan - Mersin University - Türkiye
- Prof. Gökhan Karabulut - International Labour Organization - Switzerland
- Prof. Haldun Soydal - Selçuk University - Türkiye
- Prof. Halil Tunalı - Istanbul University - Türkiye
- Prof. Himmet Karadal - Bolu Abant İzzet Baysal University - Türkiye
- Prof. Iza Gigauri - St. Andrew the First-Called Georgian University - Georgia
- Prof. Jae-Woong Byun - Keimyung University – South Korea
- Prof. Kadir Ardiç - Kyrgyz Turkish Manas University - Kyrgyzstan
- Prof. Karimjon Akhmedjanov - Tashkent State University of Economics - Uzbekistan
- Prof. Kutluk Kaghan Sümer - İstanbul University - Türkiye
- Prof. Lütfihak Alpkan - İstanbul Technical University - Türkiye
- Prof. Mahmut Hızıroğlu - İstanbul University - Türkiye
- Prof. Malcolm Hoare - Leicester Castle Business School – Great Britain
- Prof. Mehmet Marangoz - Muğla Sıtkı Koçman University - Türkiye

- Prof. Michele Biasutti - Padova University - Italy
- Prof. Muhsin Halis - Kocaeli University – Türkiye
- Prof. Mulatu Fedaku Zerihun - Tshwane University of Technology - South Africa
- Prof. Orsolya Falus - Dunaujvaros University - Hungary
- Prof. Osman Titrek - Sakarya University - Türkiye
- Prof. Praveen Kumar Khosla - Chitkara University - India
- Prof. Ramona-Rupeika Apoga - Latvia University - Latvia
- Prof. Rasim Hasanov - Azerbaijan State University of Economics - Azerbaijan
- Prof. Recai Coshkun - Bakircay University - Türkiye
- Prof. Remzi Altunisik - Sakarya University - Türkiye
- Prof. Saleh Mammadov - Azerbaijan State University of Economics - Azerbaijan
- Prof. Serdar Altınok - Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Sibel Mehter Aykın - Akdeniz University - Türkiye
- Prof. Stephen P. Harmon - Georgia State University - United States
- Prof. Stupnitskiy Aleksey - Taras Shevchenko National University of Kyiv - Ukraine
- Prof. William W. Cobern - Western Michigan University - United States
- Prof. Yadulla Hasanli - Azerbaijan State University of Economics - Azerbaijan
- Prof. Yashar Kalbiyev - Azerbaijan State University of Economics - Azerbaijan
- Prof. Yuriı Danko - Sumy National Agrarian University - Ukrayna
- Prof. Zahid Mammadov – Azerbaijan State University of Economics - Azerbaijan
- Assoc. Prof. Adam Jakuszewicz - Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz - Polşa
- Assoc. Prof. Ali Eran Balıkel - London Westminster Central College - Great Britain
- Assoc. Prof. Begahmet Abuseytov - Ahmet Yesevi University - Kazakhstan
- Assoc. Prof. Christer Ohlin - University of Kristianstad - Sweden
- Assoc. Prof. Daba Chowdhury - Canterbury Christ Church University - Great Britain
- Assoc. Prof. Damira Baygonuşova – Manas University - Kirghizistan
- Assoc. Prof. Davranbek Yuldashev - University of Economy and Enterprise - Kirghizistan
- Assoc. Prof. Fariz Huseynli - North Dakota University - United States
- Assoc. Prof. Gebre Miruts Beyene - Ethiopian Civil Service University - Efiyopiya

- Assoc. Prof. Geray Musayev - Azerbaijan State University of Economics - Azerbaijan
- Assoc. Prof. Gulzhanat Tayauova - Turan University – Kazakhstan
- Assoc. Prof. Hana Myslivečková - Palacky University – Czech Republic
- Assoc. Prof. Habil László Erdey - Debrecen University - Hungary
- Assoc. Prof. İrge Şener - Çankaya Üniversitesi - Türkiye
- Assoc. Prof. İslam Mahammadi - İslami Azad University - Iran
- Assoc. Prof. José Jesús Delgado Peña - University of Malaga - İspaniya
- Assoc. Prof. Kamran Malikov - Southampton University - Great Britain
- Assoc. Prof. Kiran Sood - Çitkara University - India
- Assoc. Prof. Luisa Esteban - University of Zaragoza - İspaniya
- Assoc. Prof. Olqa Belova - Belarus State University of Economics - Belarus
- Assoc. Prof. Ornela Ramauskaite - Kaunas University of Technology - Litva
- Assoc. Prof. Mohamed Johdi Salleh - International Islamic University - Malaysia
- Assoc. Prof. Nurhodja Akbulayev - Azerbaijan State University of Economics - Azerbaijan
- Assoc. Prof. Pablo García Sempere - University of Granada - Spain
- Assoc. Prof. Ragif Qasimov - Azerbaijan State University of Economics - Azerbaijan
- Assoc. Prof. Szep Tekla - Miskolc University - Hungary
- Assoc. Prof. İzmayloviç Svetlana Viktorovna - Polodks State University - Belarus
- Assoc. Prof. Tamar Magalashvili - Iliia State University – Georgia
- Assoc. Prof. Wirth Julia - University of Western Switzerland for Applied Science and Arts - İsveçrə
- Dr. Anar Paşacanov - Michigan State University – United States
- Dr. Etibar Jafarov - International Monetary Fund – United States
- Dr. Ewelina İdziak - Kazimierz Wielki University - Poland
- Dr. Glukhova Daria - Taras Shevchenko National University of Kyiv - Ukraine
- Dr. Habil Garai-Fodor Monika - Obuda University - Hungary
- Dr. Nail Tahirov - University of Zurich - Switzerland
- Dr. Lidija Weis - University of Ljubljana - Slovenia
- Dr. Slawomir Krzychala - University of Lower Silesia - Poland

KATİBLİK / SECRETARY

- Samir Aghayev – UNEC
- Khayala Hajiyeva – UNEC
- Ulkar Zeynalova – Azerbaijan State Art and Culture University

- Parvin Abbasova – UNEC
- Gultaj Tahirli – UNEC
- Basira Babayeva Jafarli – UNEC
- Ramila Rzayeva – UNEC
- Khadija Karimli – UNEC
- Jamila Bayramli – UNEC
- Ilaha Taghiyeva – UNEC
- Chinara Dadashova – UNEC
- Jalə Teymurlu – UNEC
- Nihad Huseynli - UNEC
- Nahid Gudratli – Istanbul Technical University
- Orkhan Hamidov – Wroclaw Business Academy
- Nahid Muradli - Eötvös Loránd University (ELTE)
- Yagmur Can - Süleyman Demirel University

MÜNDƏRİCAT

Müəlliflər Authors	Mövzu Topic	Səhifə Page
Lenka Kuhnová, Petra Szaryszová, Michal Stričík, Martin Bosák	Alternative Sources for the Sustainable Development of Thermal Power Plants: Case Study of Slovak Republic as a significant potential for transformation within the V4 region	1
Hicham Ayad Alina Cristina Nuta	Time Varying Causal Relationship Between Different Uncertainties and Renewable Energy Consumption in USA	2
Sümeyye Şeyma Erdik Mehmet Sinan Temurlenk	Avrasya Ülkelerinde Küresel İklim Değişikliğinin Tarımsal Katma Değer Üzerine Etkisi	3
Zafer CESUR Salih MEMİŞ	Sürdürülebilir Tüketim Açısından Yeşil Tüketim ve Yeşil Tüketici Davranışlarının İncelenmesi	4
Bauyrzhan Yedgenov Rana Rzayeva	Impact of Investment Strategies on Sustainable Development in Kazakhstan and Other Turkic Countries: A Time-Series and Panel Analysis	5
Emre Esat Topaloglu Tugba Nur Ilhan Ege	The Nexus between Green Finance, Green Energy, Green Technology, and Fintech in the Framework of Sustainable Development	6
Ewelina Idziak Tomasz Bojar- Fijalkowski	Implementation of ESG Principles - Legal and Economic Approach	7
Nisar Ahmad Amjad Naveed	Green Entrepreneurship: Evolution Of The Literature And Future Research Directions	8
Salih MEMİŞ Selçuk KORUCUK	Sürdürülebilir Pazarlama Stratejilerine Etki Eden Faktörlerin Önceliklendirilmesine	9

	Yönelik Giresun İlindeki Oteller Üzerine Bir Araştırma	
Asmar Isayeva	The Competitive Edge of Azerbaijan for Green Ammonia Exports in Global Energy Transitions	10
Salkynbayeva Fatima Davitbayevna Tayauova Gulzhanat Zhubatkanovna Yesturliyeva Aigul Iklasovna Dababrata Chowdhury	Innovation and Entrepreneurial Ecosystems	11
Mazahim Azimov	Economics of Renewable and Alternative Energy Sources	12
Afag Huseyn Fargana Musayeva Amil Alili Shafizade Elnure	Green Economy and Employee Participation in The Formation and Distribution of Income of Enterprises	13
Turgay Nasirli	The Impact of Financial Policies on Promoting the Development of Green Innovation	14
Ramil I. Hasanov Jamil I. Safarov Arzu J. Safarli	Analyzing and Forecasting CO2 Emissions in the Aluminum Sector using ARIMA Model	15
Sevinc Qəribova	Ətraf Mühit, Təbii Sərvətlər və Birbaşa Xarici İnvestisiyaların İqtisadiyyata Təsiri: Azərbaycanca İqtisadi İnkişaf və Karbon Emissiyası Arasındakı Əlaqənin Ekonometrik Təhlili	16
Öznur Taşdöken Gülden Bölük	Azerbaycan'da Ekonomi- Enerji İlişkisi: Prisma Yöntemi ile Meta-Sentez Analizi	17

Maria Kmety Bartekova Helena Majduchova	Utilizing Sustainable Development Goals to Promote Sustainable Consumption, Production, and Economic Growth in V4 Countries	18
Taner Akçaci Pınar Karaođlan	Green Logistics: Collaboration Between Humanitarian Aid Organizations and Private Sector	19
Dr. Mushtaq Ahmad Shah, Bandna Thakur Dr Shweta Dewangan	Examining the Impact of Circular Economy on Brand Reputation and Financial Performance of Indian Companies	20
Selçuk Korucuk Salih Memiş	Lojistik İşletmelerinde Yeşil Girişimciliğın Önündeki Engellerin Çok Kriterli Karar Verme Yöntemleri İle Ağırlıklandırılması: Giresun İli Örneđi	21
Mastura Sidikova	Development of Tourism Services and Infrastructure in Samarkand	22
Elçin Məmmədžadə	Bərpa Olunan Enerji Mənbələrindən İstifadənin Yaşıl Maliyyə Mexanizmi	23
Aziz Eftehari Rovshan Khalilov Narmina Alasgarova	Nutritional/ Pharmacological Properties Of Tea-Based Beverages: From Traditional To Green Food İndustry.	24
Elnur Huseynzade Hamid Abdullayev	Modeling and Creation of an Autonomous Photovoltaic System in MATLAB/SIMULINK: A Review of Green Technologies	25
Rəsulžadə Şəfiqə	Logistika və Nəqliyyat Proseslərində Yaşıl Strategiyalar: Davamlı Mobillik üçün Yol Xəritəsi	26

Gunduz Jamalzade Arif Saldanli Elgiz Jamalzade	Factors Affecting the Total Foreign Exchange Reserve Adequacy of the Central Bank: Turkey and Azerbaijan	27
Bahman Huseynli	Panel Method Analysis of the Causal Relationship Between Tax Revenues and Employment in Terms of Sustainable Tourism Earnings	28
Abduxalıq Nərmin	Yaşıl İqtisadiyyatın İnkişafı Məsələləri	29
Kamran Shykyhly	Analysis of the Impact of “Green Economy” Concept on Sustainable Settlement of Karabakh and Eastern Zangezur	30
Mehdi Ajalli	Ranking the Sustainable Development Dimension using Factor Analysis and SWARA	31
Kamal Mirzayev Khazar Gasimli	Cross-Cultural Variations in Management Control Systems and Strategic Intelligence Model Evidence from Azerbaijan	32
Mehdi Ajalli Ezzatollah Asgharizadeh Hossein Noori	Economic Analysis of The Full Transfer of Water And Sewage Services to The Private Sector (A Case Study in Javadabad and Varamin)	33
Əliyeva Gülnar Əliyev Ümüdvar	Qarabağda Yaşıl Enerji Zonasının Yaradılması	34
Mahmud Mustafayev Julita Wasilczuk	Sustainable Opportunity Recognition : How Do Sustainable Entrepreneurs Recognize Opportunities for Sustainable Development?	35
Khalil Bayramov Sadi Huseynzade	Reverse Logistics Strategies for Product Returns and Consumer Satisfaction	36
Adil Huseynzada	Decentralized Autonomous Organizations (Daos) And Marketing: A New Paradigm For Business Management	37

Mr. Krishna Anil Menon, Adv. Gauri.P. Pai, Ms. Anjali Mansukh, Ms. Kartiki Thakur	Recent, Adaptive, And Innovative Manufacturing Process In Crude Oil And Natural Gas Intensive Industries In Maharashtra, India	38
Təranə İsmayılbəyli	Azərbaycan'da E-Ticaret Ciroğunu Etkileyen Finansal Faktörler	39
Günel Məmmədova	“Yaşıl Dünya Naminə Həmrəylik İli”ndə Aparılan Tədqiqatlar və “Yaşıl” Səhiyyənin Gələcək İqtisadi Perspektivləri	40
Nushaba Həjiyeva Nargiz Həjiyeva Ayshan Məmmədova Guy Kashi, Gadi Rabinowitz, Tzipi Buchnik, Itzik Polad	Sustainability Principles of Green Marketing Green Transformation and Climate Finance - Nature-inspired organization capabilities.	41 42
Baba Məmmədov	Azərbaycanda Dayanıqlı İnkişafa Nail Olmaq üçün "Yaşıl" İqtisadiyyata Keçid	43
Mirzə Dadaşov	İnkişaf Etməkdə Olan Ölkələrdə Xarici Borc və Onun İnkişafı	44
Selçuk Korucuk Ahmet Aytekin	İmalat İşletmelerinde Yeşil Tedarik Zinciri Yönetim Uygulamalarının Önündeki Engellerin Analizi: Ordu İli Örneği	45
Günel Cabbarova	“Yaşıl” İqtisadiyyat Konsepsiyasının Həyata Keçirilməsi Prosesləri və İnsan Kapitalının İnkişafı İndeksinin Qarşılıqlı Təsiri	46
Wang Zhizhong	Развитие Технологий Искусственного Интеллекта в Сфере Цифровых Валют	47
Əlizadə Nərmin	Yaşıl Turizm Konsepti: Şəki Nümunəsi	48

**Müslumat
Allahverdiyeva**

Ərtoğrul Daşqınlı	Xidmət Sferasında Mühəsibat Uçotunun Təşkilinin Normativ Hüquqi Əsasları	49
Şirin Ramazanova	Postmünaqişə Ərazilərində Kənd Təsərrüfatınının Rəqəmsallaşması:Dayanıqlı İnkişaf Aspekti.	50
Nurana Namik Abbasova Turkan Ali Sheydai Ayşe Baran, Necmettin Aktepe Erdal Ertaş, Mehmet Fırat Baran Aziz Eftekhari Rovshan Khalilov Rovnag Rzayev, Narmina Alasgarova	Marketing Problems in Agriculture: Especially in the Field of Grape Farming Green synthesis of magnetic Activated Carbon Supported Ag Nanocomposite obtained from Okra Seeds for the use of Antimicrobial Activities	51 52
Tabriz Aliyev	Modern Diagnostics of Transactions Conducted by Means of Financial Instruments in The Stock Market	53
Fidan Hacıyeva	Təşkilati Strategiyada Yaşıl İnsan Resurlarının İdarə Edilməsinin Rolu və Tətbiqi	54
Aliagha Gasimov Nargiz Hacıyeva Vekil Ibrahimov Movlud Farzaliyev	Increasing ICT use by Enterprises to Accelerate the Transition to a Green Economy in Azerbaijan	55
Нигяр Гулиева	Принципиальные основы построения новой банковской системы сквозь призму устойчивого развития	56

Taner Akçacı Fatma Büşra Kurt	Deniz Lojistiğinde Dijital ve Yeşil Limanların Önemi: Türkiye'deki Sürdürülebilir Limanlar	57
Emin Huseynzade	The Role of CBDC in The Green Central Banking	58
Shakhnoza Tosheva Nargiza Kasimova	Facebook Penetration and Shadow Economy: A Cross-country Study	59
Cuməliyeva Ülkər	İxrac Yönlümlü Bazarların Rəqabət Qabiliyyətliliyi: Rəqabət Siyasəti və İxracın Diversifikasiyası	60
Aynur Orujlu	Green Transport System: Challenges and Opportunities of Sustainable Development	61
İsmayıl Xeyirxəbərov, Pikəxanım Xudiyeva	Azərbaycanın Aqrarərzaq Kompleksinin Dayanıqlı İnkişafı: Problemlər və Milli Prioritetlər	62
Ləman Misirova	Yaşıl Maliyyələşmə Bazarının İnkişafının Təşviqində Dövlətin Rolu	63
Əliyər Əsədov	Sənaye 4.0 Kontekstində Emal Sənayesində Səmərəlilik Hədəfləri və Qiymətləndirmə Meyarları	64
Hədiyyə Abdulkərimova	Müəssisələrdə “Yaşıl İdarəetmə” Anlayışı və Davamlılıq Qavramı	65
Nərmin Cəfərova	Azərbaycanda Vergi Sisteminin Ekoloji Tarazlığın Qorunmasına Təsirinin Qiymətləndirilməsi	66
Arzum Vəliyev	Nəqliyyat Sistemi və Onun İqtisadiyyatın Davamlı İnkişafına Təsiri	67
Salih Memiş Zafer Cesur	Glokale Pazarlama Kavramı ve Örnek Uygulamalar Üzerine Bir İnceleme	68

Ziyatay Rzayev	Azərbaycan İqtisadiyyatında Dayanıqlı İnkişafın Təmin Olunmasında İnvestisiya Amili	69
Fizzə Hüseynova	Azərbaycan İqtisadiyyatının Müasir İnkişaf Meyilləri	70
Ülkər Mövsümova	Yaşıl Marketing Fəaliyyətlərinin İstehlakçıların Satınalma Davranışına Təsiri	71
Victoria Atinuke Olujimi Emeka E. Okafor	Nexus Between Financial And Non-Financial Incentives: A Panacea For Prolific Employees' Performance In A Business Process Outsourcing Firm	72
Ulvu Novruzov	Factors Affecting The Implementation of The Green University Strategy in Higher Education	73
Eljan Matiyev	International Financial Reporting Standards and Financial Reporting Quality	74
İmanlı Gündüz	Təkrarsığortanın İqtisadiyyat və Sığorta sektoruna təsirləri	75
Fidan Qurbanova	Davamlı İnkişaf Kontekstində İqlim Dəyişikliklərinin Maliyyələşdirilməsi	76
Mustafayev İlkin	Education of Green Transformation	77
Tağıyev Murad	Rəqəmsal İqtisadiyyatda Rəqabət Strategiyaları və İnnovasiya	78
Cabbarov Taryel	Bankçılığın İnkişafında Yeni Bir İstiqamət Kimi Rəqəmsal Bankçılıq	79
Lamiyə Rəhimova	Rəqəmsal Texnologiyaların Ölkə İqtisadiyyatına və Mühasibat Uçotuna Tətbiqi Perspektivləri	80

Şamxalova Samirə Əlizadə Samir	Süni İntellekt və Yaşıl Transformasiya ilə Dayanıqlı İnkişafın Təmin Olunması	81
Rəhman Həsənli	Azərbaycanda Aqrar Sektorda Tətbiq Olunan Dövlət Subsidiyalarının Effektivliyinin Təhlili və Qiymətləndirilməsi	82
Hikmət Məmmədli	Vahid İqtisadi Məkanı Təşkil Edən Dövlətlərin (Belarus, Qazaxıstan, Rusiya, Ukrayna) Gömrük Əməkdaşlığında Yaranan Problemlər Və Perspektivlər	83
Saraxanım Cavadzadə	Elektron Bağçılıq Və Göstərilən Xidmətin Keyfiyyətinin Artırılması İstiqamətləri Süni İntellektdən İstifadə	84
Manaf Bağirzadə	There is an Invisible Hand in the Economy, But What About Nature? Regulatory Theory Has the Answer	85
Elgiz Jamalzadə Gunduz Jamalzadə	İslami Finans və Dijitalleşme	86
Əhmədov Ayxan Ramiz	İnsan Resurslarının İdarəedilməsində İşçi Seçmə Və Yerləşdirmə Prosesinin Firmalar Üçün Əhəmiyyəti	87
Isgandarov Nihad Muradzadə Nijat	Challenges of Green Start-ups in the Eastern and Central European Economies	88
Нубар Ибадова	Переход К «Зеленой» Экономике Как Инструмент Достижения Устойчивого Развития В Азербайджане	89
Zhelyo Zhelev Silviya Kostova	Application of Artificial Intelligence to Optimise Control Procedures	90

Turkan Khanishzada	Greening the Economy: Bridging Economic Crisis Theories with Sustainable Development Strategies	91
Fuad Faiq Rasulov	How Effective Is Government Spending On Environmental Protection In A Developing Country? Empirical Evidence From Azerbaijan	92
Əşrəf Məmmədov	Süni İntellektin Tədbiqi Ölkələrarası İnkişaf Fərqi Necə Təsir Edəcək?	93
Magsud Guliyev	Azerbaijan's Progression towards Sustainable Energy: Analyzing Hypothetical Outcomes of Theoretical Research	94
Əli İsmayılov	Azərbaycanda Sığorta Siyasəti: Mövcud Vəziyyətin Təhlili və Sığorta Məhsulları	95
Çiçək İbrahimli	Sığorta Sektorunun Maliyyə Sabitliyinə və Risklərin İdarə Edilməsinə Təsiri	96
Zümrüd Kahayeva	Azərbaycanda “Yaşıl” Enerjinin İnkişaf Perspektivləri	97
Nigar Hüseynli Sedat Durmuşkaya	The Role of Renewable Energy and Research and Development Expenditures in the Economy in BRICS Countries	98
Selçuk Korucuk Ahmet Aytekin	İmalat İşletmelerinde Yeşil Üretim Faaliyetlerine İten Faktörlerin Doğrudan Puanlama Tekniği İle Değerlendirilmesi: Giresun İli Örneği	99
Taner Akçacı Mehmet Bozkurt	Sağlık Ekonomisi ve İlaç Lojistiğinin Önemi	100
Məsimova Aysel	Dünya Bazarının Qloballaşması Şəraitində Azərbaycanın Xarici Ticarətinin İnkişaf Perspektivləri	101

Əbdülrəhim Dadaşov	Yaşıl İqtisadiyyat Sahəsində Çin Təcrübəsi: Azərbaycanca Tətbiqi İmkanları	102
Saida Khalil Shovkat Hasanova	The Blue Economy and the United Nation' Sustainable Development Goals: Challenges and Opportunities.	103
Aytac Əliyeva	Ətraf Mühit Kuznest Əyrisinin Azərbaycan Üçün Keçərliliyi	104
Kamal Mirzayev	Impact of Digital Transformation on Management Control Systems and Strategic Intelligence Model Evidence from Azerbaijan	105
Pərvin Hacıyeva	Qlobal İstiləşmə Və Onunla Mübarizədə İqtisadi Üsullar	106
Farid Allahverdiyev	Impact of IFRS 9 Adoption on Credit Loan Management in Azerbaijani Banking Sector and Financial Stability Implications	107
Sibel MEHTER AYKIN	İrlanda'nın Turizm Politikası ve Akıllı Turizm Uygulamaları	108
Səfərov Anar	Pandemiya Dövründə Beynəlxalq Ticarətdə Baş Verən Tendensiyaların Təhlili	109
Taner Akçacı Okan Güleç	Enflasyon ve Bilgi İletişim Tüketimi İlişkisi	110
Wazir Arif Hussain Basit Gulzar	The Effect of Ethical Leadership on Employees' Innovative Work and Knowledge Sharing Behaviours: The mediating role of Intrinsic Motivation	111
Lamiyə Hüseynova	Turizm İqtisadi-Sənaye Sektoru Kimi	112
Mirzayev Javidan	Advancing Risk Assessment in the Oil and Gas Industry: Leveraging Advanced Technologies for Enhanced Safety and Efficiency	113

Ümüdvar Q. Əliyev Günay Ü. Quliyeva	Qlobal İqlim Dəyişikliklərinin “Yaşıl İqtisadiyyat”ın Formalaşmasına Təsiri Problemləri	114
Aynurə Sultanova	Yeni Ailə Biznesi Fəaliyyətlərinin Tədqiqi və Davamlı İnkişafa Təsiri	115
İsmayılova Leyla	Yaşıl İqtisadiyyata Keçidin Monetar Siyasət Üzərində Təsirinin Təhlili	116
Huang Jiayi	Создание Новой Модели Зеленого Экономического Развития Вдоль «Один Пояса И Один Путь»	117
Aйдан Годжаева	Конкуренция и Устойчивое Развитие	118
Nabat Bəkirova Sarvan	Sabitlikdən Çevikliyə: Davamlı İnkişaf Təcrübələrinə Keçiddə Riskin Qiymətləndirilməsi	119
Misir Məmmədov	Birbaşa Xarici İnvestisiya Determinantları və Birbaşa Xarici İnvestisiyalarla İqtisadi Artım Arasında Əlaqənin Təhlili	120
Elvin Gaffarli	Analysis of the Role of Small and Medium Enterprises in Employment and the Effects of Gender Distribution on Employment	121
Inessa Ainbinder Nadine Ayoubi Pini Davidov	Planning Fallacy In Performing Project Tasks	122
Həsənova Aysel	Yaşıl Maliyyənin Tətbiqi Problemləri Və Mövcud Vəziyyətinin Təhlili	123
Ayşe Çoban Gökçe Şahin Örel	Uluslararası Pazarlamada Start-Up’ların Yeri ve Önemi	124

Elnur Aliyev	The Role and Effectiveness of Economic Policies in Improving of Competitiveness: An Econometric review of Azerbaijan and Türkiye	125
Yusif Mammadov	Development Directions of the Stock Market in Azerbaijan in the Modern Era	126
Merve Yükseksoy Selçuk Korucuk	Lojistik Köylerde Depolama Hizmetlerinin Önceliklendirilmesi: Konya İli Örneği	127
Nijat Mahmudov	Pathways to Prosperity and Sustainability: Assessing the Effects of Transport Infrastructure Investments on Economic Growth and GHG Emissions in Azerbaijan in the Context of COP 29	128
Kəmalə Nəcəfova Pərviz Qurbanov	Əhalinin Sağlamlıq Vəziyyətinin Regionun Sosial-İqtisadi Göstəricilərinə Təsirlərinin Qiymətləndirilməsi	129
Mammadov Elshan Tural Allahverdili Emad Kamil Hussein, Ayad Ali Mohammed Simuzar Mammadova Sultan Thiago Santos, Caroliny Santos	Yaşıl İqtisadiyyat Dövründə Davamlı Turizmin İnkişafına İnnovativ yanaşmalar	130
Khadija Jabrayilova	Using Natural Fibers in Industry as a Supportive Factor for the Sustainable Development Goals, 12th. SDG	131
Mammadli Fidan	The Role of Psychological Ownership in the Relationship Between Transformational Leadership and Proactive Behavior	132
	The Impact of New Technologies on Small and Medium Enterprises: A Case Study in Azerbaijan	133

Ali B. Kutvan Aynur Humbatli Bahruz	Application of the Balance Scorecard System in University Management from the Perspective of Competition, Innovation and Sustainability and A Model Proposal	134
Besti Aliyeva	Yapay Zeka ve İnovasyon	135
Anar İbrahimov	Beşbarmaq Dağı Ornitoloji Turizmin Əsas Destinasiyası Kimi	136
Parvana Mahammad Ismayilova Ulkar Fizuli Isfandiyarova	The Role of Human Capital in Creating of the National Innovation Ecosystem	137
Gunay Panahova Fidan Safarova	The Systematic Analysis Of The Influence Of The Price Mechanism On Ensuring The Competitiveness Of Food Industry Enterprises In The Modern Period	138
Makhmudova Guljakhon N Mustafaeva Nodira Abdullayevna Gulomova Nigora Farxadovna	Creation of A Mechanism for The Development and Introduction of A Model of Complete Transition to The Netzero Energy System in Uzbekistan	139
Hüseyn Əlizadə	Yaşıl İqtisadiyyatın İnnovativ Yolu: Milli İqtisadiyyatda Yenilikçilik və Sürətli İnkişaf	140
Alibek Nauruzbayev Marzhan Berniyazova	AEM Practices in Central Asia	141
Emil Əliyev	Ümumdünya Gömrük Təşkilatı: Qlobal Ticarətin Tənzimləyicisi və Onun Təsirləri	142

Seyidov Ariz	Azərbaycanda Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələrinin Maliyyələşdirilməsi Mexanizmləri	143
Arzu Huseynova Ophelya Mazanova Жанатаева Жансая Кайржановна	The Role of Application of Standards in Economic Growth And Its Evaluation Исследование Логистической Деятельности В Сфере Услуг	144 145
Vusal Musayev	Use Of Digital Technologies By Credit Organization For Financing Agricultural Green Projects	146
Narkulova Shakhnoza	Environmentally sustainable marketing in Uzbekistan: A strategy for enhancing enterprise competitiveness	147
Siyavush Gurbanov	Solvency Management: Strategies And Factors Affecting It	148
Feruzə Askarova	The Role of Individualism in Environmental Performance: Cross-country Evidence	149
Szilárd Malatyinszki Botond Géza Kálmán Zsuzsanna Zugor	Corruption Perception in The Light of Green Transition Indicators	150
Rəqib Məmmədli	Rəqəmsal Maliyyə Texnologiyaları və Bankçılıq: Böyük Verilənlərin (Big Data) Bank Xidmətlərinin İnkişafında Rolu	151
Məhəmməd Yusifov	Dayanıqlı İnkişaf Üçün Alternativ Enerji Mənbələrinin Maliyyələşdirilməsi	152
Amjad Naveed Nisar Ahmad	Evaluating Spatial Spillover Effects Of Renewable And Non-Renewable Energy On Environmental Degradation	153

Ritesh Patel Mitesh Patel	Assessing The Connectedness Among The Equity Markets, Energy Cryptocurrencies And Green Investment: Implications For Portfolio Diversification	154
Mirzəbala Poladov	Əmək Münasibətlərinin Tənzimlənməsinin İqtisadi Mexanizmi kimi Yaşıl İnsan Resurslarının İdarə Olunmasının Tətbiqi	155
Nigar Mammadzada Khatai Aliyev	Environmental Protection versus Economic Growth: Cross-Country Analysis	156
Nazilə Vəliyeva	Dünya Təcrübəsində "Yaşıl" İqtisadiyyatın İnkişaf Meylləri	157
Kəmalə Nəcəfova Rəşid Bayramlı	Azərbaycanda Kiçik və Orta Bizneslərdə Proseslərin Avtomatlaşdırılması və Avtomatlaşma Zamanı Qarşılaşılan Problemlərin Təhlili	158
Рамин Мусаев	Устойчивое Развитие, Зеленая Экономика И Зеленое Финансирование	159
Syeda Nada Qadri Rounak Shahi	Investigating the Adoption Barriers to Renewable Energy Technologies in Developing Countries: Policy Implications	160
Khalilov Khalil Gara	Traditional Versus Behavioral Finance Theory	161
Севиндж Гусейнова	Преодоление Отчуждения От Природы В Контексте Перехода К «Зеленой» Экономике	162
Jalə Niftəliyeva	Azərbaycan Ali Təhsil Müəssisələrində Strateji İdarəetmə	163
Elena Salnikova Irina Kadirova	Green Getaways: An Analysis of Eco-Friendly Accommodation Options in Uzbekistan	164

Lalə Osmanlı	Yaşıl Maliyyə Məhsulları və Yaşıl Maliyyənin Təsiri İstiqamətlərinin Təhlili	165
Fadai Mardanli Mehman	Navigating The New Frontier: Impact of Artificial Intelligence on Global Labor Migration and Economic Strategy	166
Nigar Rzayeva	Turkey in the Global Ecology Group and Energy Scene: Economic and Political Dimensions of Turkey's Rising Importance	167
Vasif Yusifli	The Impact of Technology on Financial Markets: Trends, Challenges, and Opportunities	168
Vəliyev Orxan	Bərpa Olunan Enerji Mənbələrindən İstifadənin Azərbaycanın Dayanıqlı İqtisadi İnkişafına Təsiri	169
Ramil Cəlilov	Alternativ və Bərpa Olunan Enerjinin Azərbaycan üçün Əhəmiyyəti Mövcud Vəziyyət və Gələcək Perspektivlər	170
Ayshan Mustafazada	The Role of Higher Education in Promoting Green and Sustainable Economic Development: Perspectives from Azerbaijan	171
Buğse Nur KÜÇÜK Selçuk KORUCUK	Limanlarda Etkinliğin Artırılmasında Akıllı Lojistik Başarı Kriterlerinin Ağırlıklandırılmasına Yönelik Samsun İlinde Bir Uygulama	172
Mahammad Ahmadov	Paris İklim Anlaşması ve 1,5°C Hedefi	173
Murad Fərəməzov	İnsan Kapitalının İnkişaf Etdirilməsinin Əhəmiyyəti və Sosial Nəticələri	174
Elnur Agazadeh	Analysis of the Modern Situation of Taxation in Small and Medium Enterprises	175

Qafar Şamilov Nuray İbrahimova	Azərbaycanda “Yaşıl İqtisadiyyat”-ın İnkişafı İstiqamətində Sosial Siyasət Tədbirləri	176
Kanan Eyyubov	Factors Affecting Investment Decisions	177
Kristián Kalamen František Pollák Peter Markovič Michal Ruschak Zuzana Dzilská	Open Innovations and the Use of Artificial Intelligence as Tools to Increase Competitiveness	178
Səma Babayeva	Yaşıl Rəqabət Anlayışı və Rəqabətliyin Artırılmasının Müasir Üsulları	179
Vüsal Abbaszadə	İnnovativliyin Ekoloji Şüurlu İstehlakçı Davranışına Təsiri	180
Yegane Veliyeva Hamida İsgəderli	Green Finance in Developed Countries	181
Kamran Khan	Land as a Natural Resource in Islamabad’s Bhara Kahu Bypass Road Construction Project and Economics of the Environment	182
Orxan Məhərrəmov Hicran Muradova	Kənd Təsərrüfatında Yaşıl İqtisadiyyat: İnnovativ Yanaşmalar və Tətbiqlər	183
Nərmin Nuriyeva	Qloballaşma və Azərbaycan İqtisadiyyatının İnnovasiyalı İnkişafı	184
Cəbrayıl Vəliyev Əmrah XXX	Orta Asiya Türkdilli ölkələrinin kənd təsərrüfatı və kimya məhsulları üzrə rəqabət qabiliyyətinin analizi	185
Giorgi KATAMADZE George Abuselidze	Businesses And Government – Relations and Institutional Mechanisms (The Case of Georgia)	186
Nilufər Əliyeva Nigar Hüseynli	Dayanıqlı Maliyyənin Təşviq Edilməsində Yaşıl İstiqrazların Rolu	187

Tural Bayramov	Study of Development Possibilities of Tourism Industry in Karabakh and Eastern Zangezur Economic Regions	188
Niyazi Həsənov Ağarzayev Azər Ahmadova Emiliya	Solving Green Energy Problems in the Context of More Efficient Business Management Based on the Implementation of a Digital Economic Environment	189
Amanova Səyyarə Soltanlı Pərvin	Davamlı İnkişaf və Yaşıl İqtisadiyyata Keçid Strategiyaları	190
Hafiz Ghufuran Ali Khan	Psychological Empowerment and Organizational Identification Expands Employee Openness to Change and Wellness: The Role of Charismatic Executive Leadership Communication	191
Ləman Əhmədova Cəbrayıl Vəliyev	İqtisadi Artım, Enerji İntensivliyi, Urbanizasiya Və Azərbaycanda Ekoloji Ayaq İzi Arasında Əlaqə	192
Anar Mustafayev	Understanding Post-Pandemic Inflation Trends in Azerbaijan: Causes and Consequences	193
Амир Фараджев	Зеленые Финансы И Зеленые Инновации	194
Xəyal Əmiraslanov	Birbaşa Xarici İnvestisiyaların İqtisadi Artıma Təsirinin Təhlili – Azərbaycan Nümunəsində	195
Muslumət Allahverdiyeva Sona Tavakkulova	Tendencies of Green Economy in Advertising Policy of Companies	196
Nərgiz Əlizadə	Xidmət Sferasında İdarəetmə Uçotu və Onun Təşkili Xüsusiyyətləri	197
Xanım Məmmədova	Yük Daşımalarının İdarə Edilməsində Yaranan Tendensiyalar: Problemlər və Həll Yolları	198

Гюнай Ахмедова	«Зелёные» Источники Национального Дохода Азербайджана	199
Səbuhi Ağaverdiyev	Yaşıl İqtisadiyyata İnvestisiyaların Davamlı İnkişaf Təcrübələrinə Təsiri	200
Könül Vəliyeva	Dayanıqlı İnkişafda Qarabağ İqtisadi Rayonunda Turizm Kompleksinin Əvvəlki və İndiki Vəziyyətinin İqtisadi Təhlili	201
Birgül Bayramova	Corporate Governance and Firm Performance	202
Nino Abesadze Otar Abesadze	Contemporary Trends of Remittances Received from Abroad in Georgia	203
Orkhan Shirinzade	Azərbaycan'ın Yeşil İşler ve Yeşil Ekonomi Yolu Üzerine Bir İnceleme	204
Ilham Karimov	Impact of Alternative Energy Investments on Employment in Azerbaijan	205
Seyidhüseyn Eynullayev	Azərbaycan Respublikasının Dayanıqlı İqtisadi İnkişafında İxrac və Rəqabətqabiliyyətlilik Amilləri	206
Aytən İsmayılova	Yaşıl İnsan Resurslarının İdarə Edilməsinə Ümumi Baxış	207
Afag Hacıyeva Firuza Jafarova	Biosafety of Agriculture and Directions of Its Implementation	208
Aytan Hüseynli, Kamala Najafova, Farah Məmmədli Bashiroya	Evaluation of Innovations Brought By The Pandemic	209
Yusif Najafzade	Enhancing Economic Development through Special Economic Zones: The Case of Azerbaijan	210

Cəmil Tağıyev	Yaşıl Enerjinin Azərbaycanın Elektrik Enerjisi İstehsalında Artan Payı: Elektrik Enerjisi İxracı və Rəqəbətqabiliyyətlilik Təhlili	211
Nəsirzadə Rəşad	Azərbaycanın Geoiqtisadi İnkişaf Strategiyasında Bərpa Oluna Bilən Enerji Amilinin Rolu	212
Orxan Rzazadə	Devalüasyondan Sonra Azərbaycan'da Bankacılıq Sektörünün Karlılığı Göstergələrinin Analizi	213
Elza Həsənova	İşğaldan Azad Edilmiş Ərazilərdə “Yaşıl Turizm”in İnkişaf İmkanları	214
Fəqan Əhmədov	Yaşıl İqtisadiyyatın Şərqi Zəngəzur Regionundakı Potensialı: Gələcək Perspektivləri	215
Jeyhun A. Abbasov	Global Analysis of the Turning Points in the Environmental Kuznets Curve	216
Elchin Gulaliyev		
Ilgar Seyfullayev		
Keti Tskhadadze		
Natia Surmanidze	The Impact of the Russia-Ukraine War on the Georgian Real Estate Market	217
Maia Amashukeli		
David Maceček		
Sona Aghayeva	Azərbaycanda Dayanıqlı İnkişaf Kontekstində Ekoturizmin Qiymətləndirilməsi	218
Heydərzadə Mirelgün	2018-2023-ci illər üzrə Azərbaycanda Nağdsız Ödəniş Sistemlərindən İstifadə Göstəricilərinin və Nağdsız Ödəniş Səviyyəsinin Artımının İqtisadiyyata Təsirinin Təhlili	219
Kamran Sadıqlı	İqtisadi Çağırışların Naviqasiyası: Azərbaycanın Maliyyə Strategiyasında Borcların İdarə Edilməsi Problemləri	220

Xəlilov Həmid	Kənd Təsərrüfatı Mühəsibatlığı və Təsərrüfat Mühəsibatlığı Məlumat Şəbəkəsi	221
Irshad Karimli İsa Aliyev	Competitive Advantage in the Green Service Sector: Strategies for Sustainability	222
Andriy Popovych	Looking for a “Greenium”: Efficiency Analysis of Green Bonds Exchange Traded Funds	223
Muslum Mursalov	Is Banking Regulation a Factor of Green Investment in Azerbaijan and Europe & Central Asia Upper Middle-Income Countries?	224
Fərəh Məmmədli Bəşirova, Kəmalə Nəcəfova	Qlobal Sağlamlıq Böhranı Olan Covid-19 Pandemiyasına Təşkilatların Dayanıqlılığının təmin edilməsi	225
Elmir Eyvaz-zada	Fiscal Policy Framework in a Decarbonized Future for Resource-rich Countries	226
Lukas Baschung Aydan Eyvazzade	The Crisis as an Accelerator of Innovation and a Transformer of the Innovation Culture within Public Administrations? A Comparison Between Switzerland and Azerbaijan	227
Liudmyla Tarasovych Maryna Yaremova Tetiana Usiuk Svitlana Lavrynenko George Abuselidze Anna Slobodyanik Lórinç Utasi János Ádám György Ágoston	Social Marketing: Requirements for Entrepreneurship in Rural Areas	228
Lórinç Utasi János Ádám György Ágoston	Sustainable Vertical Farming and the Aspects of Transportation	229
Ornela Ramašauskaitė	The Future of Green Art Investments: AI Models for Sustainable Practices	230

Nazrin Akhundzada Vusal Ahmadov	Green Growth Policy in Visegrad: Key Drivers from Economic and Non-Economic Perspective	231
Victoria Atinuke Olujimi Emeka E. Okafor	From Green Ideas to Action: Interdisciplinary Approaches for Sustainable Development	232
Silviya Kostova Zhelyo Zhelev	Risk Management in Sustainable Development and Innovation	233
Evdokimov A.I Guliev M.Y Petrushkevich A.N.	Global Economy and the Green Transformation Challenges: Trends and Shifts in Paradigm	234
Rovena Vangjel	Sustainability of Tourism and Regional Airports Based on Good and Less Good Practices	235
Aydan Aliyeva	Towards Green Transformation: Diplomatic Strategies in the Caspian Basin	236
Seyidov Ariz	Azərbaycanda Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələrinin Maliyyələşdirilməsi Mexanizmləri	237
Inga Erina Mara Peterson Humbat Humbatov Sugra Humbatova	Analysis of Foreign Trade Relations between Azerbaijan and the Baltic Countries	238
Bəşirova Samira	Yaşıl İqtisadiyyat İqtisadi Təhlükəsizlik Amili Kimi	239
Tamila Kartsivadze	Green Marketing	240
Наргиза Абдувахидова Elmira Gojaeva Tatiana Gutium Sevda Mamedova	Социальные Функции Туризма	241
	Economic Potential for the Development of Renewable Energy Sources in Azerbaijan	242

Alternative Sources for the Sustainable Development of Thermal Power Plants: Case Study of Slovak Republic as a significant potential for transformation within the V4 region

Lenka Kuhnová, Petra Szaryszová, Michal Stričík, Martin Bosák

University of Economics in Bratislava

Miroslav Variny

Slovak University of Technology in Bratislava

Abstract

This research paper deals with the possibilities of using alternative types of fuels for the electricity production. Power plant Vojany (PPV) is a thermal power plant (TPP) in eastern Slovakia, which is part of the company Slovenské elektrárne, a. s. (SE). For many years, it mainly used black coal for the electricity production, which had to be imported from abroad (Russian Federation). Over time, for both economically and ecologically inefficient solutions, PPV decided on the co-combustion of biomass and Refuse-Derived Fuel (RDF), which brought much better economic conditions due to their price, economic efficiency, and partially closed cycle of the CO₂ cycle. The authors of the paper deal with a hypothesis related to the production of energy in the cleanest possible way and at the same time with the least possible damage to the environment, thus becoming an inspiration for a similar transformation of other power plants in the V4 region. The results point to the fact that the potential resources of RDF in the V4 region are not sufficient for the transition of several coal-fired power plants to burning RDF, also due to the already existing and newly completed capacities for energy recovery of waste.

Keywords: economic efficiency; 2030 Agenda, black coal, transformation, multi-fuel mix, thermal power plant,

Time Varying Causal Relationship Between Different Uncertainties and Renewable Energy Consumption in USA

Hicham Ayad

University Centre of Maghnia, LEPESE laboratory, Algeria

Alina Cristina Nuta

Danubius University from Galati, Romania

Women Researchers Council, Azerbaijan State University of Economics

Abstract

The modern world is experiencing recurring situations of uncertainty in all economic and political fields, which increases the production costs that have a significant impact on achieving the Sustainable Development Goals (SDGs). Therefore, the main motivation of this paper is to investigate the causal association from six policy uncertainty indexes such as economic, monetary, taxes, government spending, healthcare and trade policy uncertainty to renewable energy consumption in USA. The empirical evidence is based on monthly variables spanning the period January 1985 to July 2022. Hence, the paper used unit root tests in order to determine the higher order of integration for the variables, in addition to time varying causal relationship to detect both traditional causation and hidden causality using positive and negative cumulative components for the uncertainty variables. The outcomes revealed the existence of a causal relationship running from all the uncertainties except trade uncertainty to renewable energy especially in the new millennium and with the positive changes. Accordingly, based on the results obtained, it is clear that any policy and strategy for energy transition in the United States must consider the issue of economic uncertainty due to its sensitive role in influencing energy consumption and consequently environmental deterioration.

Keywords: Economic uncertainty, Renewable energy, Time varying causality, hidden causality.

Avrasya Ülkelerinde Küresel İklim Değişikliğinin Tarımsal Katma Değer Üzerine Etkisi

Sümeyye Şeyma Erdik

Atatürk Üniversitesi

Mehmet Sinan Temurlenk

Atatürk Üniversitesi

Öz

Tarih boyunca iklim değişikliği, ülkelerin ekonomilerini önemli ölçüde etkileme gücüne sahip olmuştur. Ayrıca günümüzde iklim değişikliği giderek diğer sektörlerin yanı sıra tarımsal üretimi de tehdit etmeye başlamıştır. Ülkeler; coğrafi konumları, gelişmişlik seviyeleri ve ortalama sıcaklıklarına göre iklimin etkilerden farklı derecelerde etkilenmektedirler. Kimi ülkeler iklimin olumsuz etkilerini daha az hissederken, kimi ülkeler ise daha çok hissedebilmektedir. Çalışmanın amacı, 1995-2021 dönemini dikkate alarak 15 Avrasya ülkesinde iklim değişikliğinin tarımsal katma değer üzerindeki etkisini panel veri analizi yöntemiyle analiz etmektir. Analiz, 15 Avrasya ülkesinin gelişmişlik seviyeleri ve ortalama sıcaklık farklılıkları göz önünde bulundurularak gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen tahminlerden elde edilen bulgulara göre, ortalama sıcaklık farklılıkları bakımından, sıcak ve soğuk kategorideki ülkelerde sıcaklığın tarımsal katma değer üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı, ılıman kategorideki ülkelerde ise sıcaklık olumlu etkilediği görülmüştür. Yağış değişkenine bakıldığında ise yağışın soğuk ve sıcak kategorideki ülkelerde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı ancak ılıman kategorideki ülkelerde olumlu etkilediği görülür. Gelişmişlik düzeyinde sıcaklığın orta ve yüksek gelişmişlik düzeyinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu ancak çok yüksek gelişmişlik düzeyine sahip ülkelerde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı görülmektedir. Yağış ise orta ve çok yüksek insani gelişmişlik düzeyinde anlamlı bir etkiye sahip değilken, yüksek insani gelişmişlik düzeyinde olumlu bir etkiye sahiptir.

Anahtar Kelimeler: İklim Değişikliği, Tarımsal Katma Değer, Panel Veri Analizi

Sürdürülebilir Tüketim Açısından Yeşil Tüketim ve Yeşil Tüketici Davranışlarının İncelenmesi

Zafer CESUR

Kocaeli Üniversitesi / Hereke Ömer İsmet Uzunyol MYO

Salih MEMİŞ

Giresun Üniversitesi / Bulancak Kadir Karabaş UBYO

Özet

İnsanlar, temel ihtiyaçlarını karşılamak için doğadan faydalanmışlardır. İnsanlar yaşamlarını sürdürürken doğada ve çevrede bazı değişikliklere neden olmuşlardır. Kimi zaman insanların tüketim davranışları kaynakların bilinçsiz ve aşırı kullanımına neden olmuştur. Bu da doğanın ve çevrenin tahrip olmasına yol açmıştır. Özellikle sanayi devriminden sonra kitlesel ölçekte seri üretim ve bunun teşvik ettiği tüketim kültürü doğal kaynakların israfı, çevreye ve doğaya verdiği zararlar devasa boyutlara ulaşmıştır. Tüm bu tehditler, tüketicilerin çevreyi etkileyen davranışlarını değiştirmiş, çevre üzerindeki etkinin azaltılması ve kaynakların kullanımının gelecek nesillerin hayatta kalmasını sağlayacak şekilde sınırlandırılması olarak tanımlanan sürdürülebilir tüketim kavramının ortaya çıkmasına yol açmıştır. Sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için tüketicilerin kaynak tasarrufunda aktif rol almaları duyarlı ve gönüllü davranışlar sergilemeleri gerekmektedir. Bazı tüketiciler diğerlerine göre daha bilinçli olmakta hassasiyet göstererek tüketim davranışlarında çevre dostu davranmaktadır. Sürdürülebilir tüketimin en önemli bir parçası çevreye duyarlı tüketicilerdir. Yeşil tüketim davranışı; doğaya, canlılara ve insanlara zarar vermeyen ve duyarlı bir tüketim modeli olarak tanımlanabilmektedir. Bu çalışmada; kavramsal olarak sürdürülebilir tüketim ve yeşil tüketim kavramları açıklanmaktadır. Sürdürülebilir tüketimin bir yansıması olarak tüketicilerde gelişen yeşil tüketim davranışı açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tüketim, Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilir Tüketim, Yeşil Tüketim

Impact of Investment Strategies on Sustainable Development in Kazakhstan and Other Turkic Countries: A Time-Series and Panel Analysis

Bauyrzhan Yedgenov

SDU University Business School

Rana Rzayeva

Rebl N Fam LLC

Abstract

This research investigates the impact of investment strategies, focusing on traditional capital and green investment, on sustainable development indicators in Kazakhstan and other Turkic countries. Most of the literature focuses on the impact of investment, especially traditional capital investment on economic development indicators like GDP and GDP per capita. With the development of environment specific green investment in Kazakhstan and other Turkic countries, there is a need to investigate the impact of this investment on non-GDP oriented sustainable growth indicators like income inequality, environmental quality, energy security, and innovation. Each of these are related to SDG goals and promote sustainable growth rather than focus on production. To perform the analysis, we start with time-series analysis of the impact of investment on sustainable growth indicators in Kazakhstan for the period of 2005 and 2022. Then we continue with cross-country panel data analysis across several Turkic countries with shared institutional and cultural characteristics, including Azerbaijan. The findings are expected to contribute to the understanding of how investment decisions can influence sustainable growth trajectories, informing policymakers, investors, and stakeholders about strategies that can foster balanced economic development while addressing environmental and social challenges. The research also seeks to identify potential synergies and trade-offs between traditional capital investments and green investments in achieving sustainable development goals, offering recommendations for optimizing investment strategies for enhanced sustainability outcomes in the region.

The Nexus between Green Finance, Green Energy, Green Technology, and Fintech in the Framework of Sustainable Development

Emre Esat Topaloglu

Sirnak University

Tugba Nur

Sirnak University

Ilhan Ege

Mersin University

Abstract

Green finance, energy, technology, and fintech are essential drivers for supporting a sustainable environment and promoting sustainable development. Green finance practices and instruments are expected to channel investment capital to finance renewable and clean energy projects and improve sustainability issues. Furthermore, it is widely agreed that financial technologies will contribute positively to sustainable development by providing green finance and improving resource management. This study analyzes the causal relationships between green finance, green energy, green technology, and fintech indices. To ensure the reliability of our findings, we use daily data from reputable sources such as S&P Green Bond for green finance, S&P Global Clean Energy for green energy, Renewable Energy and Clean Technology for green technology, and S&P Kensho Future Payments for fintech indices. In line with the objective, a Vector Autoregressive Regression (VAR) model is first constructed, followed by Granger causality and impulse response analysis. According to the causality results, there are bidirectional causal relationships between green finance and green energy, green technology, and fintech, as well as one-way causal relationships between green finance and green technology and from green energy to green technology. Based on the impulse response analysis results, the green energy index is a significant shock transmitter to the green bond index, and the green technology index is a significant shock transmitter to the fintech index. The results suggest that capital support for green finance is crucial to promoting green energy and technology and supporting sustainable development.

Keywords: Green finance, fintech, green bonds, green technology, green energy, sustainable development

Implementation of ESG Principles - Legal and Economic Approach

Ewelina Idziak

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego

Azerbaijan State University of Economics, Women Researchers Council

Vilniaus Kolegija, Higher Education Institution

Tomasz Bojar-Fijałkowski

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego

Abstract

Climate change, economic and raw material crises, increased social awareness, initiated regulatory changes, increased investor interest, development of reporting standards, resulted in a dynamic increase in interest in ESG issues worldwide. The paper analyses selected part of legal and economic framework for practical implementation of ESG policy among companies. The analysis of documents, a comprehensive desk research, literature review and comparative studies were conducted to establish a foundational understanding and delineate the specific parameters of inquiry within the subject matter. Subsequently, data and metadata were meticulously gathered to inform the subsequent analytical phases also showing good practices by case-study example. The findings of the study highlight a significant disparity between scientific inquiry and the availability of standardized, universally accepted metrics and methodologies for the practical implementation of Environmental, Social, and Governance (ESG) principles. This underscores the twofold relevance of the research topic, encompassing both theoretical and practical dimensions. It is evident that the establishment of a cohesive system, grounded in legal and economic frameworks, is imperative to facilitate the effective implementation of ESG strategies by companies. Presently, these domains appear disjointed, posing challenges to implementation efforts. Consequently, policymakers are encouraged to integrate both legal and economic perspectives into the formulation of coherent regulations and methodologies for practical ESG implementation.

Keywords: ESG implementation, law, economics, green finance, green bonds, case-study, sustainability, European Green Deal

Green Entrepreneurship: Evolution Of The Literature And Future Research Directions

Associate Professor, Nisar Ahmad

Sultan Qaboos University

Associate Professor, Amjad Naveed

Aarhus University

Abstract

This study provides a systematic review of green entrepreneurship (GE) literature based on citation analysis from 1998 to 2024. The research proved the GE literature's evolution, identifying influential authors, journals, and publications. Further, it provides conceptual, intellectual, and social structures in the area of research. By combining the citation and network analysis results, the study offers the research themes and the current state of the literature. The study results show that York J.G. is the leading author in this area, and the Journal of Cleaner Production is the prominent journal. According to co-word and co-citation analysis, environmentally friendly entrepreneurship, strategic green entrepreneurship, and sustainable economic growth and innovation are the key research themes. The primary research streams are sustainability, performance, and market dynamics toward green entrepreneurship. Collaboration networks among authors and countries suggest that China is the major country in this area of research. The study provided crucial insights into the current literature and concludes with recommendations for future researchers.

Keywords: Green entrepreneurship, citation analysis, systematic literature review, research themes

Sürdürülebilir Pazarlama Stratejilerine Etki Eden Faktörlerin Önceliklendirilmesine Yönelik Giresun İlindeki Oteller Üzerine Bir Araştırma

Salih MEMİŞ

Giresun Üniversitesi

Selçuk KORUCUK

Giresun Üniversitesi

Özet

Günümüz dünyasında toplumsal ve çevresel problemlerin git gide artmasıyla birlikte sürdürülebilirlik yalnızca bir yaşam biçimi değil, ayrıca bir zorunluluk haline dönüşmüştür. Kıt olan doğal kaynakların tükenmesiyle, küresel ısınma ve çevre kirliliği gibi problemler dünyanın en büyük tehditlerinden birisi olmakla birlikte sürdürülebilirlikle mücadelede de insanlığın karşısına çıkan ana problemlerdir. Bu bağlamda küresel iklim değişikliği, sürdürülebilir hayatın önemini her geçen gün arttırmaktadır. Bu açıdan işletmeler tarafından yürütülen sürdürülebilir pazarlama uygulamalarının müşterilerce benimsenmesi ve müşterilerin bilinçlendirilmesinde işletmelerin yürüttükleri stratejilerin incelenmesi önemlidir. Sürdürülebilir pazarlama stratejilerine etki eden faktörlerin önem derecesinin ortaya konulmasının amaçlandığı bu çalışmada yapılan araştırma sonucunda sürdürülebilir pazarlama stratejilerine etki eden en önemli kriterler sırasıyla “Ürün”, “Süreç”, “Dağıtım”, “Tutundurma”, “Fiyat” ile “Fiziksel Unsurlar” olduğu tespit edilmiştir. Öte yandan “İnsan” faktörü ise en az önemli kriter olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Pazarlama, SWARA, Çok Kriterli Karar Verme Teknikleri.

The Competitive Edge of Azerbaijan for Green Ammonia Exports in Global Energy Transitions

Asmar Isayeva

University College London (UCL)

Abstract

The paper analyses the potential of Azerbaijan to position itself as a significant player in regional energy transition through green ammonia exports. It begins by contextualising the shift away from hydrocarbons towards renewables, driven by environmental concerns and commitments. Recognising the challenges of renewable integration due to supply-demand mismatches, the study explores emerging solutions like energy storage, particularly green ammonia.

Focusing on Azerbaijan's energy landscape, the analysis highlights the country's substantial renewables potential and investments alongside its existing fossil fuel infrastructure. Leveraging this potential, Azerbaijan could play a pivotal role in green ammonia production and export. The study examines both the infrastructural readiness and economic competitiveness of Azerbaijan in this regard.

Infrastructural readiness consists of existing ammonia production facilities and distribution networks, both internally and externally. Azerbaijan's ability to integrate green ammonia production into its existing infrastructure presents a cost-effective advantage, while its strategic location and distribution network, including pipelines and railways, facilitate access to potential export markets, particularly in Southern Europe.

Economic competitiveness is evaluated by analysing both potential importers and competitors in the green ammonia market. The study identifies countries with high potential for importing Azerbaijani green ammonia based on factors such as distribution access, gas & energy dependence, and renewable energy capacity. Additionally, it categorises competitors into close, medium-term, and grey ammonia suppliers, assessing their current and future market positions.

The study concludes by acknowledging limitations due to data unavailability and proposes recommendations for future research, including data-driven modelling and examination of blue ammonia's potential. Despite challenges, Azerbaijan's optimistic outlook considering the above-mentioned opportunities and investment roadmap exists, especially in regions with limited renewable energy capacity.

Keywords: energy transitions; renewable storage; green ammonia; renewable exports; Azerbaijan energy framework

Innovation and Entrepreneurial Ecosystems

Salkynbayeva Fatima Davitbayevna

Caspian University of Technology and Engineering named after Sh. Yessenov

Tayauova Gulzhanat Zhubatkanovna

Turan University

Yesturliyeva Aigul Iklasovna

Caspian University of Technology and Engineering named after Sh. Yessenov

Dababrata Chowdhury

Canterbury Christ Church University

Abstract

There is growing interest in ecosystems as an approach for understanding the context of entrepreneurship at the macro level of an organizational community. It consists of all the interdependent actors and factors that enable and constrain entrepreneurship within a particular territory.

The entrepreneurial ecosystem represents a collection of actors that interact within a geographically bound entrepreneurial environment and factors, which contribute to the development of productive entrepreneurship. Innovation ecosystems represent communities of interacting actors that support innovation processes and create technologies and innovations. The focus of the innovation ecosystem is on value creation through the creation of innovations, while the focus of the entrepreneurship ecosystem is on the development of entrepreneurship. There are differences between the two concepts, but also the relationships and interactions, which are revealed in the chapter. Also, there are highlighted the framework, components and features of both entrepreneurial and innovation ecosystems.

Keywords: entrepreneurial ecosystems, system, innovation, entrepreneurship, knowledge.

Economics of Renewable and Alternative Energy Sources

Mazahim Azimov

ADA University

Abstract

The paper analyzes alternative and renewable energy sources. The paper defines energy sources as alternative and renewable energy sources. It is necessary to understand the type and characteristics of sources for a country to invest. For this purpose, the paper provides a general overview of most types of non-fossil energy resources and their features. The impact of location, natural resources, water reservoirs, and other dependent and independent measures was defined. Furthermore, the paper classified energy sources as alternative but not renewable and renewable but not alternative to create deep clarification. The total cost and energy efficiency of the sources were also identified for comparison among energy sources. The general statistics of the alternative and renewable resource production by the country are based on data defined to identify countries' potential and activity areas on the usage of sources for moving to green energy. Choosing the right sources in the right direction to decrease greenhouse gas emissions and increase sustainability is advised.

Keywords: Alternative energy sources, Renewable energy sources, fossil fuels, greenhouse gas emission

Green Economy and Employee Participation in The Formation and Distribution of Income of Enterprises

Afag Huseyn, Fargana Musayeva

Azerbaijan State University of Economics (UNEC)

Azerbaijan Technical University (AzTU)

Amil Alili, Shafizade Elnure

Azerbaijan State University of Economics (UNEC)

Abstract

The green economy and employee participation in the generation and distribution of enterprise income are closely related, since both aspects are aimed at creating a sustainable and responsible business. Workers can play an important role in developing a green economy by encouraging the use of environmentally friendly technologies and practices within the enterprise. The participation of employees in generating enterprise income is also a key aspect of the social responsibility of a business. Employees who are involved in profit distribution decisions can be more motivated and dedicated to their work, which helps improve enterprise productivity. In addition, the participation of employees in generating enterprise income creates more stable and strong relationships between employees and management, which has a beneficial effect on the long-term sustainability of the enterprise. This article explores the importance of staff motivation in increasing the productivity and GDP of a country. The authors identify two main areas of motivation: employee participation in the enterprise's profits and participation in the formation of the company's property. To assess the impact of motivation on enterprise income, an analysis of the private and public sectors is carried out, taking into account differences in the forms of participation in income generation. The authors also study statistics on worker income and its share in GDP. Using methods of quantitative and qualitative analysis, the authors come to the conclusion that changes are needed in the system of remuneration and income generation, and also offer recommendations for increasing the productivity of employees in both sectors. The study highlights the importance of motivation for improving the performance and well-being of a country as a whole. Having analyzed wages and dividends on employee motivation, the results obtained allow us to conclude that changes in the wage system are necessary to ensure a green economy. Ensuring the growth of a green economy requires changes in the income system that will improve the productivity of private and public sector workers.

Keywords: income, wages, GDP, motivation management, participation

The Impact of Financial Policies on Promoting the Development of Green Innovation

Turgay Nasirli

University of Bonn

Abstract

This research investigates the factors influencing the development of green patents and their implications on green innovation. Green financing has the purpose of funding the environmental initiatives by directing capital from financial institutions to eco-friendly projects. Through a review of existing literature and empirical analyses, we identify influence of financial variables and economic policy strategy as key contributors. Preliminary findings suggest that these factors significantly impact the prevalence of green patents, highlighting the importance of policy and financial decisions in fostering environmentally sustainable technological advancements. Our findings reveal a positive correlation between environmental RD expenditure and green innovation. Moreover, venture capital emerges as a significant driver of green innovation, facilitating the development of environmentally conscious solutions by mitigating financial risks. Additionally, the stringency of environmental policies and the presence of green bonds and carbon taxes demonstrate positive associations with green innovation. Ultimately, this research contributes to the ongoing discourse on sustainable development, offering a nuanced understanding of the dynamics driving green innovation.

Keywords: green innovation, financial policies, green patents

Analyzing and Forecasting CO₂ Emissions in the Aluminum Sector using ARIMA Model

Ramil I. Hasanov

University of Technology of Azerbaijan

Western Caspian University

Jamil I. Safarov

University of Technology of Azerbaijan

Arzu J. Safarli

Azerbaijan Technical University

Abstract

The urgent and pressing challenge posed by global climate change underscores the critical need for immediate and decisive action, particularly in the mitigation of greenhouse gas (GHG) emissions to facilitate a trajectory towards sustainability. The significance of the aluminum industry, characterized by its notable carbon footprint, accentuates the importance of conducting comprehensive and environmentally-conscious analyses within this sector. Heightened environmental apprehensions surrounding aluminum production necessitate the development of effective approaches for emission forecast. Through meticulous assessments and exhaustive forecasts of CO₂ emissions across the global aluminum industrial chain system, this study employed the Autoregressive Integrated Moving Average (ARIMA) model to scrutinize data spanning from 2005 to 2030. By furnishing valuable insights into prospective emission patterns and providing guidance for the formulation of sustainable policy measures, this research assumes a pivotal role in shaping data-driven strategies aimed at mitigating the environmental impact of aluminum production. Consequently, it contributes significantly to the collective endeavor to combat climate change and foster a more resilient and sustainable future for humanity.

Keywords: green economics, aluminum industry, CO₂ emissions, ARIMA model, sustainability.

Ətraf Mühit, Təbii Sərvətlər və Birbaşa Xarici İnvestisiyaların İqtisadiyyata Təsiri: Azərbaycanada İqtisadi İnkişaf və Karbon Emissiyası Arasındakı Əlaqənin Ekonometrik Təhlili

Sevinc Qəribova

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Bu tədqiqat Azərbaycanda ətraf mühit, təbii ehtiyatlar, birbaşa xarici investisiyalar (BXİ), iqtisadi inkişaf və karbon emissiyaları arasında əlaqələr şəbəkəsini araşdırır. Tədqiqat bu qarşılıqlı əlaqələri diqqətlə ayıraraq, onların ölkənin gələcək iqtisadi trayektoriyasına dəqiq təsirini ölçmək məqsədi daşıyır. Ətraf mühitin çirklənməsi və iqtisadi artım arasında mürəkkəb qarşılıqlı əlaqəyə dair mövcud ədəbiyyatı hərtərəfli nəzərdən keçirdikdən sonra, tədqiqat Azərbaycanın karbon emissiyalarının artımının əsas səbəblərini daha dərinləndirən araşdırır və təhlil edir. Daha sonra o, BXİ-nin iqtisadi artıma təsiri ilə onun potensial ekoloji nəticələri, xüsusilə də karbon emissiyalarının istehsalı arasında çoxşaxəli əlaqəni qiymətləndirmək üçün mürəkkəb ekonometrik üsullardan istifadə edir. Bu tapıntılar Azərbaycanın ekoloji mülahizələri həm iqtisadi siyasətlərə, həm də investisiya strategiyalarına inteqrasiya etməsinin ehtiyacını vurğulayan əhəmiyyətə malikdir. Bu tədqiqat siyasətçilər və tədqiqatçılar üçün dəyərli məlumat verir və onlara davamlı iqtisadi artımı təşviq edən məlumatlara əsaslanan strategiyalar formalaşdırmaq imkanı verir. Azərbaycan bu tarazlığı qorumaqla uğurlu gələcəyi təmin edə, eyni zamanda gələcək nəsillər üçün ətraf mühiti qoruya bilər. Bu məqsədin reallaşması siyasətçilərin bu tədqiqat nəticələrini iqtisadi inkişaf və ətraf mühitin birgə mövcud olduğu gələcəyə çevirmək bacarığından asılıdır.

Açar sözlər: birbaşa xarici investisiyalar, karbon emissiyaları, təbii sərvətlər, ətraf mühit.

Azerbaycan'da Ekonomi- Enerji İlişkisi: Prisma Yöntemi ile Meta-Sentez Analizi

Dr. Öznur TAŞDÖKEN

Antalya Ticaret ve Snayi Odası

Prof.Dr. Gülden BÖLÜK

Akdeniz Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümü

Özet

Kurulduğu ilk yıllarda (1990'ların başı) ithal enerjiye bağımlı olan Azerbaycan, günümüzde net enerji ihracatçısı konumundadır. Azerbaycan ekonomisinin kalkınma sürecine önemli katkı sağlayan enerji konusu, literatürde daha çok ticaret boyutu ile ele alınmakta ancak enerji-yenilenebilir enerji ve büyüme konuları göz ardı edilmektedir. Bu çalışmanın amacı, 1997-2024 yılları arasında Azerbaycan, enerji ekonomisi ve yenilenebilir enerji konularında iktisat literatüründe yapılan çalışmaların genel bir değerlendirilmesi yapılmaktadır. Azerbaycan ve enerji konularını içeren ve Sistemantik İncelemeler ve Meta-Analizler için Tercih Edilen Raporlama Öğeleri (PRISMA) yaklaşımı ve Kritik Değerlendirme Becerileri Programı değerlendirme aracı (CAPS) yöntemleri ile ilgili iktisat literatüründe yayınlanan çalışma ile karşılaşmadığımızdan, bildiğimiz kadarıyla bu bildiri bu konudaki ilk yayındır. Bu bağlamda çalışmanın bu alandaki boşluğu doldurması beklenmektedir. İlaveten, çalışmadan elde edilen bulguların gelecekte Azerbaycan ve enerji konuyla ilgili yayın yapacak araştırmacılara ve politika yapıcılara rehber olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Enerji ekonomisi, CAPS, PRISMA (2015).

Utilizing Sustainable Development Goals to Promote Sustainable Consumption, Production, and Economic Growth in V4 Countries

Maria Kmety Bartekova

University of Economics in Bratislava

Helena Majduchova

University of Economics in Bratislava

Abstract

Consumption and production patterns significantly impact the environment. Adopting sustainable production and consumption practices promotes efficient resource use, respects resource limits, and reduces strain on natural capital, thereby enhancing overall well-being, maintaining a clean and healthy environment, and protecting resources for future generations. Sustainable Development Goal 12 (SDG 12) provides key indicators for tracking advances in sustainable consumption and production. Monitoring SDG 12 within the EU focuses on decoupling environmental impacts from economic growth, and on developments in energy consumption and waste management. This paper aims to explore the relationship between economic development, measured by Real GDP per capita, and sustainable production and consumption, indicated by the Circular material use rate, in the V4 countries (Slovakia, Czech Republic, Hungary, and Poland). It also examines the link between these indicators and the objectives of SDG 8 ‘Decent Work and Economic Growth’ and SDG 12 ‘Responsible Consumption and Production’. Regression analysis was employed to investigate these relationships. The analysis revealed a strong positive correlation between Real GDP per capita and Circular material use rate solely in the Czech Republic. This paper presents preliminary results from the research project VEGA no. 1/0462/23 ‘*Circular economy in the context of the societal demands and market constraints*’, and VEGA no. 1/0465/23 ‘*Generic, convergence and model approaches of environmental production and logistics in business development in Slovakia*’.

Keywords: Sustainability, Sustainable development, Sustainable production, SDG 12, SDG 8.

Green Logistics: Collaboration Between Humanitarian Aid Organizations and Private Sector

Prof.Dr. Taner AKÇACI

Gaziantep University

Pınar KARAOĞLAN

Gaziantep University

Abstract

Today, environmental sustainability is increasingly crucial, with the concept of green logistics emerging as a prominent approach. Green logistics aims to reduce the environmental impacts of logistics processes and implement sustainability principles. In this article, under the title "Green Logistics: Collaboration between Humanitarian Aid and the Private Sector," a perspective that combines environmental sustainability and humanitarian aid is presented. Humanitarian aid encompasses urgent assistance and support activities needed during crisis situations such as natural disasters, conflicts, or other emergencies. The private sector, on the other hand, assumes a role in transforming business practices by embracing sustainability principles and contributing to society. This article examines how collaboration between humanitarian aid and the private sector can create synergy within the green logistics concept. Additionally, it discusses the potential impact of this collaboration on increasing environmental sustainability and contributing to societal welfare. Ultimately, this article highlights the importance of collaboration between humanitarian aid and the private sector in developing more effective and human-centric solutions in the field of green logistics.

Keywords: Green Logistics, Environmental Sustainability, Humanitarian Aid

Examining the Impact of Circular Economy on Brand Reputation and Financial Performance of Indian Companies

Dr. Mushtaq Ahmad Shah, Bandna Thakur

Lovely Professional University

Dr Shweta Dewangan

ICFAI University Raipur

Abstract

The mounting issues of inequality and environmental degradation are increasingly prompting a shift towards adopting a sustainable economic system. Embracing eco-friendly practices not only benefits the environment but also results in substantial cost savings for businesses. This study investigates how circular economy practices, specifically waste treatment, reduction, and recycling, impact brand reputation and financial performance of companies listed on the S&P BSE GREENEX index, a sustainability-focused index in India. Structural Equation Modeling (SEM) is employed to analyse the relationships between circular economy practices, brand reputation, and financial performance for companies listed on the S&P BSE GREENEX index. Examination of financial performance through the lens of brand reputation reveals a significant connection, as companies with favourable reputations often command premium prices and enjoy greater customer loyalty. The findings offer valuable insights for stakeholders invested in promoting sustainability and achieving business success within the framework of circular economy principles, particularly for companies striving to excel within a sustainability-focused market segment

Keywords: Business Performance, Corporate Social Responsibility, Circular Economy, Brand Reputation, Competitive Advantages

Lojistik İşletmelerinde Yeşil Girişimciliğin Önündeki Engellerin Çok Kriterli Karar Verme Yöntemleri İle Ağırlıklandırılması: Giresun İli Örneği

Selçuk KORUCUK

Giresun Üniversitesi

Salih MEMİŞ

Giresun Üniversitesi

Özet

Dünyada özellikle yaşanan küresel ısınmayla iklim değişikliği olayları üzerinden ortaya çıkan çevre problemleri, yeşil dönüşüm uygulamalarını harekete geçirmiştir. Bu dönüşüm ile çevresel durumlara duyarlı, farkında ve sorumlu davranış ile beraber sürdürülebilirlik kavramı ön plana çıkmaktadır. Genellikle çevresel problemlerin temelinde ekonomik unsurların olması, çevresel problemlerin de bütün beşeri faaliyetleri etkilemesi çevrenin korunması ve onun üzerindeki olumsuz etkilerinin kontrol edilmesini mecbur hale getirmektedir. Bu doğrultuda, çevreye duyarlı ekonomik faaliyette bulunacak ekonomik hedefleri uygulamaya koyarken sosyal hedef ve amaçları da göz önünde bulunduracak yeşil girişimciler ön planda yer almaktadır. Yeşil girişimcilik, çevresel problemlerin ele alınarak, çevre dostu girdileri kullanmayı, temiz imalat süreçlerini, geri dönüşümü ve atık yönetimini olumlu bir etkiye dönüştürecek unsurları içermektedir. Yeşil girişimciliğin gelişmesinin önündeki engeller girişimcilerin bu alana yönelmesini zorlaştırmaktadır. Lojistik işletmelerinde yeşil girişimciliğin önündeki engellerin karar kriterlerinin önem derecesinin ortaya konulmasının amaçlandığı bu çalışmada yapılan araştırma sonucunda yeşil girişimciliğin önündeki engellerin en önemlileri sırasıyla “Finansal Engeller”, “Çevre Dostu Ürün ve Hizmetlere Karşı Bilinç İle İlgili Eksikliği” ile “Yönetim (hükümet) Bakış Açısı ve Pazar Dinamikleri” olduğu tespit edilmiştir. Öte yandan “Bürokratik Sistem ve Kültürel Farklılıklar” ve “Yatırımcı Bulma Problemi ve Paydaş Bulma Zorluğu” faktörleri ise en az önemli kriterler olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yeşil Girişimcilik, SWARA, Çok Kriterli Karar Verme Teknikleri.

Development of Tourism Services and Infrastructure in Samarkand

Mastura Sidikova

Silk Road International University of Tourism and Cultural Heritage

Abstract

Samarkand, with its ancient and rich cultural heritage, is located in the heart of Central Asia. Its touristic potential, formed over centuries, is valued today as one of the most convenient cities for tourism development in Uzbekistan. After independence, Samarkand, which was called the "Mecca of Tourism", carried out a number of effective activities related to the development of tourism. Increasing the flow of tourists in the city, providing them with services and creating conditions were determined separately in the state decisions and laws. In this article, the development of tourism infrastructure in Uzbekistan during the years of independence is analyzed on the example of Samarkand. Also, issues related to the state of ecological balance of Samarkand today will be covered.

Keywords: Samarkand, tourism, decisions, Konigil, tourism villages, flow of tourists, ecology, greening.

Bərpa Olunan Enerji Mənbələrindən İstifadənin Yaşıl Maliyyə Mexanizmi

Elçin Məmmədza

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Bu elmi məqalə ekoloji dayanıqlıq və maliyyə innovasiyaları arasında əlaqənin tədqiqini araşdırır. Tədqiqatın məqsədi onun bərpa olunan enerji mənbələrinin istifadəsinin daha da yaxşılaşdırılmasıdır. Bunun üçün biz yaşıl maliyyə mexanizmlərinə baxmalıyıq. Bu mexanizmlər yaşıl istiqrazlar, karbon kreditləri, bərpa olunan enerji layihələri və digər uyğunlaşdırılmış maliyyələşdirmə modelləri daxil olmaqla müxtəlif maliyyə alətlərini əhatə edir. Tədqiqat bərpa olunan enerjinin geniş istifadəsinə çətinlik yaradan maneələri aradan qaldırmaq üçün maliyyə strukturlarının strateji cəhətdən necə istifadə oluna biləcəyinə dair praktiki fikirlər təklif edir. Tədqiqat yaşıl maliyyə mexanizmləri və bərpa olunan enerji arasındakı qarşılıqlı əlaqəni araşdıraraq siyasətçilər, maliyyə institutları və s. kimi tərəflərə praktik həllər təklif etməyə çalışır. Bundan əlavə, tədqiqat siyasi çərçivələrinin və tənzimləyici nizamnamələrin mürəkkəbliklərini nəzərdən keçirir, hökumətlərin yaşıl investisiyaları təşviq etmək üçün əlverişli maliyyə vasitələrinin necə tərtib edə və həyata keçirə biləcəyinə işıq salır. Davamlılıq məqsədlərinə nail olmaq və aşağı karbonlu iqtisadiyyata keçid üçün qlobal səylər kontekstində bu məqalə vaxtında və həyata keçirilə bilən anlayışlara nəzər salır.

Açar sözlər: Ekoloji davamlılıq, maliyyə innovasiyası, bərpa olunan enerji mənbələri, yaşıl maliyyə.

Nutritional/ Pharmacological Properties Of Tea-Based Beverages: From Traditional To Green Food Industry.

Aziz Eftehari

Ege University

Azerbaijan State University of Economics (UNEC)

Rovshan Khalilov

Baku State University

Azerbaijan State University of Economics (UNEC)

Narmina Alasgarova

Azerbaijan State University of Economics (UNEC)

Abstract

People around the world like drinking tea, which is a pleasant and safe beverage that is high in antioxidants. Out of all tea eaten worldwide, black tea makes up around 78%, while green tea makes up about 20%. The idea of "using tea to promote human health and to prevent and cure illnesses" has drawn a lot of attention in the past 10 years. Simple illnesses such as bacterial and viral infections, as well as chronic debilitating diseases including cancer, coronary heart disease, stroke, and osteoporosis, seem to be less common in tea users. Early research on green tea indicated that it may have health benefits for people. The focus of the research has shifted to include black tea in recent years. Recent studies have shown that the health benefits of black and green tea are relatively comparable in terms of reducing the risk of several human diseases, such as heart disease and various forms of cancer. The current developments in tea beverage research are emphasized and critically reviewed in this work, with an emphasis on processing techniques for taste improvement. Tea beverages have been produced via cold extraction, ultrasonic extraction, and dynamic extraction. The following enzymes have been employed to enhance the flavor of tea beverages: lyticase, protease, amylase, pectinase, tannase, and β -glucosidase. Among other analytical methods, chromatography and electrochemical fingerprinting have been employed to assess the flavor of tea drinks. A plethora of novel varieties of fermented tea drinks have been created. This review examines and summarizes recent research on the bioactive ingredients, bioavailability, nutritional benefits, and safety concerns of tea-based beverages, with a focus on the molecular processes behind these health benefits. The goal is to improve the quality of tea beverages and their potential health benefits in the green industry.

Keywords: Green industry, Tea, Health, Beverage

Modeling and Creation of an Autonomous Photovoltaic System in MATLAB/SIMULINK: A Review of Green Technologies

Elnur Huseynzade

Azerbaijan State University of Economics

Hamid Abdullayev

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

In recent decades, active attention has been paid to the use of renewable energy sources, including solar energy. Many photovoltaic power generation projects have been implemented in different countries, which require the analysis and verification of the performance of photovoltaic modules. However, experimental testing of PV power systems with DC-DC converters is not always practical. Software simulation models help to analyze the performance of PV systems, and the general circuit model presented in this work can be used to verify the performance of any commercial PV module. We present the simulation of the mathematical model of the photovoltaic module and the DC-AC converter, as well as the study of the operating modes of the solar power generation system under different load characteristics. The obtained results can be used to analyze the performance of any commercially available photovoltaic modules and to optimize the performance of photovoltaic systems.

The subject of the study is the analysis and verification of the operation of photovoltaic modules.

Implementation of an experimental setup for a photovoltaic energy system with a DC-DC converter and computer modeling of the parameters of integrated solar energy generation systems with photovoltaic modules using the MATLAB software environment are used. Application of theoretical, mathematical and statistical methods is used for data processing.

As a result, optimization of the operation of photovoltaic systems and increase of their efficiency is obtained.

Using MATLAB/Simulink simulation with PV modules makes it easy to analyze and optimize the performance of solar installations with DC-DC converters. Taking into account the influence of solar radiation and temperature on the output current and power characteristics of the modules, this model can significantly increase the efficiency of the entire installation.

Keywords: photovoltaic system, MATLAB/Simulink, temperature, system energy performance, solar power.

Logistika və Nəqliyyat Proseslərində Yaşıl Strategiyalar: Davamlı Mobillik üçün Yol Xəritəsi

Rəsulzadə Şəfiqə

Azərbaycan Texniki Universiteti

Xülasə

Logistika və nəqliyyat sektorları qlobal ticarətdə həlledici rol oynayır, lakin onlar həm də istixana qazlarının emissiyası, havanın çirklənməsi və resursların tükənməsi yolu ilə ətraf mühitin deqradasiyasına əhəmiyyətli dərəcədə təsir edir. Artan ekoloji problemlərə cavab olaraq, logistika və nəqliyyat proseslərinin ətraf mühitə təsirini minimuma endirmək üçün yaşıl strategiyaların işlənilməsinə və həyata keçirilməsinə diqqət artır. Bu elmi məqalə dayanıqlı nəqliyyat rejimləri, enerjiyə qənaət edən əməliyyatlar, yaşıl təchizat zəncirinin idarə edilməsi və innovativ texnologiyalar kimi müxtəlif aspektləri əhatə edən logistika və nəqliyyat proseslərində yaşıl strategiyaların hərtərəfli nəzərdən keçirilməsini təmin edən məsələləri araşdırır. Mövcud ədəbiyyat və nümunə araşdırmalarına əsaslanaraq, bu məqalə logistika və nəqliyyatda yaşıl strategiyalarla əlaqəli effektivliyi, çətinlikləri və imkanları araşdırır. Həmçinin məqalədə logistika və nəqliyyat proseslərinin davamlılığını daha da artırmaq üçün rəqəmsallaşma, elektriklişdirmə və dairəvi iqtisadiyyat prinsiplərinin potensialını vurğulayaraq, bu sahədə gələcək istiqamətləri və yaranan tendensiyaları əlavə olaraq, logistika və nəqliyyat sektorlarında dayanıqlı mobilliyin təşviq edilməsində, karbon emissiyalarının azaldılmasında və ekoloji məsuliyyətin təşviqində yaşıl strategiyaların əhəmiyyətini müzakirə edir.

Açar sözlər: Yaşıl strategiyalar, Davamlı nəqliyyat, Enerji səmərəliliyi

Factors Affecting the Total Foreign Exchange Reserve Adequacy of the Central Bank: Turkey and Azerbaijan

Gunduz Jamalzade

Karabuk University

Assoc.Prof.Arif Saldanli

Istanbul University

Elgiz Jamalzade

Azerbaijan State University of Economics

Summary

International foreign exchange reserves are widely acknowledged as a global medium of exchange that possesses a readily available characteristic. Official public assets, which are foreign assets kept and organized by the monetary authorities of countries, serve as a complement to foreign exchange reserves. Adequate levels of foreign exchange reserves are necessary for nations to meet their payment commitments and sustain the stability of their currency. The primary rationale for the Central Bank's decision to maintain liquid foreign exchange reserves is to establish a safeguard against any speculative assaults or fluctuations in the trade balance.

The primary objective of this research was to ascertain the many elements that influence the sufficiency of the aggregate foreign exchange reserves in Azerbaijan and Turkey. The article examined the sufficiency of the gross foreign exchange reserves of the Central Bank of the Republic of Azerbaijan (CBAR) and the Central Bank of the Republic of Turkey (CBRT) based on the ideal reserve ratios recommended by the IMF. Following an extensive examination of theoretical and conceptual literature, this study aims to assess the sufficiency of the Gross Foreign Exchange Reserves held by the CBAR and CBRT. The proposed optimal reserve ratios are utilized to elucidate the reserve adequacy of these countries, while considering the theoretical relationship between the variables. To achieve this objective, a logit regression analysis was conducted using the data spanning from 2012 to 2022. The results indicate that there is a positive and statistically significant relationship between interest rates and the overall adequacy of foreign exchange reserves. Considering the influence of interest rates on economic stability and financial performance, this outcome is anticipated. Furthermore, it was shown that the exchange rate variable exhibited a statistically significant negative impact on the preceding period. The present empirical study offers an overview of the various elements that influence the sufficiency of the aggregate foreign exchange reserves of Azerbaijan and Turkey. The findings of this study offer crucial insights to decision makers regarding the variables that must be considered when overseeing foreign exchange reserves.

Keywords: Logit Model, Macroeconomic Indicators, Optimum Foreign Exchange Reserves

Panel Method Analysis of the Causal Relationship Between Tax Revenues and Employment in Terms of Sustainable Tourism Earnings

Bahman Huseynli

Azerbaijan State University of Economics (UNEC)

Azerbaijan Public Employment Agency (APEA)

Abstract

The tourism sector encompasses a wide range of activities, businesses, employment agreements, and working conditions. The analysis of economic activities, such as tourism, within the context of productivity lays considerable importance on the aspect of employment. Consequently, the process of formulating tax policy is a complex undertaking that is often influenced by a multitude of interests and variables, all of which are susceptible to abrupt fluctuations. The tourism industry serves as a catalyst for economic and social progress while also generating increased tax revenues for governmental bodies. The purpose of this research is to examine the impact of tourism revenues and employment rates on tax revenues. The study model was examined using data obtained from South Africa and Morocco during the period of 2002–2020 by using the fixed effects method, a panel analytic approach. Additionally, the study utilizes annual data and applies the Friedman, Pesaran, and Frees tests. In order to gain a comprehensive understanding of the impact of the tourism sector on the nation, the study incorporates an examination of employment rates. The findings of the study indicate that there is no statistically significant correlation between tax revenues and tourism earnings in South Africa and Morocco. There exists a significant correlation between employment rates and tax receipts. According to the estimation, there is a positive correlation between employment rates and tax collections. Based on the aforementioned analysis, it is recommended that the government implement measures aimed at stimulating employment and fostering the creation of new workplaces through the formulation and implementation of public policies.

Keywords: Sustainable Tourism Economics; Tourism Revenues; Tax Earnings; Employment; Panel Analysis; South Africa; Morocco; African Economy

Yaşıl İqtisadiyyatın İnkişafı Məsələləri

Abduxalıq Nərmın

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC)

Xülasə

“Yaşıl iqtisadiyyat” anlayışı II Dünya Müharibəsindən sonra ortaya çıxmışdır. Bu anlayış ilk dəfə 1989-cu ildə elmi dövriyyəyə daxil edilmişdir. Sonralar elmi ədəbiyyatda geniş istifadə olunmağa başladı.

Son illərdə ölkə və siyasətçilər üçün daha cəlbedici olmuşdur. Təkcə “yaşıl iqtisadiyyat” anlayışı ilə məhdudlaşmır, həm də ekoloji iqtisadiyyat, daha təmiz istehsal, bioiqtisadiyyat, sənaye ekologiyası, dairəvi iqtisadiyyat kimi anlayışlarla da bağlıdır. Yaşıl iqtisadiyyatda məşğulluq və gəlir artımı, karbon emissiyalarının və çirklənmənin azaldılmasına, enerji və resurs səmərəliliyinin artırılmasına, biomüxtəlifliyin və ekosistemin itirilməsinin qarşısının alınmasına imkan verən iqtisadi fəaliyyətlərə, infraqurstruktura və aktivlərə qoyulan özəl investiyalar vasitəsi ilə idarə olunur. Ümumiyyətlə “yaşıl iqtisadiyyat” dedikdə, yeni iş yerləri yaradan texnologiyalar və innovasiyalardan istifadə etməklə aşağı karbonlu inkişafa doğru iqtisadi transformasiyanın uzunmüddətli dinamik prosesi başa düşülür. Məqalədə “yaşıl iqtisadiyyat” anlayışının başa düşülməsinə yanaşmalar, həyata keçirilməsi şərtləri, əsas xarakteristika və konsepsiyaları, yaşıl iqtisadiyyatın prinsipləri, Azərbaycanın bu istiqamətdəki addımı və liderliyin yaşıl iqtisadiyyatdakı rolundan bəhs olunub. Məqalədə həmçinin, “Azərenerji” ASC şirkətində “yaşıl iqtisadiyyat”, yaşıl enerji, enerjiyə qənaət, liderliklə bağlı sorğu keçirilmiş və bu informasiyaların cədvəl və diaqram əsasında təsviri öz əksini tapmışdır.

Açar sözlər: Yaşıl iqtisadiyyat, yaşıl iqtisadiyyatın əsas xüsusiyyətləri və komponentləri, yaşıl iqtisadiyyat prinsipləri, liderlik, liderlik növləri, yaşıl transformasiya liderliyi

Analysis of the Impact of “Green Economy” Concept on Sustainable Settlement of Karabakh and Eastern Zangezur

Kamran Shykyly

Azerbaijan University of Architecture and Construction

Abstract

The concept of green economy mainly involves the establishment of a new ecosystem by applying it in areas such as energy, transport and agriculture, and aims to develop an inclusive society. After the liberation of Karabakh and Eastern Zangezur from occupation, the reintegration of these areas into the national economy, provision of socio-economic development and sustainable settlement were considered as the main state priorities. Providing education, health care, employment and decent living conditions of people within the green economy is one of the main human factors affecting demographic development. In the article, the possibilities of sustainable settlement of liberated areas were analyzed by examining the scientific-theoretical basis of human development, green economy and sustainable settlement approaches. In addition to the scientific-theoretical basis for analysis and evaluation, the reconstruction strategy of the liberated areas, natural potential and people's repatriation intentions were taken into account. The study shows that there are economic, social and ecological aspects of sustainable settlement within the concept of green economy. In this context, the flexible state policy and high repatriation indicators of citizens indicate that Karabakh and Eastern Zangezur have a high potential for sustainable settlement in the medium term.

Key words: Karabakh, green economy, demography, repatriation.

Ranking the Sustainable Development Dimension using Factor Analysis and SWARA

Mehdi Ajalli

Bu-Ali Sina University

Abstract

In recent decades, sustainable development has been very important for organizations and countries due to the serious focus on social, economic and environmental issues. Sustainable development means comprehensive and balanced development in various aspects of social, economic and environmental sustainability. This concept tries not to repeat the mistakes of the human past with a new look at development and to create an all-round and balanced development. The main goal of the current research is to extract and evaluate key dimensions in the sustainable development of Iran's petrochemical industry. The research method is applied and descriptive-surveillance. The statistical population includes 70 experts who are familiar with the concepts of sustainable development in the industry. Due to being limited, all members of the community were used as samples. For this purpose, after reviewing the literature, finally 10 key dimensions in sustainable development were extracted and provided to the experts in the form of a questionnaire. After collecting opinions and using binominal test (BT) and confirmatory factor analysis (CFA), all dimensions were confirmed. Next, using SWARA's (Stepwise weight assessment ratio analysis) multi-criteria decision making technique and experts' opinions in the second questionnaire, the dimensions were evaluated and the weight of the dimensions was calculated in terms of importance and their rank was determined. The final results showed that "Construction Technology", "Government and Political Support" and "Protection of Environment" ranked first to third. "Affordability" dimension was also ranked last. Thus, by strengthening key dimensions in order of priority, the mentioned industry will take a fundamental step in improving sustainable development.

Keywords: Sustainable development, Social sustainability, Economic sustainability, Environmental sustainability, Factor Analysis, SWARA

Cross-Cultural Variations in Management Control Systems and Strategic Intelligence Model Evidence from Azerbaijan

Kamal Mirzayev

Azerbaijan State University of Economics

Khazar Gasimli

Sapienza University of Rome

Abstract

This research investigates the influence of cross-cultural variations on Management Control Systems (MCS) and Strategic Intelligence Models (SIM) within the distinctive context of Azerbaijan. The study explores how organizational culture impacts MCS, the alignment of cultural preferences with strategic goals, and how the interplay of individualism-collectivism impacts the effectiveness of organizational systems. The primary objective is to test a set of hypotheses derived from the main proposition that "Management Control Systems and Strategic Intelligence Models in companies are significantly influenced by cross-cultural variations." Sub-hypotheses delve into specifics, including the impact of organizational culture on MCS, the alignment of cultural preferences with strategic goals, the impact of individualism/collectivism on communication and goal acceptance. The research was conducted among populations of Azerbaijan regardless of where they work and what position they have. The questionnaire research method was employed as the research approach. Based on the results, the relationship between cross-cultural variations and their impact in MCS and SIM was identified, the impact was measured, and recommendations were made. Findings from this research aim to contribute nuanced insights into the relationships between cultural dimensions and organizational systems, providing practical implications for optimizing MCS and SIM in Azerbaijani organizations. The study acknowledges the inherent complexities of cross-cultural research and emphasizes the need for a thorough understanding of cultural nuances to enhance the effectiveness of organizational systems in diverse cultural contexts.

Keywords: Cross-Cultural Management, Management Control Systems, Strategic Intelligence Models, Cultural Dimensions, Organizational Effectiveness

Economic Analysis of The Full Transfer of Water And Sewage Services to The Private Sector (A Case Study in Javadabad and Varamin)

Mehdi Ajalli

Bu-Ali Sina University

Ezzatollah Asgharizadeh

University of Tehran

Hossein Noori

University of Tehran

Abstract

One of the most important parts of public services provided by the government is water supply and sewage collection in cities and villages, which is assigned to water and sewage companies through the law. Currently, the water and sewage companies have delegated some of the activities by their employees and some of the activities to the private sector contractors. The increase in the price of water due to the increase in the level of expectations, the needs of subscribers and various costs has caused the creation and completion of programs to solve this problem in the world and in Iran. Revenues are so low compared to costs that water and sewer companies cannot afford low efficiencies and lost revenue due to faulty systems. Water and sewage companies are unprofitable and it seems that one of the solutions to reduce losses and the right to profit is to hand over the activities completely and not to the private sector. In this research, the complete handing over of water and sewage activities in the small city of Javadabad has been analyzed through the review of the water and sewage documents of this city, the preparation and completion of questionnaires with managers through scientific comparisons. The result shows that with full handover, not only the company's profit and loss indicators will improve, but many quality and performance indicators will be improved compared to the current situation.

Keywords: sport, mega-event, Economic Impact Study, Azerbaijan economy.

Qarabağda Yaşıl Enerji Zonasının Yaradılması

Əliyeva Gülnar

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

i.e.d., prof. Əliyev Ümüdvər

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Məqalədə hazırkı dövrdə əksər ölkələrin diqqət mərkəzində olan yaşıl transformasiyanın Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində də tətbiqinə dair məlumatlar verilmiş, yaşıl enerji ehtiyatları ilə zəngin olan Qarabağda həyata keçirilməsi planlaşdırılan layihələr qeyd olunmuşdur. Məlum məsələdir ki, enerji dünya cəmiyyətinin mövcudluğu üçün mühüm amillər arasında yer alır. Günümüzün reallıqlarını nəzərə alıqda isə artıq ənənəvi enerji istehlakının təhlükəli hal almağa başladığı üçün bunun qarşısını almaq və ekoloji cəhətdən təmiz, bərpa oluna bilən enerji mənbələrinin tətbiqi ön plana çıxmışdır. Bütün bunların nəticəsində bir çox dövlətlər mövcud enerji strategiyalarını yenidən nəzərdən keçirməyə, yaşıl transformasiya konsepsiyasının tətbiqi ilə davamlı inkişafın təmin edilməsinə başlamışdır. Dövlətlər bununla təbiəti, eləcə də artıq tükənmək riski daşıyan ənənəvi enerji ehtiyatlarını qorumağa çalışırlar. Bu baxımdan ölkəmizi də xüsusilə qeyd etmək olar. Azərbaycanda hazırda yaşıl transformasiya kontekstində yaşıl enerji strategiyasının tətbiqinə dair yüksək səviyyəli işlərə başlanılmışdır.

Məqalənin məqsədi də Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində bərpa oluna bilən enerji mənbələrinin mərhələli şəkildə tətbiqinin, cəmiyyətin buna uyğunlaşmasının qiymətləndirilməsindən ibarətdir. Məqalədə təbiətə zərər verməmək məqsədilə Azərbaycanın bərpa olunan enerji potensialının qiymətləndirilməsi çərçivəsində Qarabağ regionunda yaşıl enerji zonasının yaradılması, Azərbaycanın yaşıl enerji sektorunda yaradacağı imkanlar təhlil olunmuşdur.

Açar sözlər: yaşıl transformasiya, enerji istehlakı, bərpa olunan enerji mənbələri, yaşıl siyasət, Qarabağın enerji potensialı

Sustainable Opportunity Recognition : How Do Sustainable Entrepreneurs Recognize Opportunities for Sustainable Development?

Mahmud Mustafayev

Gdansk University of Technology

Julita Wasilczuk

Gdansk University of Technology

Abstract

Sustainable opportunity recognition is an important process for sustainable entrepreneurship, yet existing theoretical and empirical studies are insufficient. The most used theoretical model to understand the process of sustainable opportunity recognition is the one developed by Patzelt and Shepherd in 2011. However, there is scarcity of research having empirically tested this model. In addition, the model lacks an important element, cognitive structures, that is believed to play a key role in sustainable opportunity recognition. Our study interviewed 14 sustainable entrepreneurs from different countries and industries. The purpose of the study is to further empirically test the model in a qualitative way and extend it by adding important elements thereby contributing to theory, research and literature in the domain of sustainable entrepreneurship. Research findings suggest that sustainable entrepreneurs's opportunity recognition process is strongly affected by their prior knowledge of the natural and communal environment, motivation for personal gain (perception of threat), motivation to develop gains for others (altruism), biospheric values, entrepreneurship knowledge, cognitive structures, namely self-efficacy, collective efficacy, positive personal attitude. The study has also revealed some more elements, namely networking, certain personal characteristics, desire to make an impact, that have proved to contribute to sustainable opportunity recognition.

Keywords: Sustainable opportunity recognition, sustainable entrepreneurship, sustainable development, SOR model

Reverse Logistics Strategies for Product Returns and Consumer Satisfaction

Khalil Bayramov

University of Lodz

Sadi Huseynzade

University of Lodz

Abstract

In today's dynamic business landscape, where consumer expectations are soaring and environmental consciousness is on the rise, effective management of product returns has become a pivotal aspect of sustainable supply chain operations. This paper delves into the intersection of reverse logistics strategies, product returns, and consumer satisfaction. By drawing insights from both reverse logistics research and consumer behaviour studies, we explore the challenges and opportunities associated with handling product returns. Additionally, we investigate the impact of marketing strategies on shaping consumer perceptions of return processes and examine how innovative technological solutions streamline reverse logistics operations. Furthermore, we delve into the environmental sustainability implications of product returns and propose strategies for minimizing waste while promoting circular economy principles.

Keywords: Reverse logistics, Product returns, Consumer satisfaction, Environmental sustainability

Decentralized Autonomous Organizations (Daos) And Marketing: A New Paradigm For Business Management

Adil Huseynzada

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

This scientific article explores the emerging relationship between Decentralized Autonomous Organizations (DAOs) and marketing, unveiling a new paradigm in the realm of business management. As blockchain technology and decentralized governance systems gain prominence, DAOs have evolved into innovative organizational structures that challenge traditional business models. This study delves into the ways in which DAOs are reshaping marketing strategies, consumer engagement, and the broader landscape of business management. The research begins by elucidating the fundamental principles and operational mechanics of DAOs, emphasizing their decentralized decision-making processes and autonomous nature. It then investigates how DAOs are revolutionizing marketing practices through transparent and trustless interactions with customers. The role of smart contracts and blockchain technology in enhancing data security, customer privacy, and supply chain traceability within marketing operations is examined. We also explore the challenges and potential risks associated with DAO-based marketing, such as regulatory concerns and potential vulnerabilities in decentralized systems. In conclusion, this research underscores the transformative potential of DAOs in marketing and business management. It encourages further exploration of this nascent field to harness the advantages of decentralized decision-making and community-driven initiatives while addressing the associated challenges.

Keywords: DAO, marketing, business management, blockchain, community-led initiatives.

Recent, Adaptive, And Innovative Manufacturing Process In Crude Oil And Natural Gas Intensive Industries In Maharashtra, India

**Mr. Krishna Anil Menon, Adv. Gauri.P. Pai, Ms. Anjali Mansukh, Ms.
Kartiki Thakur**

University of Mumbai

Abstract

Sustainable manufacturing process refers to creating an innovative technique through economical means and using it in a way that causes less wastage, leading to reduction in negative impact on our **environment** . It's ultimate goal is to reach the needs of the present without compromising the capability of the **future generations** and their allied needs, leading to balanced sustainability, which is the need of the hour and currently being neglected. Industrial businesses should understand and implement the sustainable method to make an effective balance between the supply and demand of the products sold, which directs the increased need of innovation. Mainly, there exist two elements in Eco- friendly manufacturing process:- Renewable resources and **Non-renewable resources**. Huge industries related to oil and gas should acknowledge that the crude oil they extracted is a **non- renewable resource** as currently the extensive use of these resources is hampering the **environment** . These resources can take an extensive long period of time to re - form . Eco-friendly manufacturing is carried out by implementation of appropriate wastage management system by duly **recycling materials**, which would benefit the industries and **environment** in the upcoming times .Hence, the **recent** times need niche and innovative methodologies including **technologies** to be adapted and used

Key words: Environment, Future generations, Non-renewable resource, Recycling materials, Recent, Technologies.

Azərbaycan'da E-Ticaret Ciroğunu Etkileyen Finansal Faktörler

Təranə İsmayılbaşlı

Azərbaycan Devlet İktisat Universiteti

Abstract

In the last 10-12 years, developments in the field of technology and the Internet have created many innovations and differences, causing changes in various fields. This development has significantly affected economic and social life and moved these interrelated areas to the Internet. As a result of the changing system, people have already started to meet their needs in the virtual world. This virtual environment, which has attracted more attention due to the convenience it offers, has brought with it new concepts. One of these concepts is "Electronic commerce". In the study of e-commerce, it is necessary to have more practical work than theoretical information. Communicating directly with the consumer (user) and taking into account his wishes, making new proposals for future activities will help to guide him in the right direction. All these mentioned once again show the importance of researching this area and the relevance of the topic. E-commerce makes it possible to instantly access information, products and services offered over the Internet from anywhere in the world. These services it offers are an indication of the importance of e-commerce, the importance of learning it today. It is important to put forward new ideas for e-commerce, which has a very high level of development, to develop and take its place in our country, to accustom the user and gain their trust.

Keywords: Electronic commerce, Digital economy concept, buyer and seller

“Yaşıl Dünya Naminə Həmrəylik İli”ndə Aparılan Tədqiqatlar və “Yaşıl” Səhiyyənin Gələcək İqtisadi Perspektivləri

Günel Məmmədova

Akademik Mustafa Topçubaşov adına Elmi Cərrahiyyə Mərkəzi

Xülasə

Məqalədə “yaşıl” iqtisadiyyatın prinsip və mexanizmlərinin səhiyyə sektoruna daxil edilməsinin strateji yanaşmaları və xüsusiyyətləri tədqiqata cəlb edilmişdir. Tədqiqatın aktuallığı səhiyyə müəssisələrinin, tibbi tullantıların qlobal iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə, “yaşıl” cəmiyyətə və “yaşıl” iqtisadiyyata keçiddə qarşıda duran həlli vacib prioritet vəzifə olması ilə əlaqələndirilir.

Yalnız bu yaxınlarda aparılan tədqiqatlar və mütəxəssis araşdırmaları sübut etmişdir ki, tibbi xidmətlərin enerjiyə qənaətlə təmin edilməsi həm də səhiyyə təşkilatlarının özlərinin fəaliyyətinin təşkilati və texniki aspektlərini təkmilləşdirə, xərclərin azaldılması üçün zəmin yarada, texnosfer təhlükəsizliyinin səviyyəsini yüksəldə və regionun ekosisteminin fəvqəladə vəziyyətlərə davamlılığını təmin edə bilər.

“Yaşıl” iqtisadiyyat və səhiyyə arasında əlaqənin əsas cəhətlərindən biri ətraf mühitin çirklənməsinin insan sağlamlığına təsiridir. Sənaye müəssisələrindən, nəqliyyat vasitələrindən atmosferə atılan tullantılar, eləcə də qeyri-ekoloji materiallardan istifadə havanın, suyun və torpağın çirklənməsinə səbəb olur ki, bu da insan sağlamlığına mənfi təsir göstərir.

“Yaşıl” səhiyyə və “yaşıl” xəstəxanaları əhatə edən konsepsiyalar sürətlə dəyişir və onların əhatə dairəsini daha geniş perspektivlərə doğru dəyişir. “Yaşıl” səhiyyə sisteminə nail olmaq üçün onun güclü, zəif tərəfləri və daxili dinamikaları haqqında dərin bilik tələb olunur. Bu məqsədə uyğun olaraq, tədqiqatımız “yaşıl” xəstəxanalarla əlaqəli yeni konsepsiyalara uyğun olaraq mövcud səhiyyə müəssisələrinin yaxşılaşdırılması imkanlarını müəyyən etmək məqsədi daşıyır.

Açar sözlər: "yaşıl" iqtisadiyyat, "yaşıl" səhiyyə və "yaşıl" cərrahiyyə, strateji çağırışlar, dayanıqlı inkişaf

Sustainability Principles of Green Marketing

Nushaba Hajiyeva

Azerbaijan Technology university

Nargiz Hajiyeva

Azerbaijan State University of Economics (UNEC)

Ayshan Mammadova

Azerbaijan Technology university

Abstract

Green marketing provides a holistic approach to economic, social and environmental aspects, which are key elements of economic sustainability. One of the main and urgent issues of the economy in modern times is the provision of sustainability and efficiency in "green marketing" conditions. Because solving environmental problems in the world is considered important and comprehensive measures in this direction are considered necessary.

Green marketing means the planning, organization and implementation of marketing activities and marketing events in a way that causes the least damage to the environment. The purpose of green marketing is to create consumer products without harming natural resources, to manage the product itself, packaging, design, sales and after-sales services with an ecological approach. Green marketing is considered a new approach in marketing, and eco-friendly products made based on this approach are considered products that do not harm living things, do not cause air and water pollution, consume less natural resources and can be returned. In green marketing, not only the product, but also other marketing components such as price, place and promotion are managed with a new approach.

In the article, by identifying innovative global trends related to green marketing, its sustainability principles were studied and research was conducted in this direction. At the end of the article, an analysis of the sustainability of green marketing was carried out and suggestions were made, taking advantage of innovative technologies and world experience.

Keywords: Continuous Improvement, Brand Reputation, Innovation, Green Product, Eco-Conscious Consumer.

Green Transformation and Climate Finance - Nature-inspired organization capabilities.

Guy Kashi, Gadi Rabinowitz, Tzipi Buchnik, Itzik Polad

Ben-Gurion University of the Negev

Abstract

Various researchers have borrowed insights from the natural world for use in man-made systems affecting green transformation. Our study is another such attempt in the field of organizational systems, while integrating natural evolution, organizations survival and success, economics performance measurements, climate finance, chaos and complex systems (McCarthy 2004, Montuori 2000, Joachim 2001, Kauffman 1996, Collins 1997, 2001, Teece 1997). We have identified seven natural evolution and survival capabilities and itemized each of them to specific controllable characteristics in organizations. Next, we studied how 53 managers and employees perceive and evaluate them in 14 business organizations. Our findings have verified the analogy and shown that Robustness and Proliferation predict business relative stock-market success.

Azərbaycanda Dayanıqlı İnkişafa Nail Olmaq üçün "Yaşıl" İqtisadiyyata Keçid

Baba Məmmədov

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Məqalə davamlı (dayanıqlı) inkişaf, "Yaşıl iqtisadiyyat" anlayışlarının mahiyyəti, dünya ölkələrində davamlı inkişafa nail olmağın yolları, Davamlı inkişaf konsepsiyasının sosial-iqtisadi və ekoloji cəhətdən izahı, müxtəlif ölkələrdə yaşıl iqtisadiyyat anlayışına olan müxtəlif yanaşmalar, Azərbaycanda davamlı inkişafın tərkib hissəsi olaraq yaşıl iqtisadiyyatın inkişaf etdirilməsi istiqamətində görülən işlər və davamlı "yaşıl" inkişafın elmi əsaslarına həsr edilmişdir.

Müəllif burada davamlı inkişaf və "Yaşıl iqtisadiyyat" konsepsiyalarının əsaslandığı prinsipləri məqalə formasında təqdim etmişdir. Məqalədə davamlı inkişafa keçmək üçün "Yaşıl iqtisadiyyat" modeli sosial-iqtisadi baxımdan şərh edilmiş və respublikamızda yaşıl iqtisadiyyata keçidin perspektivləri təhlil edilmişdir.

"Qəhvəyi" iqtisadiyyatdan "yaşıl" iqtisadiyyata keçid, hazırda cəmiyyətin "yaşıl" iqtisadiyyat ifadəsinin mahiyyətini başa düşdüyü müxtəlif formalar, yaşıl iqtisadiyyat konsepsiyasının tərəfdarlarının fikirləri, "Yaşıl" iqtisadiyyatın əsas sektorları, eləcə də Davamlı inkişaf modelinin nəzəri və praktiki izahı məqalədə öz əksini tapmışdır.

Davamlı inkişaf prosesinin təmin edilməsində əsas hərəkətverici qüvvə olan yaşıl iqtisadiyyata keçid və onun davamlı inkişafa nail olunmasında rolunun danılmazlığı maraq doğuran məsələlərdəndir.

Azərbaycanda yaşıl iqtisadiyyata keçid və dünya təcrübəsinə əsaslanan məsələlər, eləcə də innovativ yanaşmalar və qoyulmuş hədəflər məqalədə öz aktuallığını qoruyur.

Açar sözlər: "Davamlı inkişaf", "Yaşıl iqtisadiyyat", "Ağıllı kənd"

İnkişaf Etməkdə Olan Ölkələrdə Xarici Borc və Onun İnkişafı

Mirzə Dadaşov

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Xarici borcun tənzimlənməsi beynəlxalq maliyyənin mürəkkəb və kritik aspektidir və ödənilməmiş borc öhdəliklərini həll etmək üçün borclu dövlətlər və onların kreditorları arasında danışıqları əhatə edir. Xarici borcun tənzimlənməsinin dinamikasına müxtəlif hüquqi, iqtisadi, siyasi və sosial amillər təsir göstərir. 1980-ci illərin əvvəllərində inkişaf etməkdə olan ölkələrin xarici borcu beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin ən aktual problemlərindən birinə çevrildi. On ildən sonra bazar iqtisadiyyatına keçən ölkələr də oxşar problemlərlə üzləşdilər. Borc böhranı bir sıra ölkələrin xarici maliyyə öhdəliklərini vaxtında və tam şəkildə ödəyə bilməməsi ilə nəticələndi. Bir qayda olaraq, bu, ciddi beynəlxalq və maliyyə çöküşü təhlükəsini ehtiva edir. Bundan əlavə, o, beynəlxalq münasibətlərin bu sahəsinin tənzimlənməsinin mövcud forma və üsullarının zəifliyini və qeyri-adekvatlığını vurğulayır. Borclu ölkələrin təcrübəsi inandırıcı şəkildə sübut etmişdir ki, xarici borc problemləri investisiya və iqtisadi artıma birbaşa təsir göstərir. Əsasən, xarici borclara xidmət üzrə ödənişlər dövlətin cari və gələcək gəlirlərindən bir növ vergiyə çevrilir və onların artan hissəsi xaricə gedir. Ümumiyyətlə, dünyada sənayeləşmiş ölkələrin borcu olan ölkələr arasında 140-dan çox ölkə var. Bu ölkələrin ümumi borcu 3 trilyon dollar təşkil edir ki, bunun da 11 faizi keçmiş sosialist ölkələrinin, 89 faizi isə inkişaf etməkdə olan ölkələrin payına düşür.

Açar sözlər: Xarici borc, inkişaf, xarici ölkə, tənzimləmə, perspektivlər

İmalat İşletmelerinde Yeşil Tedarik Zinciri Yönetim Uygulamalarının Önündeki Engellerin Analizi: Ordu İli Örneği

Selçuk KORUCUK

Giresun Üniversitesi

Ahmet AYTEKİN

Artvin Çoruh Üniversitesi

Özet

Günümüzün küreselleşen piyasasında çevresel uygulamalar işletmelerin iş stratejileri ve modellerinin bir parçası haline gelmiş ve üzerinde durulması gereken önemli hususlardan olmuştur. Bu uygulamalar işletmelerde sürdürülebilir uygulamaların sağlamanın yanından geleceği koruma ve etkin kaynak kullanımı ile enerji yönetiminde çeşitli dönüşümlere de öncülük etmiştir. Yeşil tedarik zinciri yönetimi uygulamaları işletme sınırlarının ötesindeki etkin çevresel uygulamaları temel alarak işletme stratejileri ve planlamalarında farkındalık olgusunun oluşturulmasına da hizmet etmektedir. Durum böyle olunca yeşil tedarik zinciri yönetimi uygulamaları işletmeler için kritik hale gelmekte ve üzerinde titizlikle durulması gereken bileşenlerden biri haline dönüşmektedir. Ancak yeşil tedarik zinciri yönetimi uygulamaları önünde birçok engel bulunmaktadır. Bu kapsamda çalışmada imalat işletmelerinde yeşil tedarik zinciri yönetimi uygulamalarının önündeki engeller araştırılmıştır. Yeşil tedarik zinciri yönetimi uygulamalarının önündeki engelleri etkileyen faktörler tespit edilmiş ve tespit edilen faktörlerin önceliklendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç ile saptanan kriterlerin ağırlıklandırılmasında çok kriterli karar analizi tekniklerinden Doğrudan Puanlama Ağırlıklandırma kullanılmıştır. Uygulama sonuçlarına göre yeşil tedarik zinciri yönetimi uygulamalarının önündeki en önemli faktörlerin “tüketicilerin farkındalık eksikliği”, “uygulama maliyetleri ve finansal yetersizlik” ile “nitelikli insan kaynağı eksikliği” olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yeşil tedarik zinciri yönetimi, Yeşil tedarik zinciri yönetimi uygulamaları Engelleri, Çok Kriterli Karar Analizi, Doğrudan Puanlama ile Ağırlıklandırma Tekniği

“Yaşıl” İqtisadiyyat Konsepsiyasının Həyata Keçirilməsi Prosesləri və İnsan Kapitalının İnkişafı İndeksinin Qarşılıqlı Təsiri

Günel Cabbarova

Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti

Xülasə

Dünya alimlərinin və tədqiqatçıların zənnincə, müasir dünyada “yaşıl” iqtisadiyyat öz araşdırma sərhədlərini müəyyənləşdirməklə, iqtisadi nəzəriyyədə ayrıca bir istiqamət kimi fərqləndirilən daha konkret kontur və xüsusiyyətlər əldə edir. Hələlik, elmi tədqiqatların yetərli sayda olmaması səbəbindən “yaşıl” iqtisadiyyatın vahid, ümumi qəbul edilmiş tərifı mövcud deyil. Yalnız belə bir anlayış vardır ki o, təbii ehtiyatların israf edilməsi və istehsal proseslərində çirklənmənin azaldılması tələblərinə geniş şəkildə məhəl qoyulmaması ilə xarakterizə olunan ənənəvi “qəhvəyi” iqtisadiyyata qarşı tarazlığı özündə ehtiva edir.

Bununla belə, tədqiqatçıların fikir plüralizmində və öz mövqelərində “yaşıl” iqtisadiyyatın daha geniş yayılmış tərifı BMT Ətraf Mühit Proqramının şərhı olmuşdur: “yaşıl” iqtisadiyyat “insanların rifahını yaxşılaşdırən və sosial ədaləti təmin edən, eyni zamanda ətraf mühitə və onun tükənməsinə qarşı riskləri əhəmiyyətli dərəcədə azaldan” iqtisadi fəaliyyət növüdür.

Qlobal elmi tendensiyalarda “yaşıl” iqtisadiyyatla yanaşı, “dayanıqlı inkişaf” anlayışına rast gəlmək olar. Dayanıqlı inkişaf ilk dəfə Beynəlxalq Ətraf Mühit və İnkişaf Komissiyasının müvafiq hesabatında qeyd edilmişdir. Məzmununa və fəaliyyət istiqamətinə görə bu anlayışlar oxşar hesab olunur və ümumi təmas nöqtələrinə malikdir, lakin onları sinonim hesab etmək səhv olardı.

“Yaşıl” iqtisadiyyat dayanıqlı inkişafın fonunda arzu olunan iqtisadi artım və planetin resurslarının real məhdudiyətləri arasında harmoniyaya nail olmaq üçün daha spesifik metod və yanaşmaları özündə cəmləşdirən bir vasitə kimi çıxış edir.

Açar sözlər: “yaşıl” iqtisadiyyat, insan kapitalı, “yaşıl” iş yerləri, dayanıqlı inkişaf, insan kapitalının inkişafı indeksi

Развитие Технологий Искусственного Интеллекта в Сфере Цифровых Валют

Wang Zhizhong

Азербайджанский Государственный Экономический Университет

Summary

With the rapid development of technology, digital currency, as a new payment tool and investment method, has gradually become the focus of people's attention. The integration of digital currency and artificial intelligence has become an important research topic in the financial industry. This article introduces in detail the application and development trends of artificial intelligence technology in the field of digital currency. The article first outlines the basic concepts and characteristics of digital currency. Then focus on analyzing the latest applications of artificial intelligence technology in the field of digital currency. While discussing technology applications, this article also highlights the potential risks and challenges associated with these technologies. In addition, the article also discusses the development prospects of artificial intelligence technology in the field of digital currency, including technological innovation, policy supervision, market acceptance, etc. This study aims to comprehensively understand the development status of artificial intelligence technology in the field of digital currency, as well as the challenges and opportunities it faces. As technology continues to advance, the combination of digital currency and artificial intelligence will bring more innovation and opportunities to the financial industry.

Keywords: Digital currency, artificial intelligence, financial sector, risks and challenges, development trends

Yaşıl Turizm Konsepti: Şəki Nümunəsi

Əlizadə Nərmin

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

i.e.d,dos. Müslumat Allahverdiyeva

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Dünya və ölkəmiz бүгünün tələblərini ödəyən, lakin gələcək nəsillərin öz şəxsi tələbatlarını ödəməyi təhlükə altına almayan və bu zaman digər ölkələrin milli suverenliyinə təhlükə etməyən dayanıqlı inkişaf yolunda fəaliyyət göstərməyə çalışırlar. Bu gün həqiqətən də varlığını uzun müddət qoruyub saxlamaq istəyən ölkələr dayanıqlılıq meyarlarını yerinə yetirməlidirlər. Turizm sektorunda da dayanıqlılıq meyarlarının yerinə yetirilməsində yaşıl turizm mühüm yer tutur. Yaşıl turizm, müxtəlif istiqamətləri və mənalara olan ekoloji cəhətdən təmiz turizm fəaliyyəti kimi müəyyən edilir. Geniş mənada yaşıl turizm ekoloji cəhətdən təmiz turist olmaq və ya ekoloji cəhətdən təmiz turist xidmətləri göstərməkdən ibarətdir. Azərbaycanda yaşıl turizmin inkişafı üçün kifayət qədər potensial vardır. Belə ərazilərdən biri də Azərbaycanın şimal-qərbində yerləşən ən qədim, zəngin tarixi keçmişə malik bölgələrindən biri olan Şəki rayonudur. Bu araşdırmada ölkəmizdə yaşıl turizm, yaşıl turizm anlayışı və xüsusiyyətləri və yaşıl turizmin üstünlükləri araşdırılmışdır. Bundan əlavə, Şəkinin yaşıl turizm potensialı və orda fəaliyyət göstərən müəssisələrdən Yaffle Inn Shaki Boutique Hotel, Marxal Resort & Spa və Shaki Palace Hotel vasitəsilə bölgənin yaşıl turizmlə bağlı fikirləri açıq üç sualla öyrənilmişdir.

Açar sözlər: Şəki rayonu, yaşıl turizm, dayanıqlı turizm, ekoloji, otel

Xidmət Sferasında Mühəsibat Uçotunun Təşkilinin Normativ Hüquqi Əsasları

Ərtoğrul Daşqınlı

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Xidmət sektorunda mühəsibat uçotu, belə sahədə fəaliyyət göstərən analogi təşkilatlar üçün strukturlu, əhəmiyyətli və tənzimlənmiş bir prosesdir. Mühəsibat uçotu, təşkilatların maliyyə və hesabatlıq proseslərini nizamladırmaq və hüquqi normativlərə əməl etmək məqsədi ilə aparılır. Bu tədqiqatın əsas məqsədi xidmət sferasında mühəsibat uçotunun təşkilinin normativ hüquqi əsaslarını müəyyən etmək, təhlil etmək və nəticələrin sintez edilməsidir. Xidmət sferasında mühəsibat uçotunun incəliklərini başa düşməklə, tədqiqat bu mühüm sektorda maliyyə şəffaflığını, davamlılığını və ümumi performansını artırma biləcək dəyərli fikirlərə töhfə vermək məqsədi daşıyır. Xidmət sektorundakı təşkilatlar üçün audit tələbləri və standartları, mühəsibat uçotunun bir hissəsidir. Audit, müstəqil tərəfdaşlar tərəfindən təşkilatın maliyyə proseslərinin obyektiv şəkildə qiymətləndirilməsini təmin etmək üçün aparılır. Əvvəlki tədqiqat nəticələrini başa düşmək və biliklərdəki boşluqları müəyyən etmək üçün xidmət sferasında mühəsibat uçotu üzrə mövcud ədəbiyyatın hərtərəfli nəzərdən keçirilməsindən ibarətdir. Xidmət sektorundakı müəssisələr üçün ticarət və sair tətbiqi normativlər də mühəsibat uçotunun təşkili ilə əlaqəlidir. Ticarət müqavilələri, ödənişlər, maliyyə siyasətləri və digər ticarət prosedurları qanuni normativlərlə tənzimlənmişdir.

Açar sözlər: standart, mühəsibat uçotu, MHBS, qanun, uçot siyasəti

Postmünaqişə Ərazilərində Kənd Təsərrüfatınının Rəqəmsallaşması:Dayanıqlı İnkişaf Aspekti.

Şirin Ramazanova

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC)

Xülasə

Məqalədə rəqəmsallaşmanın kənd təsərrüfatı sahəsinə tətbiq etmək yollar araşdırılaraq bu sahədə Azərbaycanda təşəkkül tapan normativ-hüquqi baza təhlil olunmuşdur. Həmçinin işğaldan azad edilmiş ərazilərin inkişafı baxımından kənd təsərrüfatının rəqəmsallaşmasının aktuallığı vurğulanmışdır. Kənd təsərrüfatının iqtisadiyyatın mühüm sahəsi olmaqla ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsində mühüm rol qeyd edilmiş, rəqəmsallaşma nəticəsində əldə olunacaq nəticələr təhlil edilmişdir. Elm və texnikanın ən son nailiyyətlərini dronlar, peyk məlumatları, GPS naviqasiya avadanlıqları, və robotların kənd təsərrüfatına tətbiq etməyin yolları, həmçinin elmin qida sənayesindəki ən son nailiyyətləri araşdırılmışdır. Tədqiqatın məqsədi kənd təsərrüfatının rəqəmsallaşması prosesində ekoloji balans qorumaqla dayanıqlı inkişafa nail olmağın yolunu araşdırmaqdır. Məqalədə müşahidə, müqaisəli təhlil, məntiqi ümumiləşdirmə üsullarında istifadə edilmişdir. Tədqiqatın məhdudiyyəti postmünaqişə ərazilərinin rəqəmsallaşması baxımından araşdırmaların və verilənlərin az olmasını göstərmək olar.

Açar sözlər: kənd təsərrüfatı, rəqəmsallaşma, dayanıqlı inkişaf, “Yaşıl iqtisadiyyat”, blokçeyn.

Marketing Problems in Agriculture: Especially in the Field of Grape Farming

Nurana Namik Abbasova

Turkan Ali Sheydai

Azerbaijan State Oil and Industrial University

Abstract

Purpose. The main purpose of the research study is to compare viticulture, one of the leading branches of Azerbaijani agriculture, in the world market and to develop this field by eliminating the marketing problems that arise during the analysis.

Need for the study. The concept of marketing in agriculture includes all the activities in the process of preparation, standardization, storage, delivery to the market and finally delivery of the agricultural product, starting from the quantity and quality of the product to be produced by the producer. Recent times, the growing demand for food due to population growth has led to an increase in the demand for agricultural products. What needs to be done at this point is that agricultural producers can influence market demand with proper marketing efforts. Because the awareness of consumption of natural agricultural products affects the choice of products and purchasing behavior of consumers, and the reason for this is the presence of chemical substitutes for agricultural products in many countries.

Methodology. The data required for the article were collected by survey method. Then, the statistical relationships of the data collected by the survey method were investigated.

Findings. As a result, important problems of marketing of agricultural products were discovered in a number of regions of Azerbaijan.

Practical Implications. Advertising factors were seen as the main negative effect during the research. It was recommended that work be done in this direction.

Key words: agriculture marketing¹; Farming²; development³; agricultural economy⁴; environmentally sensitive⁵

Green synthesis of magnetic Activated Carbon Supported Ag Nanocomposite obtained from Okra Seeds for the use of Antimicrobial Activities

Ayşe Baran, Necmettin Aktepe

Mardin Artuklu University

Erdal Ertaş, Mehmet Firat Baran

Batman University

Aziz Eftekhari

Ege University

Azerbaijan State University of Economics (UNEC)

Rovshan Khalilov

Azerbaijan State University of Economics (UNEC)

Baku State University

Rovnag Rzayev, Narmina Alasgarova

Azerbaijan State University of Economics (UNEC)

Abstract

Antimicrobial resistance, which develops after the unconscious use of antibiotics, has led to an increase in infectious diseases worldwide and a global health problem that causes the death of millions of people every year. Due to the side effects associated with antibiotics used in our time, there is an important need to research antimicrobial agents that may be safe and effective. This research was prepared by the co-precipitation method of activated carbon (AC) obtained from okra leaves (OL) and Magnetic-iron oxide/activated carbon ($\text{Fe}_3\text{O}_4/\text{OLAC}$) to create a new nanobiodegradable material for biological activity and many other applications. oxide silver ($\text{Fe}_3\text{O}_4/\text{OLAC}/\text{Ag}$) was synthesized by chemical reduction method by reducing silver ions with sodium borohydride (NaBH_4) as the reducing agent. $\text{Fe}_3\text{O}_4/\text{OLAC}$ and $\text{Fe}_3\text{O}_4/\text{OLAC}/\text{Ag}$ nanocomposites were examined by scanning electron microscopy (SEM), Energy dispersive X-ray (EDX), Fourier Transform Infrared (FTIR) spectroscopy, X-ray diffraction (XRD), Particle size (DLS) with Zeta sizer and It was characterized by zeta potential. $\text{Fe}_3\text{O}_4/\text{OLAC}$ and $\text{Fe}_3\text{O}_4/\text{OLAC}/\text{Ag}$ nanocomposites were tested for their antimicrobial activity against common human pathogens such as *S. aureus* and *E. Coli* using Microdilution and Disk Diffusion methods and exhibited very good activity against both types of bacteria.

Keywords: Nanocomposite; Okra leaves; $\text{Fe}_3\text{O}_4/\text{OLAC}/\text{Ag}$ nanocomposite, Green Gynthesis

Modern Diagnostics of Transactions Conducted by Means of Financial Instruments in The Stock Market

Tabriz Aliyev

Azerbaijan State University of Economics (UNEC)

Abstract

In the ever-evolving landscape of stock markets, the use of advanced financial instruments has become an integral part of various economic transactions. This study examines modern diagnostic methods applied in the field of financial transactions through financial instruments. Focusing on the intricacies of stock markets, the study explores sophisticated diagnostic tools applied to the verification and optimization of financial transactions. The study includes an analysis of the modern financial ecosystem, highlighting the complex transactions facilitated by financial instruments. Through the study of advanced diagnostic approaches, including technological innovations and analytical methodologies, the research aims to provide insights into the efficiency, risk management and overall effectiveness of financial transactions in stock markets. The results obtained will contribute to the ongoing debate on improving financial systems by contributing to a deeper understanding of the dynamic interplay between financial instruments and diagnostic tools in the modern financial landscape.

Keywords: stock market, financial instruments, diagnostics, financial system, technological innovations.

Təşkilati Strategiyada Yaşıl İnsan Resurslarının İdarə Edilməsinin Rolu və Tətbiqi

Fidan Hacıyeva

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Məqalə təşkilati strategiyanın potensial olaraq Yaşıl İnsan Resurslarının İdarə Edilməsi (İRİE) tərəfindən necə formalaşdırıla biləcəyinə diqqət yetirərək Yaşıl İRİE-nin nəzəri tərifini və praktiki nəticələrini araşdırır. Tədqiqat yaşıl insan resurslarının idarə edilməsinin konseptual çərçivəsini tədqiq etməklə, ətraf mühitin mühafizəsini prioritetləşdirməklə onun ənənəvi insan resurslarının idarə edilməsi strategiyalarından nə ilə fərqləndiyini vurğulamaqla başlayır. İnsan resurslarının idarə edilməsi və ətraf mühitin dayanıqlılığı sahələrində akademik jurnalların, nümunə araşdırmalarının və nəşrlərin hərtərəfli nəzərdən keçirilməsi ilə məqalə yaşıl İnsan Resursları (İR) təcrübələrinin yalnız dayanıqlılıq məqsədlərinə çatmağa deyil, həm də təşkilat fəaliyyətinin yaxşılaşdırılmasına necə töhfə verdiyini nümayiş etdirir. Əsas tapıntılar göstərir ki, Yaşıl İRİE dayanıqlılığı prioritetləşdirən korporativ mədəniyyətin inkişaf etdirilməsində, işçilərin işə cəlb olunmasının artırılmasında və iş yerində ekoloji cəhətdən şüurlu davranışın təşviqində mühüm rol oynayır.

Nəticə Yaşıl İRİE-nin daha geniş təşkilati strategiyaya inteqrasiyasının zəruriliyini vurğulayaraq belə bir inteqrasiyanın təkcə ətraf mühitin dayanıqlılığı üçün faydalı olmadığını, həm də uzunmüddətli biznes uğurlarına nail olmaq üçün vacib olduğunu təklif etməklə yekunlaşır. Bu tədqiqat dayanıqlı biznes təcrübələri üzrə genişlənən ədəbiyyata töhfə verir və Yaşıl İnsan Resursları strategiyalarını effektiv şəkildə həyata keçirmək istəyən təşkilatlar üçün praktiki fikirlər təklif edir.

Açar sözlər: Yaşıl İnsan Resurslarının İdarə Edilməsi (Yaşıl İRİE), İnsan Resurslarının İdarə Edilməsi (İRİE), Dayanıqlılıq, Təşkilati Strategiya

Increasing ICT use by Enterprises to Accelerate the Transition to a Green Economy in Azerbaijan

Aliagha Gasimov

Azerbaijan State University of Economics (UNEC)

Nargiz Hacıyeva

Azerbaijan State University of Economics (UNEC)

Vekil Ibrahimov

Azerbaijan State University of Economics (UNEC)

Movlud Farzaliyev

Azerbaijan State University of Economics (UNEC)

Western Caspian University

Abstract

According to the current theoretical approaches, the development of the economy has brought many benefits along with certain difficulties. The formation and development of a green economy in the country is proposed as a solution to these problems. In addition to the positive impact of ICT on various areas of the economy, it is considered an effective tool for solving problems related to the environment. Purpose of the article is to analyze ways to increase the ICT use by enterprises to accelerate the transition of Azerbaijan to a green economy. In the article, the impact of ICT on the green economy was studied. Panel econometric models were built to determine the relationship between ICT use and CO₂ and greenhouse gas emissions in enterprises in 17 OECD countries. Regression equations were built to assess the relationship between ICT use in businesses and CO₂ and greenhouse gas emissions in Azerbaijan. As a result of econometric evaluations, it was determined that the increase in ICT use by enterprises in OECD countries and Azerbaijan led to a reduction in pollution. To increase the ICT use by enterprises in Azerbaijan, relevant proposals and recommendations have been made in the direction of strengthening digital skills.

Keywords: green economy, ICT, econometric evaluation, digital skills, CO₂, greenhouse gas emissions

Принципиальные основы построения новой банковской системы сквозь призму устойчивого развития

Нигяр Гулиева

Азербайджанский Государственный Экономический Университет

Резюме

Реструктуризация банковской системы отличается от реструктуризации отдельных банков. Однако реструктуризация отдельных банков тесно связана с реструктуризацией всей банковской системы. Процесс реструктуризации банковской системы связан с усилением роли государства, обычно ограничивающего конкуренцию на банковском рынке чаще всего такими нерыночными мерами, как ограничение конкуренции и размера банковской системы, а также увеличение целевого кредитования в приоритетных для государства областях. Под влиянием идей об эффективности свободного рынка, стратегия реструктуризации банковской системы стала постепенно смещалась в сторону рыночных решений. Выбор моделей реформирования банковской системы зависит от начальных условий процесса реформ, особенно институциональных условий, макроэкономической среды развития и параллельных реформ в других областях. Огромное влияние на перспективы конкурентного и устойчивого развития оказывает проблема безнадежных долгов. Исследования по управлению безнадежными долгами показывают, что государственным регуляторам очень важно различать краткосрочные и долгосрочные способы устранения причин безнадежной задолженности. В последнем случае путем реструктуризации всей банковской системы страны. В свою очередь, это требует развития рынка торговли долговыми обязательствами и создания специализированных компаний по управлению активами.

Ключевые слова: банковская система, банковский кризис, реструктуризация банковской системы, ответственный банкинг, устойчивый банкинг.

Deniz Lojistiğinde Dijital ve Yeşil Limanların Önemi: Türkiye’deki Sürdürülebilir Limanlar

Prof. Dr. Taner AKÇACI

Gaziantep Üniversitesi

Arş. Gör. Fatma Büşra KURT

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Özet

Küresel ısınma, buzulların erimesi ve ozon tabakasının incilmesi gibi çevresel etkilerin azaltılması için birçok sektörde çevre koruma politikaları geliştirilmiş ve uygulanmaya başlanmıştır. Denizcilik endüstrisi ise yalnızca denizlerdeki kirliliğin azaltılması konusunda değil aynı zamanda liman tesislerinin yürütmüş olduğu faaliyetlerin çevresel etkilerinin azaltılması konusunda da önemli bir noktada yer almaktadır. Limanların çevresel etkilerini azaltma konusunda birçok faaliyet yürütülmekte ve çevresel etkileri en aza indirme konusunda yeşil liman kavramı ortaya çıkmaktadır. Özellikle limanlarda dijital teknolojilerin kullanılmasıyla limanlardaki performans artmakta ve kullanılan dijital teknolojiler ile çevreye verilen olumsuz etkiler azaltılmaktadır. Bu noktada bu çalışma yeşil ve dijital liman kavramlarından bahsetmekte ve limanların sürdürülebilir olmalarının önemini açıklamaktadır. Çalışmada, Türkiye’de yer alan Marport, Asyaport ve Kumport limanları betimsel analiz ve çapraz durum sentezi kullanılarak incelenmiş ve yeşil ve dijital liman olma konusunda limanların yapabileceği faaliyetlerin neler olabileceği belirlenmiştir. Bu kapsamda incelenen limanlardan hareketle bir limanın yeşil ve dijital liman olabilmesi için öncelikle elektrikli ve hibrit olarak geliştirilen yeni ekipmanları kullanması önerilebilir. Bunun yanı sıra limanlardaki enerji kullanımını azaltabilecek diğer dijital teknolojilerin kullanılması da çevreye verilebilecek olumsuz etkinin azaltılmasına yardımcı olabilir. Sıfır atık projeleri ile atık yönetimi sağlanabilmekte ve yeşil liman olma potansiyeli sağlanabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Liman, Yeşil Liman, Sürdürülebilir Liman, Deniz Lojistiği

The Role of CBDC in The Green Central Banking

Emin Huseynzade

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

The intersection of Central Bank Digital Currency (CBDC) and green central banking represents a significant evolution in monetary systems, driven by the imperative of sustainability and the transition to a low-carbon economy. This article provides a comprehensive analysis of the multifaceted aspects of CBDCs within the context of green central banking, exploring their role, challenges, and opportunities. Drawing on existing literature and empirical evidence, we examine the current landscape of CBDCs, the imperative of sustainability in their design and operation, factors influencing CBDC sustainability, and the implications and viability of CBDCs for monetary policy. We discuss how CBDCs can enhance the transmission of monetary policy, potentially influence financial asset substitution, and offer alternatives to existing monetary policy tools. Furthermore, we explore how integrating green perspectives into CBDC design and implementation can contribute to advancing environmental responsibility and combatting climate change. Ultimately, this analysis highlights the transformative potential of CBDCs in supporting both monetary policy objectives and sustainability goals, while also emphasizing the need for careful consideration and ongoing assessment to ensure alignment with broader economic and environmental objectives.

Keywords: CBDC, Central Bank, Monetary Policy, Green transition, Cryptocurrency, Interest rate, Net-zero

Facebook Penetration and Shadow Economy: A Cross-country Study

Shakhnoza Tosheva

University of Tashkent for Applied Sciences

Nargiza Kasimova

Tashkent Institute of Finance

Abstract

This study empirically investigates the influence of Facebook penetration on an underground economy using data from 122 nations. The findings suggest strong evidence to support the assertion that Facebook penetration is negatively linked to the size of the informal sector. This article documents that, on average, as Facebook penetration increased from the level of Russia (1.1%) to that of Bulgaria (22.3%), the size of the shadow economy relative to the Gross Domestic Product declined by 3.15 percentage points, *ceteris paribus*.

Keywords: Facebook penetration, SNS, social capital, shadow economy, cross-country

İxrac Yönümlü Bazarların Rəqabət Qabiliyyətliliyi: Rəqabət Siyasəti və İxracın Diversifikasiyası

Cuməliyeva Ülkər

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Giriş üçün maneələrin aradan qaldırılması və rəqabətə zidd təcrübələrin qarşısının alınması rəqabət mühitini gücləndirmiş, innovasiyaları və səmərəliliyi təşviq etmişdir. Müəssisələrin rəqabət üstünlüyü əldə etmək üçün məhsul və xidmətlərini təkmilləşdirməyə çalışması ilə bazarlar daha dinamikləşib. İnkişaf etmiş ölkələrdə ölçülə bilən uğurlardan biri də istehlakçıların rifahına müsbət təsir göstərməkdir. Ədalətli rəqabətin tətbiqi sayəsində istehlakçılar daha geniş seçim imkanlarının və məhsulun keyfiyyətinin yaxşılaşmasının şahidi oldular. Bundan əlavə, inhisarçılıq praktikasının qarşısının alınması mal və xidmətlərin qiymətlərinin aşağı düşməsi əlçatanlığın artması ilə nəticələndi. Tənzimləyici orqanlar qiymətlərin müəyyən edilməsi və sövdələşmə kimi rəqabətə zidd davranışları fəal şəkildə cilovlayır, biznes üçün bərabər şəraiti təmin edir. Bu, uğurun bazar manipulyasiyasından çox ləyaqətlə müəyyən olunduğu biznes mühitinə gətirib çıxardı.

Rəqabət siyasəti, bazarlarda fəaliyyət göstərən şirkətlərin bir-biriləri ilə mübarizə qaydalarının təyin edilməsi və bu mübarizənin ədalətli şəkildə keçirilməsinə dair tədbirlərdir. Bu siyasətin məqsədi, bazarlarda işləyən şirkətlərin özlərinə qarşı və ya digər şirkətlərə qarşı səmimi olmayan və ya qanunsuz tədbirlərdən istifadə etmələrinin qarşısını almaq və müəyyən bir bazar nişanına sahib olmanı təmin etməkdir. Rəqabət siyasəti, bazarlarda verilmiş siyasətin düzgün işləməyini təmin etməlidir. Bunun üçün, şirkətlər arasında müxtəlif səviyyələrdə rəqabət mexanizmləri yaradılmalı, bir sıra qaydalar təyin edilməlidir. Bu qaydalar, müəyyən istəkləri yerinə yetirməyi və zəruri əməliyyat proseslərini təşkil etməyi tələb edir.

Açar sözlər: sivil olmayan bazar, ixrac yönümlü bazar, alıcı azadlığı, ticarətin liberallaşdırılması

Green Transport System: Challenges and Opportunities of Sustainable Development

Aynur Orujlu

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

Green transport is any type of movement that reduces environmental impact method and organizational form. This is economical, environmental protection and a healthy lifestyle promoting pedestrian and bicycle traffic, ecological cars, transit-oriented design, vehicle rental, as well as the urban transport system. Transport systems are ecological, social and economic of the society they serve they contribute positively to its stability. Transportation systems provide social and economic connections exist for the purpose of. Transportation systems have a significant impact on the environment, of energy and sulfur dioxide consumed in the world they account for 20-25% of waste. Transport Greenhouse gas waste energy as a result of activity is growing faster than other areas of the sector. Road transport, as well as atmospheric air local of the main causes of pollution and soot formation is one. As a result of the activity of transport, traffic accidents, atmospheric air, and social costs pollution, weakening of physical activity, spent outside the family during intra-urban migration sensitivity to time increases and fuel price increases. Many of these negative consequences disproportionately deprived of access to and use of automobiles falls on social groups. Traffic jams increase the economic costs of people's time causes waste and slow down the delivery of goods and services.

Keywords: Transport networks, social and economic relations, transport activity

Azərbaycanın Aqrarərzaq Kompleksinin Dayanıqlı İnkişafı: Problemlər və Milli Prioritetlər

İsmayıl Xeyirxəbərov, Pikəxanım Xudiyeva

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Məqalədə aqrarərzaq kompleksinin iqtisadi-sosial-ekoloji aspektlərdə inkişafının müasir vəziyyəti səciyyələndirilmişdir. Aqrarərzaq kompleksinin dayanıqlı inkişaf məqsədləri üzrə problemləri dəqiqləşdirilmiş və sistemləşdirilmiş, həmin problemlərin həlli üzrə prioritet vəzifələr müəyyən edilmiş və elmi əsaslandırılmış təkliflər verilmişdir. Məqalədə Aqrarərzaq Kompleksinin İnkişafının Müasir Vəziyyəti müxtəlif aspektlərdən təhlil edilmişdir. Burada sosial, iqtisadi və ekoloji aspektdən diqqət yetirilib. Qeyd etmək lazımdır ki, ekoloji və sosial inkişaf davamlı inkişafın bir-biri ilə sıx əlaqəli aspektləridir. Tədqiqat işində Aqrarərzaq Kompleksində resursların rəşional idarə edilməsinə davamlı inkişafın vacibliyi qeyd edilmişdir. Müasir dövrdə kompleksin dayanıqlı inkişaf problemləri müəyyən edilmişdir və onların konkret həlli yolları təklif edilmişdir. Tədqiqat zamanı Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri üzrə ölkənin aqrarərzaq kompleksinin problemləri qruplaşdırılmışdır.

Açar sözlər: yaşıl iqtisadiyyat, aqrarərzaq kompleksi, dayanıqlı inkişaf, dayanıqlı inkişaf məqsədləri, kənd təsərrüfatı.

Yaşıl Maliyyələşmə Bazarının İnkişafının Təşviqində Dövlətin Rolu

Ləman Misirova

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Azərbaycanda dövlət strateji təşəbbüslər və siyasətlər vasitəsilə yaşıl maliyyələşdirmə bazarının böyüməsinin təşviqində həlledici rol oynayır. Buraya bərpa olunan enerji infrastrukturu və dayanıqlı nəqliyyat kimi ekoloji cəhətdən davamlı layihələrə investisiyaları stimullaşdıran tənzimləyici çərçivələrin tətbiqi daxildir. Bundan əlavə, hökumət yaşıl maliyyə sahəsində təcrübə, maliyyə və ən yaxşı təcrübələrə çıxış əldə etmək üçün beynəlxalq təşkilatlar və maliyyə institutları ilə əməkdaşlıq edir. O, həmçinin investisiyaları ekoloji cəhətdən təmiz təşəbbüslərə yönəltmək üçün yaşıl istiqrazlar və fondlar kimi yaşıl maliyyə mexanizmlərinin yaradılmasını asanlaşdırır. Dövlət-özəl tərəfdaşlıq və maarifləndirmə kampaniyaları vasitəsilə hökumət müəssisələri və fərdləri davamlı təcrübələri mənimsəməyə və yaşıl layihələrə investisiya qoymağa təşviq edir. Yaşıl maliyyələşdirmə bazarının inkişafını fəal şəkildə təşviq etmək və dəstəkləməklə Azərbaycan ekoloji dayanıqlığı inkişaf etdirmək və iqlim dəyişikliyi problemlərini effektiv şəkildə həll etmək məqsədi daşıyır. Bu məqalə Azərbaycan dövlətinin öz sərhədləri daxilində yaşıl maliyyələşdirmə bazarının inkişafında mühüm rolunu araşdırır, əsas təşəbbüsləri, siyasətləri, çağırışları və gələcək perspektivləri araşdırır.

Açar sözlər: yaşıl, maliyyə, dövlət, ekoloji dayanıqlıq, iqlim

Sənaye 4.0 Kontekstində Emal Sənayesində Səmərəlilik Hədəfləri və Qiymətləndirmə Meyarları

Əliyar Əsədov

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Səmərəlilik anlayışı bir çox elmi araşdırmaların predmeti olsa da, onun qiymətləndirilməsi metodologiyasının təkmilləşdirilməsi, müvafiq metodoloji yanaşmaların daim yenilənməsi məsələsi öz aktuallığını saxlamaqdadır. Dördüncü sənaye inqilabına keçiş dövrünü yaşadığımız indiki dövrdə dünya iqtisadiyyatında baş verən davamlı yeniliklər artıq başda emal sənayesi olmaqla iqtisadiyyatın bütün sahələrində köklü dəyişikliklərə səbəb olmuşdur. Beləki, dünya iqtisadiyyat lüğətinə yeni daxil olmuş “ağıllı emal sistemləri”, “əşyaların interneti”, süni intellekt kimi təcrübələr özlüyündə səmərəliliyin qiymətləndirilməsi ilə bağlı yeni sistemlik yanaşmalar formalaşdırmışdır. Bu baxımdan, təqdim olunan elmi məqalədə emal sənayesində səmərəliliyin qiymətləndirilməsində ənənəvi hədəflərin sistemlik təhlili ilə yanaşı onların sənaye 4.0 kontekstində yeni qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınmaqla ətraflı şəkildə şərh olunmuşdur. Beləliklə, nəzəri çərçivələri praktiki tətbiqlər ilə sintez edərək, bu tədqiqat Sənaye 4.0 mühitində performans idarəçiliyi haqqında elmi müzakirəyə töhfə verir və müasir istehsal mühitlərinin mürəkkəbliklərinə məruz qalan təcrübəçilərə, tədqiqatçılara rəhbərlik təklif edir. Nəticə olaraq, təşkilatların Sənaye 4.0- ın dinamik mühitində uğur qazanmaq üçün performans qiymətləndirmə yanaşmalarını yenidən təyin etmələrinin vacibliyini vurğulayır.

Açar sözlər: səmərəlilik, sənaye, rəqəmsallaşma, hədəflər, qiymətləndirmə

Müəssisələrdə “Yaşıl İdarəetmə” Anlayışı və Davamlılıq Qavramı

Hədiyyə Abdulkərimova

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Gələcək nəsillərin ehtiyaclarını ödəmək imkanlarına ziyan vermədən bugünkü nəsillərin ehtiyaclarını ödəyə bilən inkişaf modeli “dayanıqlı inkişaf” XX əsrin sonlarında dünya gündəminə daxil olmuşdur. Davamlı inkişaf-cəmiyyətin vacib ehtiyaclarını ödəmək, yoxsulluğu minimuma endirmək, təbii ehtiyatlardan şüurlu şəkildə istifadə və qorumaq kimi izah etmək olar. Sosial bərabərliyin və ətraf mühitin keyfiyyətinin pozulmasına səbəb olacaq ehtiyatların bu şəkildə şüursuz formada istifadəsini aradan qaldırmaq üçün yeni ekoloji cəhətdən həssas iqtisadi model önəmli hala gəlmişdir. Bu kontekstdə tək davamlı inkişaf modelinin kifayət etməyəcəyi və bu modelin yeni siyasət alətləri ilə inkişaf etdirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Bu məqsədlə “yaşıl müəssisə” anlayışı formalaşdır. Bu konsepsiya gələcək nəsilləri iqtisadi böhranlara və ekoloji problemlərə məruz qalmadan cəmiyyətin rifah səviyyəsini yüksəltmək və sosial bərabərliyi təmin etmək məqsədi daşıyır. Yaşıl idarəetmə son illərdə diqqət çəkən bir mövzu olsa da, müəssisələrdə yaşıl idarəetmə” anlayışı və davamlılıq qavramı ilə bağlı araşdırmalara çox rast gəlinməmişdir. Bu məqalənin məqsədi Müəssisələrdə “yaşıl idarəetmə” anlayışı və davamlılıq qavramının doğru izah edilməsidir. Məqalədə ilk növbədə nəzəri təhlillər aparılmışdır. Yaşıl idarəetmə anlayışları izah edilmiş, yaşıl düşüncə yanaşması, davamlı yaşıl məqsədlər və müəssisələrin yaşllaşdırılmasının səbəbləri araşdırılmışdır. Sonra yaşıl idarəetmə funksiyaları izah edilməyə çalışılmışdır. Ümumilikdə müəssisələrdə yaşıl idarəetmə ilə bağlı məlumatlılığın artdığı müəyyən edilmişdir.

Açar sözlər: davamlılıq, yaşıl idarəetmə, yaşıl müəssisə

Azərbaycanda Vergi Sisteminin Ekoloji Tarazlığın Qorunmasına Təsirinin Qiymətləndirilməsi

Nərmin Cəfərova

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Abstract

This paper aims to assess the complex and nuanced relationship between tax policies and their impact on ecological balance. Although traditional economic models are often used to capture the multidimensional and uncertain nature of this relationship, fuzzy logic takes a different approach due to its ability to handle imprecise and uncertain data. Fuzzy logic methods are used to model the interaction between indicators such as income and government control, sources of financing of ecological balance. By defining linguistic variables and membership functions to represent the degree of tax severity and environmental health, a fuzzy inference system is developed to analyze the impact of different tax scenarios on ecological balance, thus, through the integration of economic data and ecological indicators, a fuzzy logic model of ecological provides a unified framework. By providing a systematic methodology for analyzing the environmental impacts of tax policies, this research contributes to the development of more effective and environmentally sound policy interventions. Overall, this paper demonstrates the potential of fuzzy logic techniques implemented through the MATLAB computing platform to increase our understanding of the relationship between taxation and ecological balance, ultimately provides suggestions for the design of policies that promote both economic well-being and environmental sustainability.

Keywords: taxation, ecological balance, pollution, fuzzy logic

Nəqliyyat Sistemi və Onun İqtisadiyyatın Davamlı İnkişafına Təsiri

Arzum Vəliyev

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Azərbaycan, coğrafi mövqeyi və enerji resursları ilə birlikdə, Avropa və Asiya arasında strateji tranzit xüsusiyyəti ilə diqqət çəkən bir ölkədir. Nəqliyyat infrastrukturunun böyük əhəmiyyət kəsb etdiyi bu strateji mövqeyi, Azərbaycanı beynəlxalq ticarət və logistika sahəsində əsas tranzit mərkəzlərdən biri kimi təyin edir. Əsas vəziyyətini gücləndirmək məqsədi ilə Azərbaycan, nəqliyyat infrastrukturalarını inkişaf etmək və modernləşdirmək üçün əsaslı addımlar atmışdır. Bu addımların əsasını, yol şəbəkələrinin inkişafı, dəmir yolu infrastrukturunda irəliləyişlər, liman vasitələrinin artırılması, hava nəqliyyatı infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi, ticarət və logistika infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi, və regional inteqrasiya təşəbbüsləri təşkil edir. Yol şəbəkələrinin inkişafı birləşmiş yol və dəmir yolu nəqliyyatını asanlaşdırır və regionda ticarət axınlarını sürətləndirir. Dəmir yolu infrastrukturundakı irəliləyişlər isə ölkənin tranzit potensialını artıraraq sürətli, təhlükəsiz və effektiv nəqliyyatı təmin edir. Liman vasitələrinin gücləndirilməsi, Azərbaycanın ticarətinin effektiv şəkildə aparılmasına kömək edir və ölkənin beynəlxalq ticarətini artırmağa yardım edir. Hava nəqliyyatı infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi isə sürətli və effektiv nəqliyyat üçün əlavə bir variant təmin edir. Ticarət və logistika infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi, müstəqil və effektiv ticarət axınlarını təmin edir və ölkəni beynəlxalq ticarətdə daha konkret edir. Bu sahələrdə tədbirlər, ölkənin nəqliyyat infrastrukturunu daha da gücləndirməyə və regionda lider mövqeyi təyin etməyə nail olmağa kömək edir. Nəqliyyat infrastrukturunun modernləşdirilməsi və genişləndirilməsi, Azərbaycanı beynəlxalq ticarət və logistika sahəsində əsas tranzit mərkəzə çevirir. Sərmayə yatırmaq, standartları və qaydaları yaxşılaşdırmaq və davamlılığını qorumaq, Azərbaycanın bölgədə fasiləsiz ticarət axınlarını asanlaşdırmağa və regional əlaqəni gücləndirməyə olan əzmkarlığına şübhəsiz dəstək olur.

Açar sözlər: nəqliyyat, tranzit, logistika, dəhliz, infrastruktur.

Glokal Pazarlama Kavramı ve Örnek Uygulamalar Üzerine Bir İnceleme

Salih MEMİŞ

Giresun Üniversitesi

Zafer CESUR

Kocaeli Üniversitesi

Özet

Global rekabet koşullarında başarılı olmanın temel şartı, işletmelerin modern pazarlama anlayışının merkezinde "tüketici odaklı" stratejileri benimsemesidir. Bu doğrultuda farklı ülke veya bölgelerde pazarlama faaliyetlerini yürüten işletmeler o ülke veya bölgelerdeki tüketicilerin yerel istek ve ihtiyaçlarına da odaklanmaları gerekir. Son zamanlarda yaygın olarak benimsenen ve kullanılan kavramdan biri olan glokalleşme 'global' ve 'lokal' kelimelerinin kaynaşmasıyla oluşmaktadır. Bu çalışmada, Glokal pazarlama kavramı kavramsal açıdan değerlendirilerek Türkiye ve Dünya'da yürütülen glokal pazarlama uygulamaları incelenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Glokalleşme, Glokal Pazarlama, Örnek Uygulamalar.

Azərbaycan İqtisadiyyatında Dayanıqlı İnkişafın Təmin Olunmasında İnvestisiya Amili

Ziyatay Rzayev

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Dünyada baş verən qlobal iqtisadi problemlər fonunda Azərbaycan iqtisadiyyatı müəyyən çətinliklər olsa belə inkişaf etməkdədir. Rusiya-Ukrayna, Yaxın Şərqdə gedən müharibələr iqtisadiyyatımıza təsirsiz ötürməyə bilməz. Azərbaycan elə bir coğrafi mövqedə yerləşir ki, dünyanın bütün inkişaf etmiş ölkələri daim partnyorluq təklif edirlər. Təbii ki, Azərbaycan müstəqil siyasət yürütməklə öz iqtisadi nəaliyyətlərini əldə edir. Məqsəd respublikamızda rifah səviyyəsini yüksəltmək, vətəndaşların layiqli həyat səviyyəsini təmin etməklə dayanıqlı inkişafa nail olmaqdır. Bunun üçündə ölkəyə cəlb edilən xarici investisiyaların böyük əhmiyyəti vardır. Həmçinin yeni reallıq olan işğaldan azad olunmuş rayonların bərpaı istiqamətində bərpa quruculuq işlərinin sürətlə həyata keçirilməsi, bu regiona investisiyaların cəlb edilməsi istiqamətində davamlı işlərin aparılmasıdır. Məqalədə neft sektoruna yatırılan investisiyaların təhlili aparılmış, ÜDM-da payı göstərilmişdir. Yeni dövrün tələbi olara artıq neft-qaz sektorundan gəlirlərin qeyri-neft sektoruna vacib sahələrin inkişafı istiqaməti diversifikasiyası nəzərdə tutulur. Qeyri-neft sektorunun inkişafı, prespektivləri artırmaq istiqamətində həyata keçirilən vergi güzəştləri və xarici investolar üçün lazımı şəraitin qurulması istiqamətində araşdırmalar aparılmışdır. Belə ki, “Azərbaycan 2030 sosial-iqtisadi inkişafın Milli Prioritetləri” ilə ölkədə sahibkarlıq subyekləri üçün qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi, investisiya qanunvericilinin yenilənməsi, onun yeni mexnizmlərinin işlənilməsi vacib şərtidir. Regionlar arasında bərabərsizliyin aradan qaldırılması, regionların inkişafı istiqamətində yeni investisiya mexnizmlərinin işlənməsi, sahibkarlıq fəaliyyəti istiqamətində yeni təşviq yollarının araşdırılması vurğulanır.

Açar sözlər: investisiya, dayanıqlı inkişaf, qeyri- neft sektoru, ÜDM

Azərbaycan İqtisadiyyatının Müasir İnkişaf Meyilləri

Fizzə Hüseynova

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Məqalədə Azərbaycan iqtisadiyyatının müasir inkişaf meyilləri kimi qeyri- neft sektorunun inkişafından və xarici ticarətin diversifikasiya potensialından bəhs edilir. Beləki qeyri neft-qaz sektoru kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq, tikinti, qeyri neft-qaz sənayesi, ticarət, nəqliyyat vasitələrinin təmiri, turistlərin yerləşdirilməsi və içtimai işə, informasiya və rabitə vasitələri sahələri üzrə bölünmüşdür. Bu sahələrin inkişaf potensialı ötən illərə nisbətən sürətli artım göstərmişdir. Bu sahələrdə rəqabətə davamlı məhsullar istehsalı üçün dövlət büdcəsindən investisiyalar ayrılır, kənd potensialı təkmilləşdirilir, bazar araşdırmaları həyata keçirilir, güzəştli vergi şərtləri müəyyən edilir, sahibkarların lisenziya almaq şərtləri asanlaşdırılır. Bütün bunları daha asan həyata keçirmək üçün müxtəlif elektron platformalar yaradılıb.

Xarici ticarətin şaxələnməsində mühüm məsələ isə dövlətimizin xarici ticarət tərəfdaşlarını artırmasıdır ki bu sahədə Azərbaycan bir sıra tədbirlər görmüşdür. Bunun üçün dövlətimiz yerli məhsullarımızı xarici dövlətlərdə tanıtmaya məqsədilə “Made in Azerbaijan” adı altında brend yaratmışdır, həmçinin bu məqsədlə azexport elektron saytı istifadəyə verilmişdir. Bu sayt vasitəsilə əcnəbi vətəndaşlar məhsullarımız haqqında ətraflı məlumat alaraq, onlardan sifariş edə bilər. Ölkəmizin ən çox ticarət etdiyi ölkələr sırasında qonşu dövlətlər olan Rusiya, Türkiyə və Gürcüstan üstün mövqeyə malikdir. Beləki hazır məhsullarımız əsasən yaxın dövlətlərə ixrac edilir.

Neft sektorunda ixracı Bakı-Tiflis-Ceyhan, Bakı-Subsa, Bakı-Novorosiysk vasitəsilə həyata keçiririk. Qaz sektorunda ixracda yeni perspektivlər açılmışdır. Yəni Azərbaycan qazının Avropaya ixracı iqtisadi inkişafda mühüm rol oynamışdır. Bu isə CQBK, TANAP və TAP kəmərləri vasitəsilə mümkün olmuşdur. Beləki Cənubi Qafqaz Boru Kəməri vasitəsilə Azərbaycan qazı Gürcüstan vasitəsilə Türkiyəyə çatdırılır. Trans Anadolu qaz kəməri vasitəsilə Azərbaycan qazı Türkiyənin şərqindən qərbinə çatdırılır, Trans Adriatik Kəməri isə Yunanıstan və Bolqarıstan ərazisindən keçməklə Azərbaycan qazını Avropaya ötürür.

Açar sözlər: İqtisadiyyatın diversifikasiyalaşdırılması, Qeyri neft-qaz sektoru, Qeyri neft-qaz sənayesi, İxrac.

Yaşıl Marketing Fəaliyyətlərinin İstehlakçıların Satınalma Davranışına Təsiri

Ülkər Mövsüмова

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Son 30 il ərzində ətraf mühitin çirklənməsi ilə insanlar arasında “təbiəti qoruma” meyilləri yüksəlmişdir. Bu sayədə firmalar fəaliyyətlərində ətraf mühiti düşünərək strategiyalar inkişaf etdirmişdir. Belə ki, tədqiqatın əsas problemi firmaların yaşıl marketing fəaliyyətlərinin istehlakçıların satın alma davranışlarına təsir etməsinin ölçülməsidir. Araşdırma ölkə ərazisində onlayn anket formasında aparılmışdır. Anketin ümumi müşahidə sayı 364 nəfərdən ibarətdir. Anket iki hissədən ibarət olub, ilk hissə demoqrafik suallar və “yaşıl marketing haqqında məlumatım var” sualından ibarətdir. Tədqiqatın metodologiya hissəsində isə kumilyativ link modellərindən olan “logit və probit” metodlarından istifadə edilmişdir. Alınan nəticəyə görə, yaşıl marketing fəaliyyətləri (yaşıl reklam, yaşıl qiymət, yaşıl etiket və qablaşdırma, yaşıl brendinq) istehlakçı satın alma davranışlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməkdədir.

Açar sözlər: yaşıl marketing, istehlakçı davranışı, kumilyativ link modeli

Nexus Between Financial And Non-Financial Incentives: A Panacea For Prolific Employees' Performance In A Business Process Outsourcing Firm

Victoria Atinuke Olujimi

The University of Ibadan Nigeria

Vytautas Magnus University

Emeka E. Okafor

The University of Ibadan Nigeria

Abstract

Employees form the centre piece of the organization and any to thrive in this competitive world of business, motivation of employees should be paramount as it aids the performance of the employees. The study was conducted in a Business Process Outsourcing firm which combines global manpower outsourcing and call centres operations for two Telecommunication Company. The study therefore examined the types of motivation available to employees, the relationship between motivation and rate of performance, the effect of motivation of employees performance. The Reserve Army of Labour theory was utilized in this study. The study was an explorative survey which used both quantitative and qualitative techniques. A multi-stage sampling procedure consisting of purposive, stratified, and simple random sampling was adopted. Two hundred and fifty-two questionnaires and Eight in-depth interviews were administered on respondents to elicit information. The quantitative data were analyzed using percentages and chi-square at 5% level of significance, while qualitative data were analyzed through content analysis. Employees agreed that financial motivation is capable of spurring them to better performance.

Keywords: Employee, Management, Motivation, Organization, Performance

Factors Affecting The Implementation of The Green University Strategy in Higher Education

Ulvu Novruzov

Institute of Economics, Ministry of Science and Education of Azerbaijan

Abstract

The role of environmental sustainability measures of higher education institutions is increasing. The most important step taken in this direction is the development of the green university concept in the field of higher education and its application in various higher education institutions. With the use of "green" applications in various fields every day, it ensures both the reduction of negative effects on the environment and economic efficiency. In this study, different approaches were identified and summarized by the method of comparative analysis of the literature on the application of the green university concept to the field of higher education. In the study, various factors affecting the implementation of the process during the use of green applications and their degree of influence were studied. Here, each of the different influencing factors included in different sources was considered separately, and their importance was emphasized. The article mainly consists of 3 parts; It consists of an introduction, a literature review and an analysis part, and finally a conclusion part. Also, in the compiled tables, the data obtained from previous studies during the research were systematized for a better understanding.

Keywords: Higher education, green university, sustainable development.

International Financial Reporting Standards and Financial Reporting Quality

Eljan Matiyev

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

The objective of this paper is to determine if financial reporting under International Financial Reporting Standards (IFRS) is of higher quality than financial reporting under local GAAP for enterprises listed on the Abu Dhabi Securities Exchange. In this paper, financial reporting quality is measured by earnings management measures - real and accruals earnings management. The pre-IFRS and post-IFRS adoption periods on, earnings management are investigated. The paper includes 100 enterprises that are listed on the Abu Dhabi Stock Exchange Market. This paper adds to the body of knowledge by utilizing data from a developing market. It gives practitioners, international standard setters, and regulators with an insight into the international discussion on the impacts of the transition from local GAAP to IFRS. The quality and transparency of financial reporting are linchpins in defining informed decision-making in the ever-changing context of global finance. Standardized financial reporting is becoming increasingly important as firms operate on a worldwide basis. This paper begins a thorough examination of the complex link between International Financial Reporting Standards (IFRS) and financial reporting quality.

Keywords: IFRS, reporting, stock, international.

Təkrarsığortanın İqtisadiyyat və Sığorta sektoruna təsirləri

İmanlı Gündüz

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Təkrarsığorta sığorta sektorunda vacib və əhəmiyyətli rola malikdir. Təkrarsığorta nəinki sığorta sektorunda habelə, iqtisadiyyata müsbət təsir göstərir. Təkrarsığorta məhsulunun sığorta olunma prosesində sığorta şirkətlərinin arasında bağlanan müqavilələr daha sıx əməkdaşlığa gətirib çıxarır. Nəticədə sığorta bazarında təkrarsığorta inkişaf etmiş olur.

Təkrar sığorta bazarı, istehlakçıların mövcud sığorta şirkətləri ilə müqavilələrini yeniləmək üçün tətbiq ediləcək bir sığorta bazarıdır. Bu bazar, müştərilərə daha yaxşı bir qiymət və ya daha uyğun şərtlərlə sığorta təklifləri təklif edir. Təkrar sığorta bazarı, müştərilərin sadəcə bir yerə getmələri və bir neçə kliklərinizlə yeni bir sığorta planı əldə etmələri imkanını verir. Bu, müştərilərin çox vaxt və enerji qənaət etməsinə kömək edir və onları daha yüksək qiymətli və ya daha az cazibədar sığorta planlarından qoruyur.

Azərbaycanda təkrarsığorta bazarının nisbətən az inkişaf etməsi və onun qarşısına çıxan problemlər həm regional məsələlərdən həm də ölkəmizdə sığorta sektorunun az inkişaf etməsindən irəli gəlir. Dünyada inkişaf etmiş digər təkrarsığorta şirkətlərinin təcrübəsini Azərbaycan sığorta bazarında tətbiq edilsə, ehtimaldır ki, müsbət nəticələr əldə olunar.

Nəticə etibarilə, Azərbaycanda sığorta sektorunun inkişaf etdirilməsi yolunda addımlar atılır və bu öz nəticəsini zamanla göstərəcəkdir. Bu isə öz növbəsində bu sektoru daha dayanıqlı vəziyyətə gətirəcəkdir.

Açar sözlər: təkrarsığorta, təkrarsığorta bazarı, sığorta, risk

Davamlı İnkişaf Kontekstində İqlim Dəyişikliklərinin Maliyyələşdirilməsi

Fidan Qurbanova

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Tədqiqatın aktuallığı ondadır ki, bu günə qədər birmənalı “iqlim maliyyəsi” anlayışı formalaşmayıb. Bu terminlə bağlı maraqlı tərəflərin fikirlərinin birmənalı şərhinə və ardıcılığına nail olmaq çox vacibdir, çünki birincisi, bu, dövlətlərin müəyyən edilmiş iqlim dəyişikliyi və onun nəticələri ilə mübarizə üçün təxirəsalınmaz tədbirlərin görülməsi kimi davamlı inkişaf məqsədini nə dərəcədə yerinə yetirdiyini müəyyən etməyə imkan verir. BMT Baş Assambleyasının 2015-ci ildə qəbul etdiyi 2030-cu ilə qədər inkişaf planı, ikincisi, iqlim dəyişikliyinə təsirlərini yumşaltmaq üçün layihələrlə bağlı investisiya qərarları qəbul edənlər üçün qeyri-müəyyənlik səviyyəsini azaldır və üçüncüsü, formalaşmış milli ekoloji siyasətin keyfiyyətinə və səmərəliliyinə təsir göstərir. Məqalənin məqsədi iqlim dəyişikliyinə global reaksiyaların əlaqələndirilməsi üçün hökumətlərarası əsas rolunu oynayan BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının formalaşdırdığı konsepsiya, yanaşma və konsepsiyalar əsasında iqlim maliyyəsi ilə bağlı fikirləri sistemləşdirməkdir. Məqalədə BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının sənədlərində qeyd edilmiş iqlim maliyyələşdirməsinə yanaşmalar, eləcə də 2019-cu ildə BMT-nin xüsusi sessiyasında təqdim olunan iqlimlə bağlı tədbirlər təcrübəsi və müasir elmi tədqiqatlar təhlil edilir. Belə qənaətə gəlinir ki, davamlı inkişaf məqsədlərinə nail olmaq üçün iqlim maliyyəsi sahəsində konseptual innovasiyaların tətbiqi aydın olmayan proseslər və hadisələrin müəyyən olunduğu şəraitdə əldə edilməsi çətin olan effektiv siyasət və alətlər tələb edir.

Açar sözlər: iqlim dəyişikliyi, global istiləşmə, istixana effekti, Kioto Protokolu, maliyyələşdirmə.

Education of Green Transformation

Mustafayev Ilkin

Ganja State University

Abstract

The education of green transformation is becoming increasingly critical in fostering sustainable practices across sectors. This paper explores the importance of understanding sustainability, integrating green technologies, and promoting green education. It emphasizes the need to instill environmental literacy, sustainability competencies, and green skills in individuals through educational initiatives. Key components of green education, such as environmental literacy and green entrepreneurship, are highlighted, along with challenges in implementation. Community engagement and advocacy are also discussed as essential factors in supporting green initiatives and fostering environmental responsibility. Overall, by prioritizing green education and community involvement, we can drive meaningful change towards a greener and more sustainable future.

Key words: Green education, Green transformation, Sustainability, Green technologies, Digital

Rəqəmsal İqtisadiyyatda Rəqabət Strategiyaları və İnnovasiya

Tağıyev Murad

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Rəqəmsal transformasiya müasir dövrdə iş dünyasının əsas nöqtəsində duran, bizneslərin həyatda qalması və rəqiblər qarşısında üstünlüyünü əldə etməsi və saxlanması üçün olduqca əhəmiyyətli bir termdir. Bu transformasiya şirkətlərə (müəssisələrə) bütün proseslərini yaxşılaşdırmağa, müştəri məmnuniyyətini yüksəltməyə rəqəmsal texnologiyalardan istifadə edərək, yeni məhsul və xidmətlər yaratmağa imkan verir. Bununla belə, şirkətlər rəqəmsallaşma prosesində bəzi çətinliklərlə qarşılaşırlar. Bu çətinliklərə, yeni texnologiyaların inteqrasiyası prosesi, məlumatların təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, bazarda kadr axtarışı və mövcud işçilərin təlimi daxildir. Digər tərəfdən, düzgün rəqəmsal transformasiya üçün şirkətlərin əvvəla çoxfunksiyalı rəqəmsal strategiya planlaşdırması və bu strategiyamı həyata keçirmək üçün müvafiq texnoloji bazaya, infraqurstruktura sahib olması, müvafiq texnoloji işbirlikləri etməsi olduqca vacibdir. Bundan əlavə, möhkəm iş strukturunun yaradılması, bazarda daimi kadr axtarışları, işçilərin daimi təlimləndirilməsi, onları dəyişikliklərə ayaq uydurmağa cəsarətləndirmək də önəmli addımlardır. Nəticə olaraq rəqəmsal strategiya yaratmaq yalnız məcburiyyət deyil, həm də şirkətlər və bazar üçün bir böyümə və inkişaf fürsətidir. Düşünülmüş rəqəmsal strategiyalarla şirkətlər daha çox müştəri əldə edə, iş proseslərinin məhsuldarlığını artırır və rəqibləri qarşısında üstünlük qura bilər. Bununla belə, davamlı rəqəmsal strategiya qurmaq çox geniş vaxt və səbr tələb edir, davamlı olaraq dəyişən texnologiya və bazar şərtləri ilə ayaqlaşmaq tələb edilir.

Açar sözlər: rəqəmsal iqtisadiyyat, rəqəmsallaşma, rəqabət strategiyaları.

Bankçılığın İnkişafında Yeni Bir İstiqamət Kimi Rəqəmsal Bankçılıq

Cabbarov Taryel

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Məqalə bank sektorunda yeni və sürətlə böyüyən bir istiqamət olan rəqəmsal bankçılığa yönəlmişdir. Rəqəmsal bankçılıq, internet üzərindən bank xidmətləri göstərilədiyi zaman onlayn bankçılığa keçidin daha geniş kontekstinin bir hissəsidir. Ənənəvi bankçılıqdan rəqəmsal bankçılığa keçid tədricən davam etdi və bu proses bank xidmətlərinin müxtəlif dərəcədə rəqəmsallaşdırılması ilə xarakterizə olunur. Rəqəmsal bankçılıq xidmətləri istifadəçilərə masaüstü kompüterlər, mobil cihazlar və bankomatlar vasitəsilə maliyyə məlumatlarına daxil olmaq imkanı verir. Rəqəmsal bank onlayn bankçılıq, mobil bankçılıq və digər sahələri əhatə edən virtual prosesi təmsil edir. Bu gün bu təcrübə dünyanın bir çox ölkəsində tətbiq olunur. İnformasiya və kommunikasiya texnologiyalarının inkişaf etdiyi bir dövrdə rəqəmsal bankçılıq təcrübəsinin tətbiqi aktual hesab olunur. Ona görə ki, rəqəmsal bankçılıq xidmətləri sayəsində insanlar vaxtlarına və vəsaitlərinə qənaət etmək imkanı əldə edirlər. Müəllif burada rəqəmsal bankçılığın mahiyyətini və əsas xüsusiyyətlərini təhlil edir. Məqalənin "giriş" bölməsindən sonra əsas araşdırma mətni daxil edilmiş, sonra rəqəmsal bankçılığın mərhələləri qısaca təsvir edilmiş, daha sonra dünyada və ölkəmizdə rəqəmsal bankçılığın statusuna baxılmışdır. Tədqiqat "nəticə" bölməsi ilə tamamlanacaqdır.

Açar sözlər: Bank, rəqəmsal bank, rəqəmsal bankçılıq, mobil bankçılıq

Rəqəmsal Texnologiyaların Ölkə İqtisadiyyatına və Mühəsibat Uçotuna Tətbiqi Perspektivləri

Lamiyə Rəhimova

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Azərbaycanda və dünyada rəqəmsal iqtisadiyyatın inkişafının əsas istiqamətləri nəzərdən keçirilir. İqtisadiyyatın rəqəmsallaşdırılması sahəsində mövcud vəziyyət təhlil edilir. Biz məqalədə rəqəmsal mühəsibat uçotunun inkişafındakı əsas problemləri müəyyən edib, həmçinin onların həlli yollarını, vasitələrini təqdim etdik. Rəqəmsal texnologiyaların Azərbaycan iqtisadiyyatına, mühəsibat uçotuna tətbiqi perspektivləri haqqında nəticə çıxarılır. Rəqəmsal texnologiyaların tətbiqi tapşırıqları avtomatlaşdırmağa, prosesləri optimallaşdırmağa və müştərilərlə qarşılıqlı əlaqəni yaxşılaşdırmağa imkan verir. Böyük verilənlər və analitika sübutlar əsasında əsaslandırılmış qərarlar qəbul etməyə kömək edir, süni intellekt eləcə də maşın öyrənməsi biznes proseslərinin avtomatlaşdırılması, optimallaşdırılması üçün yeni imkanlar açır. Nəticədə şirkətlər bazarda daha rəqabətli eyni zamanda uğurlu ola bilərlər. Məqalədə rəqəmsal iqtisadiyyat müasir dünyada ən dinamik inkişaf edən sahələrdən biri hesab olunur. İnformasiya texnologiyalarının iqtisadiyyatla birləşməsi biznes, hökumətlər və bütövlükdə cəmiyyət üçün yeni imkanlar açır. Rəqəmsal iqtisadiyyatın inkişaf perspektivləri müəyyən edilir. Rəqəmsal iqtisadiyyat biznesimizi əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdi. O, şirkətlərə iş proseslərinin məhsuldarlığını səmərəliliyini artırmaq üçün yeni alətlər həmçinin imkanlar təqdim edir. Rəqəmsal transformasiya kimi səciyyələndirdiyimiz hadisələr toplusu dördüncü texnoloji inqilab adlanan əsas elementdir. Strukturu uzun onilliklər ərzində əsaslı şəkildə dəyişməz qalan iqtisadiyyatın eləcə də sosial sferanın geniş spektri dərin transformasiya mərhələsini yaşayır, mahiyyətə sözün geniş mənasında yüksək texnologiyaya çevrilir.

Açar sözlər: rəqəmsal texnologiyalar, mühəsibat uçotu, perspektiv

Süni İntellekt və Yaşıl Transformasiya ilə Dayanıqlı İnkişafın Təmin Olunması

i.ü.f.d., dos. Şamxalova Samirə

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC)

Əlizadə Samir

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC)

Xülasə

İqlim dəyişikliyi, tullantıların yanlış idarə edilməsi və təbii ehtiyatların sürətlə tükənməsi kimi ekoloji problemlər dayanıqlı inkişafın təmin edilməsi ilə bağlı məsələləri daha da ön plana çıxarır. Bu kontekstdə yaşıl transformasiya iqtisadi, ekoloji və sosial nöqtəyi nəzərdən davamlı inkişafa doğru atılan mühüm addım kimi qiymətləndirilir. Bu məqsədlərə çatmaq üçün müasir texnologiyanın imkanlarından yararlanmaq lazımdır. Burada yeni dövrün fenomenlərindən olan süni intellekt işə düşür və yaşıl transformasiyanı dəstəkləmək üçün vacib bir vasitəyə çevrilir. Süni intellekt resurslardan istifadənin optimallaşdırılması, enerji ehtiyatlarından istifadənin effektivliyinin artırılması və ekologiya ilə bağlı olan verilənlərin təhlili ilə ətraf mühitə təsirin minimuma endirilməsi kimi məsələlərdə böyük potensiala malikdir. Süni intellekt həlləri enerji istehlakının azaldılması, resurslardan istifadənin optimallaşdırılması və aktual ekoloji problemlərin həlli üçün böyük vədlər versə də, mənfi nəticələrin qarşısını almaq üçün diqqətlə qiymətləndirilməlidir. Süni intellekt məhsul və infrastrukturun inkişafında tullantıların və səmərəsizliyin mənbələrini müəyyən etməklə şirkətlərin ətraf mühitə mənfi kənar təsirlərini azalda bilər. Daha çox yaşıl və bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə etməklə ekoloji problemlərin daha effektiv həllinə nail olmaq olar. Bu yolla dayanıqlı inkişaf məqsədlərinə daha effektiv nail olmaq mümkündür.

Açar sözlər: Yaşıl transformasiya, süni intellekt, dayanıqlı inkişaf, yaşıl iqtisadiyyat, yaşıl məhsul

Azərbaycanda Aqrar Sektorda Tətbiq Olunan Dövlət Subsidiyalarının Effektivliyinin Təhlili və Qiymətləndirilməsi

Rəhman Həsənlı

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun inkişafının təmin olunması istiqamətində qəbul olunan bir çox dövlət proqramlarında əsas məqsəd kimi bu sahələrin inkişafına dövlət dəstəyinin artırılması göstərilir. Digər bir çox sahələr kimi, həmçinin aqrar sektorun inkişaf etdirilməsi baxımından tətbiq olunan müxtəlif dövlət proqramları çərçivəsində fermer təsərrüfatlarının inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə fermerlərə müxtəlif formada subsidiyaların verilməsi xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Bu məqalədə dövlət tərəfindən heyvandarlıq, bitkiçilik və digər aqrar sektora daxil olan sahələrin dövlət tərəfindən subsidiyalaşdırılmasının effektiv tərəfləri, çatışmazlıqları və mövcud problemlərə həll yolları araşdırılmış, bu təhlil və qiymətləndirmələr dünya təcrübəsinə əsaslanan proseslər nəzər alınaraq konkret kontekstdə analiz edilmişdir. Müstəqillik illərindən başlayaraq aqrar sektorda sektorda icra olunmuş müxtəlif layihələrin əhəmiyyətli və çatışmayan tərəfləri statistik məlumatlara əsaslanaraq təhlil olunmuşdur. Müasir dünyanın tələblərindən çıxış edərək Azərbaycanda məxsusən son bir neçə ildə aqrar sektora ayrılan maliyyə vəsaitlərinin səmərəlilik xüsusiyyətləri konkret rəqəmlərə əsaslanaraq analiz edilmişdir. Bu araşdırma ölkənin neft gəlirlərindən əsaslı sürətdə asılı olduğu bir dövəndə qeyri-neft sektorunun əsas sahələrindən hesab olunan aqrar sektorun bir çox yöndə tədqiqinə imkan verir.

Açar sözlər: Aqrar sektor, subsidiya, dövlət proqramları

Vahid İqtisadi Məkan Təşkil Edən Dövlətlərin (Belarus, Qazaxıstan, Rusiya, Ukrayna) Gömrük Əməkdaşlığında Yaranan Problemlər Və Perspektivlər

Hikmət Məmmədli

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Belarus, Qazaxıstan, Rusiya və Ukraynanı birləşdirən Vahid İqtisadi Məkan konsepsiyası bu dövlətlər arasında daha sıx iqtisadi inteqrasiyanı təşviq etmək üçün nəzərdə tutulmuşdu. Bu inteqrasiyanın həlledici tərəfi ticarətin asanlaşdırılmasına, prosedurların sadələşdirilməsinə və iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsinə yönəlmiş gömrük əməkdaşlığıdır. Bununla belə, bu dövlətlər arasında gömrük əməkdaşlığı geosiyasi gərginlikdən tutmuş əməliyyat səmərəsizliyinə qədər çoxsaylı problemlərlə üzləşir. Bu məqalə Vahid İqtisadi Məkan çərçivəsində gömrük əməkdaşlığındakı problemləri və perspektivləri araşdırır, həm effektiv əməkdaşlığa mane olan maneələri, həm də təkmilləşdirmə üçün potensial imkanları təhlil edir. Belarus, Qazaxıstan, Rusiya və Ukrayna kimi İqtisadi Əməkdaşlıq təşkil edən dövlətlər arasında gömrük əməkdaşlığı, bölgədə iqtisadi və siyasi əlaqələrin əhəmiyyətli bir hissəsini təşkil edir. Lakin son illərdə, bu dövlətlər arasında gömrük prosedurları ilə bağlı müxtəlif məsələlər və problemlər meydana gəlmişdir. Əsas problemlərdən biri, gömrük əməkdaşlığının səmərəliliyinin təmin edilməsi məsələsidir. İstifadə olunan prosedurların və texnologiyaların standartlaşdırılması və uyğunlaşdırılması, səmərəlilik və effektivlikdə artımı təmin edə bilər. Həmçinin, ticarət əməkdaşlığını daha asan və sürətli hala gətirmək üçün səmərəli elektron gömrük sistemlərinin tətbiqi də vacibdir. Perspektivlərə baxdıqda, bu dövlətlər arasında daha əlverişli gömrük əməkdaşlığı üçün birgə işləmək mövcuddur. İnkişaf etmiş və səmərəli gömrük tədbirləri, iqtisadi əməkdaşlığı gücləndirərək bölgədə sürətli və effektiv ticarətin inkişafına imkan verəcəkdir.

Açar sözlər: əməkdaşlıq, dövlət, gömrük, vahid iqtisadi məkan,

Elektron Bağçılıq Və Göstərilən Xidmətin Keyfiyyətinin Artırılması İstiqamətləri Süni İntellekdən İstifadə

Saraxanım Cavadzadə

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Elektron bağçılıq bitkilərin becərilməsinə və elektron cihazlar və texnologiyalardan istifadə edərək kənd təsərrüfatı təcrübələrinin idarə edilməsinə müasir yanaşmanı təmsil edir. Bu məqalə elektron bağçılıqda süni intellektin (AI) inteqrasiyasını araşdırır və göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin artırılması üçün istiqamətlər təklif edir.

Elektron bağçılıqda süni intellekt bir sıra üstünlüklər təklif edir, o cümlədən bitki sağlamlığının avtomatlaşdırılmış monitorinqi, məhsulun optimal idarə edilməsi üçün proqnozlaşdırılan analitika və resursdan səmərəli istifadə. Maşın öyrənmə alqoritmləri xəstəliklərin ilkin əlamətlərini aşkar etmək, suvarma cədvəllərini optimallaşdırmaq və müxtəlif bitki növləri üçün fərdi qulluq planlarını tövsiyə etmək üçün sensorlar, dronlar və digər elektron cihazlardan toplanmış çoxlu məlumatı təhlil edə bilər.

Elektron bağçılıqda xidmətlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsi üçün bir neçə əsas istiqaməti izləmək olar. Birincisi, xüsusi məhsullara və ətraf mühit şəraitinə uyğunlaşdırılmış süni intellektə əsaslanan qərara dəstək sistemlərinin inkişafı fermerlərə məlumat əsasında qərarlar qəbul etməyə və məhsuldarlığı optimallaşdırmağa kömək edə bilər. İkincisi, AI-nin robototexnika ilə inteqrasiyası əkin, budama və məhsul yığımı kimi əmək tutumlu işləri avtomatlaşdırma, əl əməyi xərclərini azalda və səmərəliliyi artırmağa imkan verir.

Nəticə olaraq, e-bağçılıqda süni intellekdən istifadə etmək və fərdiləşdirilmiş, məlumatlara əsaslanan həllərə diqqət yetirmək göstərilən xidmətlərin keyfiyyətini əhəmiyyətli dərəcədə artırmağa imkan verir və bu, daha davamlı və səmərəli kənd təsərrüfatı təcrübələrinə gətirib çıxara bilər.

Xülasə: elektron, bağçılıq, xidmət keyfiyyəti, süni intellekt, keyfiyyətin artırılması

There is an Invisible Hand in the Economy, But What About Nature? Regulatory Theory Has the Answer

Manaf Bagirzade

Baku Engineering University

Abstract

The emergence of economic relations based on the new approach creates conditions that have a significant impact on the way of social life, the function of public institutions and the role of the state in general. The correct conceptualisation of these conditions allows for the realisation of appropriate policies, regulations and strategies. The paper analyses the regime of accumulation and regulatory alternatives that may emerge in the process of the rise of the green economy. The regulatory approach allows to understand the causes of the current crisis associated with accumulation at the stage of economic development and to prepare appropriate policy-making proposals for the provision of new economic relations.

The research evaluated the green economy in terms of its regulatory approach and theoretically analysed the results in comparison with Fordist and post Fordist forms of economic organisation. As a result, it is concluded that there is a new economic organisation, which we can define as "cyber Fordist", in which smart and green economy coexist. The need to consider the invisible hand of nature in the new economic organisation and the inadequacy of the unidirectional development of the political economy of the environment have been identified as important issues.

Keywords: Digital Cybernetic Regulation, Green Economy, Smart Accumulation, Economic Calculation, Cyber Fordism.

İslami Finans ve Dijitalleşme

Elgiz Jamalzade

Azerbaijan State University of Economics

Gunduz Jamalzade

Karabuk University

Özet

Makale, İslami finans sisteminin gelişimindeki temelleri ve eğilimleri, İslami finans kurumlarının ilkelerini ve İslami finans sistemi içinde kullanılan finansal araçları tartışıyor. İslami ve geleneksel bankaların ayırt edici özellikleri analiz edilir. İslami finans sisteminin gelişmesiyle ilgili sorunlara ve beklentilere özel önem verilmektedir. İslami finansın finansal sisteme entegrasyonunu etkileyen faktörler belirlenmektedir. Makale, İslami finans sistemindeki temel ilkeleri ve gelişen eğilimleri ele alıyor, temel kavramlarına ve çağdaş gelişmelere ışık tutuyor. Bu sistem içerisinde kullanılan çeşitli finansal araçların incelenmesinin yanı sıra, İslami finans kurumlarını yöneten operasyonel ilkelerin derinlemesine araştırılmasını sağlar. İslami ve geleneksel bankacılık modelleri arasında karşılaştırmalar yapan makale, bunların ayırt edici özelliklerini ve operasyonel metodolojilerini inceliyor ve her birinin güçlü ve zayıf yönlerine dair değerli bilgiler sunuyor. Ayrıca makale, İslami finansın gidişatını şekillendiren zorlukların ve fırsatların ele alınmasına özel bir vurgu yapmaktadır. Gelişiminin önündeki engelleri ve büyümenin potansiyel yollarını yakından analiz ederek İslami finansın gelecekteki beklentilerine dair kapsamlı bir bakış açısı sunuyor. Ayrıca makale, İslami finansın daha geniş finansal ekosisteme entegrasyonunu etkileyen çok yönlü faktörleri vurgulayarak finans endüstrisindeki karmaşık dinamiklerin altını çiziyor. Genel olarak makale, İslami finansın incelikli bir incelemesi olarak hizmet etmekte ve okuyuculara hem temel ilkeleri hakkında kapsamlı bir anlayış hem de çağdaş manzaranın anlayışlı bir analizini sunmaktadır. Kapsamlı yaklaşımı sayesinde, İslami finansın doğasında bulunan karmaşıklıkların ve potansiyellerin daha derinlemesine anlaşılmasına katkıda bulunurken, aynı zamanda küresel finansal sistem için daha geniş kapsamlı sonuçlara da ışık tutuyor.

Anahtar Kelimeler: İslam, finans, sistem, vakıflar, ekonomi

İnsan Resurslarının İdarəedilməsində İşçi Seçmə Və Yerləşdirmə Prosesinin Firmalar Üçün Əhəmiyyəti

Əhmədov Ayxan Ramiz

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti, Zaqatala filialı

Xülasə

Müasir dünyada firmaları bir-birindən fərqləndirən, rəqabətdə önə çıxaran təməl elementlərdən biri insan resurslarıdır. İntellektual sərmayə bir təşkilatın irəli gedə bilməsində ən önəmli faktordur. Bu səbəbdən bir təşkilat üçün ən doğru namizədin professional bir şəkildə doğru pozisiyalara yerləşdirilməsi insan resurslarının ən vacib məqsədi və strateji insan resursları planlamasının vacib funksiyalarından biridir.

İnsan resurslarının idarəedilməsi istiqamətində aparılan bütün işlər cəmiyyətin inkişaf mərhələləri ilə paralel olaraq müasir dövrümüzdə qədər öz aktuallığını qoruyub saxlamışdır. Davamlı inkişaf etməkdə olan ətraf mühit firma və təşkilat rəhbərlərini gələcəkdə baş verəcək dəyişiklikləri və qeyri-müəyyən situasiyaları nəzərə alaraq daha tədbirli və doğru qərarlar verməyə çağırır.

Bildiyimiz kimi firmalarda bir-birindən fərqli iş və pozisiyalar, fərqli keyfiyyət, bacarıq və xarakter kimi özəlliklər tələb edir. Bu vəziyyət firmalarda, işə uyğun və keyfiyyətli insanların tapılması məcburiyyətini özü ilə gətirmişdir. Firmanın effektiv və məhsuldar şəkildə fəaliyyət göstərməsi səmərəli işçi seçmək və yerləşdirməkdən asılıdır.

Bu araşdırmada Azərbaycanda fəaliyyət göstərən 43 müəssisənin insan resursları üzrə mütəxəssisləri ilə onlayn formada anket-sorğu aparılmış, işçilərin seçilməsi və yerləşdirilməsi təcrübələri təhlil edilmişdir.

Açar sözlər: İnsan resursları, şirkət, firma, insan resurslarının idarəedilməsi, işçi seçmə və yerləşdirmə

Challenges of Green Start-ups in the Eastern and Central European Economies

Isgandarov Nihad

Azerbaijan State University of Economics

Muradzada Nijat

University of Glasgow

Abstract

Over the past decades, environmental sustainability has risen to the top of the international political agenda and has been recognized as one of the key drivers of innovation. As a result, green startups are growing rapidly and people are showing interest in them. The article analyzes the challenges faced by green startups in Eastern and Central Europe. This study employs a systematic review methodology to analyze the literature, identifying key obstacles such as stemming from the region's economic transformation, cultural dynamics, stakeholder engagement, regional dynamics. Furthermore, external crisis such as COVID-19 and the Ukraine-Russia war have both had profound effects on global and regional economies. COVID-19 has spurred changes in sectors such as ICT and e-commerce, while disrupting other sectors such as tourism. In contrast, the war led to significant economic problems in Eastern and Central Europe, including supply chain disruptions, inflation, and labor outflows. This, in turn, was reflected in the activity of green startups. Despite these challenges, efforts to promote green entrepreneurship are evident, with initiatives ranging from university-industry collaboration to government policies and regional innovation programs.

Keywords: green startups, sustainability, finance, innovation, growth

Переход К «Зеленой» Экономике Как Инструмент Достижения Устойчивого Развития В Азербайджане

Нубар Ибадова

Азербайджанский Государственный Экономический Университет

Аннотация

В статье речь идет об устойчивом (устойчивом) развитии, сущности понятия «Зеленая экономика», путях достижения устойчивого развития в странах мира, социально-экономическом и экологическом объяснении понятия устойчивого развития, различных подходах к концепции зеленой экономики в разных странах, зеленая экономика как составляющая устойчивого развития в Азербайджане. Посвящены работы, проделанные в направлении развития и научные основы устойчивого «зеленого» развития.

Здесь автор в форме статьи представил принципы, на которых базируются концепции устойчивого развития и «Зеленой экономики». В статье модель «Зеленая экономика» перехода к устойчивому развитию интерпретирована с социально-экономической точки зрения, а также проанализированы перспективы перехода к зеленой экономике в нашей республике.

Переход от «коричневой» экономики к «зеленой» экономике, различные способы понимания обществом в настоящее время сущности термина «зеленая» экономика, мнения сторонников концепции «зеленой» экономики, основные отрасли «зеленой» экономики, а также теоретическое и практическое объяснение модели устойчивого развития.

В число вопросов, представляющих интерес, входит переход к зеленой экономике, которая является основной движущей силой в обеспечении процесса устойчивого развития, и ее неоспоримая роль в достижении устойчивого развития.

В статье остаются актуальными вопросы перехода к зеленой экономике в Азербайджане и вопросы, основанные на мировом опыте, а также инновационные подходы и поставленные цели.

Ключевые слова: «Устойчивое развитие», «Зеленая экономика», «Умная деревня»,

Application of Artificial Intelligence to Optimise Control Procedures

Zhelyo Zhelev

Tsenov Academy of Economics

Silviya Kostova

Tsenov Academy of Economics

Abstract

With the advent of digitalization and the rapid evolution of technology, Artificial Intelligence (AI) has emerged as a powerful tool to optimize control procedures in financial control and audit. The primary objective of this research is to demonstrate how AI can significantly enhance the efficiency and accuracy of control processes, thereby reducing the potential for human error and improving regulatory compliance. Through correlation analysis, we explore the link between the implementation of AI tools and the improvements in monitoring and verification processes. The study findings underscore the substantial benefits of integrating AI into inspection procedures, including increased accuracy, reduced processing time, and improved problem-solving capabilities. This research supports the notion that AI not only optimizes existing processes but also opens up new avenues for innovation in control and supervision. A key application of AI is in auditing financial statements and transactions, where it can analyze vast amounts of data to detect anomalies and inconsistencies, thereby enhancing the reliability and credibility of control activity reports, instilling confidence in the accuracy of the information.

Keywords: artificial intelligence (AI), data analysis, digital security, information reliability, control innovation

Greening the Economy: Bridging Economic Crisis Theories with Sustainable Development Strategies

Turkan Khanishzada

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

This paper examines the integration of economic crisis theories with sustainable development strategies, aiming to uncover pathways towards a sustainable and crisis-resilient economy. Through a detailed review of document and secondary data, the study explores the role of green economic strategies in mitigating the impacts of economic downturns and enhancing environmental sustainability. The qualitative analysis delves into existing literature, policy documents, and sustainability indicators, highlighting the effectiveness of green policies, sustainable finance innovations, and resilience against economic fluctuations. The findings reveal that sustainable development practices not only contribute to economic stability during crises but also promote long-term environmental stewardship and social well-being. Based on the analysis, the paper proposes actionable policy recommendations for governments, international organizations, and the private sector to foster sustainable growth and economic resilience. These recommendations include the implementation of comprehensive green policies, investment in sustainable infrastructure, promotion of innovative financing models for sustainability, strengthening of international cooperation, and investment in education and capacity building for sustainable development. The study underscores the necessity of a paradigm shift towards sustainability-oriented economic policies, emphasizing the critical role of governance in facilitating this transition.

Keywords: Sustainability, Economic Resilience, Green Economy

How Effective Is Government Spending On Environmental Protection In A Developing Country? Empirical Evidence From Azerbaijan

Fuad Faiq Rasulov

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

This study examines the relationship between public spending on environmental protection and its significant impact on environmental quality in the context of developing Azerbaijan, which is experiencing rapid economic change due to significant oil and gas reserves. Drawing parallels with Iran's experience, the aim of the study is to reveal the dynamics between economic growth and environmental sustainability promoted by the energy sector. Using a comprehensive analytical framework that incorporates the ecological footprint as a single measure of environmental degradation, the study examines whether increased public spending is effectively translated into environmental improvements. Through a comprehensive study of budget allocations to environmental initiatives alongside Azerbaijan's economic development trajectory, this article seeks to provide insights into the effectiveness of fiscal policies in reducing the environmental footprint amid the challenges of balancing economic growth with environmental stewardship. The results are intended to contribute to the broader discussion on sustainable development in energy-rich developing countries. Emphasizes the role of strategic state intervention and the potential need for a paradigm shift in environmental management to achieve sustainable environmental and economic prosperity.

Keywords: Ecological footprint, environmental kuznets curve, government spending, Azerbaijan.

Süni İntellektin Tədbiqi Ölkələrarası İnkişaf Fərqi Necə Təsir Edəcək?

Əsrəf Məmmədov

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Abstract

This article is dedicated to ongoing research on the impact of Artificial Intelligence on the economic development of countries, specifically within the context of the broader investigation into how countries' positions in the world economy may shift due to various comparative advantages. We aim to explore how technological advancements, particularly in Artificial Intelligence, influence countries' economic landscapes.

Various technological developments significantly influence international trade dynamics among highly industrialized countries. Despite their similar economic indicators such as GDP per capita and output per worker, these countries specialize in different areas in international trade due to their varying technological strengths. The creation of new technology and the training of specialists with diverse skills emerge as the primary sources of long-term comparative advantage in high-tech sectors. Such technological specialization yields efficiency gains in manufacturing, Research and Development (R&D), and technical education. Artificial Intelligence, recognized as one of the highest technological innovations, intersects with comparative advantage, providing countries with an opportunity to enhance their economic competitiveness. Artificial Intelligence technologies have the potential to bolster countries' comparative advantages by boosting productivity, fostering innovation, and enhancing the quality of products and services.

Keywords: Technological development, Artificial Intelligence and Development, Economic impact of technology, The need for automation.

Azerbaijan's Progression towards Sustainable Energy: Analyzing Hypothetical Outcomes of Theoretical Research

Magsud Guliyev

Azerbaijan Cooperation University

Abstract

Transitioning to renewable energy is one of the critical goals of the modern world. All international organizations and states centralized their efforts to reduce global warming by 1.5C. To contribute its commitment, Azerbaijan set a goal to achieve one of its national priorities, green growth, and, by 2030, reach 30% of renewable energy production in the energy mix. In order to form this article, quantitative data has been taken from the Statistical Committee of the Republic of Azerbaijan. The question arises: Is renewable energy net zero carbon emission? Azerbaijan produces approximately 90% of its electricity through natural gas; our research illustrated that it cost 13.17 million tons of greenhouse gases in 2022. Total electricity production hypothetically considered through solar panels and wind turbines would cost 1.084 million and 433.6 thousand tons of greenhouse gases, respectively. It demonstrates that carbon emissions through wind and solar energy production are inevitable. In addition, a survey on shifting to green energy has been carried out for the first time among people in Azerbaijan and six hypotheses regarding green energy have been put forward in the article.

Key words: green energy, solar, wind, renewable, hypothesis.

Azərbaycanda Sığorta Siyasəti: Mövcud Vəziyyətin Təhlili və Sığorta Məhsulları

Əli İsmayılov

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Sığorta sektoru ölkə üzrə maliyyə sabitliyinin təmin edilməsi və eyni zamanda risklərin idarə edilməsi prosesində əvəzsiz mövqə tutur. Sığorta sektorunun təhlili və mövcud vəziyyətin araşdırılması, risklərin idarə edilməsi və riskin qarşılınması prosesində mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Azərbaycanda sığorta siyasətinin formalaşmasını və onun mövcud vəziyyətini öyrəmək, gələcəkdə sığorta sektorunda qarşılaşa biləcəyimiz problemlərin həllində istiqamət göstərici rol oynaya bilər.

Aparacağımız araşdırmada, Azərbaycanda sığorta siyasətinin inkişafını və onun keçdiyi mərhələləri nəzərə alacağıq. Bu məqalədə, Sovet rejimindən əvvəlki və sonrakı dövrlərin fəqlərini və üstünlüklərini araşdıracağıq. Həmçinin, müasir dövrdə Azərbaycanda fəaliyyət göstərən sığorta şirkətlərinin təklif etdiyi sığorta məhsullarını və ölkə üzrə toplanan sığorta haqlarını nəzərdən keçirəcəyik. Bununla yanaşı, əhəlinin sığorta məhsullarına olan marağını araşdırmaq üçün sorğu metodundan istifadə edəcəyik.

Nəticə etibarilə, Azərbaycanın sığorta sektorunda aparılan son islahatlar və dəyişikliklər, ölkənin maliyyə sabitliyini gücləndirir və vətəndaşların maliyyə risklərinə qarşı daha yaxşı qorunmasını təmin edir. Bu islahatlar, sığorta sektorunu daha da inkişaf etdirərək, Azərbaycan iqtisadiyyatının dayanıqlılığını və vətəndaşların rifahını artırmaqda mühüm rol oynayacaq.

Açar sözlər: Sığorta, Azərbaycanın sığorta sistemi, sığorta məhsulları

Sığorta Sektorunun Maliyyə Sabitliyinə və Risklərin İdarə Edilməsinə Təsiri

Çiçək İbrahimli

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Maliyyə sabitliyi və risklərin idarə edilməsi prosesində əsas amil, sığorta sektorunun cari vəziyyətidir. Sığorta məhsullarının və toplanan sığorta haqlarının maliyyə sabitliyinin və eyni zamanda risklərin idarə edilməsi prosesində mühüm təsiri var. İqtisadiyyatın stabil və davamlı inkişafı, risklərin qarşılınması, riskdən qorunma və sahibkarlıq fəaliyyəti zamanı yaranan risklərdən kənar qalmaq üçün sığorta sektorunun fəaliyyət mexanizmi mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Sığorta sektorunun inkişafı eyni zamanda risk menecmenti ilə birbaşa bağlıdır. Sığorta sektorunun maliyyə sabitliyi, risklərin effektiv idarə edilməsi ilə yaxından bağlıdır. Risklərin idarə edilməsi, sığorta şirkətlərinin maliyyə resurslarını daha effektiv şəkildə idarə etməsinə və potensial itkilərə qarşı daha yaxşı hazırlaşmasına imkan verir.

Sığortanın əmanətlərin qorunması, kredit risklərinin azaldılması və sağlamlıq sahəsində gördüyü işlər əvəzolunmaz sayılır. Bu səbəbdən sığorta sektorunun inkişafı yolunda duran əngəllər müəyyən edilməli və aradan qaldırılmalıdır. Tədqiqatımızda sığorta sektorunun maliyyə sabitliyinə təsiri və eyni zamanda risklərin idarə olunması prosesinə verdiyi tövhələr araşdırılır. Davamında, sığorta sektoruna təsir edən amillər müəyyən edilir və onların təsir dərəcələri araşdırılır. Bunun üçün seçilmiş amillər ilə sığorta sektorunun inkişafını göstərən amil arasında reqressiya analizi aparılmışdır. Daha sonra alınan nəticələr analiz edilmiş və səbəbləri qeyd edilmişdir.

Açar sözlər: Sığorta, sığortanın inkişafı, maliyyə sabitliyi, risk

Azərbaycanda “Yaşıl” Enerjinin İnkişaf Perspektivləri

Zümrüd Kahayeva

Bakı Dövlət Universiteti

Xülasə

Məqalədə bərpa olunan enerji mənbələrinin Azərbaycanın müasir enerji strategiyasında rolunu göstərir. Məqalə həmçinin Azərbaycanda ümumi enerji təminatında bərpa olunan enerji mənbələrinin xüsusi çəkisinin yüksəldilməsinə həsr olunub. Neft-qaz enerji sektorundan alternativ enerji mənbələrinə keçid konsepsiyaları da təhlil edilir. Müasir dövrdə “yaşıl” enerji mənbələrdən istifadəsinin müasir vəziyyəti əks olunub. Ölkəmizdə günəş, külək və su enerjisi potensialından istifadə, istehsalı və gələcək perspektivlərini təsvir edir. Azərbaycan enerji balansında bərpa olunan enerji mənbələrinin 2030-cu ildə hazırkı 18%-dən 30%-ə çatdırılması qeydə alınır. Görülən əsas tədbirlər nəticəsində ekoloji cəhətdən təmiz və təhlükəsiz “yaşıl” enerji mənbələrindən istifadəyə üstünlük verilir. 2015-ci il dekabrın 12-də Tərəflərin 21-ci Konfransında qəbul edilmiş Paris Sazişinə əsasən Azərbaycan Respublikası nəzərdə tutulan milli səviyyədə müəyyən edilmiş töhfələrini Konvensiya Katibliyinə təqdim etmişdir. Azərbaycan tərəfindən global iqlim dəyişmələrinə təsirlərin yumşaldılması təşəbbüslərinə töhfə olaraq baza ili ilə (1990) müqayisədə 2030-cu ilədək istixana effekti yaradan qaz emissiyalarının 35 % azalma səviyyəsində saxlanması hədəf kimi götürülmüşdür. 2021-ci ilin noyabr ayında Qlazqo şəhərində keçirilmiş COP26 Konfransında 2050-ci ilə qədər emissiyaların 40 %-dək azaldılmasını və işğaldan azad edilmiş ərazilərdə “netto sıfır emissiya” zonasının yaradılması üzrə ölkəmiz yeni öhdəlik qəbul etmişdir.

Açar sözlər: “yaşıl” enerji, külək enerji, günəş enerji, istixana qazları, dayanıqlı inkişaf

The Role of Renewable Energy and Research and Development Expenditures in the Economy in BRICS Countries

Nigar Huseynli

Azerbaijan State University of Economics (UNEC)

Sedat Durmuşkaya

Sakarya University of Applied Sciences

Abstract

Countries that will ensure energy supply security: To increase their supply sources and reduce their dependence on mostly imported fossil energy sources, they have turned to various searches to benefit from new and renewable energy sources. In this study, the effects of renewable energy production on economic growth are examined from the perspective of the renewable energy policies of BRICS (Brazil, Russia, India, China, and South Africa) countries in the context of the renewable energy sector. In addition, per capita research and development (R&D) expenditures are also included in the analysis to measure the relationship between renewable energy sources and R&D expenditures. In this context, the analysis was carried out with the data of the BRICS countries between 1996 and 2015. The result of the panel analysis and the Driscoll-Kraay estimator gives a meaningful result. However, no significant relationship was found between the amount of energy produced from renewable sources and economic growth. As a result of the correlation relationship, it is seen that the relationship between economic growth and R&D data in BRICS countries is at a very strong level.

Keywords: electricity production, research and development (R&D) expenditures, renewable energy, renewable electricity, BRICS

İmalat İşletmelerinde Yeşil Üretim Faaliyetlerine İten Faktörlerin Doğrudan Puanlama Tekniği İle Değerlendirilmesi: Giresun İli Örneği

Selçuk Korucuk

Giresun Üniversitesi

Ahmet Aytekin

Artvin Çoruh Üniversitesi

Özet

Günümüz rekabet ortamında çevresel uygulamalar işletmelerin iş süreçleri ve modellerinin bir parçası haline gelmiş ve üzerinde durulması gereken önemli hususlardan olmuştur. Bu uygulamalar ile gelecek nesillere yaşanabilir bir çevre bırakma, sürdürülebilir üretim ile enerji verimliliği sağlama gibi hususlar işletmelerde çeşitli dönüşümlere de öncülük etmiştir. Öyle ki yeşil üretim faaliyetleri işletme stratejileri ile bütünleşmiş ve geleceğe yönelik planlamalar yapılmasına da hizmet etmiştir. Durum böyle olunca yeşil üretim faaliyetleri işletmeler için kritik hale gelmekte üzerinde titizlikle durulması gereken bileşenlerden biri haline dönüşmektedir. Yani yeşil üretim artık imalat işletmeler için vazgeçilmez uygulamalar haline gelmiştir. Bu kapsamda çalışmada imalat işletmelerini yeşil üretim faaliyetlerine iten faktörler araştırılmıştır. İşletmeleri yeşil üretim faaliyetlerine iten faktörler tespit edilmiş ve tespit edilen faktörlerin ağırlıklandırılması amaçlanmıştır. Bu amaç ile saptanan kriterlerin ağırlıklandırılmasında çok kriterli karar analizi tekniklerinden Doğrudan Puanlama Ağırlıklandırma kullanılmıştır. Uygulama sonuçlarına göre imalat işletmelerini yeşil üretim faaliyetlerine iten en önemli faktörlerin “tepe yönetimin desteği”, “yeşil ürünlere artan talep” ve “kamuyu baskısının artması” olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yeşil Üretim, Yeşil Üretim Faaliyetleri, Çok Kriterli Karar Analizi, Doğrudan Puanlama Ağırlıklandırma Tekniği

Sağlık Ekonomisi ve İlaç Lojistiğinin Önemi

Taner Akçacı

Gaziantep Üniversitesi,

Mehmet Bozkurt

Gaziantep Üniversitesi,

Özet

Sağlık sisteminin amacı birey ve toplumun fiziksel ve ruhsal sağlığını korumak ve sürdürmektir. Ancak bu amacın gerçekleştirilebilmesi önemli harcamaları da beraberinde getirmektedir. Bu doğrultuda söz konusu olan sağlık harcamaları, ülkeler arasındaki ekonomik, kültürel, politik ve sosyal yapı farklılıkları ve sağlık sistemlerinin uygulama biçimlerine göre belirlemektedir. Sağlık sektörünün gelişiminin ayrılmaz bir parçası olan sağlık harcamaları, yalnızca sağlığın eski haline getirilmesiyle ilgili maliyetleri değil, aynı zamanda tedavi, beslenme, aşular, ilaçlar, yatırımlar ve diğer koruyucu harcamalar dahil olmak üzere hastalıkları önlemeyle ilgili maliyetleri kapsamaktadır. Bu kapsamda ortaya çıkan sağlık ekonomisi ise iktisadi teori, kavram ve yöntemlerinin uygulanması açısından yeni bir alan olarak iktisadın alt dalı niteliğindedir. Sağlık sisteminin ve sağlık ekonomisinin en önemli unsurlarından bir olan ilaç sektörü merkezi bir konumdadır. İlaç sektörünün ürettiği mallar çoğunlukla ikame edilemez ve sağlık için zorunludur. Bu nedenle, ilaç sektörü günümüzde en önemli sektörlerden biridir. İlaç sektörünün korunabilmesi ve sürdürülebilmesi için ilaç tedarik zincirinin verimliliği temel koşuldur. İlaç tedarik zinciri, günümüzde ar-ge faaliyetlerinden seri üretime, talep tahmininden stoklamaya, ilgili yerlere ulaştırmadan geri dönüşüme kadar geniş kapsamlı bir süreci kapsamaktadır. Bu çalışmada sağlık harcamaları ve ilaç lojistiği hakkında ayrıntılı bir inceleme yapılmıştır. Çalışma sonucunda Türkiye'deki ilaç lojistiği sisteminin hem özel hem de kamu tarafından ortaklaşa yürütüldüğü ve günümüz ihtiyaçlarına yanıt verebilecek seviyelere yaklaştığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Ekonomisi, Lojistik, İlaç Lojistiği

Dünya Bazarının Qloballaşması Şəraitində Azərbaycanın Xarici Ticarətinin İnkişaf Perspektivləri

Məsimova Aysel

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Bu məqalə Azərbaycanın dünya bazarı səviyyəsində xarici ticarətinin perspektivlərindən bəhs edir. Dünya bazarı getdikdə inkişaf edir və inkişaf zamanı hər iqtisadiyyat buna uyğunlaşmaqda çətinlik çətir. Hər ölkə xarici bazara çıxışı əldə etmək və həmin bazarda müəyyən mövqeyə sahib olmaq üçün can atır. Xarici bazara çıxmaq ölkənin gəlirini daha da artırır və həmçinin tanınırılığına səbəb olur. Öz ölkəmiz mövqeyindən danışsaq deyə bilərik ki, Azərbaycanın xarici bazarda hal-hazırda müəyyən mövqeyi vardır. Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra, xarici bazara çıxış etmək üçün davamlı səylər göstərmişdir. Qlobal səviyyədə o zamanlar ən böyük nəaliyyətimiz 1994-cü ildə ümummilli lider Heydər Əliyevin prezidentliyi dövründə 15 ölkənin 33 neft şirkəti ilə bağlanmış “Əsrin müqaviləsi” olmuşdur və bununla Azərbaycan beynəlxalq sferada tanınmağa başladı. Bu hadisədən sonra Azərbaycan neft-qaz sektoru üzrə inkişafını davam etdirdi və hazırkı zamanda ölkəmiz bir neçə qaz,neft xətləri ilə avropa bazarını neft və qazla təmin edir. Bu məqalədə Azərbaycanın hazırkı vaxtda xarici ticarətinin vəziyyəti,mövcud vəziyyət,potensial imkanlar və onların qrafik şəkilində əyani təsviri göstərilmişdir. Əlavə olaraq, xarici ticarətimizdə inkişaf etdirə biləcəyimiz tərəflər də qeyd edilmişdir.

Açar sözlər: iqtisadiyyat,ticarət,ticarət saldosu,ixrac,idxal

Yaşıl İqtisadiyyat Sahəsində Çin Təcrübəsi: Azərbaycanda Tətbiqi İmkanları

Əbdülrəhim Dadaşov

Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzi

Xülasə

Qloballaşan dünyada insanların rifah səviyyəsinin artırılması və tələbatların ödənilməsində davamlılığın təmin olunması üçün iqtisadi və ekoloji aspektlərə vahid yanaşmanı təmin edən konsepsiya olmaqla yaşıl iqtisadiyyat müasir inkişafın əsas təmayüllərini təşkil etmişdir. Yaşıl inkişafı ilə bağlı müasir çağırışlara cavab olaraq sistemləşən və “dayanıqlı” inkişaf sosial, iqtisadi və ekoloji maraqların vəhdətində olan 3 sütunu daim nəzərə almağı, istehsalın, investisiyaların cəlbinin və maliyyələşmənin bu əsasda səfərbər olmasını nəzərdə tutur. Yaşıl inkişaf fonunda yaşıl iqtisadiyyat fenomenini əsasən Çin Xalq Respublikasında yeni inkişaf mərhələsinə keçmiş və tədqirəlayiq nəticələr əldə edilmişdir.

Məqalədə yaşıl iqtisadiyyatla bağlı Çin təcrübəsi öyrənilmiş və üstünlüklərinin Azərbaycan iqtisadiyyatına tətbiqi imkanları, perspektivləri araşdırılmışdır. Tədqiqatın gedişatında yaşıl iqtisadiyyatın Çin təcrübəsində mövcud olan bəzi məqamların ölkəmizdə tətbiqi imkanları olduğu aşkar edilmişdir. Belə ki, Çində yaşıl iqtisadiyyat sahəsində qanunvericiliyində dəqiq təsbit olunduğu, meyarların və kriteriyaların müəyyən edildiyi, “Bir kəmə, Bir yol” Strategiyasının yaşıl inkişafdakı rolu, Qlobal və Milli Əhəmiyyətli Aqrar İrs Sistemlərinin yaşıl iqtisadiyyat üçün əvəzəilməz rolu, tullantıların emalı, eləcə də təkrar emallı və dairəvi istehsal təcrübəsi və bu kimi digər məqsədəuyğun hesab edilən yaşıl iqtisadiyyat alətləri və yaşıl inkişaf mexanizmlərindən istifadə ilə bağlı təkliflər qeyd edilmişdir.

Açar sözlər: Çin, yaşıl, dayanıqlı, ekoloji, sosial, iqtisadiyyat, maliyyə, investisiya.

The Blue Economy and the United Nation' Sustainable Development Goals: Challenges and Opportunities.

Saida Khalil

Azerbaijan State University of Economics

Shovkat Hasanova

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

The Blue Economy concept, increasingly in vogue, addresses strategic approaches to conserving the planet's water bodies and oceans. It recognizes the delicate balance between advancing development, progress, and preserving oceanic resources. Its primary goal is to capitalize on opportunities within oceanic economies while responsibly managing potential risks. This discourse underscores the imperative of meeting present-day demands without jeopardizing the requirements of future generations, rooted in the principles of sustainable development. Research endeavors in this realm seek to illuminate prevalent challenges within the Blue Economy domain and devise remedies aligned with the United Nations' Sustainable Development Goals (SDGs). By identifying and addressing pressing issues, such as overfishing, pollution, and habitat destruction, stakeholders aim to foster a harmonious relationship between economic growth and environmental stewardship. Through innovative strategies and collaborative efforts, the aim is to pave the way for a more sustainable and resilient future, where the oceans can thrive alongside human prosperity.

Keywords: Blue Economy, Sustainable development, Sustainable Development Goals (SDGs)

Ətraf Mühit Kuznest Əyrisinin Azərbaycan Üçün Keçərliliyi

Aytac Əliyeva

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Sənayeləşmə və enerji istehlakının artması, ölkələrin atmosfərə daha çox istilik qazı salmasına səbəb olur. Lakin, bəzi inkişaf etmiş ölkələr az karbonlu texnologiyalara keçid edərək iqtisadi inkişafı davam etdirərək karbon emissiyalarını azaldıblar. Bu tədqiqatda 1991-2022 illər arasında Azərbaycanda iqtisadi inkişaf ilə karbondioksit emissiyaları arasındakı əlaqə araşdırılmışdır. İqtisadi inkişaf ilə ətraf mühit çirklənməsi arasındakı əlaqənin tədqiq olunması, davamlı inkişaf strategiyalarının hazırlanması üçün vacibdir. Bu tədqiqat, iqtisadi inkişafın ətraf mühitə təsirlərini anlamaq və ətraf mühit dostu siyasəti və tədbirlərinin hazırlanmasına kömək edir. İqtisadi inkişaf ilə ətraf mühit çirklənməsi arasındakı əlaqə, iqtisadi inkişaf nəticəsində resursların istehlakı, çirklənmə və istilik qazı emissiyalarının artması səbəbindən daha çox marağa səbəb olur. 1955-ci ildə Kuznetsin qeyd etdiyi əyri və daha sonra Ekoloji Kuznets Əyrisi Hipotezi kimi inkişaf etdirilərək bu sahədəki tədqiqatlar 1990-cı illərin sonlarından daha da artıb. 21-ci əsr ilə birlikdə yenilənə bilən enerji investisiyalarının artması, ətraf mühit çirklənməsi ilə iqtisadi inkişaf arasındakı əlaqəyə dair tədqiqatlara artan maraq davam edir. Tədqiqatda stasioanrlıq testləri tətbiq edildikdən sonra Johansen kointeqrasiya testi nəticəsində iki dəyişən arasında uzun müddətli əlaqə aşkarlanmışdır. Qısa müddətli əlaqəni aşkar etmək üçün edilən Granger səbəbiyyət analizi nəticəsində isə iki dəyişən arasında qarşılıqlı olaraq hər hansı bir Granger səbəbiyyət əlaqəsinə rast gəlinməmişdir.

Açar sözlər: ətraf mühit, iqtisadi inkişaf, ekoloji Kuznets əyrisi, Azərbaycan iqtisadiyyatı.

Impact of Digital Transformation on Management Control Systems and Strategic Intelligence Model Evidence from Azerbaijan

Kamal Mirzayev

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

This paper explores the dynamic interplay between technological advancements and traditional management control systems in the context of digital transformation, focusing on the Strategic Intelligence Model. Using a diverse methodology, including literature review, case studies, and empirical analysis, we investigate how digital technologies reshape these systems, examining real-world instances across industries.

Key themes include the redefinition of decision-making processes, integration of data-driven insights into strategic planning, and adaptive management capabilities. The study emphasizes potential disruptions caused by digital transformation, highlighting the need for managerial recalibration. Contributing to the academic discourse, our findings bridge the gap between theoretical foundations and practical implications, offering insights that inform both theory and practice.

This research provides a comprehensive understanding of the intricate relationship between technology and managerial decision-making processes in the contemporary business landscape. With its significant contributions to the field, the paper serves as a valuable resource for navigating the transformative impact of technology on organizational strategies.

Keywords: Digitalization, Management Control Systems, Strategic Intelligence Model, Decision-making,

Qlobal İstiləşmə Və Onunla Mübarizədə İqtisadi Üsullar

Pərvin Hacıyeva

Azərbaycan Texniki Universiteti

Xülasə

Elmi iddialara görə, yer kürəsinin iqlimi insan fəaliyyəti nəticəsində dəyişir və problemi daimi həll etmək üçün insanların yaratdığı istixana qazları emissiyalarını sürətlə azaltmaq lazımdır. Elmi cəhətdən tələb olunan emissiyaların azaldılmasına nail olmaq həm də sosial-iqtisadi sistemdə köklü transformasiya tələb edir. Problemin müəyyən edilməsi və həlli ilə bağlı iqlim və iqtisadiyyatın perspektivləri arasında əhəmiyyətli fəlsəfi və metodoloji fərqlər lazımi transformasiyaya nail olmaq üçün əhəmiyyətli maneə təşkil edir.

İqlim sisteminin işləməsi ilə bağlı mövcud nəzəriyyə, müşahidələr, modelləşdirmə, ssenari və proyeksiya tədqiqatları göstərir ki, yaxın illərdə insanların yaratdığı istixana qazları emissiyaları sürətlə azalmalıdır. Bununla belə demək olar ki, ekoloji və iqtisadi perspektivlər arasındakı fərq iqlim siyasətinin məqsəd, vəzifə və metodları ilə bağlı geniş konsensusun formalaşmasını çətinləşdirir. Məqalədə iqlim elmi və ekoloji perspektivlər tərəfindən məcburi hesab edilən emissiyaların azaldılmasının mövcud iqtisadi üsul və vasitələrlə istənilən miqyasda və sürətlə əldə edilməsinin çox çətin olduğu qənaətinə gəlinmişdir.

Açar sözlər: Qlobal İstiləşmə, İqlim Dəyişikliyi, İqlim Dəyişikliyi ilə Mübarizə, İqlim Dəyişikliyi İqtisadiyyatı, Enerji.

Impact of IFRS 9 Adoption on Credit Loan Management in Azerbaijani Banking Sector and Financial Stability Implications¹

Farid Allahverdiyev

Azerbaijan State University of Economics, IMDC

Abstract

The adoption of International Financial Reporting Standards (IFRS) has emerged as a critical field of study with an emphasis on the effects on economies and financial institutions. This study aims to contribute to this subject by analyzing how IFRS 9 is being implemented and concentrating on how it affects banks in Azerbaijan. This paper can shed light on how the Azerbaijani banking sector's general financial stability, risk management (RM) tactics, and reporting methods are affected by the implementation of IFRS 9. Through an examination of empirical research from other nations that have experienced comparable changes, this study seeks to make connections, discover shared difficulties, and provide valuable suggestions specific to the Azerbaijani financial environment. The methodology entails a thorough investigation of the body of previous studies, which is reinforced by an examination of actual data from five Azerbaijani banks. The findings reveal noticeable changes in loan loss provisions, equity levels, and risk management practices, with implications for financial stability. It is crucial to recognize various constraints, one of which is the recent adoption of the new standard, constraining the extent of longitudinal research. The generalizability of findings may also be impacted by limitations associated with the availability of data. The research's conclusions, however, has application for regulators, financial institutions, policymakers, and other stakeholders in Azerbaijan, ultimately advancing the region's financial reporting requirements and practices.

Keywords: IFRS 9, Credit Loan Management, Expected Credit Loss (ECL), Financial Stability, Risk Management.

---

¹ This article is an adaptation from the author's dissertation titled "IFRS 9 and Credit Loan Management Based on Financial Time Series Analysis", 2024.

İrlanda'nın Turizm Politikası ve Akıllı Turizm Uygulamaları

Prof. Dr. Sibel MEHTER AYKIN

Akdeniz Üniversitesi

Özet

Turizm, İrlanda'nın sürdürülebilir kalkınmasında önemli bir rol üstlenmektedir. Başkent Dublin'in 2024 yılında "Avrupa Akıllı Turizm Başkenti" ilan edilmesi tüm dikkatleri İrlanda turizmine çevirmiştir. Dublin ve benzeri akıllı turizm destinasyonlarındaki başarılı uygulamaların derlenmesi, özellikle hizmet sunum şeklini güncel gelişmeler doğrultusunda yeniden yapılandırmak isteyen destinasyonlar için önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı; Dublin'de izlenen başarılı uygulamaları derlemek suretiyle, Avrupa Akıllı Turizm Başkenti unvanını almak isteyen destinasyonlar için bir yol haritası sağlamaktır. Bu amaç doğrultusunda, nitel araştırma yöntemleri arasında sıralan durum çalışması yöntemine başvurulmuştur. Çalışmada ilk olarak İrlanda'nın Turizm Politikası, ardından Dublin Bölgesel Turizm Gelişim Stratejisi (2023-2027) açıklanmıştır. Son olarak, akıllı turizm destinasyonlarının genel olarak işleyişi, Dublin örneklemini üzerinden incelenerek, başkent Dublin kentini Avrupa'da örnek gösterilen bir akıllı turizm destinasyonu yapan unsurlar sırasıyla "erişilebilirlik", "sürdürülebilirlik", "dijitalleşme", "kültürel miras ve yaratıcılık" olmak üzere dört parametre çerçevesinde analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle "*Night-time economy support scheme*", "*Coastal Mobilit Route*", "*Your Dublin, Your Voice*", "*Dublin Discovery Trails*" gibi uygulamaların emsal alınabileceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Akıllı Turizm Başkentleri, Dublin, Avrupa Birliği, Turizm Politikası

Pandemiya Dövründə Beynəlxalq Ticarətdə Baş Verən Tendensiyaların Təhlili

Səfərov Anar

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Tədqiqatın aktuallığı: Bütün dünyanı özünün təsiri altına alan ümumilikdə, 663,25 milyon xəstə və 6,789 milyon ölümlə nəticələnən COVID-19 epidemiyası yayıldıği ölkələrdə qlobal yayılmanın qarşısını almaq məqsədilə insanlara və biznesə məhdudiyətlər qoyuldu. Şəhərlərarası və beynəlxalq səyahət məhdudiyətləri və fəvqaladə vəziyyətin tətbiqi beynəlxalq ticarətə birbaşa və əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərdi. Bu təsirin öyrənilməsi baxımından seçilmiş mövzu aktualdır.

Tədqiqatın məqsəd və vəzifələri: Tədqiqatın məqsədi pandemiya, eləcə də postpandemiya dönəmində beynəlxalq ticarətdə baş verən tendensiyaları təhlil etməkdən ibarətdir. Bunun üçün dünyada baş verən pandemiya və böhranların tarixi-konseptual əsasları öyrənilmiş, dünya ölkələri iqtisadiyyatının ayrı-ayrı sahələrinə təsiri təhlil edilmiş və postpandemiya dönəmində beynəlxalq ticarət inkişafı və tənzimlənməsi istiqamətləri araşdırılmışdır.

İstifadə olunmuş tədqiqat metodları: müşahidə, qruplaşdırma, statistik, müqayisəli təhlil

Tədqiqatın informasiya bazası: Bu sahədə aparılmış tədqiqatlar və yazılmış məqalələrdən, Google Scholar, Emerald eJournals Premier, ScienceDirect, Web of Science, JSTOR və s. platformalarının informasiyalarından istifadə edilmişdir.

Tədqiqatın məhdudiyətləri: Tədqiqat işi yerinə yetirildiyi zaman qarşıya çıxan əsas məhdudiyətlər bu sahədə Azərbaycan dilində araşdırmaların yetəricə olmaması və informasiya bazasında materialın az olmasıdır.

Tədqiqatın nəticələri: Dünyada baş verən pandemiya və böhranların tarixi-konseptual əsasları öyrənilmiş və ümumiləşdirilmiş; beynəlxalq ticarətə, eləcə də Azərbaycanın xarici ticarətinə pandemiyanın təsiri araşdırılmış; postpandemiya dönəmində beynəlxalq ticarətin innovativ növlərinin (e-ticarətin) inkişafı və tənzimlənməsi istiqamətləri və nəzərəçarpan paradokslar araşdırılmışdır.

Açar sözlər: COVID 19, pandemiya, beynəlxalq ticarət, qlobal dəyər zənciri

Enflasyon ve Bilgi İletişim Tüketimi İlişkisi

Taner AKÇACI

Gaziantep Üniversitesi,

Okan GÜLEÇ

Gaziantep Üniversitesi,

Özet

Enflasyon ve tüketim bir ekonominin temel göstergelerindendir. Bu göstergelerdeki değişim ekonominin gidişatını değiştirebilir. Bu çalışmada enflasyon ve bilgi iletişim ürünleri tüketimi arasındaki ilişki incelenmiştir. Enflasyon ve tüketim ile ilgili teorik bilgiler aktarılmıştır. Enflasyonun sebepleri ve türleri hakkında bilgi verilmiştir. Tüketim teorileri hakkında Keynes, Duesenberry ve Friedmann'ın ortaya koyduğu hipotezler ve hipotezler arasındaki farklara değinilmiştir. İthalat ve ithalatın belirleyicileri olan gelir ve kur hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Enflasyon ve bilgi iletişim ürünleri tüketimi arasındaki ilişkiyi gösterebilmek adına yıllık verilerden yararlanılmıştır. Enflasyonu tüketici fiyat endeksi (TÜFE) ile, bilgi iletişim ürünleri tüketimi ise bilgisayar ve iletişim ürünleri ithalatının toplam servis ithalatı içindeki payı ile gösterilmiştir. Bu verilerin seçilme sebebi, tüketici fiyat endeksi içinde ithal ürünlerin de olması ve ülkemizin teknoloji ürünleri alanında birçok ürünü ithal etmesidir. Her iki değişken 1994-2022 yılları arası döneme ait yıllık ve yüzdelerle gösterilmiştir. Enflasyondaki değişimle birlikte ithalatı etkileyen diğer etkenlerin de etkisi incelenmiştir. Buna ek olarak, gelir, ithalat ve reel döviz kuru arasındaki ilişki de ele alınmıştır. Enflasyonun yüksek olduğu dönemlerde bilgi iletişim ürünlerinin ithalat payı düşerken, temel ihtiyaçların ithalat payı artmıştır.

Anahtar Kelimeler: Enflasyon, Tüketim, Teknoloji, İthalat

The Effect of Ethical Leadership on Employees' Innovative Work and Knowledge Sharing Behaviours: The mediating role of Intrinsic Motivation

Wazir Arif Hussain

Graduate School of Public Policy Nazarbayev University

Basit Gulzar

Graduate School of Public Policy Nazarbayev University

Abstract

Drawing on the Social learning and self-determination theories, the study's primary purpose was to explore how ethical leaders enhance their followers' knowledge-sharing and innovative work behaviors through intrinsic motivation. Data was collected from 472 employees from the services sector in Pakistan through a questionnaire survey. The proposed hypotheses were tested using the structural equation modelling (SEM) approach by utilizing the SPSS23 and AMOS24 versions. The findings show that ethical leadership has a significant positive impact on both employee's innovative work and knowledge-sharing behaviors among employees at the workplace. Moreover, the findings show that intrinsic motivation partially mediates the relationship between ethical leadership and both employees' innovative work and knowledge-sharing behaviors. Leaders should strive to engage their followers effectively in their work by motivating them in order to encourage innovative work and knowledge-sharing behavior among employees, which could lead to a contribution to creative activities and sharing of knowledge among colleagues. This is the main study to examine how ethical leadership can encourage followers' knowledge-sharing behavior and innovative work behavior through intrinsic motivation within the Pakistani organizational context. Contributions, along with limitations and future directions, have been discussed.

Keywords: Ethical leadership, Intrinsic Motivation, Innovation Behaviour, Knowledge Sharing, Sustainability

Turizm İqtisadi-Sənaye Sektoru Kimi

Lamiyə Hüseynova

Bakı Dövlət Universiteti

Xülasə

Turizm və sosial-mədəni servis xidməti fəaliyyət növü kimi əhalinin asudə vaxtının səmərəli istifadə edilməsinə, ekskursiya, səyahət və turist marşrutlarının təşkilinə, həmçinin turistlərin başqa xidmət növlərindən istifadənin gücləndirilməsinə təkan verir. Turizm xidmətləri bilavasitə turist təşkilatlarının fəaliyyətinin nəticəsidir. Turizm xidməti əməyin spesifik xüsusiyyətlərini və məzmununu müəyyənləşdirən milli iqtisadiyyatın müstəqil sahəsidir. Turizmdə əmək məhsuldarlığının artım sürəti üçün xidmətin səviyyəsinin yüksəldilməsi, əməyin təşkili və stimullaşdırılmasının forma və üsullarının təkmilləşdirilməsi, turizm və sosial-mədəni servis xidmətlərinin təşkilinin yenidən qurulması zəruridir.

Turizm həm iqtisadiyyatın güclü amili, həm təsirli sosial institut, həm də cəmiyyətdə ictimai rifah və mədəniyyətin göstəricisi kimi insanın həyat səviyyəsinin yüksəlməsinə, mənəvi zənginləşməsinə kömək edir. Dövlət və regional səviyyələrdə həyata keçirilən sosial siyasətdə turizm strateji əhəmiyyətli məsələ kimi çıxış edir.

Turizmin iqtisadi rolu və onun əsas istifadəsi istiqamətləri hər bir ölkənin iqtisadi inkişaf konsepsiyası və resurs potensialının növü, həmçinin təşkilatı idarəetmə strukturlarının əməyi və səmərəliliyi ilə optimallaşdırılır. Ona görə də turizm sahəsinə faktorları baxımından yanaşma, onun nəzəri və metodoloji prinsipləri müəyyənləşdirilir.

Açar sözlər: beynəlxalq turizm, turizm sektoru, iqtisadi inkişaf, iqtisadiyyat, qeyri-neft sektoru.

Advancing Risk Assessment in the Oil and Gas Industry: Leveraging Advanced Technologies for Enhanced Safety and Efficiency

Mirzayev Javidan

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

The oil and gas industry is recognized as one of the most acute risks in the world, and the operations of this industry face numerous risk factors. It is critical to manage these risk factors with effective risk assessment methods to ensure the efficiency and safety of the industry. In this study, new suggestions for the application of different risk assessment methods and the improvement of these methods are presented. Research involves the application of advanced technologies and methods to more effectively analyze and manage risks in the oil and gas industry. The main goal is to enable organizations working in the oil and gas industry to use more advanced and effective methods to better understand, assess and manage risks. This is an important step to increase the safety of the industry and ensure the continuity of its activities. Organizations must take risks when the risk is inevitable, when the transfer is not possible, or when the cost of mitigating the risk is too high. In such a case, necessary precautions should be taken to prevent the risk and reduce its impact, and the risk should be monitored carefully.

Keywords: Azerbaijan, Turkey, oil, gas, risk

Qlobal İqlim Dəyişikliklərinin “Yaşıl İqtisadiyyat”ın Formalaşmasına Təsiri Problemləri

Ümüdvar Q. Əliyev

i.e.d., professor, əməkdar müəllim

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

i.f.d., dosent, Günay Ü. Quliyeva

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Müasir dünyanın çox ciddi qlobal təhlükələrdən biri olan iqlim dəyişiklikləri son 50 ildə xüsusi ilə aktuallaşan bir mövzudur. İqlim dəyişiklikləri sərhəd tanımayan bir problem olduğundan onun yaratdığı təhdidlərin minimumlaşdırılması yalnız birgə səylər nəticəsində mümkün ola bilər. Qlobal problemlərin həlli iradə və məsuliyyət tələb edir. Hər bir ölkə qlobal təhlükənin təhdidlərini öz üzərində hiss etdiyindən bu təhdidlərin fəsadlarının aradan qaldırılması məqsədi ilə birgə əməkdaşlıqda maraqlıdırlar.

İqlim dəyişikliklərinin yaratdığı təhdidlər hər şeydən əvvəl karbohidrogen ehtiyatlarının neytrallaşdırılmasını, enerji ehtiyatlarının balanslaşdırılmasını, karbohidrogen ehtiyatları ilə alternativ enerjinin, xüsusi ilə “yaşıl enerjinin” balanslaşdırılmasını zərurətə çevirir. Digər ölkələr kimi Azərbaycan Respublikası da bu sahədə öz üzərinə düşən öhdəlikləri yerinə yetirmək üçün həyata keçirilməsi zəruri olan tədbirlərin 20 il bundan öncə hüquqi bazasını yaratmışdır.

Azərbaycan neft-qaz gənilərini milli mənafeyinə uyğun olaraq sosial-iqtisadi problemlərin həllinə, o cümlədən də bərpaolunan enerji istehsalına yönəldir. Bu bərpaolunan enerjiden təkəcə Azərbaycan deyil həm də Avropa ölkələri faydalanacaq.

Məqalədə Azərbaycanda yaşıl iqtisadiyyatın formalaşmasının əsas istiqamətləri təhlil olunmuşdur.

Açar sözlər: iqlim dəyişiklikləri, yaşıl iqtisadiyyat, qlobal təhlükə, ərzaq təhlükəsizliyi

Yeni Ailə Biznesi Fəaliyyətlərinin Tədqiqi və Davamlı İnkişafa Təsiri

Aynurə Sultanova

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Ailə biznesləri qlobal iqtisadiyyatın əhəmiyyətli bir hissəsini təşkil edir və iqtisadi artımın və inkişafın idarə edilməsində mühüm rol oynayır. Dünya getdikcə dayanıqlılığa diqqət yetirdikcə, ailə bizneslərinin yeni fəaliyyətləri necə əhatə etdiyini və onların davamlı inkişaf üçün təsirlərini anlamağa maraq artır. Bu tədqiqat yeni ailə biznesi fəaliyyətlərinin meydana gəlməsini və onların davamlı inkişafa təsirini araşdırmaq məqsədi daşıyır.

Tədqiqat hərtərəfli anlayışlar toplamaq üçün keyfiyyətli müsahibələri kəmiyyət sorğuları ilə birləşdirən qarışıq metodlardan istifadə edir. Davamlılıq məqsədləri ilə yeni fəaliyyətlərin qəbulu ilə bağlı motivasiyaları, çətinlikləri və strategiyaları araşdırmaq üçün müxtəlif ailə bizneslərindən olan əsas maraqlı tərəflərlə keyfiyyətli müsahibələr aparılacaq. Eyni zamanda, həyata keçirilən yeni fəaliyyət növləri və onların dayanıqlı inkişafa qəbul edilən təsiri haqqında məlumat toplamaq üçün ailə bizneslərinin daha geniş nümunəsi üçün kəmiyyət sorğusu aparılacaqdır.

Bu tədqiqatın nəticələri davamlılıq kontekstində yeni ailə biznesi fəaliyyətlərinin dinamikası haqqında anlayışlar təqdim etməklə həm akademik ədəbiyyata, həm də praktiki anlayışa töhfə verəcəkdir. Ailə bizneslərinin üzləşdiyi motivasiyaları və çətinlikləri, eləcə də davamlı inkişafa qəbul edilən təsiri araşdırmaqla bu tədqiqat ailə müəssisələri daxilində davamlı biznes təcrübələrini təşviq etmək üçün ən yaxşı təcrübələri və tövsiyələri müəyyən etmək məqsədi daşıyır.

Açar sözlər: ailə biznesi, yeni biznes fəaliyyəti, davamlı inkişaf, diversifikasiya, idarəetmə.

Yaşıl İqtisadiyyata Keçidin Monetar Siyasət Üzərində Təsirinin Təhlili

İsmayılova Leyla

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Müasir şəraitdə yaşıl iqtisadi sistemə keçid prosesi, bəzi makroiqtisadi göstəricilərin mənfi istiqamətə dəyişməsinə və pul siyasətinin effektivliyinin azalmasına səbəb ola bilər. Məhz buna görə də, məqalə yeni iqtisadi siyasət çərçivəsində pul siyasətini optimal şəkildə yerinə yetirilməsinin yollarının araşdırılması və müvafiq dünya ölkələrində, onun pul siyasəti ilə qarşılıqlı təsirinin incələnməsindən ibarətdir. Məqalə üç hissədən təşkil olunub. İlk olaraq, yaşıl iqtisadiyyatın makroiqtisadi göstəricilər üzərində yarada biləcəyi təsirlər, onun pul siyasəti həyata keçirilməsinə göstərdiyi təsir və yaranan mənfi halların aradan qaldırılması zamanı istifadə edilən yaşıl iqtisadi siyasət alətlərinin, pul siyasət alətlərindən əsas fərqləri izah edilir. İkinci hissədə, bu siyasətə keçid prosesi və onun pul siyasəti ilə əlaqəsi təhlil olunur. Üçüncü hissədə isə, Azərbaycanda yaşıl iqtisadiyyata keçid prosesi zamanı, pul siyasətinin önəmi araşdırılır. Son olaraq, yaşıl iqtisadiyyata keçidin pul siyasəti üzərində təsirləri ilə bağlı fikirlər ümümləşdirilir, bu iqtisadiyyatda uğur əldə edən ölkələrin əsas səbəbləri və digər ölkələrdə də bənzər göstəricilərin əldə edilməsi üçün təkliflər verilir.

Açar sözlər: yaşıl iqtisadiyyat, pul siyasəti, iqtisadi sabitlik, yaşıl siyasət alətləri, yaşıl davamlı inkişaf

Создание Новой Модели Зеленого Экономического Развития Вдоль «Один Пояса И Один Путь»

Huang Jiayi

Азербайджанский Государственный Экономический Университет
(UNEC)

Резюме

Основная цель исследования заключается доказать необходимость внедрения зеленой экономики и призвать страны «Один пояса и один путь» к активному осуществлению трансформации экономической модели. Исследовательская работа выполнена на основе таких методов, как сравнительных исследованиях, научная абстракция, системный анализ, логическое обобщение. Результатом исследования является можно сделать вывод о том, что «Зеленый пояс и путь» осуществим и позволит добиться экономических преобразований в странах, расположенных вдоль «Один пояса и один путь». Научная новизна и оригинальность исследования в том, что на основе анализа публикаций в этом направлении исследуется опыт некоторых стран и дается объяснение необходимости создания «Зеленый пояс и путь» и дорог.

Ключевые слова: «Один пояса и один путь», устойчивое развитие, сокращение выбросов углерода, зеленая экономика, экономическая трансформация.

Конкуренция и Устойчивое Развитие

Айдан Годжаева

Азербайджанский Государственный Экономический Университет

Резюме

Конкуренция и устойчивое развитие — это сложные взаимосвязанные концепции, которые играют важную роль в формировании глобального экономического ландшафта. Поскольку предприятия борются за долю рынка и потребителей, стремление к конкурентоспособности часто пересекается с необходимостью внедрения устойчивых практик. Устойчивое развитие, основанное на экологических, социальных и экономических соображениях, стало краеугольным камнем долгосрочной жизнеспособности. На конкурентной арене компании все больше осознают преимущества принятия устойчивых стратегий. К ним относятся экономия средств за счет эффективного использования ресурсов, улучшение репутации бренда и повышение привлекательности для экологически сознательных потребителей. Правительства и регулирующие органы также продвигают устойчивые практики посредством политики, которая поощряет экологически безопасные инициативы и наказывает за вредное для окружающей среды поведение. Однако проблемы сохраняются, поскольку предприятиям приходится сбалансировать требования конкуренции и устойчивости. Достижение этого баланса требует инновационных решений, таких как развитие «зеленых» технологий и интеграция этической деловой практики. Совместные усилия промышленности, правительств и потребителей имеют решающее значение для создания конкурентной среды, которая не только стимулирует экономический рост, но и сохраняет ресурсы планеты для будущих поколений. Наконец, гармонизация конкуренции и устойчивого развития необходима для устойчивой и ответственной глобальной экономики.

Ключевые слова: конкуренция, устойчивое развитие, социальное развитие, экономическое развитие.

Sabitlikdən Çevikliyə: Davamlı İnkişaf Təcrübələrinə Keçiddə Riskin Qiymətləndirilməsi

Nabat Bəkirova Sarvan

Azerbaijan State University of Economics

Xülasə

Sabitlikdən çevikliyə və nəhayət davamlı inkişaf təcrübələrinə keçid risklərin diqqətlə qiymətləndirilməsini tələb edən mürəkkəb prosesdir. Bu keçid sərt, ənənəvi sistemlərdən daha adaptiv və ekoloji cəhətdən şüurlu yanaşmalara doğru hərəkət etməyi nəzərdə tutur.

Bu keçiddə əsas mülahizələrdən biri qısamüddətli sabitliyin uzunmüddətli davamlılığını ilə balanslaşdırılması ehtiyacıdır. Ənənəvi sabit sistemlər tez-tez proqnozlaşdırıla bilənliyə və davamlılığa üstünlük verir ki, bu da daha çevik və innovativ təcrübələrin qəbuluna mane ola bilər. Bununla belə, çevikliyi qəbul etmək artan qeyri-müəyyənlik və dəyişkənlik kimi yeni risklər gətirir. Bu risklərin qiymətləndirilməsi müxtəlif maraqlı tərəflərə, o cümlədən bizneslərə, icmalara və ekosistemlərə potensial təsirlərin qiymətləndirilməsini əhatə edir.

Bu keçiddə risklərin qiymətləndirilməsinin digər mühüm aspekti qarşılıqlı əlaqə və asılılığın tanınmasıdır. Sistemlər daha çevik və bir-biri ilə əlaqəli olduqda, pozulmalar və kaskad təsirlərlə əlaqəli risklər daha əhəmiyyətli olur.

Yekun olaraq, sabitlikdən çevikliyə davamlı inkişaf təcrübələrinə keçid risklərin qiymətləndirilməsinə kompleks yanaşma tələb edir. Risklərin bir-biri ilə əlaqəli təbiətini başa düşmək, qısamüddətli sabitliyi uzunmüddətli davamlılıq ilə tarazlaşdırmaq və müvafiq qiymətləndirmə alətləri və strategiyalarından istifadə etməklə, maraqlı tərəflər bu keçidi daha effektiv idarə edə və gələcək üçün möhkəm təməl qura bilərlər.

Açar sözlər: sabitlik, çeviklik, davamlı inkişaf, təcrübələr, riskin qiymətləndirilməsi

Birbaşa Xarici İnvestisiya Determinantları və Birbaşa Xarici İnvestisiyalarla İqtisadi Artım Arasında Əlaqənin Təhlili

Misir Məmmədov

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Bu məqalə birbaşa xarici investisiyaların (BXİ) əhəmiyyətini və cəlbedicilik amillərini, o cümlədən BXİ ilə iqtisadi artım arasındakı əlaqəni təhlil edir. Araşdırmanın ədəbiyyat bazasını 1998-2022-ci illər arasında müvafiq istiqamətdə dərc edilmiş 23 məqalə təşkil edir. Bu məqalələrdə BXİ determinantları ilə bağlı oxşar və fərqli nəticələr vardır. Bəzi müəlliflər iqtisadi faktorları əsas amillər kimi qeyd etdiyi halda, digərləri hüquqi-institutsional amillərin əhəmiyyətini qabardırlar. Başqa sözlə, elmi ədəbiyyatda BXİ cəlbediciliyi amilləri ilə bağlı fikir birliyi yoxdur. Bu tədqiqatda BXİ determinantları ətraflı şəkildə müzakirə olunaraq müxtəlif aspektlərdən qiymətləndirilir; iqtisadi və institutsional faktorlar, infrastruktur, insan kapitalı, liberal ticarət rejimi və idarəetmədə şəffaflığın inkişaf etməkdə olan ölkələrə birbaşa xarici investisiyaların cəlb edilməsində mühüm rol oynadığı müəyyən edilib.

Bundan əlavə, məqalə BXİ ilə iqtisadi artım arasında müsbət əlaqə olduğunu təsdiqləyir. Lakin bu əlaqə bir sıra faktorlardan asılıdır. Belə ki, insan kapitalı, maliyyə bazarlarının inkişafı, ticarət rejimi və siyasi mühitin keyfiyyəti də daxil olmaqla, müxtəlif amil və mexanizmlər bu əlaqəyə öz təsirini göstərir.

Məqalə istinad edilən tədqiqatlara müvafiq olaraq, inkişaf etməkdə olan ölkələrin BXİ cəlbediciliyinin artırılması üçün iqtisadi, siyasi-institutsional, infrastruktur, texnoloji və sosial-mədəni amillərə diqqət yetirilməsinin vacibliyini vurğulayır.

Açar sözlər: Birbaşa xarici investisiya, investisiya cəlbediciliyi, iqtisadi artım

Analysis of the Role of Small and Medium Enterprises in Employment and the Effects of Gender Distribution on Employment

Elvin Gaffarli

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

The Small and Medium Enterprises (SMEs) play a vital role in driving economic growth and employment generation worldwide. This article provides an in-depth analysis of the contributions of SMEs to employment and examines the effects of gender distribution on employment within these enterprises. Drawing on a diverse range of scholarly research and empirical evidence, the article explores the significance of SMEs as engines of job creation, particularly in the context of emerging economies and post-recession recovery. Additionally, it investigates the gender dynamics within SMEs, shedding light on the challenges faced by women entrepreneurs and the implications of gender disparities on employment opportunities.

By synthesizing theoretical frameworks and practical insights, this article offers a comprehensive understanding of the complex interplay between SMEs, gender diversity, and employment, and underscores the importance of fostering inclusive policies and initiatives to promote equitable economic growth. This article delves into the intricacies of SMEs, exploring their multifaceted role in employment generation and the impact of gender distribution on workforce participation. It presents a nuanced analysis of how SMEs serve as crucial drivers of job creation, particularly in diverse economic landscapes.

Keywords: Role of economy, Entrepreneurship, Economic growth

Planning Fallacy In Performing Project Tasks

Inessa Ainbinder

Azrieli Academic College of Engineering

Nadine Ayoubi

Azrieli Academic College of Engineering

Pini Davidov

Azrieli Academic College of Engineering

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

Planning Fallacy is a derived phenomenon from cognitive bias in behavioral economics that is noticeable on daily basis. It is defined as the tendency to underestimate the amount of time needed to complete a task despite the knowledge that common prior experience took longer than planned. This leads to running behind schedule in project management. Our experiments point to some factors that play a role in estimations, such as experience, deadlines, task duration, anchoring, and repetition. Estimations obtained from certain players in the second round of the jigsaw puzzle differed when they were given the average time taken by previous players. They used the information as a reference for their completion estimation time, when they were asked to make an estimation. A significant bias was also found in Estimation Delta ($p < .05$, $M = 0.19$, $SD = 0.87$) due to the anchoring given to the players.

Keywords: planning fallacy, bias, anchor, project scheduling, underestimation, overestimation

Yaşıl Maliyyənin Tətbiqi Problemləri Və Mövcud Vəziyyətinin

Təhlili

Həsənova Aysel

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Bu məqalə yaşıl maliyyə ilə bağlı mövcud araşdırmaları nəzərdən keçirir. Məqalədə yaşıl maliyyənin ədəbiyyat araşdırması aparılmış, xüsusən də yaşıl maliyyələşdirmənin tətbiqi məsələlərinin çətinlikləri, tətbiqi problemləri və cari vəziyyəti gözdən keçirilmişdir. Araşdırma aparılarkən müqayisəli təhlilin həyata keçirilməsi və cari vəziyyətin öyrənilməsi məqsədi ilə beynəlxalq rəsmi qurumların hesabatlarına istinad edilmiş və məlumatlar məqalədə əks etdirilmişdir.

Yaşıl maliyyə həm də davamlı maliyyə bazarı kimi tanınır. “Yaşıl maliyyə” ifadəsi maliyyələşdirmə proseduruna, eləcə də davamlı maliyyə bazarının sosial və ekoloji aspektlərinin təşviqinə aiddir. Yaşıl maliyyə rejiminə uyğun gələn universal standartın olmadığına görə – həm investorlar, həm də istehlakçılar üçün həqiqətən yaşıl maliyyəni daxil etməyə sadıq olan şirkətləri fərqləndirmək çətinidir.

Nəticələr göstərir ki, yaşıl maliyyənin ətraf mühitdə, cəmiyyətdə və iqlim dəyişikliyinə təsirinin azaldılmasında əhəmiyyətli fərq yaratmaq potensialı var, lakin yaşıl maliyyə haqqında məlumatlılığın olmaması, yaşıl maliyyənin uyğunsuz tərifləri, yaşıl maliyyələşdirmə, uyğun olmayan siyasətlər və iqlim dəyişikliyinə azaldılmasına sərmayə qoymaq istəyən investorlar və maliyyə institutları üçün sərfəli stimulların, siyasətin koordinasiyasının olmaması kimi bir çox problem var.

Açar sözlər: yaşıl maliyyə, investisiya, çətinliklər, yaşıl iqtisadiyyat

Uluslararası Pazarlamada Start-Up'ların Yeri ve Önemi

Ayşe ÇOBAN

Gaziantep University, Oğuzeli Vocational School

Gökçe Şahin ÖREL

Gaziantep University, Graduate School of Social Sciences

Özet

1990'lı yıllarda başlayan küreselleşme süreci ile birlikte teknolojik yeniliklerin artması, yeni kurulan şirketlere uluslararası pazarlama alanında önemli avantajlar sağlamıştır. Bu çerçevede start-up şirketler olarak adlandırılan şirketler yenilikçi ürün ve hizmetleri sunma, kültürler arası alışverişi teşvik etme ve ekonomik büyümeyi artırma konusundaki politikaları sayesinde önemli katma değerler oluşturmuşlardır. Startup'lar, bir taraftan küresel ölçekte ürün geliştirirken diğer taraftan da kültürel nüansların korunması, düzenleyici engellerin aşılması ve kaynak kısıtlamaları gibi zorluklarla mücadelede dijital platformları etkili bir şekilde kullanmaktadırlar. Bu çalışmanın amacı, startup'lar ile yerleşik uluslararası pazarlar arasındaki simbiyotik ilişkiden hareketle, startup'ların yeni bakış açılarına ve dinamizme nasıl katkıda bulunduğunu ve küresel bir hedef kitlenin sunduğu fırsatlardan ve görünürlükten nasıl yararlandıklarını ortaya koymaktır. Bu bağlamda startup'ların uluslararası pazarlamadaki önemi sadece ekonomiye ilişkin katkılarından değil, aynı zamanda küresel pazar dinamiklerinde yenilik ve değişimin katalizörü olma rollerinde de ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Start-up'lar, Küreselleşme, Uluslararası Pazarlama

The Role and Effectiveness of Economic Policies in Improving of Competitiveness: An Econometric review of Azerbaijan and Türkiye

Elnur Aliyev

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

In this particular research paper, we tackle an econometric review to evaluate the role and usefulness of economic policies in improving the competitiveness of Türkiye and Azerbaijan. By applying strict econometric techniques to evaluate data from a selection of established global and national options, this study investigates the effect of key financial policy variables on the competitiveness of these nations. The center of this analysis is based on the exploration of its of just how fiscal, monetary, and also broader financial strategies shape the potential of Türkiye and Azerbaijan to participate on the global stage. Our findings show an intricate web of interactions between these financial policies and the countries' competitiveness, showcasing the nuanced consequences of these policies.

This research not just plays a role in the theoretical discussion on economic competitiveness and policy but additionally provides useful insights for policymakers. By concentrating on the situations of Türkiye and Azerbaijan, it underscores the value of strategic financial policymaking in emerging economies, aiming to make a roadmap for improving national competitiveness in the worldwide marketplace.

Keywords: National Competitiveness, Türkiye, Azerbaijan, Economic Policies and Economic Complexity Index

Development Directions of the Stock Market in Azerbaijan in the Modern Era

Yusif Mammadov

The Academy of Public Administration under the President of the Republic of Azerbaijan

Abstract

The stock market, which is the basis of financial markets, is currently developing in Azerbaijan. The development of the stock market and the improvement of the stock market play an important role in ensuring sustainable economic growth in the country's economy. At the present time, appropriate measures are being taken at the state level and at the enterprise level on possible ways to solve the problems in the stock market all over the world. The need to solve theoretical and practical issues for the formation of the stock market in Azerbaijan, taking into account the positive international experience, determined the relevance of the research topic and determined its goals and tasks. The strong development of the stock market, the acceptance and implementation of programs by the state, as well as the problems of meeting the financial needs of the real sector of the economy, the high demand for capital in Azerbaijan have led to the relevance of this topic. Thus, developing the stock market in Azerbaijan is one of the future obligations in countries with a market economy.

Keywords: Financial markets, stock markets development, market efficiency, market volatility

Lojistik Köylerde Depolama Hizmetlerinin Önceliklendirilmesi:

Konya İli Örneđi

Merve Yükseksoy

Giresun Üniversitesi

Selçuk Korucuk

Giresun Üniversitesi

Özet

Küreselleşme kapsamında malların ve hizmetlerin uluslararası yayılımı, ticareti ve lojistik faaliyetlerin önemini doğrudan etkilemiştir. Lojistik faaliyetlerin öneminin artması ile bu faaliyetlerin bütünleşik bir şekilde bir araya getirildiđi ve uluslararası düzeyde stratejik öneme sahip olan ve lojistik ile ilgili tüm faaliyetlerin gerçekleştirildiđi lojistik köyleri ön plana çıkarmıştır. Lojistik köylerde sunulan bu faaliyetler arasındaki en önemli faaliyetlerden birisi depolamadır. Öyle ki, iyi yönetilen depolama, maliyet avantajı, rekabet üstünlüğü, üretimde süreklilik arz etmesi açısından lojistik süreçte önemli bir yer tutar. Lojistik köylerin önemli bir bölümünü oluşturan depolama hizmetlerinin hızlı ve minimum hata ile en uygun şartlarda gerçekleştirilmesi lojistik sektörü için fazlasıyla önemlidir. Bu şartların yerine getirilmesi için en uygun depo yönetim sisteminin kullanılması gerekmektedir. Bu kapsamda çalışmada, lojistik köylerde gerçekleştirilen depolama hizmetlerinin önceliklendirilmesi amaçlanmıştır. Bu noktadan hareketle, belirlenen kriterlerin ağırlıklandırılmasında Çok Kriterli Karar Verme Yöntemlerinden Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP) kullanılmıştır. Uygulamadan elde edilen sonuca göre lojistik köylerde depolama hizmetlerinin önceliklendirilmesinde en önemli kriterin “Kapasite ve Operasyonel Yeterlilik” olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Lojistik Köy, Depolama Hizmetleri, Çok Kriterli Karar Verme Yöntemleri, Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP).

Pathways to Prosperity and Sustainability: Assessing the Effects of Transport Infrastructure Investments on Economic Growth and GHG Emissions in Azerbaijan in the Context of COP 29

Nijat Mahmudov

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

Ahead of Azerbaijan's hosting of COP 29, this paper examines the impacts of transport infrastructure investments in Azerbaijan on economic growth and greenhouse gas (GHG) emissions. In this study, using the data of the official reports of the Statistical Committee of the Republic of Azerbaijan and the World Bank, the Ordinary Least Squares (OLS) regression analysis tool was used to reveal the potential impact of investments in transportation infrastructure. Despite Azerbaijan's significant dependence on fossil fuels, the country makes constant efforts to green the economy. The main essence of this study is to examine the strategic investment projects aimed at modernizing the transportation networks of Azerbaijan and its ambitious effects. The nation's vision is not limited to infrastructural development, but also strives to achieve sustainable progress by establishing itself as a global leader in promoting environmentally conscious activities. Through political certainty and international cooperation, Azerbaijan is trying to show itself as a leader in promoting sustainable development in the context of 29th Conference of the Parties (COP 29). The research aims to examine how the planned development of transport infrastructure drives economic progress with a focus on climate impacts.

Keywords: COP29, Economic growth, Greenhouse gas (GHG), Transport infrastructure investments, Azerbaijan.

Əhalinin Sağlamlıq Vəziyyətinin Regionun Sosial-İqtisadi Göstəricilərinə Təsirlərinin Qiymətləndirilməsi

i.ü.f.d. dos. Kəmalə Nəcəfova

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Pərviz Qurbanov

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Əhalinin sağlamlıq vəziyyəti bir ölkədəki insanların fiziki və ruhi sağlamlığının durumunu ifadə edir və bu bir neçə amilə bağlı olaraq dəyişə bilər, o cümlədən səhiyyə xidmətlərinin keyfiyyəti, tibbi texnologiyaların mövcudluğu, təhsil səviyyəsi, qida təhlükəsizliyi, həmçinin sosial dəstək proqramları bura daxildir. Sağlamlıq vəziyyəti bir regionun sosial-iqtisadi inkişafı üçün əhəmiyyətli bir amildir və sağlamlıq vəziyyətinin yaxşılaşdırılması ümumi yaşam keyfiyyətinin artırılmasına və işçi gücünün səmərəliliyinə təkan verir. Məqalədə əhalinin sağlamlıq vəziyyətinin iqtisadi inkişafa təsirləri öyrənilmişdir. Statistik qruplaşdırma metodundan istifadə edilərək illər üzrə əhalinin sağlamlıq vəziyyətinə təsir göstərən fəaliyyət və fəaliyyətsizlik göstəricilərinin müqayisəsi verilmişdir. Həmçinin sağlamlığın əsas meyarı hesab edilən idman fəaliyyətinin və sağlam qidalanmanın əhalinin sağlamlıq vəziyyətinə təsirləri araşdırılmışdır. 2016-2022-ci illər üzrə Azərbaycanda əhalinin sayına nisbətə xəstələnlərin həmçinin əlillərin sayı göstərilmişdir. Bununla yanaşı həmin illər üzrə əhalinin neçə faizinin idmanla məşğul olması, bu göstəricilər üzrə dünya ölkələrinin göstəriciləri də araşdırılmışdır. Həmçinin həmin dövr üzrə ölkəyə idxal olunan dərman vasitələrinin dinamikası da məqalədə verilmişdir.

Açar sözlər: Sağlam qidalanma, idman, sağlamlıq, rifah, xəstəlik

Yaşıl İqtisadiyyat Dövründə Davamlı Turizmin İnkişafına İnnovativ yanaşmalar

Assoc.Prof. Mammadov Elshan

Azerbaijan State University of Economics

Tural Allahverdi

Azerbaijan State University of Economics

Xülasə

Ətraf mühitin mühafizəsi və iqtisadi inkişafın harmonik şəkildə birlikdə mövcud olduğu yaşıl iqtisadiyyat kontekstində dayanıqlı turizmin inkişafı vacib hala gəlmişdir. Bu məqalədə üç əsas sahəyə diqqət yetirilərək turizmdə davamlılığa nail olmaq üçün innovativ yanaşmalar araşdırılır: icmanın iştirakı, texnologiya inteqrasiyası və siyasət çərçivələri.

Birincisi, davamlı turizmdə icmanın iştirakı mühüm rol oynayır. İştirak əsasında qərar qəbulətmə prosesləri, bacarıqların artırılması və faydaların bölüşdürülməsi vasitəsilə yerli icmaların səlahiyyətləndirilməsi turizmin inkişafının yerli ehtiyac və dəyərlərə uyğun olmasını təmin edir.

İkincisi, texnologiya inteqrasiyası dayanıqlı turizm üçün transformativ imkanlar təklif edir. Virtual reallıq (VR) turları, davamlı səyahət rəhbərliyi üçün mobil proqramlar və şəffaf təchizat zəncirləri üçün blokçeyn kimi rəqəmsal platformalar ətraf mühitə təsirləri minimuma endirməklə yanaşı, ziyarətçilərin təcrübələrini artırır. Bu texnoloji yeniliklər turistlərə təyinatlarla məsuliyyətlə məşğul olmağa, karbon izlərini azaltmağa və davamlı təcrübələri təşviq etməyə imkan verir.

Üçüncüsü, turizmi davamlılığa doğru istiqamətləndirmək üçün effektiv siyasət çərçivələri çox vacibdir. Hökumətlər sənayenin maraqlı tərəfləri və vətəndaş cəmiyyəti ilə əməkdaşlıq edərək ətraf mühitin mühafizəsi, mədəni irsin qorunması və sosial inklüzivliyi prioritet hesab edən qaydalar hazırlamalı və tətbiq etməlidir. Eko-sertifikasiyalar və yaşıl maliyyələşdirmə sxemləri kimi həvəsləndirici mexanizmlər biznesləri davamlı təcrübələri mənimsəməyə və ekoloji cəhətdən təmiz infrastruktura investisiya qoymağa təşviq edir.

Açar sözlər: Davamlı turizm, Yaşıl iqtisadiyyat, İcma ilə əlaqə, Texnologiya, İnnovasiya

Using Natural Fibers in Industry as a Supportive Factor for the Sustainable Development Goals, 12th. SDG

Emad Kamil Hussein, Ayad Ali Mohammed

Al Furat Al Awsat Technical University

Simuzar Mammadova Sultan

Azerbaijan State University of Economics (UNEC)

Thiago Santos, Carolyn Santos

Federal University of Rio Grande do Norte

Abstract

Recently human life on the globe is completely under high level of risk due to the increase and notable climate changes, so it is required to support the seventeenth sustainable development goals and in particular consolidate the 12th. goal named "Responsible Consumption and Production", hence this investigation is concerning on using natural fibers in producing composite materials instead of employing other engineering materials including metallic materials, where such natural fibers are completely degradable with time and most of them are eco friendly and have no harmful effect on local environment, furthermore, having low financial production cost, low specific weight, relatively high loading strength, anti-corrosion, anti-erosion, meanwhile steel substrates are having the opposite of the above mentioned properties.

In this investigation, a specific composite material supported with palm tree seeds as a powder, where the additive mixing weight ratio of the nominated Palm Tree Seeds Powder (PTSP) to a Carbon Fiber Reinforced Epoxy Resin (CFRER) was 20% so the gained mechanical properties are as follows: the tensile strength increased from 2400 MPa to 5407 MPa (125% increment), density decreased from 8080³ m Kg to 1790³ m Kg (77% decrement), and the strength-to-weight ratio increased dramatically from 135 to 3026 (2141% increment) for the carbon steel to PTSP-CFRER respectively. So the expected financial cost reduction is about 77% depending on the cost of one kilogram of these two materials. Such an idea will reduce the overall materials consumption but with some excellent strength enhancement properties, in other words this economical principle will consolidate the 12th. sustainable goal and keep the Earth safe for healthy life. Finally, and in the same research path our recommendation for the coming investigations is developing more composite materials with the local available natural fibers like bamboo, rice husk, palm tree shank fibers, and so on for getting more advantages to support economic consumption of resources and introducing compact production procedure for verifying more flexibility in the construction sector.

Keywords: 12th. SDG, Natural fibers, Composite materials, economic consumption, mechanical properties, compact production.

The Role of Psychological Ownership in the Relationship Between Transformational Leadership and Proactive Behavior

Khadija Jabrayilova

Azerbaijan State Economic University

Abstract

This study examines the intricate interplay between transformational leadership, psychological ownership, and proactive behavior within organizational settings. Drawing on a sample of 200 employees across diverse sectors, the research investigates how transformational leadership influences employees' psychological ownership and, subsequently, their engagement in proactive behaviors. Utilizing a survey analysis approach, participants provided insights into their perceptions of leadership styles, sense of ownership, and proactive tendencies. The findings disclose an essential positive correlation between transformational leadership and psychological ownership, highlighting the leader's ability to encourage the development of a feeling of ownership among employees. Furthermore, the study identifies psychological ownership as an essential mediator between transformational leadership and proactive behavior. This research facilitates the existing literature by shedding light on the underlying mechanisms through which transformational leadership impacts employee proactivity, emphasizing the pivotal role of psychological ownership in this dynamic. Practical implications for organizational leaders and human resource practitioners are discussed, offering insights into fostering a workplace environment that encourages proactive behaviors through effective leadership and cultivating psychological ownership among employees.

Keywords: Proactive Behavior, Transformational Leadership, Psychologist Ownership

Abbreviations: Transformational Leadership (TL), Proactive Behavior (PB), Psychological Ownership (PO), Promotion-oriented (PO.1) and Prevention-oriented (PO.2).

The Impact of New Technologies on Small and Medium Enterprises: A Case Study in Azerbaijan

Mammadli Fidan

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Summary

This study examines the challenges faced by small and medium-sized enterprises (SMEs) in Azerbaijan in implementing new technologies in the global landscape and local economy, and how the application of these technologies can change the entrepreneurial environment for SMEs.

In recent years, the wide application of various new technologies in the economy around the world, changing international trade models of new markets have created both opportunities and challenges for SMEs.

As a research methodology, observations were made with SMEs in various fields operating in Azerbaijan, experts were consulted and also analyzed based on official statistical data. The research results reveal the main problems faced by the members of SMEs in connection with the introduction of new technologies and some technological solutions.

The results show that SMEs in Azerbaijan face financial problems in the application of new technologies, difficulties in training human resources, technology security and privacy issues. However, the research also reveals the value creation potential of new technologies and how they can help create new markets for SMEs.

This study offers an extensive additional research and discussion on understanding the development path in Azerbaijan's SME sector, and strategic advice on the implementation of new technologies.

Keywords: Azerbaijan, SMEs, technologies, impact, case research

Application of the Balance Scorecard System in University Management from the Perspective of Competition, Innovation and Sustainability and A Model Proposal

Prof. Dr. Ali B. Kutvan

Innovation Management and TRIZ Institute

Aynur Humbatli Bahruz

Innovation Management and TRIZ Institute

Abstract

The dynamics of the external environment require the introduction of more effective methods of strategic management in the market of higher professional education. Therefore, many universities actively use strategic management in their activities, which determines investment attractiveness and the competitiveness of the organization in the long term (Konovalova, 2010). According that the development of enterprises is given special attention, the article discusses measures taken to develop this sector, using the example of universities. Considerable attention is paid to the theory of balanced scorecards developed by Robert Kaplan and David Norton. Based on an analysis of the implementation of this theory in foreign universities, the advantages are studied and a model for using BSC in universities is proposed using the example of the Academy of Public Administration under the President of the Republic of Azerbaijan. In conclusion, the impact of the development of the implementation of the expanded model on the economy of our country is revealed.

Keywords: Balanced Scorecard (BSC), University Management, Sustainability, Innovation, Key performance Indicators (KPI)

Yapay Zeka ve İnovasyon

Besti Aliyeva

Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi (UNEC)

Özet

Hızla gelişen teknoloji ortamında Yapay Zeka (AI), farklı sektörlerde yenilikçiliği teşvik eden çığır açıcı bir güç olarak ortaya çıktı. Yapay zekanın insan yaşamının çeşitli yönlerine entegrasyonu, çalışma, iletişim kurma ve karmaşık sorunları çözme şeklimizi yeniden tanımlayarak dönüştürücü değişikliklere yol açtı. Teknolojinin ilerlemesi ve yapay zekanın hayatımızın daha çok entegre hale gelmesiyle yenilikler başladı. Yapay zeka teknolojilerinin hızlı gelişimi, işgücü piyasası ve işin geleceği üzerindeki potansiyel etkileri nedeniyle endişelere yol açmakta. Yapay zeka, özü itibarıyla, insan zekası gerektiren görevleri yerine getirebilecek bilgisayar sistemlerinin geliştirilmesini ifade ediyor. Bu görevler öğrenmeyi, akıl yürütmeyi, problem çözmeyi, algıyı ve dili anlamayı kapsar. Makine Öğrenimi (ML) ve Derin Öğrenme (DL), yapay zekanın ayrılmaz bileşenleridir ve sistemlerin deneyim yoluyla performanslarını artırmasına olanak tanır. Yapay zekalı robotlar tarafından üretilen yapay zekalı silahlar, insansız arabaların varlığı kadar gerçek olabilir. Bu makale, yapay zekanın tarihini, yeniliği teşvik etmedeki çok yönlü rolünü araştırıyor; uygulamalarını, zorluklarını ve geleceği şekillendirmek için taşıdığı potansiyeli incelemektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka, yenilik, bilgisayar, teknoloji.

Beşbarmaq Dağı Ornitoloji Turizmin Əsas Destinasiyası Kimi

Anar İbrahimov

State Tourism Agency of the Republic of Azerbaijan "Beshbarmag Mountain" State Historical-Cultural and Nature Reserve Scholar

Abstract

Apart from humans, animals also participate in the migration process in natural areas. Animal migration is the natural movement of animals between significantly different habitats and sometimes involves traveling significant distances.

Migration can occur for various reasons, for example, a change in habitat and the need for organisms to maintain familiar conditions, or a change in the needs of animals when changing developmental periods - this is called ontogenetic migration.

Migrations are most common in birds (migratory birds) and fish (migratory fish such as Pacific salmon). Migration is less studied in animals because they lead a more secretive lifestyle. An example of animal migration is the migration of reindeer from the tundra to the forest-tundra with the onset of winter due to the difficulty and lack of food in the snow-covered tundra. Animal migrations are clearly adaptive in nature and occur during evolution in various species.

This type of migration process has its own tourism value. For example, there are various touristic places to watch birds that migrate to warmer countries in winter, Beshbarmag Mountain in Azerbaijan is one of them.

Considering this factor, we extensively researched the tourism potential of Besbarmag Mountain.

Keywords: nature, migration, tourism, criterion, value

The Role of Human Capital in Creating of the National Innovation Ecosystem

Parvana Mahammad Ismayilova

Azerbaijan State University of Economics

Ulkar Fizuli Isfandiyarova

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

The innovation ecosystem is expressed in the form of a network system that plays an important role in the economic development of countries in the 21st century. It is necessary to consider the innovation ecosystem in a way as an innovative environment in creation of which all sides implementing innovative work and service processes- governmental and non-governmental organizations, commercial associations and, most importantly, human capital are involved. Human capital, which refers to the skills, knowledge, experience and creativity of individuals within society, is a key driver of innovation and a fundamental element in fostering a dynamic and sustainable innovation ecosystem.

The human factor encourages the generation of ideas, entrepreneurship, collaboration and knowledge creation, contributing to the development of innovative solutions and the economic and social progress of a region or country. The research study investigated the role and importance of human capital in the innovation ecosystem, which is a particularly important factor in the modern world of information and digitization, where the main focus is on the "brain product". The result of researchers who have studied the mentioned topic before, are analyzed during the research, and the statistical data is used as the main data supporting the hypothesis.

Keywords: innovation ecosystem, human capital, entrepreneurship, innovative entrepreneurship.

The Systematic Analysis Of The Influence Of The Price Mechanism On Ensuring The Competitiveness Of Food Industry Enterprises In The Modern Period

Associate professor, Gunay Panahova

Azerbaijan State Economic University (ASEU)

PHD.Fidan Safarova,

Azerbaijan State Economic University (ASEU)

Abstract

The positive impact of innovation is reflected in increasing resource productivity, reducing costs and improving additional value and profitability levels, improving quality and increasing demand for crops. Studies have shown that innovation processes affect the amount of profit the company receives depending on factors that enable it to compete. In the industry, the demand of food products occupies a prominent place in the provision of food products to the population. In our research, we have studied the Cobb-Douglas type funks of the number of miscreant workers who are engaged in the food harvest from the main fonds and food in the period of 2008-2022 in Azerbaijan. For this, the information in the statistical information and information on the basis of the AR SSC was utilized. This study investigates how the price mechanism, a key element in market competition, influences the competitiveness of food industry enterprises. We employ a Cobb-Douglas production function to analyze the relationship between worker numbers, capital investment, food prices, and enterprise output in Azerbaijan's food sector (2008-2022). By examining this relationship, we aim to identify how pricing strategies can be leveraged to enhance the competitiveness of food producers in the modern market.

Keywords: innovative product; competitiveness; Cobb-Douglas;

Creation of A Mechanism for The Development and Introduction of A Model of Complete Transition to The Netzero Energy System in Uzbekistan

Makhmudova Guljakhon N

National university of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek

Mustafaeva Nodira Abdullayevna

Academy of sciences of the Republic of Uzbekistan

Gulomova Nigora Farxadovna

Graduate School of Business and Entrepreneurship under the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan

Abstract.

Effective implementation of the tasks set in the framework of the "World Government Summit-2022" held in Dubai and the 24th goal of the "Development Strategy of the New Uzbekistan for 2022-2026" of the Republic of Uzbekistan to provide the economy with continuous electricity and to apply "Green economy" technologies to all sectors active implementation, increasing the energy efficiency of the economy by 20 percent. Currently, in our country, there is no mechanism and methodology for implementation of issues such as transition to a green economy, thereby saving electricity and reducing factors that have a negative impact on the environment at the local level. In particular, the lack of knowledge and skills of local state authorities and civil servants working in neighborhoods and residents about the NetZero energy system weakens the possibility of effective implementation of the tasks specified in the above documents. Therefore, to create a methodology for developing a strategy for the transition of neighborhoods to the NetZero energy system; analyze their economic and legal basis and develop proposals for its improvement; the tasks of developing a mechanism for forming the population's culture about the NetZero energy system are defined.

Key words: Green energy , NetZero energy, system, energy, decarbonization, digitization, alternative energy, green economy, local government

Yaşıl İqtisadiyyatın İnnovativ Yolu: Milli İqtisadiyyatda Yenilikçilik və Sürətli İnkişaf

Hüseyn Əlizadə

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Milli iqtisadiyyatda yaşıl və innovativ inkişafın təmin edilməsi, sürətli inkişaf və sürətli adaptasiya dərəcələrini tələb edir. Bu məqsədə nail olmaq üçün bir sıra strateji tədbirləri mövcuddur. İlk olaraq, enerji effektivliyini və istismarını artırmaq, sərfəli enerji istehsal etmək üçün yeni texnologiyalara investisiya etmək vacibdir. İntestisiyalar, alternativ enerji mənbələri kimi yenilikçi enerji sahələrinə də yönləndirilməlidir. Bu, milli enerji təhlükəsizliyini artırmaq və çevrəyə münasibətini təbii ehtiyacı nəzərə alaraq yaxşılaşdırmaq üçün önəmli bir addımdır. Ətraf mühitə uyğun aksiyaların qəbul edilməsi, plastiklərin istismarının azaltılması və bioloji çeşidliliyin qorunması üçün sürətli tədbirlərin götürülməsi tələb olunur. Bu, sürətli inkişaf və tətbiq etmə imkanlarına ehtiyac duyulan texnologiyaların mövcud olanları ilə təmin edilməlidir. Həmçinin, yaşıl infrastrukturun inkişafı üçün müvafiq qanunvericilik təmin edilməlidir. Bu, çevrəyə münasibətin qorunması üçün lazım olan cərimələrin və təşviqlərin düzgün şəkildə təyin edilməsini təmin edəcəkdir. Nəhayət, milli innovasiya mərkəzləri və araşdırma laboratoriyaları kimi yerli inovasiya mexanizmlərinin dəstəklənməsi vacibdir. Bu, yeni ideyaların, texnologiyaların və iş modellərinin yaranmasını və inkişafını təmin edərək milli iqtisadiyyatın yaşıl və innovativ yönünün qorunmasına və artırılmasına kömək edəcəkdir. Bu strateji tədbirləri, milli iqtisadiyyatda yaşıl və innovativ inkişafın təmin edilməsinə kömək edəcəkdir və milli iqtisadiyyatın sürətli inkişafına nail olmağa kömək edəcəkdir.

AEM Practices in Central Asia

Alibek Nauruzbayev

KIMEP University

Marzhan Berniyazova

KIMEP University

Abstract

Purpose of this research is to look at accrual-based AEM strategies that adjust real activity REM practices at year-end. We follow Kasznik cash flow model for accrual-based Earnings management as a best practice methodology and apply it to 572 unbalanced panel firm-year non-financial observations over 13-year time horizon. Results answer major questions: 1) Do KASE-listed companies engage into AEM practices; 2) what AEM strategies state SOEs prefer; 3) how accrual-based manipulations affect the choice of investment indicators; and 4) whether partially-privatized state SOEs under/over perform private POEs in Kazakhstan Concerning AEM strategies, income-decreasing practices are mostly preferred by POEs whereas SOEs choose mainly income-increasing manipulations. Absolute corporate distortions according to Kasznik model are relatively higher in POEs and 100% state control SOEs indicating a U-shape relation to ownership structure. We conclude that partially-privatized state SOEs over perform private POEs in Kazakhstan. Regarding extent of aggressiveness, we would recommend unaggressive income-decreasing AEM companies with balanced investment indicators (ROA, cash and leverage) and better earnings quality.

Keywords: Ownership structure, Earnings management, Kazakhstan.

Ümumdünya Gömrük Təşkilatı: Qlobal Ticarətin Tənzimləyicisi və Onun Təsirləri

Emil Əliyev

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Ümumdünya Gömrük Təşkilatı (ÜGT) beynəlxalq ticarətə əhəmiyyətli təsir göstərən qlobal ticarətin tənzimləyicisi kimi mühüm rol oynayır. Bu mücərrəd ÜGT-nin funksiyaları haqqında ümumi məlumat verir, onun tənzimləyici çərçivəsini, icra mexanizmlərini və qlobal ticarət dinamikası üçün təsirlərini vurğulayır.

Hökumətlərarası təşkilat olaraq, ÜGT gömrük prosedurlarını təkmilləşdirmək və ticarət axınlarını asanlaşdırmaq üçün üzv dövlətlər arasında əməkdaşlığı təşviq edir.

Standartların müəyyən edilməsində rolundan əlavə, ÜGT qaçaqmalçılıq, saxtakarlıq və gömrük fırıldaqçılığı kimi qeyri-qanuni ticarət fəaliyyətləri ilə mübarizə aparmaq üçün icra mexanizmlərini həyata keçirir.

ÜGT-nin normativ-hüquqi bazasının nəticələri gömrük idarəçiliyindən kənara çıxaraq daha geniş iqtisadi və geosiyasi kontekstləri əhatə edir. Beynəlxalq ticarətdə şəffaflığı, proqnozlaşdırıla bilənliyi və uyğunluğu təşviq etməklə, ÜGT ticarət tərəfdaşları arasında etimadın gücləndirilməsinə, iqtisadi artımın stimullaşdırılmasına və qlobal təchizat zəncirinin dayanıqlığının artırılmasına töhfə verir.

Bununla belə, yaranan ticarət gərginliyi, texnoloji irəliləyişlər və inkişaf edən təhlükəsizlik təhdidləri kimi problemlər ÜGT-nin gündəliyini və mandatını formalaşdırmağa davam edir. Qlobal ticarətin dinamikası inkişaf etdikcə, ÜGT ortaya çıxan problemləri həll etmək və beynəlxalq ticarət sisteminin bütövlüyünü qorumaq üçün öz strategiyalarını və təşəbbüslərini uyğunlaşdırmalıdır.

Yekun olaraq, ÜGT qlobal ticarətin kritik tənzimləyicisi kimi xidmət edir, qeyri-qanuni fəaliyyətlərlə mübarizə apararkən qanuni ticarət axınlarını asanlaşdırmaq üçün əməkdaşlığı, standartlaşdırmanı və tətbiqi gücləndirir.

Açar sözlər: ÜGT, qlobal ticarət, ticarətin tənzimlənməsi, qloballaşma, müasir dövr

Azərbaycanda Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələrinin Maliyyələşdirilməsi Mexanizmləri

Seyidov Ariz

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Yeni dövrümüzdə dünyanın inkişaf etmiş ölkələri öz siyasətlərini davamlı inkişafı təmin edilməsi istiqamətində qururlar. İqtisadi inkişafın müasir modeli olan davamlı inkişafda əsas məqsəd təbii qorumaqla mövcud resurslardan insanların ehtiyacları üçün istifadə edilməsini təmin etməkdir. Belə ki, mövcud resurslar istifadə edilərkən yalnız hazırkı nəsillər deyil, eyni zamanda gələcək nəsillərin ehtiyacları da nəzərə alınmalıdır. Müasir dövrdə enerjiyə və enerji resurslarına olan tələbatın həcmi nəzərə alındıqda onda davamlı enerji siyasətinin nə qədər mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini görə bilərik. Dünyanın əksər ölkələri öz enerji ehtiyaclarını neft, təbii qaz və kömür kimi ənənəvi enerji mənbələri hesabına ödəməkdədir. Bildiyimiz kimi bu resurslar isə tükənəndir, ətraf mühiti çirkləndirəndir. Alternativ enerji mənbələri isə əsasən ekoloji cəhətdən təmiz və tükənməzdir. Bu səbəbdən dövlətlərin maliyyə siyasətinin həyata keçirilməsində alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrinin diqqət mərkəzində olması mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Ənənəvi enerji mənbəyi olan karbohidrogen ehtiyatlarının tükənən olması və ətraf mühitin çirklənməsinin qarşısının alınması alternativ və bərpa olunan enerji mənbələri hesabına istehsal edilən enerjinin həcmi qlobal miqyasda yüksəldilməsini zəruri edir. Məhz bütün bunları nəzərə alınaraq elmi məqalədə alternativ və bərpa olunan enerji mənbəlinin maliyyələşdirilməsi Azərbaycan nümunəsində tədqiq edilmiş, əldə edilmiş nəticələr əsasında müvafiq təkliflər verilmişdir.

Açar sözlər: Davamlı inkişaf məqsədləri, maliyyə siyasəti, alternativ enerji, bərpa olunan enerji

The Role of Application of Standards in Economic Growth And Its Evaluation

Arzu Huseynova

Economic Scientific Research Institute, Ministry of Economy of Republic of Azerbaijan, Azerbaijan State University of Economics (UNEC),

Ophelya Mazanova

Azerbaijan State University of Economics (UNEC), Baku, Azerbaijan

Abstract

The role of the application of standards in economic growth is discussed in the article. International experience is discussed in this direction. In addition, the issue of standards assessment was considered. A study was conducted on the investigation of the methodological bases of the assessment of the role of the application of standards in economic growth. The article discusses the advantages of standards and their benefits to business. It is pointed out that the application of standards is one of the main factors that have a positive effect on economic growth in many sectors of the economy.

It is emphasized that the sustainable development of the enterprise is possible only if a systematic approach is used. The research carried out in the article shows that the coefficient of elasticity depending on the number of standards is sensitive to the chosen time period. The article shows the total of standards applied in Azerbaijan for the years 1995-2023.

Key words: green growth, standards, regulatory documents, economic growth

Исследование Логистической Деятельности В Сфере Услуг

Жанатаева Жансая Кайржановна

Азербайджанский Государственный Экономический Университет

Резюме

Тема исследования логистической деятельности в сфере услуг имеет большую актуальность в настоящее время. Актуальность применения логистики и постоянно возрастающий интерес к ее изучению обусловлены широкими потенциальными возможностями повышения оперативности материально-технического снабжения и сбыта готовой продукции, которыми обладает комплекс взаимосвязанных методов, принципов и факторов логистики. С одной стороны, услуги в современном мире становятся все более востребованными, так как они являются важной частью экономической деятельности и могут оказываться как потребителям, так и другим компаниям в рамках бизнес-процессов. С другой стороны, развитие цифровых технологий и новых технологий в области логистики приводит к возможности оптимизации логистических процессов в сфере услуг и улучшения качества услуг. Изучение логистической деятельности в сфере услуг позволит определить основные проблемы, с которыми сталкиваются компании при организации логистических процессов, а также выявить наилучшие практики и оптимальные модели логистических процессов в сфере услуг. Она может служить основой для разработки и внедрения новых подходов к логистике услуг, что приведет к сокращению издержек и улучшению качества предоставляемых услуг. Одним из наиболее важных компонентов логистической деятельности услуг является операционная деятельность, которая включает в себя доставку, обработку заказов, организацию складского хранения, управление запасами и многие другие процессы в цепи поставок. Исследование этой темы позволяет выявить особенности логистической деятельности в разных отраслях услуг и разработать рекомендации по улучшению функционирования логистических систем. Таким образом, исследование логистической деятельности в сфере услуг является актуальным и обоснованным, так как поможет предприятиям развивать свои логистические процессы, улучшать качество услуг и повышать конкурентоспособность в условиях рыночной экономики.

Ключевые слова: сфера услуг, логистика, логистические услуги, экономика.

Use Of Digital Technologies By Credit Organization For Financing Agricultural Green Projects

Vusal Musayev

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

This paper examines the use of digital platforms for disbursing household agricultural loans, while analyzing its potential impact on the environment. The paper argues that digital based lending can improve financial inclusion for rural farmers, potentially leading to more sustainable economic activities such as farming with zero environmental damage and eco tourism around it. The abstract also investigates how digital platforms improves work process while helping to decrease excessive use of paper, vehicles and directly promoting more environmentally friendly farming activities. The paper argues that by using digital technologies and focusing mostly on household farmers credit organizations will support flourishing of entities that use less pesticides, save energy and water resources. It is also argued that digital technologies all credit organizations to collect data online and process complicated data related to agricultural activities and provide non bias decision on loan applications. It is also highlighted that digital platforms increased access to credit will enable farmers to react to the needs of their business activity in time and avoid crop losses why delivering their products to the end users in time. Moreover, digitalized credit assessment will also solve the problems related to responsible banking as it will provide only those loan resources that small farmer can repay. The abstract concludes by enhancing responsible lending practices and stimulating small household farming credit organizations will stimulate creation of new work places and new economic activities with minimum damage to the environment.

Keywords: digital, technologies, environment, Azerbaijan economy, agriculture

Environmentally sustainable marketing in Uzbekistan: A strategy for enhancing enterprise competitiveness

Narkulova Shakhnoza

"Silk Road" International University of Tourism and Cultural Heritage

Abstract

In the current global climate, where environmental concerns are at the forefront of public discourse, environmentally sustainable marketing has become a crucial strategic tool for businesses looking to enhance their competitiveness. This article examines the potential and characteristics of implementing environmentally sustainable marketing, using the Uzbek business sector as an example. The authors present a conceptual model of a marketing strategy adapted to the local realities of Uzbekistan. They also provide recommendations for the practical application of this strategy to optimize business processes, improve the enterprise's image, and expand market opportunities. These recommendations are particularly relevant in the context of growing environmental awareness among consumers.

Keywords: Green economy, sustainable, marketing, Uzbekistan, competitiveness

Solvency Management: Strategies And Factors Affecting It

Siyavush Gurbanov

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

The management of solvency has significant importance in the realm of financial planning for businesses, particularly in the face of dynamic and demanding economic conditions. This abstract examines the many tactics used by firms to guarantee their financial stability and highlights the primary elements that influence choices related to solvency management.

This research examines proactive approaches, including efficient cash flow management, cautious debt management, and smart investment allocation, as crucial techniques for ensuring solvency. Additionally, this study investigates the significance of risk assessment and mitigation in the context of solvency management, emphasizing the criticality of proactively recognizing and resolving possible financial issues.

Additionally, the abstract examines many external elements that have a substantial influence on solvency management techniques, including economic circumstances, regulatory environment, market volatility, and industry-specific issues. In order to effectively traverse financial uncertainties, firms must employ flexible and adaptable techniques due to the presence of these elements.

In summary, the abstract highlights the intricate characteristics of solvency management and underlines the need for firms to include strong financial practices, risk management techniques, and a comprehensive comprehension of external factors in order to guarantee enduring financial stability and resilience.

Keywords: Solvency, Management, Strategies, Factors, Affecting

The Role of Individualism in Environmental Performance: Cross-country Evidence

Feruza Askarova

Tashkent State University of Economics

Abstract

Is there connection between culture and environmental indicators? Does individualism, one of most studied dimensions of culture, predict how societies perform against established environmental policy goals? The aim of this study is to shed light on these questions. In particular, we relied on macro-societal data to empirically investigate the link between individualism and environmental performance. Using multivariate regression analysis, we found that culture has a positive impact on Environmental Performance Index, even when we included GDP per person, political regime type, population growth and carbon emissions in an econometric model.

Keywords: culture, individualism, environmental performance, cross-country

Corruption Perception in The Light of Green Transition Indicators

Szilárd Malatyinszki

Kodolányi János University

Botond Géza Kálmán

Kodolányi János University

Zsuzsanna Zugor

Kodolányi János University

Abstract

This study examines how the areas of green transition that promote the implementation of sustainability are related to the perceived level of corruption. The investigation covers 41 countries. The environmental indicators were selected by the authors from the database of the Bertelsmann Stiftung (BS) Sustainable Governance Indicators (SGI) 2022 report after reviewing the literature. Due to its difficult measurement, corruption is usually measured by the perceived level of the presence of corruption, and the authors of this study also used this method in their research. Accordingly, the authors modelled the perceived presence of corruption using the time series of Transparency International's Corruption Perceptions Index. Based on their results, the state's performance in environmental policy plays the most important role, the impact of which is enhanced by participation in international environmental cooperation and treaties. These achievements are threatened by corruption and bureaucracy. Among the environmental indicators, the effect of gross greenhouse gas emissions is the strongest. This effect is negative, i.e. higher output increases the perception of corruption, which is indicated by a decrease in PCI.

Keywords: corruption, sustainability, environmental policy, green transition indicators

Rəqəmsal Maliyyə Texnologiyaları və Bankçılıq: Böyük Verilənlərin (Big Data) Bank Xidmətlərinin İnkişafında Rolu

Raqib Məmmədli

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Müasir rəqəmsal dünyada Böyük Verilənlər (Big Data) texnologiyaları bank sektorunda transformasiyaedici qüvvə kimi ortaya çıxaraq banklara misilsiz imkanlar yaratmışdır. Böyük verilənlər texnologiyaları banklara müştərilərin davranışları haqqında məlumatlar əldə etmək, müştərilərə fərdiləşdirilmiş xidmətlər təklif etmək, risklərin idarə edilməsini təkmilləşdirmək, əməliyyat səmərəliliyini artırmaq, fərildəqçılığı aşkar etmək və normativ tələblərə uyğunluğu təmin etmək üçün böyük həcmdə strukturlaşdırılmış və strukturlaşdırılmamış məlumatlardan istifadə etmək imkanı təklif edir. Böyük verilənlər texnologiyaları həmçinin prosesləri avtomatlaşdıraraq bank əməliyyatları xərclərinin azalmasına və səmərəliliyin artmasına səbəb olmuşdur.

Bank xidmətlərində böyük verilənlər texnologiyalarından istifadə sayısız faydaları ilə bərabər bir sıra problemlərin yaranmasına da gətirib çıxarmışdır. Məlumatların məxfiliyi və təhlükəsizliyi, tənzimləmə qaydalarına uyğunluq, məlumat inteqrasiyası mürəkkəbliyi və yüksək səviyyəli kadr çatışmazlığı ilə bağlı narahatlıqlar böyük verilənlər texnologiyalarının bütün potensialından istifadə etməyi hədəfləyən banklar üçün əhəmiyyətli maneələr yaradır. Lakin süni intellekt və maşın öyrənməsi kimi texnologiyalardakı irəliləyişlər banklara bu maneələri dəf etməyə və böyük verilənlərdən geniş formada istifadə etmələrinə kömək edir.

Müasir dövrdə bank xidmətlərində böyük verilənlər texnologiyalarının tətbiqi bankların rəqabətədavamlı qalması və müştərilərinin artan tələbatının ödənilməsi üçün ən mühüm amillərdən biridir.

Açar sözlər: böyük verilənlər, rəqəmsal maliyyə texnologiyaları, bank xidmətləri

Dayanıqlı İnkişaf Üçün Alternativ Enerji Mənbələrinin Maliyyələşdirilməsi

Məhəmməd Yusifov

Azərbaycan Dövlət İqtisad Univertsiteti

Xülasə

Məqalə dayanıqlı inkişaf üçün alternativ enerji mənbələrinin maliyyələşdirilməsi mövzusunun əhatə edərək, alternativ enerji mənbələrinin maliyyələşdirilməsi yollarını və onların dayanıqlı inkişafda oynadığı rolu araşdırır. Məqalədə qeyd olunur ki, yenilənən enerji mənbələrinə investisiya qoymaq iqtisadiyyat üçün uzunmüddətli faydalar yarada bilər. Tədqiqatda dövlət dəstəyi və qanunvericilik təşəbbüslərinin bu sahədə mühüm rol oynadığı vurğulanır. Həmçinin, məqalədə global istiləşmə ilə mübarizədə alternativ enerjinin potensialından bəhs edilir. Məqalə, müxtəlif ölkələrdə alternativ enerji layihələrinin maliyyələşdirilməsi üçün uğurlu nümunələr təqdim edir. Yenilənən enerji sektoruna investisiya cəlb ilə bağlı risklər və maneələr də təhlil edilir. Tədqiqatda bu sahədə texnoloji innovasiyaların və yeni iş modellərinin inkişafının vacibliyi qeyd edilir. Məqalədə, özəl sektorun da dayanıqlı enerji mənbələrinə investisiya yatırmasının əhəmiyyəti vurğulanır, bu sərmayələrin həm ekoloji həm də iqtisadi baxımdan faydalarını göstərir. Tədqiqatda ayrıca, mədəni və siyasi amillərin alternativ enerji layihələrinin maliyyələşməsindəki təsiri təhlil edilir, yerli icmaların cəlb edilməsinin vacibliyi qeyd edilir. Bəhs olunan strateji yanaşmalar arasında, yenilənən enerji sahəsindəki araşdırma və inkişafın maliyyələşdirilməsi üçün həm dövlət həm də özəl fondların rolunu işıqlandırılır. Məqalə, dayanıqlı inkişaf məqsədlərinə çatmaq üçün alternativ enerjinin genişləndirilməsi çağırışı ilə sona çatır.

Açar sözlər: yenilənən enerji, maliyyələşdirmə, dayanıqlı inkişaf, global istiləşmə.

Evaluating Spatial Spillover Effects Of Renewable And Non-Renewable Energy On Environmental Degradation

Amjad Naveed

Aarhus University Denmark

Nisar Ahmad

Sultan Qaboos University, Muscat, Oman

Abstract

Atmospheric emissions in one location may spill over to its adjacent (neighbouring) locations. Ignoring this type of spatial dependence will produce biased results in empirically examining environmental degradation. We apply spatial econometric techniques to explore the spillover effects of renewable and non-renewable energy consumption on CO₂ emission. Data for 96 countries over the period 1990-2014 are used. The results show that the Environmental Kuznets Curve (EKC) hypothesis holds with the presence of a significant negative impact of renewable energy and a significant positive effect of non-renewable energy on CO₂ emissions. The spillover (indirect) effect of renewable energy consumption on CO₂ emissions is found to be greater than the direct effect. However, non-renewable energy positively impacts CO₂ emissions with a lower spillover effect. From a policy perspective, these findings suggest significant benefits if countries with higher CO₂ emissions begin reducing their atmospheric emissions by investing in renewable capacities (solar, wind and alike). Their efforts to mitigate their CO₂ emissions will spill over more gains to their neighbouring countries and the world.

Keywords: Environmental degradation; renewable energy; non-renewable energy; spatial spillover effects; spatial models

Assessing The Connectedness Among The Equity Markets, Energy Cryptocurrencies And Green Investment: Implications For Portfolio Diversification

Prof. Ritesh Patel

Institute of Management, Nirma University

Prof. Mitesh Patel

Institute of Management, KSV University

Abstract

The objective of our study is to examine the connectedness of the Indian and Russian markets with selected green investments and energy cryptocurrencies. We also explore the portfolio diversification potential of the green investments and energy cryptocurrencies for the Indian and Russian stock markets. The study is performed using two level methodologies. Firstly, the connectedness among the energy cryptocurrencies, Green Investments and Indian & Russian Equity markets will be examined. Second, based on the connectedness, the study has examined the portfolio diversification benefits using different methodologies, namely, minimum variance portfolio and maximum Sharpe portfolio. The study found the overall partial connectedness among the selected assets. The outcome of the WQC revealed that the assets played roles of the shock receiver and transmitter. However, the connectedness remains low which indicates the diversification and hedging potential.

MVP does not much inclusion from the green assets due to their high volatility, but the green assets have significant weightage in both MCP and MCoP. MCP and MCoP are performing better than the MVP strategy with respect to Sharpe ratio. The study will have implications for the portfolio managers and the investors for the Investment decision and asset allocation.

Keywords: Market integration, Portfolio diversification strategies, energy cryptocurrencies, Green Investments, Sharpe ratio

Əmək Mۇnasibətlərinin Tənzimlənməsinin İqtisadi Mexanizmi kimi Yaşıl İnsan Resurslarının İdarə Olunmasının Tətbiqi

Mirzəbala Poladov

Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti

Xülasə

Araşdırmada Yaşıl İnsan resurslarının funksiyalar Yaşıl iş analizi və dizaynı, Yaşıl iş qüvvəsinin planlaşdırılması Yaşıl işə qəbul və seçim, Yaşıl təlim və inkişaf, Yaşıl fəaliyyətin idarə edilməsi və qiymətləndirilməsi, Yaşıl əmək haqqı və mükafat sistemi, Yaşıl işçilərlə münasibətlər, işçilərin məşğulluğu və gücləndirilməsi, yaşıl sağlamlıq və təhlükəsizliyin idarəetməsini əhatə edir. Aparılan araşdırmalar nəticəsində müəyyən edilib ki, müəssisələrin Yaşıl insan resurslarının idarə edilməsi (YİRİE) təcrübələri hələ də inkişaf mərhələsindədir, tam strukturlaşdırılmayıb və yaşıl təcrübələr daxil edilsə belə, vahidlikdən uzaqdır. Buna görə də, müəssisələrin İRİE proseslərinə daxil etdiyi yaşıl təcrübələr var, lakin bu təcrübələr yaşıl İRİE çətiri altında sistemə şəkildə həyata keçirilmir. Müəssisələrin İR proseslərinə ən çox daxil etdiyi yaşıl təcrübə kağız istifadəsini azaltmaq üçün rəqəmsallaşma təcrübəsidir. Yenə eyni müəssisələrin işçilərindən ən çox gözlədikləri yaşıl davranışın enerjiyə qənaət davranışı olduğu müəyyən edilir. Müəssisələr əsasən yaşıl namizədləri biznesə cəlb etmək üçün sosial media və veb saytlardan istifadə edirlər. İş elanlarının dərc edilməsinə gəlicə, Kariyer.net və LinkedIn kimi rəqəmsal platformalar ön plana çıxır. Yaşıl şüurluluğa əsaslanan seçim meyarında rola xas yaşıl şüur vurğulanır. Əsas ekoloji təlimlər əsasən müəssisələr tərəfindən işçilərə təklif olunur.

Açar sözlər: Yaşıl, İnsan resursları, idarəetmə.

Environmental Protection versus Economic Growth: Cross-Country Analysis

Nigar Mammadzada

Azerbaijan State University of Economics (UNEC)

Khatai Aliyev

Azerbaijan State University of Economics (UNEC)

Abstract

The complex relationship between environmental protection and economic growth presents a multifaceted challenge for policymakers and societies worldwide. This study investigates how individuals' environmental preferences are shaped by economic performance, offering key insights for sustainable development strategies. Drawing upon data from the World Values Surveys and international databases, the analysis reveals a positive impact of economic growth performance over increased public support for environmental protection. Our findings suggest that individuals are more likely to prioritize environmental initiatives in countries experiencing multi-year positive GDP per capita trends. This aligns with the concept of the Environmental Kuznets Curve (EKC). Interestingly, immediate levels of CO₂ emissions were found to have a weaker association with environmental preferences, emphasizing the primacy of economic performance in shaping public attitudes. These results highlight the importance of fostering long-term economic growth to cultivate greater public support for sustainability measures. Policymakers can leverage this dynamic to implement environmentally conscious policies with enhanced public acceptance. Further research is needed to explore the influence of governance structures and the cyclicity of environmental policies on the complex interplay between economic progress and environmental priorities. This understanding can inform tailored strategies that promote both sustainable economic growth and environmental stewardship.

Keywords: environmental policy-making, environmental preferences, sustainability, economic growth

Dünya Təcrübəsində "Yaşıl" İqtisadiyyatın İnkişaf Meylləri

Nazilə Vəliyeva

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Tədqiqatın əsas məqsədi yaşıl iqtisadiyyat konsepsiyasının prioritet istiqamətlərinin vurğulanması və dünya təcrübəsində onun tətbiqinə dair nümunələrin nəzərdən keçirilməsindən ibarətdir. Yaşıl iqtisadiyyat konsepsiyası resursların qorunmasını dəstəkləyir və təbiətə mənfi təsirləri azaldır. Yaşıl iqtisadiyyatın məqsədi cəmiyyətin rifahını artırmaq, ekosistemə yükü azaltmaq, dövlət siyasəti, iqtisadiyyat və ekologiya arasında balans tapmaqdır. Tədqiqatda Çin, ABŞ, Avropa İttifaqı ölkələri, Türkiyə və s. kimi dövlətlərin yaşıl iqtisadiyyatın həyata keçirilməsi üzrə müxtəlif təcrübələrə yer verilmişdir. Qeyd edilən ölkələrin bəziləri artıq yaşıl iqtisadiyyat indeksində ön sıralarda dayanır, bəziləri isə birinci yerdə olmasalar da, yaşıl iqtisadiyyatın əsas sektorlarında yaşıl əməyin işə salınması kontekstində həyata keçirdikləri tədbirlər, təmin etdikləri yaşıl stimullarla seçilir.

Tədqiqat çərçivəsində dünya ölkələrində yaşıl iqtisadiyyatın iqtisadi, sosial və ekoloji transformasiya potensialı müəyyənləşdirilmiş, yaşıl iqtisadiyyata yaşıl keçidin təmin edilməsi nəzərdən keçirilmişdir. Məqalədə nəticə etibarilə yaşıl iqtisadiyyat konsepsiyasının sabit irəliləyiş strategiyasını əvəz etmədiyi, əksinə, əhalinin həyat keyfiyyətini minimuma endirməklə yanaşı, artımın yeni mühərrikləri kimi "yaşıl" sektorlar, ölkələr üçün uzunmüddətli dövr üzrə ayrıca dövlət proqramlarının, eləcə də regionların "yaşıl" iqtisadiyyata keçidi istiqamətində fəaliyyət mərhələlərinin hazırlanması zərurəti vurğulanmışdır.

Açar sözlər: bərpa olunan enerji mənbələri, yaşıl iqtisadiyyat, enerji səmərəliliyi, xarici təcrübə, davamlılıq göstəriciləri

Azərbaycanda Kiçik və Orta Bizneslərdə Proseslərin Avtomatlaşdırılması və Avtomatlaşma Zamanı Qarşılaşılan Problemlərin Təhlili

i.ü.f.d, Dos, Kəmalə Nəcəfova

Rəşid Bayramlı

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Günümüzdə rəqəmsal transformasiyaların intensiv inkişafı sosial varlıq olan biznesə də öz təsirini göstərmişdir. Rəqəmsal innovasiya əlbəttə ki, gətirdiyi töhvələrlə yanaşı eyni zamanda texniki və psixoloji maneələrlə qarşılaşma ehtimalı yaradır. Azərbaycanda bizneslərin inkişafının ümumi iqtisadiyyatın lokomotivi olacağını əsas alaraq, bu sahənin rəqəmsallaşması zamanı yarana biləcək, texniki, psixoloji, inzibati və bürokratik maneələr araşdırılmışdır. KOB-lar avtomatlaşdırma sistemlərini mövcud proseslərə inteqrasiya etmək və kibertəhlükəsizlik risklərini həll etməkdə çətinliklərlə üzləşə bilər. Üstəlik, avtomatlaşdırma adı tapşırıqları sadələşdirə bilər ki, bu da işçilərin diqqətini əlavə dəyərli fəaliyyətlərə yönəltməyə imkan verir. Bu perspektivlərdən yararlanmaq üçün KOB-lar güclü təlim proqramlarına investisiya qoymalı, avtomatlaşdırma təchizatçıları ilə əməkdaşlıq etməli və riskləri azaltmaq üçün strategiyalar hazırlamaladırlar. Tədqiqat zamanı biznesin avtomatlaşdırılması istiqamətində peşəkar fəaliyyəti ilə tanınan mütəxəssislə müsahibə əsasında real keyslər incələnmişdir. Eyni zamanda induksiya və deduksiya metodlarına istinad edilmişdir. Ölkəmizdə KOB-ların kifayət qədər olması, onlar üçün rəqəmsallaşma tendensiyalarının hər ötən gün daha da aktuallaşması və bu sahənin inkişafı ilə rəqəmsal iqtisadiyyatın inkişaf etdirilərək ümumilli gəlirin artımı nəticəsində rifahın təmin olunması mövzunu aktual edir. Araşdırmanın nəticəsində gəlinmiş qənaətə uyğun olaraq təkliflər planının hazırlanıb Rəqəmsal İnkişaf Üzrə dövlət təşkilatlarına və İqtisadiyyat Nazirliyinə təqdim olunması hədəflənmişdir. Araşdırmanın nəticəsində şəffaf rəqəmsal mühitin formalaşmasındakı maneələrin aşılması yollarının aşkarlanması, dünya praktikasında uğurlu layihələrin lokal analogiyasının tətbiqi əsas prioritetlərdəndir.

Açar sözlər: Transformasiya, KOB, Problemlər, Həllər

Устойчивое Развитие, Зеленая Экономика И Зеленое Финансирование

Рамин Мусаев

Российская Академия Наук (РАН) Информационный Центр по Правам Человека

Аннотация.

В статье раскрывается понятие устойчивое развитие, описывается, что понятие устойчивое развитие сперва родилось у экологов, потом распространилось на политическую, экономическую, социальную , культурную ,духовную сферы жизни планеты Земля.

Отмечается, что все развивающиеся системы в ходе своего развития сталкиваются с кризисными ситуациями. Они выходят из кризисов обновленными или погибают. Глобальные исследования в мире начались в послевоенный период трудами В. Фогта, Ф. Осборна и Г. Брауна, которые выделили три глобальные проблемы — мировые войны, рост населения и экологические пределы, а в соответствии с этим и три подхода к решению глобальных проблем: политику мира, демографическую политику и экологическую политику .Все три проблемы для текущей эпохи не только не решены, но продолжают обостряться и углубляться. В статье описывается состояние ,что главная проблема в том, что расширяющееся, причем экспоненциально, воздействие цивилизации на биосферу угрожает экологической катастрофой. Биосфера будет деградировать до тех пор, пока не исчезнет причина деградации — цивилизация, не сумевшая нормализовать свое воздействие на окружающую среду. Биосферная катастрофа произойдет раньше, чем реально скажется ресурсный кризис хотя бы по какому-нибудь виду ресурсов. К тому же технологическими средствами нехватку какого-либо ресурса можно отодвигать, сокращая его потребление или замещая другим ресурсом.

В статье раскрывается понятие зеленой экономики , рассматриваются проблемы развития зеленого финансирования, предоставление зеленого кредита, зеленых облигаций обеспечивающего предоставление средств, направленных на борьбу с изменением климата и адаптацию к последствиям изменения климата, определения взаимосвязи понятий «зеленой» экономики, «зеленого» роста, зеленого и климатического финансирования и устойчивого развития. а также выполнение целей в области устойчивого развития.

Ключевые слова: Понятие устойчивое развитие, понятие зеленая экономика, зеленое финансирование, , экономика замкнутого цикла, климатическое финансирование.

Investigating the Adoption Barriers to Renewable Energy Technologies in Developing Countries: Policy Implications

Syeda Nada Qadri

Aligarh Muslim University

Rounak Shahi

Aligarh Muslim University

Abstract

This research paper delves into the multifaceted landscape of renewable energy technology adoption within developing countries, with a specific focus on identifying and analyzing the barriers hindering widespread implementation. As the world collectively seeks to transition towards sustainable energy sources to mitigate climate change and ensure energy security, understanding the unique challenges faced by developing nations in adopting renewable energy technologies is imperative. Drawing upon a comprehensive review of existing literature and empirical data, this study aims to provide a nuanced examination of the key barriers impeding the uptake of renewable energy technologies in developing countries.

The analysis identifies several interrelated factors contributing to the adoption barriers, including but not limited to technological, financial, institutional, socio-economic, and political constraints. Technological barriers encompass issues such as high upfront costs, inadequate infrastructure, and technological complexity, which often pose significant challenges for resource-constrained economies. Financial barriers revolve around limited access to financing, high investment risks, and uncertainty surrounding returns on investment, thereby deterring private sector participation in renewable energy projects.

Moreover, institutional barriers, such as inadequate policy frameworks, regulatory hurdles, and bureaucratic inefficiencies, hinder the development and implementation of supportive policies and regulations conducive to renewable energy deployment. Socio-economic factors, including societal attitudes, cultural perceptions, and consumer behavior, also influence the adoption of renewable energy technologies, highlighting the importance of addressing social acceptance and awareness issues.

Furthermore, political barriers, such as policy instability, lack of political will, and competing interests with entrenched fossil fuel industries, pose significant obstacles to the scaling up of renewable energy initiatives. This paper underscores the critical need for tailored policy interventions and strategies to overcome these adoption barriers and accelerate the transition to renewable energy in developing countries.

In conclusion, the findings of this study have significant policy implications for governments, international organizations, and other stakeholders involved in sustainable energy development. By addressing the identified barriers through targeted policy interventions, capacity building initiatives, financial incentives, and multi-stakeholder collaborations, developing countries can unlock the full potential of renewable energy technologies, foster sustainable development, and contribute to global climate mitigation efforts.

Keywords: Renewable energy technologies, Developing countries, Adoption barriers, Policy implications, Climate change mitigation, Energy security.

Traditional Versus Behavioral Finance Theory

Khalilov Khalil Gara

Azerbaijan State Economic University

Summary

For a considerable time, the foundation of modern financial analysis has been conventional finance theory, which offers models and frameworks predicated on assumptions about efficiency and rationality. However, the emergence of behavioral finance, which incorporates psychological knowledge into the process of making decisions, has fundamentally altered our understanding of market dynamics. The distinctions between traditional and behavioral finance theories are examined in this abstract regarding asset pricing, investor behavior, and market efficiency, among other topics. Traditional finance theory, epitomized by the Efficient Market Hypothesis (EMH), posits that markets are efficient and asset prices reflect all available information. Investors are assumed to be rational actors who make decisions to maximize utility based on all available information. In contrast, behavioral finance challenges these assumptions by emphasizing the role of psychological biases and irrational behavior in shaping market outcomes. From prospect theory to herd behavior, behavioral finance exposes the limitations of rational decision-making and acknowledges the presence of systematic biases that lead to market inefficiencies. The clash between these two paradigms has sparked a rich debate within the financial community.

Keywords: Prospect theory, efficient market theory, standard finance, JEL Grouping: G41 Type of Paper: Theoretical Analysis

Преодоление Отчуждения От Природы В Контексте Перехода К «Зеленой» Экономике

Севиндж Гусейнова

Азербайджанский Государственный Университет Нефти и
Промышленности

Abstract

The article undertakes an analysis of the determinants of alienation from nature within the framework of a fatal trajectory of civilization development, thereby posing critical questions concerning the survival of humanity. In this pursuit, the article substantiates the pertinence, expediency, and heuristic potential of the ostensibly obsolescent notion of "alienation" within the scientific discourse. Through the course of the investigation, further refinement of the conceptual category of "alienation" is pursued, wherein extant theoretical-methodological frameworks and approaches to delineating this construct are systematized. Moreover, the inquiry elucidates facets of the process by which individuals become estranged from the natural world, illustrating the intrinsic interdependence between forms of alienation, particularly emphasizing the primacy of alienation from nature and its repercussions across other manifestations of alienation. Additionally, the article delineates the prospective contributions of a "green" economy toward ameliorating the existential crises facing humanity.

Underscores the imperative of surmounting alienation as a prerequisite for reinstating an authentic metaphysical orientation and a holistic relationship with the natural world. In charting a course for the alleviation of alienation, the article contends that such mitigation is feasible through a transition to a "green" economy—an endeavor construed as an endeavor to harmonize ecological imperatives with economic exigencies. The efficacy of this transition, the article posits, hinges upon a paradigm shift in environmental consciousness, transitioning from utilitarian-consumerist agendas towards value-centric orientations.

Keywords: alienation, nature, "green" economy, sustainable development, environmental consciousness.

Azərbaycan Ali Təhsil Müəssisələrində Strateji İdarəetmə

Jalə Niftəliyeva

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Ali təhsil müəssisələrinin dinamik iqtisadiyyatın inkişafına təsiri çox böyükdür. Ali təhsil müəssisələri strateji planın hazırlanmasında , təhsil və tədris mərhələlərində öz mədəni dəyərlərini qoruyub saxlamaq, onu dünya səviyyəsində inkişaf etdirib dünyaya tanıtmıq, ölkəyə , cəmiyyətə yararlı şəxslər yetişdirmək , yeniliklərlə uyğunlaşib beynəlxalq səviyyədə rəqabət apara bilmək kimi məsələlər əsas diqqət mərkəzi olmuşdur. Ali təhsil müəssisələrin elmi və texnoloji inkişafa verdiyi töhfələr çox mühümdür. Ali təhsil müəssisələri cəmiyyətin intellektual, iqtisadi, mədəni və sosial həyatının ən mənalı simvolunu təmsil edir. Universitetlərin strateji idarəçiliyi təkcə onların mədəni və iqtisadi məqsədlərinin həyata keçirilməsinə deyil, həm də əhali və işçilər qarşısında sosial öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinə, onlar üçün arzu olunan səviyyədə və keyfiyyətli həyat şəraitinin yaradılmasına yönəldilməlidir. Məqalədə ali təhsil sistemində strateji idarəetmədən bəhs edilir. Bununla belə, bu günə qədər Azərbaycan universitetlərində strateji idarəetmə hələ də öz ciddi metodoloji konsepsiyasından məhrumdur. Tədqiqat metodologiyası sistem təhlilinə obyektiv və funksional yanaşmalardan ibarətdir. Ali təhsil müəssisələrinin uğurlu rəqabət apara bilməsi üçün SWOT analizi (öz zəif və güclü yanlarını analiz edərək özlərini təkmilləşdirmək üçün) , Mavi okean strategiyası (rəqabətsiz bazar yaradaraq liderliyi ələ almaq), Beş qüvvə modeli , Almaz modeli (rəqiblərini tanımaq üçün) kimi uğurlu model və təhlil metodlarından istifadə edilməsi tövsiyyə olunur.

Açar sözlər: Strateji idarəetmə , ali təhsil müəssisəsi ,strategiya , strateji planlanlaşdırma

Green Getaways: An Analysis of Eco-Friendly Accommodation Options in Uzbekistan

Elena Salnikova

“Silk Road” International University of Tourism and Cultural Heritage

Irina Kadirova

“Silk Road” International University of Tourism and Cultural Heritage

Abstract

This paper explores the role of eco-friendly accommodation options in supporting sustainable tourism in Uzbekistan, discussing the principles of sustainable tourism, the state of tourism in Uzbekistan, and existing green accommodation sites in the country. Eco-friendly accommodation in Uzbekistan has the potential to offer sustainable luxury accommodations while preserving the environment and supporting local communities, contributing to the long-term sustainability of the tourism industry in the country. Through the analysis of opinions, impressions, reflections, feelings, and feedback from the respondents, five main themes emerged in relation to the study. These themes shed light on the necessity of developing and promoting eco-tourism, particularly glamping, in Uzbekistan, as well as the importance of diversifying tourism products. The identification and exploration of these topics provided valuable insights into the potential and significance of glamping as a sustainable tourism option in the country.

Key words: green accommodation, sustainable, eco-friendly, Uzbekistan

Yaşıl Maliyyə Məhsulları və Yaşıl Maliyyənin Təsiri İstiqamətlərinin Təhlili

Lalə Osmanlı

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Məqalə “yaşıl” maliyyənin mahiyyətinin öyrənilməsinə həsr olunub və Mövcud “yaşıl” maliyyə alətləri və onların tətbiqi problemləri haqqında təsəvvür yaratmaq, “yaşıl” maliyyədən istifadənin təkmilləşdirilməsi yollarını göstərmək məqsədi daşıyır.

Yaşıl maliyyə əhəmiyyətlidir, çünki maliyyə sənayesi tərəfindən maliyyə göstəricilərini müsbət ətraf mühitə təsirə əlaqələndirmək üçün ilk təşkil edilmiş səydir. Yaşıl maliyyə məhsulları davamlılığa nail olmaq üçün müvafiq şəkildə inkişaf etdirilir.

Yaşıl maliyyə siyasəti ətraf mühitin yaxşılaşdırılması və iqlim dəyişikliyinə cavab olaraq fəal şəkildə istifadə olunur. Bu siyasətlər və onların institusional konteksti firmanın nəticələrinə mühüm təsir göstərir. Yaşıl Maliyyə maliyyə sektorunu aşağı karbon və resurslardan səmərəli istifadə edən iqtisadiyyatlara çevrilmə prosesinə və iqlim dəyişikliyinə uyğunlaşma kontekstinə daxil etmək üçün strateji bir yanaşmadır.

Yaşıl maliyyə aşağı karbonlu yaşıl inkişafın əsas hissəsidir, çünki o, maliyyə sənayesini, ətraf mühitin yaxşılaşdırılmasını və iqtisadi inkişafı birləşdirir. Yaşıl maliyyə, risklərin qiymətləndirilməsində ətraf mühitə təsirləri nəzərə alan və ya biznes qərarlarının verilməsi üçün ekoloji stimullardan istifadə edən bazar əsaslı investisiya və ya kredit proqramıdır.

Açar sözlər: Yaşıl maliyyə, ətraf mühit, ekoloji stimullar, yaşıl maliyyənin töhfələri

Navigating The New Frontier: Impact of Artificial Intelligence on Global Labor Migration and Economic Strategy

Fadai Mardanli Mehman

Azerbaijan State Economic University

Summary

An investigation into the fundamental ramifications of AI on worldwide labor migration demonstrates that AI substantially modifies the dynamics of labor markets and the distribution of skilled individuals across different regions. Regression analyses validate the notion that favorable economic conditions and AI-related job postings are significant catalysts for migration. Furthermore, the study emphasizes the significance of more comprehensive elements such as societal well-being, global technological conferences, and governmental incentives in the recruitment of AI specialists. Regional areas that cultivate an AI-friendly atmosphere via educational initiatives, incentive rewards systems, and robust technological infrastructure have a tendency to attract and retain global AI professionals, according to the findings. Enhancing AI education, fortifying economic incentives, fostering international collaborations, formulating adaptive policy frameworks, prioritizing sustainable AI development, and allocating resources towards technological infrastructure are some of the recommendations aimed at policymakers. Implementing these strategies is crucial in order to capitalize on the advantages of migration influenced by artificial intelligence, promote fair and balanced development, and sustain a competitive advantage in the international marketplace.

Keywords: Artificial Intelligence, global talent, economic conditions, labor migration, policy recommendations.

Turkey in the Global Ecology Group and Energy Scene: Economic and Political Dimensions of Turkey's Rising Importance

Nigar Rzayeva

Baku Slavic University

Abstract

Turkey's presidency in G20 in 2015 is an important event and success of diplomacy that gives new opportunities and prospects for realization of foreign policy and external economic priorities. The goal of article is to analyze main tendencies that influence increasing political and economic role of Turkey in the world gas market.

Methodological base of this work is general scientific and political science approaches, as well as statistical methods. Thus, the system and structurally functional analysis revealed interrelations between such different tendencies as power policy and interests of the export countries, import countries and transit countries; current trends in the world energy markets; policy of a diversification of the countries and prospect of new energy projects implementation. System approach provided chronological justification, the authentic review of the facts and identification of driving forces of events on the studied matters. The analysis of modern events and situation in the world energy market allowed drawing certain conclusions on the increasing political and economic role of Turkey on the international scene. Use of a statistical method allowed systematizing data collection and their analysis in the light of the tasks set in work.

Scientific novelty of research is reflected in the analysis of complex of events in modern international relations through foreign policy priorities of Turkey. Value and contribution of this work is explained by information which can be used by institutions of Turkey and other partner countries of the latter. Information can be applied in educational process in institutions of higher education and can form base for further scientific researches.

Keywords: energy policy of Turkey, green energy strategy and *environmental impact*, policy of diversification, ecology factor and new challenge, energy projects and energy security policy

The Impact of Technology on Financial Markets: Trends, Challenges, and Opportunities

Vasif Yusifli

Azerbaijan State University of Economics

Summary

The intersection of technology and finance has revolutionized the financial markets, presenting a myriad of challenges as well as opportunities. The industry has evolved due to significant breakthroughs including algorithmic trading, blockchain technology, and fintech, which have increased accessibility and efficiency while also bringing up new difficulties. Market participants have to exercise caution while navigating issues such as cybersecurity threats, regulatory compliance, and concerns about market manipulation. However, despite these challenges, there are still opportunities for innovation, particularly in the domains of decentralized finance (DeFi) and artificial intelligence (AI), which have the potential to democratize financial services and expedite the decision-making process. Financial institutions may use technology to achieve positive transformation in the financial markets and create a more resilient, inclusive, and efficient financial ecosystem by embracing innovation, teamwork, and strong cybersecurity measures.

This article examines the key trends, challenges, and opportunities arising from the integration of technology in financial markets. It explores the adoption of fintech innovations such as algorithmic trading, blockchain, and artificial intelligence, along with the associated challenges such as cybersecurity risks and regulatory complexities. Despite these challenges, technology presents immense opportunities for market participants, enabling efficiency gains, broader access to financial services, and enhanced investment strategies.

Keywords: Financial technology, blockchain, artificial intelligence, cybersecurity.

Bərpa Olunan Enerji Mənbələrindən İstifadənin Azərbaycanın Dayanıqlı İqtisadi İnkişafına Təsiri

Vəliyev Orxan

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Tədqiqatın məqsədi – Bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadənin Azərbaycanın dayanıqlı iqtisadi inkişafına təsiridir. Ulu Öndər Heydər Əlirza oğlu Əliyev belə söyləmişdir: “Azərbaycanın enerji potensialı bütün dünyada iqtisadi sıçrayış üçün təsirli stimül ola bilər!”

Bərpa olunan enerjilərə günəş, külək, dalğa, geotermal enerji, su və digər bərpa olunan mənbələrdən alınan enerjilər aid edilir. Əslində, mahiyyətə təbiətdə yaranan proseslərdən istifadə olunur və insan tərəfindən istismar ilə bu resursları bitirmək mümkün deyil. Alternativ enerji mənbələrindən istifadəni vacib edən yeganə məsələ ətraf mühitin mühafizəsi məsələsi deyil.

Qeyri-ənənəvi enerji mənbələrindən istifadə iki mühüm şərtə əsaslanır: bərpa olunan yanacaq mənbəyinin olması və onun müəyyən bir ərazidə mövcudluğu. Bu, ölkələrin, ərazilərin və iqtisadiyyatların neftdən və onun qiymətindən asılılığını azaldır. Alternativ enerjilərdən istifadə strukturunda regionun xüsusiyyətlərindən asılı olaraq bu və ya digər mənbə üstünlük təşkil edir. Norveç əsasən kiçik su elektrik stansiyalarından istifadə edir. Düz ərazilərdə külək turbinlərindən, cənub bölgələrində isə günəş panellərindən istifadə olunur. Biokütlənin yanma texnologiyası (yonqar) zəngin meşə ehtiyatlarına malik ölkələrdə geniş yayılmışdır.

Tədqiqatın nəticələri – əsasən, müşahidə etmək olar ki, bərpa olunan enerji mənbələri təbii sərvət kimi ya hazır şəkildədir, ya da biz ona müxtəlif müdaxilələr edərək istifadə edirik. Bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadənin Azərbaycanın dayanıqlı iqtisadi inkişafına təsiri müsbət hal kimi dəyərləndirilir.

Açar sözlər: Azərbaycan, bərpa olunan enerji mənbələri, dayanıqlı inkişaf, iqtisadiyyat.

Alternativ və Bərpa Olunan Enerjinin Azərbaycan üçün Əhəmiyyəti Mövcud Vəziyyət və Gələcək Perspektivlər

Ramil Cəlilov

**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət
İdarəçilik Akademiyası**

Xülasə

Bu məqalədə iqtisadi sahədə milli təhlükəsizliyin təmin edilməsi istiqamətində əhəmiyyətli rola malik olan enerji təhlükəsizliyi və onun tərkib hissəsi kimi çıxış edən alternativ və bərpa olunan enerjinin mövcud vəziyyətini öyrənilməsi məqsədi ilə tədqiqat işi aparılmışdır. Əlavə olaraq, bərpa olunan enerji sahəsində ölkəmiz üçün gələcək perspektivlərin nədən ibarət olacağı, görülən işlərin nəticəsi olaraq yaxın gələcəkdə ölkəmizin inkişaf xüsusiyyətləri barəsində proqnozlar irəli sürülmüşdür. Tədqiqat işində əsasən son illərin göstəricilərindən istifadə edilmiş, həmçinin gələcəyin proqnozlaşdırılması məqsədi ilə mövcud vəziyyətlə keçmişin müqayisəli təhlili aparılmışdır. Tədqiqat işində alternativ və bərpa olunan enerji sahəsində dünya təcrübəsinə də yer verilib. Məsələyə ümumi yanaşdıqda isə bərpa olunan enerjinin Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişaf etdirilməsində roluna diqqət yetirilmişdir. Xüsusilə iqtisadi zəmində baş verən proseslərin Azərbaycanın beynəlxalq aləmdəki vəziyyətinə necə təsir etməsi məsələsinə toxunulub. Dünya ölkələri ilə bərpa olunan enerji sahəsində əməkdaşlığın qurulması və inkişafı istiqamətində təhlil aparılmışdır. Ölkəmizin ərazi bütövlüyünün təmin olunmasından sonrakı mərhələdə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrinin tikintisinin mümkünlüyü, bu sahədə görülən və görülməyəcək işlər barədə fikir mübadiləsi aparılıb. Eyni zamanda, növbəti illər çərçivəsində ölkəmizdə bərpa olunan enerji mənbələrinin inkişafı əsasında fundamental maarifləndirmə işlərinin aparılmasının vacibliyi vurğulanıb.

Açar sözlər: alternativ enerji, beynəlxalq əməkdaşlıq, COP29, iqtisadi güc.

The Role of Higher Education in Promoting Green and Sustainable Economic Development: Perspectives from Azerbaijan

Ayshan Mustafazada

Azerbaijan University of Languages

Abstract

This paper explores the pivotal role of higher education institutions in fostering green and sustainable economic development within the context of Azerbaijan. There is a growing awareness of the need for comprehensive plans that include sustainability principles in models of economic growth as the world struggles with urgent environmental issues. In Azerbaijan, where environmental concerns and rapid development collide, higher education is essential for developing future leaders, inventors, and policymakers who can handle these difficult problems. This paper examines the various mechanisms through which higher education institutions in Azerbaijan can promote green initiatives, including curriculum development, research endeavors, and community engagement initiatives. By elucidating the obstacles and possibilities associated with incorporating sustainability into higher education frameworks, this research advances our comprehension of how academics may propel sustainable economic development in Azerbaijan and other regions. In addition, it emphasizes how crucial multidisciplinary cooperation and alliances are to achieving the objectives of green and sustainable economic development between civil society, business, government, and academia.

Keywords: Higher education, green economy, sustainability, Industry Partnerships, Azerbaijan

Limanlarda Etkinliğin Artırılmasında Akıllı Lojistik Başarı Kriterlerinin Ağırlıklandırılmasına Yönelik Samsun İlinde Bir Uygulama

Buğse Nur KÜÇÜK

Giresun Üniversitesi

Selçuk KORUCUK

Giresun Üniversitesi

Özet

İlk üç sanayi devriminden etkilenen lojistik sektörünün, akıllı teknolojilerin devreye girdiği dördüncü sanayi devriminden nasıl etkilendiğinin belirlenmesi ve Lojistik 4.0'ın gerektirdiği yatırımlar hakkında girdi toplamak, bütünü ve bileşenlerini lojistik sektörüne uyarlamak ardından limancılık sektöründe akıllı lojistik uygulamalarının etkinliği artırmadaki rolünü tespit etmektir. Bir diğer amaç ise; sürdürülebilir ekonomik büyümeyi sağlamak ve global pazarda tutunabilmek için önemli ticari ve endüstriyel sonuçları olan bu devrime uyum sağlamanın önemine ve küçük de olsa duyulabilmesine katkı sağlayabilmektir. Amaca uygun olarak literatür taramasından elde edilen kriterler, çok kriterli karar verme yöntemlerinden AHP yöntemi ile değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre; akıllı lojistik başarı kriterlerinde en yüksek ağırlığa sahip kriter “Büyük Veri” olmuştur. En az ağırlığa sahip olan akıllı lojistik başarı kriterinin ise “Yapay Zekâ” olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Akıllı Lojistik, Dijital Teknolojiler, İnovasyon, Liman Etkinliği, AHP Yöntemi

Paris İklim Anlaşması ve 1,5°C Hedefi

Mahammad Ahmadov

Bursa Uludağ Üniversitesi

Özet

İnsan kaynaklı doğa olaylarının son 50 yılda artması ve bu tip ekstrem olayların sıklıkla yaşanmalarının asıl ve en önemli nedeninin doğaya salınan sera gazı miktarının denetlenmemesi ve bir kısıtlamanın olmamasıdır. 1992 Dünya Zirvesi'nde kabul edilen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesinden beri imzalanan anlaşmalar ve protokoller beklendiği derecede olumlu bir sonuç vermemiştir. Paris anlaşması başlıca olarak bu nedenlerle imzalanmış olup belirlenen hedefler çerçevesinde ülkelerin karbon nötr olmasını amaçlayan bir anlaşmadır. Net negatif CO2 emisyonunun sağlanması mümkün değildir, bunun asıl nedeniyse tarımsal kaynaklardan kaynaklanan CO2 olmayan metan gibi diğer gazlardır. Anlaşmada hangi gazların kapsam dahiline alındığı ve nasıl ölçüldüğü belirtilmektedir. Paris anlaşması kapsamında uzun vadeli sıcaklık hedefine (sanayi öncesi seviyelerin üzerinde 1,5°C) ek olarak, ayrıca bir azaltma hedefi de mevcuttur.

Çalışmada Paris iklim anlaşmasının imzalanma nedenleri, belirlenen hedefler, bu hedeflerin belirlenme sebepleri, anlaşmanın tarafları ve bu ülkelerden en fazla sera gazı salınımına sahip olan bazı ülkelerin sera gazı üretimleri, anlaşma kapsamına alınan gazlar ve en fazla sera gazı salınımı yapan ülkeler ele alınmaktadır. Sera gazı salınımının ilerleyen 30 yılda minimuma indirilmesinin neden önemli olduğu çalışmanın ana eksenini oluşturmaktadır.

Anahtar kelimeler : Paris anlaşması Sera gazı, Metan gazı, Karbon nötr

İnsan Kapitalının İnkişaf Etdirilməsinin Əhəmiyyəti və Sosial Nəticələri

Murad Fərəmzov

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

İnsan kapitalı, bəşəri sərvətin ən qiymətli komponentlərindən biri kimi, innovasiya, iqtisadi artım və sosial irəliləyişi təşviq edən əsas amillərdən biridir. İnsan amilinin inkişafının əsas məqsədi insanların maddi rifahını təmin edəcək və onlara sağlam və layiqli həyat yaşamaq imkanı verəcək siyasi, iqtisadi, sosial, mədəni və ekoloji şəraitin yaradılmasıdır. Məqələdə insanın bilik və bacarıqlarının inkişafının müxtəlif regionlarda iqtisadiyyat və cəmiyyət üzərində necə müsbət və mənfi təsirləri ola biləcəyini araşdırır. İnsan kapitalının inkişaf etdirilməsi iqtisadi artım, sosial tərəqqi və yeni ideyaların həyata keçirilməsi üçün müsbət təsir göstərsə də, eyni zamanda problemlər də yaradır.

Aparılmış tədqiqatlar göstərir ki, insan kapitalının inkişafından maksimum yararlanmaq üçün bizə ağıllı strategiyalar lazımdır. Buraya hər kəsin yaxşı təhsil və sağlamlıq üçün bərabər imkanlara malik olmasını təmin etmək, istedadlı insanların evlərini, yurdlarını tərk etməmələrinin yollarını tapmaq, yerli adət-ənənələri və həyat tərzini qorumaq daxildir. Bu məsələlərə diqqət yetirməklə regionlar iqtisadi cəhətdən inkişaf etməklə yanaşı, həm də daha ədalətli və mədəni cəhətdən zəngin məkanlara çevrilə bilər. Bu yanaşma insan kapitalının inkişafının faydalarını geniş şəkildə bölüşdürməklə yanaşı, onun mənfi yan təsirlərini azaltmaq məqsədi daşıyır.

Bu kontekstdə məqalə insan kapitalının inkişafının rolunu tədqiq etmək, onun vacibliyini müəyyən etmək, eyni zamanda yarana biləcək sosial problemlərə toxunmaq məqsədi daşıyır.

Açar sözlər: insan kapitalı, iqtisadi inkişaf, sosial təbəqələşmə, urbanizasiya

Analysis of the Modern Situation of Taxation in Small and Medium Enterprises

Elnur Agazadeh

Azerbaijan State Economics University

Abstract

Entrepreneurship is one of the most important factors in the formation and development of the market economy and in supporting the internal market. In addition to solving an important socio-political task - the formation of the middle class, the strengthening of democracy and the institutions of social society, it can also solve social problems. In modern conditions, the intensification of state regulation and the promotion of entrepreneurship development, the organizational forms of interaction between state bodies and private business subjects are changing. During this work, important changes are taking place in the goals, mechanisms, management apparatus of the combination of state and market regulatory mechanisms, which is necessary to talk about the importance of the analysis of the activity structure. In order to increase the speed of economic development in Azerbaijan, to apply advanced features of the market economy, the importance of free entrepreneurship subjects, especially innovation entrepreneurship according to the demand of the time, is very great. Because innovation entrepreneurship allows to increase the low production capacity and the quality of products. In the conditions of market economy, taxes become a special tool in the hands of the state. Through them, the authorities implement the policy of state regulation of the economy, the formation of budget revenues and extra-budgetary state funds at various levels, the stimulation of production, the realization of necessary maneuvers in various areas of the economy, the limitation of price increases and inflation, as well as the efficiency of other important measures of the state in the field of economy. Currently, Azerbaijan In the Tax Code in force in the Republic of Kazakhstan, duties and various types of taxes are not explained as essentially different, but only those paid by economic entities are distinguished. The socio-economic nature of tax concessions, the internal content of the tax is revealed through its functions. In addition to determining the nature and content of the tax, questions related to its functions are also subject to debate and discussion.

Key words: entrepreneurship, tax, politics, economic

Azərbaycanda “Yaşıl İqtisadiyyat”-ın İnkişafı İstiqamətində Sosial Siyasət Tədbirləri

Qafar Şamilov

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Nuray İbrahimova

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Davamlı inkişafı təmin etmək həm inkişaf etmiş həm də inkişaf etməkdə olan ölkələrin əldə etmək istədiyi başlıca bir hədəfdir. Lakin sənaye inqilabı sonrası sürətlə artan sənaye istehsalatı və təbii ehtiyatların qeyri məhsuldar bir şəkildə istifadəsi artıq günümüzdə ekolojik balansın pozulması ilə nəticələnmişdir. Mövcud vəziyyət davamlı bir inkişaf modelinin olmadığı sualını ortaya çıxarmağa başlamışdır. Əhali sayısının artması, təbii ehtiyatların qeyri məhsuldar istifadəsi və ekolojik tarazlığın pozulması bir sonrakı nəsillərin həyatlarını davam etdirə bilmələri nöqtəyi nəzərdən təhlükə ilə qarşı qarşıya olduğu düşünülməyə başlamışdır. Bu kimi mənfi təsirlərin qarşısını almaq məqsədilə “yaşıl iqtisadiyyat” məfhumu meydana gəlmişdir. Azərbaycanda bəzi dövrlərdə ətraf mühitin qorunması ilə bağlı müəyyən islahatların aparılmasına baxmayaraq son illərdə “Yaşıl İqtisadiyyat”-ın inkişafı ilə bağlı dövlətin təşviq edici proqramlarını, islahatlarını, irəli sürdüyü sosial siyasət tədbirlərini görmək mümkündür. Bu araşdırmanın məqsədi ilkin mərhələdə “Yaşıl İqtisadiyyat” məfhumunu geniş bir şəkildə izah etmək və Azərbaycanda “Yaşıl İqtisadiyyat”-ın mövcud vəziyyətini göstərməkdir. Araşdırmanın bir sonrakı mərhələsində isə bəsh edilən bu yeni iqtisadi modelin inkişafı ilə bağlı dövlətin irəli sürdüyü sosial siyasət tədbirləri təhlil ediləcəkdir.

Açar sözlər: Yaşıl İqtisadiyyat, Davamlı İnkişaf, Sosial Siyasət.

Factors Affecting Investment Decisions

Kanan Eyyubov

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

The study seeks to determine the main factors influencing investment decisions of investors. I examined factors influencing investment decisions, evaluate the importance of the investment factors. Making investment decisions can be difficult for investors, especially in today's changing market with its many alternative options. The choice of investment is crucial for both enterprises and the government. Making the right investment decision will lead to greater success in the future. Based on risk tolerance, investment goals, and expected returns, profit index, payback period, internal rate of return, investors select the assets or investment possibilities that best meet their needs. Most investors want to make investments that will provide them with significant returns as rapidly as possible while minimizing the danger of losing their principal. Many investment opportunities are available, and several factors affect investment decisions. Therefore, it is crucial to examine the factors affecting investor's thinking, behaviour, and expectations before making an investment decision. This review study focuses on examining the various factors effecting investors' opinions while making investment.

Keywords: Investment, stocks, bonds, investment factors

Open Innovations and the Use of Artificial Intelligence as Tools to Increase Competitiveness

Kristián Kalamen

University of Economics in Bratislava

František Pollák

University of Economics in Bratislava

Peter Markovič

University of Economics in Bratislava

Michal Ruschak

Pan-European University

Institute of Technology and Business in České Budějovice

Zuzana Dzilská

University of Economics in Bratislava

Abstract

This research paper aims to explore the dynamics of Open Innovation (OI) in the European Union, non-European Union countries and the United States, using the Innovation Index as a key metric. The study aims to provide comprehensive knowledge and inform policy, strategy, and academic knowledge on the interplay between OI, innovation, and economic performance. The findings are expected to provide valuable perspectives for policy makers, strategic planners and researchers interested in fostering innovation ecosystems and increasing economic resilience.

Keywords: Open innovation, European Union, United States, artificial intelligence

Yaşıl Rəqabət Anlayışı və Rəqabətliliyin Artırılmasının Müasir Üsulları

Səma Babayeva

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Rəqabətlik həyatın hər sahəsində, eləcə də müəssisələrin fəaliyyətində özünü göstərir. Rəqabət müəssisələrin ayaqda qalması, rəqiblərinə qarşı olan mübarizədə qalib gələrək üstünlük əldə etməsi baxımından çox vacibdir.

Məqalədə yaşıl rəqabət anlayışı və rəqabətin təmin edilməsinin müasir üsulları mövzusunda araşdırmanın nəticələri əks olunmuşdur. İlk olaraq rəqabətin izahı, sonra rəqabət üstünlüyü və onun əldə olunması üçün effektiv hesab olunan üsullar sıralanmışdır. Növbəti hissədə isə yaşıl rəqabət anlayışı haqqında lazımi məlumatlar verilmiş, onun rəqabət üstünlüyünün qazanılmasındakı müsbət rolu qeyd olunmuşdur. Eyni zamanda rəqabət üstünlüyü, davamlılıq və ətraf-mühit problemlərinin tənzimlənməsi arasında müəyyən bir asılılığın olması da məqalənin bu hissəsində göstərilmişdir. Yaşıl rəqabət mövzusunda dair çox tələb görən digər məqam isə onunla bağlı meydana çıxan iki əsas nəzəriyyədən ibarətdir. İki istiqamət mövcuddur: Çirklənmə Cənnəti hipotezi və Porter hipotezi. Çirklənmə cənnəti fərziyyəsinin mahiyyəti budur ki, kirlənməyə səbəb olan sahələr tənzimləmənin aşağı olduğu yerlərə köçürülsün. Porterin düşüncələrinə görə isə hər şirkət öz problemini öz daxilində həll etməli və beləcə məsələnin genişlənməsinin qarşısı alınmalıdır. Nəticədə qeyd olunmalıdır ki, rəqabət qabiliyyətli olmaq mütləqdir, amma hər şərtə rəqabət üstünlüyü əldə etmək naminə atılan bütün addımlarda ətraf-mühit və insan faktoru birmənalı şəkildə nəzərə alınmalıdır.

Açar sözlər: Yaşıl rəqabət, rəqabət üstünlüyü, davamlılıq, müəssisə

İnnovativliyin Ekoloji Şüurlu İstehlakçı Davranışına Təsiri

Vüsal Abbaszadə

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Məqalə yenilikçilik və ekoloji cəhətdən şüurlu istehlakçı davranışı arasındakı mürəkkəb əlaqəni araşdırır. İstehlakçı davranışı, psixologiyası və ətraf mühitin öyrənilməsi sahəsində fənlərarası tədqiqata əsaslanaraq, o, innovativliyin istehlakçıların davranışlarına, üstünlüklərinə və davamlılıqla bağlı satın alma qərarlarına necə təsir etdiyini araşdırır. Yeni ideyaları, texnologiyaları və həlləri qəbul etməyə meyl kimi müəyyən edilən innovativliyin istehlakçılar arasında ekoloji şüurun formalaşmasında mühüm rol oynadığı aşkar edilmişdir. Mövcud ədəbiyyatın hərtərəfli nəzərdən keçirilməsi yolu ilə bu məqalə innovativliyin ekoloji şüura təsirini formalaşdıran əsas amilləri, o cümlədən sosial-demoqrafik dəyişənlər, psixoloji xüsusiyyətlər və mədəni təsirləri müəyyən edir. O, davamlı innovasiya və istehlak modellərini təşviq etmək istəyən bizneslər, siyasətçilər və ətraf mühitin müdafiəsi ilə məşğul olan şəxslər üçün bu amilləri başa düşməyin vacibliyini vurğulayır. Bundan əlavə, məqalə ekoloji cəhətdən təmiz məhsullar hazırlamaq, davamlı təcrübələri həyata keçirmək və inkişaf edən istehlakçı seçimlərinə müraciət etmək üçün innovativlikdən istifadənin biznes üçün təsirlərini müzakirə edir. O, maraqlı tərəflərin davamlı təşəbbüslərdə innovasiyalara üstünlük verməsi və ekoloji cəhətdən daha davamlı gələcəyə doğru əməkdaşlıq etməsi üçün fəaliyyətə çağırışla yekunlaşır. Ümumilikdə, bu məqalə innovativliyin ekoloji cəhətdən şüurlu istehlakçı davranışını necə formalaşdırdığını başa düşməyə kömək edir və bazarda davamlılıq təşviq etmək üçün fikirlər təklif edir.

Açar sözlər: yenilikçilik, istehlakçı davranışı, davamlılıq.

Green Finance in Developed Countries

Yegane Veliyeva

Azerbaijan State University of Economics

Hamida İsgederli

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

In this research, the issue of green finance in developed countries was investigated through green bonds. In developed countries, sustainable green finance refers to financial tools and mechanisms that support environmental sustainability and the fight against climate change and encourage green economic growth. This type of financing is used in developed countries to finance environmental projects, develop green infrastructure and reduce carbon dioxide emissions. In this study, the weekly return rates of green bonds issued in the New York, France, Germany and London stock exchanges in the last two years were analyzed in the Ewiev10 Program. The results are positive. As a result of the correlation analysis of weekly data taken from the stock exchanges of 4 developed countries, the ratio of each was found to be higher than 0.70, which means that the increase in the return rates of green bonds causes long-term investors to focus more on them. The result of this allows green finance to develop further.

Keywords: Green finance, developed countries, green bond.

Land as a Natural Resource in Islamabad's Bhara Kahu Bypass Road Construction Project and Economics of the Environment

Kamran Khan

Pakneftegaz, Islamabad, Pakistan

Abstract

The Land is a natural resource. Economics of the environment focuses on the cost-effective ways of land resource allocation and its usage. Land use planning is connected with the economics of the environment. Incorrect land use change for transportation purposes affects environmental economics.

New road construction or existing road widening is based on real-time traffic studies. However, the case of the Bhara Kahu bypass road project, in Islamabad, Pakistan is different. The Bhara Kahu bypass road is wrongly routed and poorly designed. Bypass road passes through the Quaid-i-Azam University premises and it has zero setback distance from the Islamabad model school for girls. Air pollutants and greenhouse gas emissions because of the continuous flow of vehicles can cause serious health issues. The Bhara Kahu bypass project is based on inaccurate environmental impact assessment, inaccurate traffic study, zero transport planning, human rights infringements, and wrong land use change practice.

Wrong land use change of bypass road negatively affects climate change, drainage basin hydrology, public safety, food security, health security, road safety, water security of Rawal Lake in non-monsoon season, traffic-induced vibrations in school structure, institutional land use change and negatively affects sewerage infrastructure in nearest human dwellings.

Keywords: Land Resource, Road Construction, Climate Change, Traffic-Induced Vibrations, environmental economics.

Kənd Təsərrüfatında Yaşıl İqtisadiyyat: İnnovativ Yanaşmalar və Tətbiqlər

Orxan Məhərrəmov

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

i.ü.f.d. Dos. Hicran Muradova

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Məqalədə gələcəyin iqtisadiyyatı kimi adlandırılan biləcəyimiz yaşıl iqtisadiyyatın mahiyyəti, yaşıl iqtisadiyyata keçidin nə faydalar verə biləcəyi izah edilmişdir. İqtisadi inkişafa nail olmaq üçün atılan addımlarda ətraf mühit və sosial faktorları da nəzərə alınmasının vacibliyi vurğulanmışdır. Bu məqsədlə məqalədə təbii sərvətlərdən səmərəli şəkildə istifadə edilməsi və baş verən itkilərin minimuma endirilməsi, innovativ texnologiyalardan istifadə edilməsi əks etdirilmişdir. Məlumdur ki, Yaşıl iqtisadiyyat geniş anlayışdır və tək-cə ekoloji dayanıqlılığı deyil, həm də iqtisadi inkişafı və sosial rifahı əhatə edir. Bu baxımdan kənd təsərrüfatı sektoru yaşıl iqtisadiyyat üçün mühüm mərkəzlərdən biridir. Bu məqalə kənd təsərrüfatında yaşıl iqtisadiyyat konsepsiyasını tədqiq edir, onun innovativ yanaşmalarına və tətbiqlərinə diqqət yetirir. O, yaşıl iqtisadiyyatın kənd təsərrüfatı təcrübələrini necə dəyişdirə biləcəyini, davamlı inkişafı təşviq edən biləcəyini və ətraf mühitin deqradasiyasını azalda biləcəyini araşdırır. O, Əşyaların İnterneti (IoT) cihazları, dronlar və süni intellekt kimi rəqəmsal texnologiyaların kənd təsərrüfatı təcrübələrində inqilabi rolunu vurğulayır və ətraf mühitə təsirləri azaldarkən məhsuldarlığı necə artırma biləcəyi göstərilməmişdir.

Açar sözlər: Yaşıl İnkişaf, İOT, Ağıllı kənd, Yaşıl Texnologiya.

Qloballaşma və Azərbaycan İqtisadiyyatının İnnovasiyalı İnkişafı

Nərmin Nuriyeva

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Qloballaşma – Azərbaycanda innovativ inkişaf məsələlərini araşdıran məqalədə öncə çox müxtəssər olaraq innovativ artım və qloballaşma ilə bağlı bəzi nəzəri məsələlərə baxılır, geosiyasi qarşılıqların qlobal iqtisadi meyillərə neqativ təsiri diqqətə çatdırılır və qloballaşmadakı bu tərəddüdlərin qısamüddətli olacağı güman edilir. Məqalədə bu və başqa nəzəri araşdırmalar və təsərrüfatçılıq praktikasının faktiki göstəricilərinə istinadən qloballaşmanın innovativ inkişafdakı pozitiv effektlərinin gerçəklik olması iddia edilir və qeyd edilir ki, bu innovativ inkişafın ən təsirli aləti olan BXİ (birbaşa xarici investiyalar) müxtəlif ölkələr üzrə institusional mühitdəki, daxili bazarın həcmindəki və s. fərqlərə görə –bərabər paylanır və qloballaşmanın innovativ artıma təsiri də ölkələr üzrə fərqlənir. Məqalədə göstərilir ki, qloballaşma hər bir ölkədə, o cümlədən Azərbaycanda innovasiya inkişafına həm birbaşa – yeni texnoloji istehsalatlar gətirməklə və həm də imitasiya effekti ilə yeniliklər generasiyasına stimulyat yaratmaqla pozitiv təsir göstərib. Məqalədə hesab olunub ki, Azərbaycanda tam təkmil olmayan institusional mühit, daxili bazarın həcmindəki kiçikliyi kimi faktorlar yüksək texnologiyalı sektora güclü BXİ axını təmin etməyib və qloballaşmanın innovativ inkişafa potensial pozitiv təsiri tam gerçəkləşdirilməyib.

Açar sözlər: qloballaşma, innovativ inkişaf, BXİ, yüksək texnoloji ixrac, intellektual mülkiyyət

Orta Asiya Türkdilli ölkələrinin kənd təsərrüfatı və kimya məhsulları üzrə rəqabət qabiliyyətinin analizi

i.ü.f.d., müəll., Cəbrayıl Vəliyev

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Əmrah XXX

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitet

Xülasə

XXI əsrdə Orta Asiya Türkdilli ölkələrindən bir çoxunun eyni zamanda Azərbaycanın iqtisadiyyatı əhəmiyyətli dərəcədə neftdən və digər yeraltı sərvətlərdən asılıdır. Daha ətraflı ifadə etsək, Azərbaycan və Qazaxıstanın ixracatında neft və neft məhsullarının, Türkmənistanın ixracatında təbii qazın, Özbəkistanın ixracatında isə qızıl və mis kimi qiymətli metalların həcmi onların ixrac etdiyi əmtələrin digərlərinə nisbətən daha böyük həcmdə ixrac olunmaqdadır. Türkdilli ölkələrin iqtisadiyyatları əhəmiyyətli dərəcədə yeraltı sərvətlərə dayalı olmasına baxmayaraq, bu ölkələrdə kimya və kənd təsərrüfatı sahələri üzrə ixracat son illərdə artmaqda və rəqabət gücünə malik olmaqdadır. Tədqiqat işində Orta Asiya Türkdilli ölkələrinin 2021-2022-ci illərdə ixracat etdiyi bəzi kənd təsərrüfatı və kimya məhsullarının rəqabət gücü Aşkar Müqayisəli Üstünlüklər (Balassa) indeksi vasilə hesablanmış və adı çəkilən sahələr üzrə bəzi əmtələrin potensial mütləq müqayisəli üstünlüyə malik ola biləcəyi nəticəsinə gəlinmişdir. Araşdırmadan məlum olmuşdur ki, 2022-ci ildə Azərbaycanın və Türkmənistanın ixracatları 2021-ci ilə nisbətən böyük həcmdə artsada, ixracatdakı bu artımlar Azərbaycanda neft və neft məhsullarının, Türkmənistanda isə təbii qazın ixrac miqdarının artması səbəbindən baş vermişdir. Adı çəkilən Türk dilli ölkələrdə yeri sərvətlərdən asılılığın 2022-ci ildə atması digər sahələrin rəqabət gücünü azaltmışdır.

Açar sözlər: Türkdilli ölkələr, rəqabət gücü, Balassa indeksi, kimya sənayesi, kənd təsərrüfatı.

Businesses And Government – Relations and Institutional Mechanisms (The Case of Georgia)

Giorgi KATAMADZE

Batumi Shota Rustaveli State University

George Abuselidze

Batumi Shota Rustaveli State University,

Abstract

Interactions between the private and public sectors are one of the fundamental matters of the economic, social and political discourses of the modern world; it is the inspiration and significant direction of scientific researches in different areas. The country's foreign policy and internal political decisions have a significant effect on its economic development, as does the economic progress being directly connected to the country's social and political activities. This close and equally affecting interaction between politics and economics makes a regulated field in the country where commercial entities/companies have to do their business.

Business, as a main driver of the economy, is extremely sensitive to political and economic developments. The impact of government policies in the development of business entities is crucial, just as it is in the process and consequences of economic development. The relationship between the government and business is mutually beneficial and irreversible. The role of business entities and business in general in stabilizing factors such as the currency rate, employment, budget growth, and so on is significant. The goal of this article is to analyze the interrelations between business entities and governmental institutions in Georgia in order to gain a greater understanding of the institutional mechanisms of this process and to evaluate current practices.

Keywords: Business; Government; Institutional mechanism; Georgia;

Dayanıqlı Maliyyənin Təşviq Edilməsində Yaşıl İstiqrazların Rolu

Nilufər Əliyeva

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC)

Nigar Hüseyinli

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC)

Abstract

Over the past decade, the rise of green bonds has emerged as a significant development in sustainable finance. There has been considerable focus on how environmental labels affect bond yields. Green bonds are increasingly prevalent, particularly in industries where environmental considerations significantly affect business operations. They are viewed as instruments that can enhance environmental performance, underscoring their role in mitigating business' environmental footprint. Research highlights the importance of independent approval as a regulatory measure within the green bond market. Investors typically respond positively to the issuance of green bonds, with stronger reactions observed for inaugural issuers and bonds certified by independent bodies. Post-issuance, there is evidence of improved environmental performance among issuers, reflected in higher environmental ratings and reduced carbon emissions. Moreover, long-term and green investors tend to increase their holdings in companies issuing green bonds. These findings support the notion that green bond issuance serves as a signal of a company's commitment to environmental stewardship. To address these dynamics, our study introduces the Green Bonds in Business for Sustainable Development framework, aimed at addressing sustainability challenges. Our research delves into the impact of green bonds on corporate sustainability practices, offering insights into the motivations of investors and issuers entering the green bond market and the role of such bonds in channeling capital towards environmentally responsible initiatives.

Keywords: sustainable finance, sustainable development, sustainable investment, green bond, business

Study of Development Possibilities of Tourism Industry in Karabakh and Eastern Zangezur Economic Regions

Tural Bayramov

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

Tourism industry acts as one of the backbones of the global economy and plays an important role in the socio-economic development of countries. This sector has a significant share in the prosperity of regional economies, employment of people and improvement of social welfare, especially by attracting new technologies and investments to regional economies. The nature, useful resources, material and cultural heritage of the people and archaeological monuments of each region are its source of pride, and their effective use also serves as a source of income. The GDP amount of measurable direct tourism products and services in 2023 was \$3.3 trillion, which is 3% of global GDP.

Research show that, the nature of territories, rich flora and fauna, the presence of healing mineral springs, ancient caves, and cultural heritage make Karabakh and Eastern Zangezur extremely favorable for all types of tourism activities, especially rural tourism, archaeological tourism and ecotourism. The large economic potential of the liberated areas, including tourism opportunities is favourable for ensuring the employment and sustainable settlement. However, we need more programs for creation attractive tourism destinations and strengthen environmental protection measures.

Key words: Karabakh, Eastern Zangezur, tourism, ecosystem.

Solving Green Energy Problems in the Context of More Efficient Business Management Based on the Implementation of a Digital Economic Environment

Prof. Niyazi Həsənov

Department of Business and Logistics, UNEC

Assoc. Prof. Ağarzayev Azər Hüseyn

Department of Business Administration, UNEC

Ahmadova Emiliya

Department of the Business Administration, BHOS

Abstract

This article addresses the issues of digitalization of economic processes and the integration of information technologies into all areas of activity in the current phase, focusing on the primary goal of economic subjects operating in the context of digitalization to determine the advanced characteristics of green energy and establish technological connections based on artificial intelligence in the context of green energy. It includes an analysis of the scientific-theoretical production forms of green energy and examines the essence of informatization and digitalization issues within this context. The article also reviews the main characteristics of green energy by economic subjects in the market based on digitalization. It discusses trends in the Republic of Azerbaijan regarding the implementation of new advanced production technologies and the establishment of a fifth-generation communication network (5G) to achieve more efficient green energy production through digital transformation. Theoretical foundations and proposals related to blockchain issues based on artificial intelligence are aligned with global experience, including the diagnostic analysis, roadmap preparation, implementation, and testing of activities

Key words: digitalization; management of a company; business process; digital economy; innovations in management;

Davamlı İnkişaf və Yaşıl İqtisadiyyata Keçid Strategiyaları

Amanova Səyyarə, Soltanlı Pərvin

Azərbaycan Texniki Universiteti

Xülasə

Müasir dövrümüzdə “yaşıl iqtisadiyyat” termininin ekoloji tarazlığı pozmadan hamı üçün daha yaxşı həyat keyfiyyətini təmin edən davamlı iqtisadiyyat başa düşülür. BMT-nin Ətraf Mühit Proqramı “yaşıl iqtisadiyyat” anlayışını aşağı karbonlu, resurslardan səmərəli istifadə edən və sosial baxımdan inklüziv olan iqtisadiyyat növü kimi tərif edir. “Yaşıl iqtisadiyyat”da məşğulluğun və gəlirin artımı üçün dövlət və özəl sərmayələr karbon emissiyasının və çirklənmənin azaldılmasına, enerji və resurs səmərəliliyinin artırılmasına, biomüxtəlifliyin və ekosistem xidmətlərinin itirilməsinin qarşısının alınmasına imkan verən sahələrə yönəldilir.

“Yaşıl artım” məsələlərində fərqli “start nöqtələr”, ilkin struktur elementlər və hərəkətverici qüvvələrlə bağlı anlayışların izahı verilir. “Yaşıl iqtisadiyyat” konsepsiyasının davamlı inkişaf məsələləri kontekstində rolundan bəhs edir və çoxözlü yanaşma əsasında “yaşıl iqtisadiyyat”ı izah edir. Yaşıl inkişaf yoxsulluğun və digər inkişaf prioritetlərinin həllinə, davamlı və ədalətli inkişaf üçün yaşıl artım və onun nəticələri, yaşıl inkişafı dəstəkləmək üçün lazım olan amillər məsələlərinə toxunulur və bu məsələdə vahid konsepsiyanın mövcud olmaması barədə məlumat verilir. Məqalədə ilk növbədə global trendləri və perspektivləri təhlil etməklə, inkişaf etməkdə olan ölkələrdə “yaşıl iqtisadiyyat”ın inkişafının magistrəl xəttini müəyyənləşdirməklə yanaşı ölçü mexanizmləri verilmişdir. Yalnız iqtisadi artım və ətraf mühitlə bağlı məqsədlərin “barışdırılması” hesabına davamlı inkişaf təmin edilə bilər.

Açar sözlər: yaşıl artım, iqtisadiyyat, İEÖ, İEOÖ, ətraf mühit

Psychological Empowerment and Organizational Identification Expands Employee Openness to Change and Wellness: The Role of Charismatic Executive Leadership Communication

Dr. Hafiz Ghufuran Ali Khan

International Islamic University

Abstract

Background: The study looks at how organizational identity modifies the link between employee psychological empowerment and executive charismatic leadership communication for change. To advance the field of executive leadership communication for change on workers' receptivity to change, this is now a very popular area and one of considerable relevance.

Objectives: The objective of this research was to investigate the effect of charismatic executive leadership communication on employees' change openness and wellness with the mediating role of employee psychological empowerment and moderating role of employee organizational identification.

Methods: The extant study has used quantitative research design and ran a survey to collect data through structured close ended questionnaires from 219 respondents working as full time employees of IT industry based in the cities of Rawalpindi and Islamabad. The obtained data were analyzed through SPSS and AMOS.

Results: The results of the analysis confirmed that charismatic executive leadership communication for change was positively associated with employee psychological empowerment and employees' openness to change. Results also confirmed that employee psychological empowerment was positively and significantly associated with employees' openness to change and individual wellness. Furthermore, mediation mechanism of employee psychological empowerment was also statistically supported; however, moderating role of employee organizational identification was not supported.

Conclusions: It was concluded that there is positive relation between the variables; however moderating role of employee organizational identification was not supported due to Pakistani context.

Keywords: Psychological Empowerment, Organizational Identification, Openness to Change, Charismatic Executive Leadership Communication.

İqtisadi Artım, Enerji İntensivliyi, Urbanizasiya Və Azərbaycanda Ekoloji Ayaq İzi Arasında Əlaqə

Ləman Əhmədova, PhD Cəbrayıl Vəliyev

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

İqtisadi artım, enerji istehlakı və ətraf mühitin keyfiyyəti bir-biri ilə sıx bağlıdır. İqtisadiyyatlar böyüdükcə enerji tələbatı adətən artır, bu da ətraf mühitin pisləşməsinə səbəb ola biləcək qalıtıq yanacaqların daha çox istehlakına səbəb olur. İqtisadi genişlənmə və artan enerji istehlakı CO₂ emissiyalarının əhəmiyyətli dərəcədə artmasına səbəb olan Azərbaycanda bu münasibət açıq şəkildə özünü göstərir. Bu məqalənin əsas məqsədi Azərbaycanda iqtisadi artım, enerji intensivliyi, urbanizasiya və ətraf mühitin keyfiyyəti arasında əlaqəni təhlil etməkdir. ARDL metodundan və 1998-2022-ci illəri əhatə edən məlumat dəstindən istifadə edərək biz Azərbaycan üçün EKC hipotezini sınaqdan keçirdik. Zaman seriyası metodu iqtisadi artım və enerji istehlakı, həmçinin enerji istehlakı və CO₂ emissiyaları arasında iki istiqamətli əlaqəni göstərdi. Problem davamlı enerji istifadəsi və ətraf mühitin mühafizəsi ilə iqtisadi inkişafı tarazlaşdırmaqdır. Enerji texnologiyasındakı yeniliklər və bərpa olunan mənbələrə keçid ətraf mühitə təsir azaldılması üçün çox vacibdir. Siyasətçilər ətraf mühitin bütövlüyünə xələl gətirmədən dayanıqlı iqtisadi artımı dəstəkləmək üçün daha təmiz, daha səmərəli enerjini təşviq etməklə enerji kompleksində dəyişiklikləri nəzərdən keçirməyə çağırır. Davamlı iqtisadi artım enerji səmərəliliyi və ətraf mühitə nəzarəti birləşdirən vahid yanaşma tələb edir. Bu, planeti gələcək nəsillər üçün qoruyarkən cəmiyyətin ehtiyaclarına xidmət edən iqtisadiyyat yaratmaqdan ibarətdir.

Açar sözlər: enerji, iqtisadi artım, davamlı inkişaf, Ekoloji Kuznets Əyrisi, Azərbaycan

Understanding Post-Pandemic Inflation Trends in Azerbaijan: Causes and Consequences

Anar Mustafayev

Azerbaijan State University of Economics

Summary

This study examines post-pandemic inflation trends in Azerbaijan by analyzing the causes and consequences of economic changes observed in Azerbaijan. The COVID-19 pandemic has significantly affected global economies, and Azerbaijan is no exception, experiencing fluctuations in inflation rates. Through a comprehensive analysis of macroeconomic indicators, policy responses, and external factors, this study aims to provide insights into post-pandemic inflation dynamics in Azerbaijan.

The study uses mixed methods, combining quantitative data analysis with qualitative evaluation of policy measures. The main factors driving inflationary pressures in Azerbaijan include supply chain disruptions, increased government spending, fluctuations in global commodity prices, and currency depreciation. These factors not only increased consumer prices, but also created problems for the stability of the economy.

In addition, the study examines the effects of inflation on various sectors such as household consumption, investment patterns and overall economic growth. Here, the effectiveness of the monetary and fiscal policy implemented by the government of Azerbaijan in order to reduce the risks of inflation and stabilize the economy is investigated.

The findings of this study contribute to a better understanding of the post-pandemic economic landscape in Azerbaijan and provide valuable insights for policymakers, businesses and investors managing the evolving inflationary environment. Eliminating the root causes of inflation and implementing appropriate policy measures will be important for the continuation of economic recovery and long-term stability in Azerbaijan.

Keywords: Azerbaijan, pandemic, inflation, causes, consequences

Зеленые Финансы И Зеленые Инновации

Амир Фараджев

Азербайджанский Государственный Экономический Университет

Резюме

Зеленые финансы и зеленые инновации играют ключевую роль в обеспечении перехода к более устойчивой и экологически чистой экономике. Зеленое финансирование относится к финансовым продуктам и услугам, предназначенным для поддержки устойчивых и низкоуглеродных инвестиций. Сюда входят, среди прочего, зеленые облигации, зеленые кредиты и устойчивые инвестиционные фонды. Основная цель зеленого финансирования — направить капитал на проекты, оказывающие положительное воздействие на окружающую среду, такие как возобновляемые источники энергии, энергоэффективность и экологически чистый транспорт. С другой стороны, «зеленые» инновации подразумевают разработку и внедрение новых технологий, процессов и бизнес-моделей, которые способствуют экологической устойчивости. Это может варьироваться от достижений в технологиях возобновляемых источников энергии, таких как солнечная и ветровая энергия, до инноваций в области управления отходами, водосбережения и устойчивого сельского хозяйства. Зеленые инновации способствуют экономическому росту, одновременно сокращая выбросы углекислого газа и деградацию окружающей среды. В совокупности «зеленые» финансы и «зеленые» инновации создают синергетический эффект, который ускоряет переход к «зеленой» экономике. Зеленое финансирование обеспечивает необходимое финансирование и инвестиционные стимулы для «зеленых» инноваций, а «зеленые» инновации создают новые возможности и решения, которые привлекают дополнительные инвестиции. Этот благотворный цикл помогает мобилизовать капитал, способствовать инновациям и решать насущные экологические проблемы, такие как изменение климата, потеря биоразнообразия и истощение ресурсов.

Ключевые слова: зеленые финансы, зеленые инновации, устойчивое развитие, финансы, инновации.

Birbaşa Xarici İnvestisiyaların İqtisadi Artıma Təsirinin Təhlili

– Azərbaycan Nümunəsində

Xəyal Əmiraslanov

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Bu məqalədə birbaşa xarici investisiyaların (BXİ) dinamikası ilə ümumi daxili məhsul (ÜDM) arasındakı əlaqə öyrənilir və birbaşa xarici investisiyaların iqtisadi artıma təsiri analiz edilir. Tədqiqatın məqsədini Transmilli şirkətlərin həyata keçirdiyi birbaşa xarici investisiyaların iqtisadiyyata təsirini təhlil etmək və iqtisadi artımdakı rolunu analiz etməkdən ibarətdir. Araşdırma 1993-cü ildən başlayaraq 2023-cü ilin ilk 9 ayı da daxil olmaqla mövcud aralığını əhatə edir. Tədqiqat metodu olaraq ikinci dərəcəli təhlil, müqayisəli və sistemli təhlil, məntiqi ümumiləşdirmə, analitik-statistik tədqiqat metodları kimi Pearson korrelyasiya və reqressiya analizlərindən istifadə edilmişdir. Araşdırmada ölkəyə cəlb olunan birbaşa investisiyalar ilə ÜDM dinamikası müqayisəli şəkildə təhlil olunur, bu ikisi arasında əlaqənin var olub-olmamasını aşkarlamaq üçün korrelyasiya analizi həyata keçirilir və BXİ -nin iqtisadi artıma təsiri reqressiya analizi vasitəsilə öyrənilir. Pearson korrelyasiya analizi nəticəsində aşkar olmuşdur ki, BXİ və ÜDM dəyişənlər arasında yüksək səviyyədə, müsbət və əhəmiyyətli bir əlaqə mövcuddur. Reqressiya analizininəticəsində məlum olmuşdur ki, birbaşa xarici investisiyalar ÜDM-ə müsbət istiqamətdə və güclü səviyyədə mənəfi bir təsirə sahibdir. Modelin açıqlama gücü olaraq qəbul edilən R kvadratı dəyəri 0.60 hesablanmışdır. Beləki modeldəki asılı dəyişən olan Azərbaycan ÜDM-in 60 %-i müstəqil dəyişən olan birbaşa xarici investisiyalar tərəfindən açıqlanmaqdadır. Tədqiqat, xarici investisiyaların cəlbi ilə əlaqədar qurumlar və ekspertlər tərəfindən gələcək tədqiqatlar üçün etibarlı mənbə kimi istifadə edilə bilər.

Açar sözlər: birbaşa xarici investisiya, iqtisadi artım, xarici sərmayə, ümumi daxili məhsul, transmilli şirkətlər, inkişaf.

Tendencies of Green Economy in Advertising Policy of Companies

Muslumat Allahverdiyeva

Azerbaijan State University of Economics

Sona Tavakkulova

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

Green advertising marketing consists of important steps that companies take for the ecological economy. Often the steps taken for the green economy and advertising campaigns are not focused on earning high profits, but on protecting nature and health. because businesses should also understand that without a healthy society, there can be no sales market, from this point of view, the advertising strategies of the companies are also interesting and one of the actual issues of our time.

Why are green advertising tendencies so important? To explore this question, let's consider such a case. Green advertising strategies require more sensible and ethical marketing steps. For example, suppose there is a company that manufactures a product labeled "Organic" and advertises its products as such. In doing so, the company was able to influence customer choices. If it later turns out that the company is producing non-organic or harmful products, it can seriously damage its reputation. Nowadays, modern marketing is full of enterprises that try to present themselves as ecosystem companies. But some companies have such a real eco-protection system.

Keywords: Ecological Economy, Green Advertising, Advertising Policy, Green Marketing, Green Promotion

Xidmət Sferasında İdarəetmə Uçotu və Onun Təşkili Xüsusiyyətləri

Nərgiz Əlizadə

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Xidmət sektorunda idarəetmə uçotu xidmət yönümlü müəssisələrin unikal ehtiyaclarını ödəmək üçün uyğunlaşdırılmış bir sıra təşkilati xüsusiyyətləri əhatə edir. İstehsal və ya məhsula əsaslanan sənayelərdən fərqli olaraq, xidmət yönümlü müəssisələr konsaltinq, səhiyyə, təhsil və qonaqpərvərlik kimi fəaliyyətlər vasitəsilə müştərilərə qeyri-maddi dəyər çatdırmağa diqqət yetirirlər.

Xidmət sferasında idarəetmə uçotunun əsas xüsusiyyətlərindən biri xərclərin bölüşdürülməsi və qiymət strategiyalarına diqqət yetirilməsidir. Xidmətlər çox vaxt əmək və qaimə məsrəfləri kimi istehsal həcmi ilə birbaşa əlaqəli olmayan dəyişən xərclərə malik olduğundan, idarəetmə mühasibləri xərcləri müxtəlif xidmətlərə və ya müştəri seqmentlərinə dəqiq şəkildə bölüşdürmək üçün fəaliyyətə əsaslanan maya dəyərinin hesablanması və digər üsullardan istifadə edirlər.

Bundan əlavə, büdcə və proqnozlaşdırma xidmət sektorunda idarəetmə uçotunun vacib komponentləridir. Xidmət tələbinin və çatdırılmasının dinamik xarakterinə görə təşkilatlar mövsümi dəyişiklikləri, bazar tendensiyalarını və resurs məhdudiyyətlərini nəzərə alan möhkəm büdcə proseslərinə ehtiyac duyurlar.

Qısacası, xidmət sferasında idarəetmə uçotu xərclərin bölüşdürülməsi, qiymət strategiyaları, fəaliyyətin ölçülməsi, büdcənin tərtibi, proqnozlaşdırma və birgə qərarların qəbulunu əhatə edir. Bu təşkilati xüsusiyyətlər əməliyyat səmərəliliyinin optimallaşdırılması, xidmət keyfiyyətinin yüksəldilməsi və rəqabətli xidmət sənayesində davamlı artıma nail olmaq üçün çox vacibdir.

Açar sözlər: xidmət sferası, idarəetmə uçotu, performans

Yük Daşımalarının İdarə Edilməsində Yaranan Tendensiyalar: Problemlər və Həll Yolları

Xanım Məmmədova

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Yüklərin idarə edilməsi qlobal təchizat zəncirinin mühüm aspektidir və son tendensiyalar bu sahədə həm çətinlikləri, həm də imkanları vurğulamışdır. Bu mücərrəd yükdaşımaların idarə edilməsində yaranan tendensiyaları araşdırır, sənayedə maraqlı tərəflərin üzləşdiyi əsas problemləri müəyyən edir və potensial həll yolları təklif edir.

Yük daşımalarının idarə edilməsində əsas tendensiyalardan biri davamlılıq və ekoloji məsuliyyətə artan tələbatdır. Bu tendensiya iqlim dəyişikliyi və karbon emissiyalarının azaldılması zərurəti ilə bağlı artan məlumatlılıqdan irəli gəlir. Bununla belə, yüklərin idarə edilməsində davamlı təcrübələrin tətbiqi yüksək xərclər və mürəkkəb logistika kimi problemlər yaradır.

Bu problemləri həll etmək üçün sənaye maraqlı tərəfləri innovativ strategiyalar qəbul edirlər. Məsələn, şirkətlər elektrik avtomobilləri kimi yaşıl texnologiyalara sərmayə qoyur və karbon izlərini azaltmaq üçün çətdirilmə marşrutlarını optimallaşdırır. Yükəndəyənlər, daşıyıcılar və texnologiya təminatçıları kimi maraqlı tərəflər arasında əməkdaşlıq da əməliyyatları sadələşdirmək və səmərəliliyi artırmaq üçün çox vacibdir.

Nəticə etibarilə, yükdaşımaların idarə edilməsində yaranan tendensiyalar həm problemlər, həm də həll yolları təqdim edir. Davamlılığı qəbul etməklə, texnologiyadan istifadə etməklə, əməkdaşlığı inkişaf etdirməklə və məlumatlara əsaslanan strategiyaları qəbul etməklə, maraqlı tərəflər müasir yükdaşımaların idarə edilməsinin mürəkkəbliklərini idarə edə və gələcək üçün davamlı təchizat zəncirləri qura bilərlər.

Açar sözlər: yük daşımaları, yaranan tendensiyalar, problemlər

«Зелёные» Источники Национального Дохода Азербайджана

Гюнай Ахмедова

Азербайджанский Государственный Экономический Университет

Абстракт

В настоящем исследовании проводится анализ экономических аспектов зеленых источников дохода в современном мире. Основываясь на актуальных данных и литературных источниках, изучается растущий спрос на возобновляемую энергию, энергоэффективные технологии, управление отходами и другие инновационные подходы к охране окружающей среды. В ходе анализа выявляются основные факторы, способствующие развитию зеленых источников дохода, включая глобальные вызовы, правительственные стимулы, технологические инновации и социальное давление. Обсуждаются различные виды зеленых бизнесов и инвестиций, такие как возобновляемая энергия, экологически чистые технологии, устойчивое сельское хозяйство и зеленый туризм. На основе проведенного анализа делается вывод о значительных перспективах развития зеленых источников дохода в будущем. Отмечается, что переход к устойчивым моделям развития не только способствует охране окружающей среды, но и создает новые возможности для бизнеса, инноваций и инвестиций, способствуя росту экономики и улучшению качества жизни. Цель исследования - определить как изучение зеленых источников дохода может помочь Азербайджану диверсифицировать свою экономику, сделать ее более устойчивой и благополучной как с экологической, так и с социальной точек зрения.

Ключевые слова: экономический рост, «зеленая» экономика, равное распределение, национальный доход, природные ресурсы

Yaşıl İqtisadiyata İnvestisiyaların Davamlı İnkişaf Təcrübələrinə Təsiri

Səbuhi Ağaverdiyev

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti(UNEC)

Xülasə

Günümüzdə yaşıl təcrübələr həm şirkətlər üçün, həm də hökumət və qeyri-hökumət təşkilatları üçün aktual məsələlərdən biridir. Şirkətlər davamlılığın və ekoloji məsuliyyətin vacibliyini dərk etdikcə yaşıl texnologiyaların və ətraf mühitə uyğunluğun biznes əməliyyatlarında tətbiqi getdikcə daha vacib hala gəlib. Biznes əməliyyatlarında yaşıl texnologiyaların ətraf mühitə integrasiyası enerji səmərəliliyi, bərpa olunan enerji, tullantı məhsullarının azaldılması, davamlı təchizat zəncirləri, yaşıl bina, karbon emissiyalarının azaldılması, ixtisaslı işçilərin cəlb olunması, yaşıl iqtisadiyyat və tənzimləyici standartlara uyğunluğa əsaslanır. Bu ümumi xüsusiyyətlər təkcə ətraf mühitə fayda vermir, həmçinin korporativ imici də artırır, xərcləri minimuma endirir və biznesləri davamlılığa təkan verən qlobal proseslərə də uyğunlaşdırır.

İnnovasiya və texnoloji inkişaf qədim zamanlardan bəri sivilizasiyasını formalaşdıran əsas qüvvələr biri olmuşdur. Təbii ixtirasından süni intellektin yaranmasına qədər bəşəriyyətin tərəqqi trayektoriyası transformativ yeniliklərlə yadda qalıb. Bu məqalə yaşıl investisiyanın və texnoloji inkişafın cəmiyyətə, iqtisadiyata və mədəniyyətə dərin təsirini araşdırır. Tarixi mərhələləri, müasir tendensiyaları və gələcək perspektivləri tədqiq etməklə innovasiya, texnologiya və insan inkişafı arasında dinamik qarşılıqlı əlaqəni işıqlandırır.

Ümumilikdə deyə bilərik ki, biznes əməliyyatlarında yaşıl investisiyanın və yaşıl texnologiyaların tətbiqi davamlılığın təşviqi, ətraf mühitə təsirin azaldılması və ekoloji cəhətdən təmiz məhsul və xidmətlərə artan tələbatın ödənilməsi üçün çox vacib rol oynayır.

Açar sözlər: davamlı inkişaf, yaşıl iqtisadiyyat, innovasiya, ekoloji təşkilatlar, yaşıl texnologiyalar.

Dayanıqlı İnkişafda Qarabağ İqtisadi Rayonunda Turizm Kompleksinin Əvvəlki və İndiki Vəziyyətinin İqtisadi Təhlili

Könül Vəliyeva

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti, Bakı, Azərbaycan

Xülasə

Dayanıqlı inkişafda Qarabağ iqtisadi rayonunda turizm kompleksinin əvvəlki və indiki vəziyyətinin təhlilidir. Azərbaycan Respublikasında qeyri-neft sektorunun inkişafında turizm, kənd təsərrüfatı, emal sənayesi, İKT (informasiya-kommunikasiya texnologiyaları) əsas prioritet sahələr hesab olunur. Bildiyimiz kimi, turizm kommersiya xidmətlərinin göstərilməsindən ibarət bir sistemdir. Belə ki, turizm, istirahət və səyahətdən zövq almaq, evdən kənardə vaxt keçirmək, ümumi mənada mədəni hərəkət deməkdir. Müasir dövrdə turizm, kökləri sənaye və postindustrial Qərbdə gedib çıxan və getdikcə intensivləşən, kommersiya və biznes yönümlü fəaliyyətlər toplusudur. XVIII əsrin II yarısında Avropa müharibələri coğrafi diapazonu genişləndirmişdir. Əgər həqiqət tarixən müharibənin ilk qurbanıdırsa, turizm isə ikinci qurbanıdır. Genişlənən ticarət əlaqələri, peşəkar asudə vaxt, sağlamlıq və mədəniyyət baxımından turizm mədəni kapitala və zəruri təcrübəyə çevrildi. Mədəni səviyyəsi yüksək olan cəmiyyətlərdə turizm bilik, təcrübə və mədəniyyətin cilalanmış özəyini təşkil edir. Bu gün qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsi dövlətin əsas prioritetlərindəndir. Azərbaycanda turizmin inkişafı qeyri-neft sektorunun əsas istiqamətlərindən biri kimi müəyyən edilmişdir. Turizm qeyri-neft sektoru kimi iqtisadi inkişafın təməl daşını təşkil edir.

Açar sözlər: turizm, dayanıqlı inkişaf, Qarabağ, qeyri-neft sektoru.

Corporate Governance and Firm Performance

Birgul Bayramova

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

The main objective of this article is to investigate the link between corporate governance and firm performance, a relation that has recently become of great interest in the area of business management and finance. We focus in the business environment of Canada in the time span of 2001 to 2022, exploring through a large database, 473 firm-year records, the interaction of four corporate governance characteristics (CEO duality, Audit Committee size, Board Size and Board Independence). Firm performance is measured through Return on Assets (ROA) and Tobin's Q, considering firm size and leverage as controls in the study. Five hypotheses are formulated to investigate the correlation between corporate governance practices and firm performance. The research methodology employed in this study is quantitative, considering a data-set collected from a large panel of firms within a long time frame. This is shown by the results, indicating a complex interplay between these corporate governance variables and firm performance, with implications for both the theoretical understanding and day-to-day application of corporate governance. The findings enhance our understanding of the complex dynamics at play in organisational governance, and how these affect firm performance.

Keywords: Corporate governance, firm performance, Tobin's Q, ROA

Contemporary Trends of Remittances Received from Abroad in Georgia

Nino Abesadze

Ivay Javakhishvili Tbilisi State University

Otar Abesadze

Georgian National University

Abstract

Along with the deepening of globalization, against the background of the increase in the intensity of migratory mobility of the population in Georgia, the volume of remittances received from abroad in the income of the population increased, which added positive signs to migration along with the most acute global problem. Statistical analysis of remittances is important and necessary at the modern stage.

The main goal of the research is to outline and statistically analyze the trends of remittances coming to the country from abroad.

Methodology. All methods were used in the research process in accordance with the stages of statistical research: methods of statistical observation, grouping and analysis. For the calculation and analysis of the volume and share indicators of remittances, the emphasis was placed on average values, variation indicators, time series, etc. from the analysis methods.

The article discusses the statistics of remittances of Georgia against the background of the growth of emigration. In dynamics, the growth trends of these remittances are analyzed, their geographical structure is characterized, and the modern trends of income growth are given according to gender.

Keywords: Remittances, trend, analysis, geographical structure

Azerbaycan'ın Yeşil İşler ve Yeşil Ekonomi Yolu Üzerine Bir İnceleme

Orkhan Shirinzade

Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi

Özet

Sanayi devrimi sonrasında başlayan toplu üretim, kaynakların bilinçsiz bir şekilde kullanılması, üretimde her geçen gün artan rekabet doğal ve çevresel problemleri beraberinde getirmiştir. Ancak 20 yüzyılın sonlarına kadar kaynak kullanımında ve üretimde çevre ve çevresel etkiler pekte dikkate alınmamıştır. Özellikle 1980 den sonra konu her geçen gün önem kazanmaya başlamış ve ülkeler sürdürülebilirlik, yenilenebilir enerji, yeşil ekonomi, yeşil üretim, yeşil işler gibi kavramları ana hedef olarak kabul etme yolunu tutmuşlardır. Azerbaycan'da kendisinden önceki ülkelerin tecrübelerinden yararlanarak bu kavramları ana hedef olarak kabul etmek ve uygulamak için çalışmalar başlatmıştır. Bu bağlamda çalışmanın amacı yeşil ekonomi ve yeşil işler kavramını kapsamlı bir şekilde incelemek aynı zamanda Azerbaycan'da bu kavramların ne düzeyde kabul edildiğini ortaya çıkarmak ve istihdama etkisini araştırmaktır. Çalışmada derleme yöntemi ile toplanılan makale, bildiri gibi ikincil verilerden yararlanılmıştır. Azerbaycan'da sürdürülebilirlik kavramının gelişimi yıllara göre iniş çıkışlı bir süreç izlediği görülmüştür. Sonuç olarak ise ülke özellikle rüzgar ve güneş potansiyelinden faydalanarak enerjiye çevirme bu alanda istihdamı artırma ve gerekli mesleki eğitimler yolu ile iş gücü oluşturma konusunda kararlı gözükmektedir.

Anahtar kelimeler: Yeşil işler, Yeşil ekonomi, Azerbaycan'da Yeşil ekonomi

Impact of Alternative Energy Investments on Employment in Azerbaijan

Ilham Karimov

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

Transition to alternative energy sources is increasingly recognized as a vital component of global efforts to mitigate climate change and foster sustainable development. This study examines the impact of alternative energy investments on employment, focusing on the renewable energy sector's role in generating job opportunities. Paper explores the mechanisms through which investments in alternative energy projects, such as wind, solar, hydroelectric, and biomass, influence employment outcomes. Key factors influencing employment generation, including technological innovation, infrastructure development, policy frameworks, and market dynamics, are analyzed to understand the complex interplay between alternative energy investments and labor markets. The study highlights the potential for alternative energy investments to create diverse employment opportunities across various sectors. Furthermore, it examines the socio-economic benefits of renewable energy projects in terms of job creation, skills development and income generation. By elucidating the relationship between alternative energy investments and employment, this research contributes to a deeper understanding of the transformative potential of renewable energy transition in devising strategies to maximize the socio-economic benefits of sustainable energy development.

Keywords: Green finance, Employment growth, Renewable energy, Non-oil sector

Azərbaycan Respublikasının Dayanıqlı İqtisadi İnkişafında İxrac və Rəqabətqabiliyyətlilik Amilləri

Seyidhüseyn Eynullayev

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Azərbaycan Respublikası son illər sürətlə inkişaf edən iqtisadiyyata malikdir və bu prosesdə ixrac və rəqabətqabiliyyətlilik amilləri mühüm rol oynayır. Məqalədə Azərbaycanın iqtisadi inkişafında ixracın və rəqabət qabiliyyətinin əhəmiyyətindən bəhs edilir. İxrac ölkənin xarici ticarət balansına birbaşa təsir göstərməklə yanaşı, iqtisadi artımı və məşğulluğu təşviq edir. Bununla belə, Azərbaycanın beynəlxalq bazarda uğur qazanması üçün rəqabətqabiliyyətlilik faktorları mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Məqalədə Azərbaycanın cari ixrac siyasəti və rəqabətqabiliyyətlilik strategiyaları dəyərləndirilir və gələcək potensial inkişafın müzakirə olunur. Azərbaycanın iqtisadi uğurları dövlətin iqtisadi məqsədlərə doğru qətiyyətli və uzunmüddətli səyləri və uzaqgörən xarici siyasəti sayəsində əldə edilib. Sosial rifahın yüksəldilməsində, mürəkkəb sosial-iqtisadi məqsədlərə nail olunmasında makroiqtisadi sabitliyin, möhkəm siyasi-iqtisadi sabitliyin və təhlükəsiz mühitin təmin edilməsi həlledici rol oynamışdır. Bundan əlavə, ixrac və rəqabətqabiliyyətlilik amilləri ölkənin beynəlxalq aləmdə mövqeyini gücləndirən, sosial-iqtisadi nailiyyətləri dəstəkləyən əsas elementlərdir. Məqalənin son hissəsində Azərbaycanın yaşıl iqtisadiyyata keçiddə atdığı addımlar və bu keçidin iqtisadiyyata potensial təsirlərindən də bəhs edilir. Bu məqalə Azərbaycanın iqtisadi inkişafını və beynəlxalq rəqabət qabiliyyətinə verdiyi töhfələri anlamaq üçün mühüm mənbə ola bilər. Nəticə etibarilə ilə belə qənaətə gəlinib ki, Azərbaycanın iqtisadi inkişafında ixracın və rəqabət qabiliyyətinin artırılması dayanıqlı artım və beynəlxalq aləmdə güclü mövqeyə nail olmaq üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Açar sözlər: ixrac, rəqabət qabiliyyəti, yaşıl iqtisadiyyat, iqtisadi artım, strateji siyasət

Yaşıl İnsan Resurslarının İdarə Edilməsinə Ümumi Baxış

Aytən İsmayılova

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

İnsan resurslarının idarə edilməsi günümüzdə önəmli məsələlərdən biridir. Elm və texnologiyanın inkişafı, təşkilatların rəqabətqabiliyyətinin artırılması, işçi qüvvəsinin potensialından səmərəli istifadə etmək üçün insan resurslarının idarə edilməsi ilə mümkündür. İxtisaslı kadr bazasının formalaşdırılması, işçilərin müasir dövrün tələblərinə uyğun yetişdirilməsi məqsədilə təlimlərin təşkili, işçilərdə motivasiyanın artırılması, korporativ düşüncənin yaradılması insan resurslarının önəmini artırır. Dünyada yaşılıq siyasətinin populyarlaşması bütün sahələrdə yaşıl proqramların həyata keçirilməsinə səbəb olmuşdur. İnsan resurslarında da yeni baxış olaraq yaşıl insan resurslarının idarə edilməsi yaranıb. İqlim dəyişikliyi, qlobal istiləşmə, məhdud resursların sürətlə tükənməsi ölkələr və təşkilatlar tərəfindən önəmli mövzuya çevrilmişdir. İqtisadiyyat, ətraf mühit və cəmiyyət üçbucağında dayanıqlılıq və ekoloji mədəniyyəti formalaşdıracaq olan “Yaşılıq”, “Yaşıl iqtisadiyyat” siyasətləri ilə daha yaşıl dünya naminə həmrəyliyi təmin etmək mümkündür. Təşkilatlarda ətraf mühit dostu düşüncəsinin formalaşması yaşıl insan resurslarının idarə edilməsi ilə təmin edilir. Məqalədə yaşıl insan resurslarının idarə edilməsinin getdikcə qlobal səviyyədə daha da önəmli olmasından, təşkilatların yaşıl siyasətinin işçi inkişafına təsirindən, insan resurslarına qısa baxış keçirib yaşıl insan resurslarının inkişafınının təşkilati üstünlüklərə çevrilməsindən bəhs edəcəyik.

Açar sözlər: İnsan resursları, insan resurslarının idarə edilməsi, yaşıl dünya naminə həmrəylik ili, yaşıl insan resurslarının idarə edilməsi.

Biosafety of Agriculture and Directions of Its Implementation

Afag Hajiyeva

Azerbaijan State University of Economics (UNEC)

Firuza Jafarova

Azerbaijan State University of Economics (UNEC)

Abstract

In modern times, agriculture is in the transition phase from the "Green Revolution" to the "Biotechnology Revolution". Biotechnology is a field of science that studies the possibilities of using living organisms or their metabolic products to solve certain technological problems. Currently, soil and water resources are limited every year due to various natural and anthropogenic reasons. In this regard, although the increase in the volume of food production with the help of intensive cultivation methods in agricultural fields is noticeable, significant negative effects have also occurred in the natural environment and ecosystems.

Unfortunately, the growth of these products in all countries of the world is currently leading to certain shifts in agriculture. Both traditional agriculture and the production of environmentally friendly products are being squeezed and subjected to sectoral decline. Food security is an issue of high strategic importance for a country. Providing food security makes necessary the increase in output of various subsectors of agriculture, the efficient territorial regulation of this economic sector as well as sustainable development of the agro-industrial businesses with benefiting international experience. Subject of the research consists of issues such as the dangers of GMO products, methods of identification, international GMO policies and biosafety.

Key words: GMO products, biosafety, herbicides, biotechnology methods.

Evaluation of Innovations Brought By The Pandemic

Aytan Huseynli, Kamala Najafova, Farah Mammadli Bashirova

Azerbaijan State University of Economics (UNEC)

Abstract

The research aimed to analyze the impact of the COVID-19 pandemic on Organizational Behavior by focusing on leadership dynamics, remote work, employee well-being, digital transformation, project efficiency, and innovation. Methodologically, it synthesized literature, conducted statistical analysis, document analysis, and survey interviews. The findings underscored the importance of adaptability, digital transformation, effective leadership, employee well-being prioritization, strategic planning, and risk management for organizational resilience during crises. However, potential risks such as cybersecurity threats, employee burnout, technological dependency, cultural erosion, legal compliance, resource disparities, resistance to change, and reputational damage also emerged. The research's significance lies in informing organizational practices across various domains, including resilience building, leadership development, employee welfare, digitalization, risk management, and cultural preservation, amid the evolving challenges of the modern world.

Keywords: Organizational Behavior, adaptation, change, pandemic

Enhancing Economic Development through Special Economic Zones: The Case of Azerbaijan

Yusif Najafzade

Azerbaijan State Economic University (UNEC)

Abstract

Special Economic Zones (SEZs) have emerged as vital instruments for countries striving to propel their economic growth amidst global geopolitical challenges. This article delves into the dynamics of economic development, focusing on the role of SEZs in fostering growth, with Azerbaijan as a case study.

SEZs serve as catalysts for economic advancement, marked by unique legal frameworks, regulatory incentives, and robust infrastructure. They attract both domestic and foreign investments, driving industrialization and export-oriented activities. However, their success hinges on effective governance, favorable economic conditions, and strategic management.

In Azerbaijan, SEZs like the Sumgait Chemical-Industrial Park have demonstrated remarkable success, significantly contributing to the non-oil sector and attracting substantial investments. Yet, challenges persist in zones and they are facing issues such as declining investments and production.

To enhance SEZ performance, Azerbaijan must pursue strategies such as attracting private investors, revising regulatory frameworks for competitiveness, and extending incentives to foster long-term investments. Leveraging SEZs effectively could diversify the economy, stimulate industrial growth, and drive sustainable economic development.

By analyzing the Azerbaijani experience with SEZs, this article underscores the significance of strategic planning, effective governance, and continuous adaptation to evolving economic landscapes in maximizing the potential of SEZs for economic development.

Key Words: SEZ, Investment, Tax, Finance, Economy

Yaşıl Enerjinin Azərbaycanın Elektrik Enerjisi İstehsalında Artan Payı: Elektrik Enerjisi İxracı və Rəqabətqabiliyyətlilik Təhlili

Cəmil Tağıyev

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Azərbaycan elektrik enerjisi istehsalı üçün müxtəlif mənbələrdən istifadə edir. Bərpa olunan enerji mənbələrinin potensialından istifadə etməklə ümumi istehsalda payının 30%-ə çatdırılması nəzərdə tutulur. Ölkənin bərpa olunan enerji mənbələri üzrə böyük potensialı da qarşıya qoyulan məqsədlərə nail olmaq imkanlarını artırır. Elektrik enerjisi istehsalının şaxələndirilməsi ölkənin enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində mühüm rol oynamaqla yanaşı, ixrac imkanlarını da artırır. Ölkənin elektrik enerjisinin ixrac həcmi artır. Zəngin bərpa olunan enerji resurslarına malik olan ölkə ümumi istehsalda payını artırmaq üçün həmin resurslardan istifadə edir. Bütün bunlar ölkəyə elektrik enerjisinin ixracı üzrə ixtisaslaşmağa imkan verir. Elektrik enerjisi ixracının artması qeyri-neft sektorunun ixrac həcmi də artıracaq. Elektrik enerjisi ixracı artıqda qeyri-neft sektorunun ixracında öz payını daha da artırır və ölkənin əsas elektrik enerjisi ixracatçısı kimi potensialını reallaşdırmasına imkan verir. Azərbaycanın elektrik enerjisi ixracında rəqabətqabiliyyətli olmasını ölçmək üçün bir neçə indeksdən istifadə edəcəyik. Bu indekslərlə ixracın müasir vəziyyətini tədqiq edəcək, uyğun hesablamalar aparacağıq.

Məqalədə Azərbaycanın elektrik enerjisi ixracını və bu ixracın aşkar müqayisəli üstünlük (RCA), Nisbi ticarət üstünlüyü (RTA), Nisbi rəqabətqabiliyyəti (RC), Nisbi ixrac üstünlüyü (RXA) indeksini hesablayacağıq. Hesablamalar 2017-2022-ci illəri əhatə edir.

Açar sözlər: aşkar müqayisəli üstünlüklər, rəqabətqabiliyyətlilik, Vollrath indeksi, yaşıl enerji, nisbi ticarət üstünlüyü indeksi

Azərbaycanın Geoiqtisadi İnkişaf Strategiyasında Bərpa Oluna Bilən Enerji Amilinin Rolu

Nəsirzadə Rəşad

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Azərbaycan Respublikası Qafqaz regionundakı geosiyasi mövqeyinə, enerji ehtiyatlarına görə mühüm geoiqtisadi rol oynayır. Odur ki, bu tədqiqatın məqsədi əsas etibarlı ilə gələcəkdə Azərbaycan Respublikasının iqtisadi təhlükəsizlik göstəricilərinə təsir göstərən ən mühüm geoiqtisadi amillərdən birinə çevriləcək bərpa oluna bilən enerji mənbələrinin rolunu müəyyən etməkdir. Onların iqtisadi artım, inflyasiya və Azərbaycan Respublikasında birbaşa xarici investisiyalar kimi iqtisadi təhlükəsizlik göstəricilərinə təsirini müəyyən etməkdir. Bu məqsədlə Azərbaycanın iqtisadi vəziyyətini izah etmək üçün müvafiq statistik məlumatlar və məlumatlarla təsviri-analitik metoddan istifadə edilir. Bu məqalədə güman edilən fərziyyə ondan ibarətdir ki, Azərbaycanın gələcək geoiqtisadi perspektivlərində bu enerji mənbələrinin ölkənin inkişaf strategiyasında əhəmiyyətli rola sahib olmasıdır. Həmçinin bəzi digər amillər, o cümlədən liderlər və siyasi qərar qəbul edənlər tərəfindən həyata keçirilən strategiyalar bu baxımdan əhəmiyyətli rol oynayır. Həmçinin daha yüksək ambisiyalar, bərpa olunan enerji istehsalı və enerji səmərəliliyinin artırılması səyləri, istixana qazı emissiyaları öhdəliklərini yerinə yetirərkən ölkəyə ixrac üçün təbii qaz və neftə qənaət etməyə kömək edəcəkdir.

Açar sözlər: Geoiqtisadiyyat, bərpa oluna bilən enerji, neft-qaz.

Devalüasyondan Sonra Azerbaycan'da Bankacılık Sektörünün Karlılığı Göstergelerinin Analizi

Orxan Rzazadə

Azerbaycan Devlet İktisad Üniversitesi

Özet

Azerbaycan bankacılık sistemi, enflasyonla savaş ve manatın değerini koruma gibi kritik görevlerle karşı karşıyadır. Merkez Bankası, bu hedeflere ulaşmak için mücadele etmekte, ancak manat üzerindeki baskı ve karşılaşılan zorluklar neticesinde sınırlı başarılar elde edebilmektedir. Özellikle döviz kuru dalgalanmaları, manatın ABD doları karşısında değer kaybına işaret etmektedir. Azerbaycan ekonomisi, devalüasyon karşısında dayanıklılık göstermeye çalışmakta ve makroekonomik göstergelerdeki dalgalanmalar politika yapımcılar için önemli bir analiz konusu olmaktadır. Eviews kullanılarak yapılan ekonometrik analizler, bankaların performansını ve makroekonomik değişkenlerin etkilerini incelemekte, bu süreçte var olan kısıtlamalar analizin doğruluğunu etkileyebilmektedir. Ülkenin ekonomik yapısı ve gelir dinamikleri, yaşam standartları üzerinde belirleyici faktörler olarak gözlemlenirken, bankacılık sektörü, ekonomik büyüme ve finansal istikrarın sağlanmasında merkezi bir role sahiptir. Bankaların tarihî gelişimi ve mevcut yapısı, Azerbaycan ekonomisinin büyüme trendini ve finansal piyasadaki evrimini anlamak için önemli bir perspektif sunmaktadır. Sistemin ilerlemesi, vergi reformları, özelleştirme süreçleri ve yabancı yatırımlar gibi dinamiklerle pekiştirilmiş, bankacılık sektörü ekonomik gelişimin temel taşlarından biri olmuştur. Merkez Bankası, risk yönetimini ve ödeme gücünü iyileştirmek için asgari sermaye gerekliliklerini artırmak da dahil olmak üzere bankacılık sistemini güçlendirmeye yönelik düzenleyici reformlar uygulamıştır. Ayrıca, sektörde daha fazla istikrar sağlamak için bazı bankaların tasfiye edilmesi veya birleştirilmesiyle bankacılık sektöründe bir konsolidasyon gerçekleştirilmiştir.

Anahtar kelimeler: GSYİH, Menkul Kıymet ücretleri, Cari, Kupon, Net, Özsermaye, Kayıtlı sermaye, Varlıklar (RM) sağırılığı, Bütçe açığı, SSCB, Merkez Bankası anahtar kelime örnekleridir.

İşğaldan Azad Edilmiş Ərazilərdə “Yaşıl Turizm”İN İnkişaf İmkanları

Elza Həsənova

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti(UNEC)

Xülasə

Məqalədə işğaldan azad olunmuş ərazilərdə “yaşıl turizm”-in inkişaf imkanlardan bəhs edilir. Bu yazıda əsas məqsəd Qarabağın iqtisadi potensialının əsas istiqamətlərindən bir hesab olunan turizmin ön plana çıxarılmasından bəhs edimişdir. İşğaldan azad olunmuş ərazilər üçün hazırlan bütün dövlət proqramların əsas nüans iqtisadiyyatın yaşıl iqtisadiyyatın prinsipləri əsasında formalaşmasıdır. Yaşıl turizm yaşıl iqtisadiyyat bir qolu hesab olunur. Yaşıl turizmin inkişafı təmin edilməsinin burada məskunlaşmanın və məşğulluğun artmasına nail olacaqdır. Məqalənin əsas nüansı Qarabağın yaşıl turizm potensialını ön plana çıxarmaqdır. Qarabağda inkişaf etdiriləcək və yaradılacaq turizm sahələrindən bəhs edilmişdir. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə inkişaf etdiriləcək yaşıl turizmin müxtəlif istiqamətlərinin həmin ərazilərin potensialına və təbii sərvətlərinə uyğun olaraq müəyyən edilmiş və təhlil olunmuşdur. İşğaldan azad edilmiş ərazilərin relyefinə uyğun olaraq yaşıl turizmin inkişafı əks edilmişdir. İlk etabda turizmin inkişafı üçün minin investisiya tələb etdiyindən bu, inkişaf üçün böyük əmin yaradır. İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə sağlamlıq turizmi, eko turizm, dağ turizmi, qış turizm, dark turizm kimi bir sıra yaşıl turizm sahələrindən bəhs edilmişdir.

Açar sözlər: yaşıl turizm, yaşıl iqtisadiyyat, qarabağ, dark turizm, işğaldan azad edilmiş ərazilər

Yaşıl İqtisadiyyatın Şərqi Zəngəzur Regionundakı Potensialı: Gələcək Perspektivləri

Fəqan Əhmədov

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC)

Xülasə

Şərqi Zəngəzur regionunda yaşıl iqtisadiyyatın inkişafı, cəmiyyətin inkişafı, sürətli işləmə sistemi, daha təmiz bir mühit və sağlam bir iqtisadi gəlir yaradılması üçün əhəmiyyətli bir addımdır. Bu mövzuda görülən işlər, regionun inkişafı, tarixi və təbiəti ilə uyğunlaşdırılmış, dairəvi bir iqtisadiyyatı təmin etməyə kömək edə bilər. Yaşıl iqtisadiyyatın regiona bərpa, yenilik, mədəniyyət və tərəqqiyə gətirəcəyi fəaliyyətlər ictimaiyyətin dəstəyi və dünya tərəfdən gələn təşviqlərin dəstəyi ilə daha vacib bir səviyyəyə çıxmalıdır. Yaşıl iqtisadiyyatın Şərqi Zəngəzur regionunda inkişafı gələcək nəslin rifahı və ətraf mühit üçün olduqca əhəmiyyətli bir məsələdir. Bu, bölgənin sosial-iqtisadi mühafizəsi üçün zəruri olan bütün aspektləri nəzərə alınmalı və regionun sürətli inkişafına səbəb ola biləcək bütün layihələr tədqiq edilməlidir.. Bu perspektivlərə uyğun olaraq, yaşıl iqtisadiyyatın dəstəklənməsi və inkişafı üçün daxili və xarici resursların cəlb edilməsi mühüm bir hədəfdir. Şərqi Zəngəzur regionun qlobal iqtisadiyyat sistemi ilə daha sıx əlaqələndirilməsi və tərəqqi üçün bütün tərəfdaşların əməkdaşlığı ilə nəticələnəcək. Bu cəhdlərinin uğurla tamamlanması bölgənin sürətli və davamlı bir inkişafına xidmət edəcəkdir.

Açar sözlər: Şərqi Zəngəzur, Yaşıl iqtisadiyyat, Turizm, Kənd təsərrüfatı, Yaşıl enerji

Global Analysis of the Turning Points in the Environmental Kuznets Curve

Jeyhun A. Abbasov

Azerbaijan Technical University

Azerbaijan State University of Economics

Elchin Gulaliyev

Azerbaijan State University of Economics

Ilgar Seyfullayev

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

Today, the world should think more about the environmental issues than economic development. Unfortunately, our environment over centuries were adversely affected by economic externalities, epidemics and climate change. There fore today's main challenge is the protection of environment from overuse of massive production. In this context, the main question of our research is to in- vestigate the existence of a positive contribution of technological development in the prevention of environmental pollution as a result of economic growth in the whole world and in regions. The result of the study showed that the level of technological advancement used in economic development in the world as a whole gradually reduces the growth rate of environmental pollution. We analyzed Environmental Kuznets Curve (EKC) from our perspective to elaborate the turning points of economic growth e cts to environment. However, the situation that exists around the world has not been fully justi ed in some regions. In other words, the turning point in the EKC has not yet occurred for some regions.

Key words: Environmental Kuznets Curve (EKC), Environmental pollu- tion, Economic growth.

The Impact of the Russia-Ukraine War on the Georgian Real Estate Market

Keti Tskhadadze

The University of Georgia

Natia Surmanidze

The University of Georgia

Research Fellow of the Women Researchers Council (WRC) at Azerbaijan State University of Economics (UNEC),

Maia Amashukeli

The University of Georgia,

David Maceček

The University of Georgia,

Abstract

The article aims to analyze the impact of the Russia-Ukraine war on the Georgian real estate market. As the dread of potential forced military duty for male citizens has intensified every day since the conflict began, people from Russia started to move into different countries as a way to avoid potential mandatory service. The spillover effect of the conflict has affected many countries, an example of which are Poland, the Czech Republic, and even Georgia. Over the past three years, there have been a number of notable shifts in the Georgian real estate market. Prices significantly decreased as a result of the COVID-19 pandemic's substantial market impact in 2020. However, the market began to rebound in 2021 after the country slowly recovered from the pandemic, only for prices to suddenly and significantly increase during the Russia-Ukraine conflict. In order to better understand the shifts, the market has experienced and to develop a framework that stakeholders in the Georgian real estate market can use to orientate themselves in the current conditions of the market, the goal is to investigate this significant price increase during the conflict period and compare it to past trends seen in the Georgian real estate market.

Keywords: economic processes, emerging countries, real estate market.

Azərbaycanda Dayanıqlı İnkişaf Kontekstində Ekoturizmin Qiymətləndirilməsi

Sona Aghayeva

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Sona zamanlar turizm fəaliyyətinin ətraf mühitə təsirinin artması nəticəsində havanın çirklənməsi, ətraf mühitdə daşıma qabiliyyətinin itirilməsi, canlıların yaşayış mühitinin qorunması, heyvan və bitki növlərinin zədələnməsi kimi bir çox mənfi nəticələr ortaya çıxmışdır. Bütün bu mənfi turizm faktorlarının qarşısını almaq və eyni zamanda istirahət etmək üçün təbiət yönümlü alternativ turizm növü ortaya çıxıb. Hər sahədə olduğu kimi, turizm sahəsində də dəyişikliklər, transformasiyalar gedir. Bir çox ölkələrin iqtisadi inkişafına töhfə verən turizm insanların təbiətə və mədəni irsə marağının artması və sakit səyahəti mənimsəməsi ilə əlaqədar olaraq ekoturizm anlayışını ortaya atmışdır. Son illərdə ekoloji şüurun artması və insanların boş vaxtlarını dəniz, qum və günəş turizmindən başqa turizm fəaliyyətlərinə ayırmağa başlaması ekoturizmə və onun fəaliyyətlərinə marağı artırıb. Təbii mühitin və onun sərvətlərinin qorunub saxlanmasını və dayanıqlılığını təmin edən turizm sənayesinin struktur bloklarından biri olan ekoturizm sektoru təbii bölgələr, yerli əhali və turistik fəaliyyətlər arasında əlaqəni dəstəkləməklə tarazlığı təmin edir. Bu araşdırmada Azərbaycan Respublikasının ekoturizm potensialı araşdırılmışdır.

Açar sözlər: Ekoturizm, Dayanıqlı inkişaf, Dayanıqlı turizm

2018-2023-ci illər Üzrə Azərbaycanda Nağdsız Ödəniş Sistemlərindən İstifadə Göstəricilərinin və Nağdsız Ödəniş Səviyyəsinin Artımının İqtisadiyyata Təsirinin Təhlili

Heydərzadə Mirelgün

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC)

Xülasə

Son dövrlərdə dünya ölkələrinin əksəriyyətində olduğu kimi Azərbaycanda da ümumi nağdsız ödənişlər səviyyəsinin yüksəldilməsi bir hədəf olaraq qarşıya qoyulmuşdur. Nağdsız ödəniş sistemlərinin inkişaf səviyyəsi yüksəldikcə miqyas effekti sayəsində xərc səviyyəsinin azaldılması imkanları formalaşır, ödəniş sistemlərinin fəaliyyətinin effektivliyi artır. Azərbaycanda nağdsız ödəniş sisteminin inkişafındakı artımı respublikada əhalinin kreditə çıxışını yüksəldir, kartların ödəniş vasitəsi kimi funksiyası daha da artır. Nağdsız ödəniş sistemlərinin inkişafının ümumi iqtisadi artım səviyyəsinə təsirini dünya ölkələrində aparılmış müəyyən tədqiqatlarda sübut edir. Tədqiqatın məqsədi nağdsız ödəniş sistemlərinin Azərbaycan iqtisadiyyatına verdiyi töhfələrin rolunun araşdırılmasıdır. Azərbaycanda nağdsız ödəniş səviyyələrinin 2018-2023 illər üzrə artım göstəriciləri Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının məlumat bazasından götürülmüşdür. Müasir elmi araşdırmalardan, internet resurslarından, məqalələrdən də istifadə olunmuşdur. Məqalənin yazılmasında analiz, sintez və müqayisəli təhlil metodundan istifadə edilmişdir. Nağdsız ödənişlərə keçidin sürətlənməsi isə nəticə olaraq vergidən yayınma hallarının, tədavüldə saxta pulların yayılmasının, həmçinin dövriyyəsinin qarşısının alınmasına səbəb olacaqdır. Nəticə olaraq ÜDM-nin daxilolmaları da artır. Banklar tərəfindən nağdsız ödənişlərə keçid üçün gerçəkləşdirilən stimullaşdırma tədbirləri də nağdsız ödənişlərin artmasına səbəb olmuşdur.

Açar sözlər: nağdsız ödəniş sistemləri, ödəniş kartları, banklar, iqtisadi təsirlər

İqtisadi Çağırışların Naviqasiyası: Azərbaycanın Maliyyə Strategiyasında Borcların İdarə Edilməsi Problemləri

Kamran Sadıqlı

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Bu məqalə Azərbaycanın iqtisadi sabitliyi və artımında borcun idarə edilməsinin əsas rolundan bəhs edir. Məqalə daxili və xarici borcun strateji istifadəsini əks etdirir və ölkənin daha geniş iqtisadi diversifikasiya planının bir hissəsi kimi 2030-cu ilə qədər xarici borcun ÜDM-in 10%-nə endirilməsi təşəbbüsünü vurğulayır. İstiqrazlar kimi dövlət qiymətli kağızları ilə xarakterizə olunan daxili borc valyuta riskini azaltmaq və daxili bazarın inkişafına kömək etmək üçün üstünlük təşkil edir. Xarici borc inkişaf və böyümə üçün faydalı olsa da, qlobal valyuta məzənnələri və maliyyə şərtləri ilə bağlı risklər təqdim edir. Məqalədə iqtisadi suverenliyin qorunmasında və yerli inkişafın dəstəklənməsində daxili borcların strateji əhəmiyyətindən bəhs edilir. Məqalə maliyyə sabitliyini və dayanıqlığını artırmaq üçün strateji islahatların və təşəbbüslərin zəruriliyini vurğulayaraq, Azərbaycanın borc idarə etməsi ilə bağlı gələcək perspektivləri ilə yekunlaşır.

Açar sözlər: Borc İdarəetməsi, daxili borcların idarəsi, xarici borcların idarəsi, iqtisadi diversifikasiya, fiskal siyasət, valyuta riski, maliyyə dayanıqlılığı.

Kənd Təsərrüfatı Mühasibatlığı və Təsərrüfat Mühasibatlığı Məlumat Şəbəkəsi

Xəlilov Həmid

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Kənd təsərrüfatı uçotu və təsərrüfat uçotu məlumatlarının idarə edilməsi müasir kənd təsərrüfatının idarə edilməsində mühüm rol oynayır və kənd təsərrüfatı müəssisələrinin idarə və idarəçiliyinə təqdim edəcəyi müntəzəm məlumatlara görə böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bundan əlavə kənd təsərrüfatı gəlirlərinin vergiyə cəlb edilməsi, biznes aktivlərində dəyişikliklərin monitorinqi və bu sahənin maliyyələşdirilməsi kimi bir çox üstünlüklərə malikdir. Son illərdə texnologiyanın inkişafı və rəqəmsallaşma kənd təsərrüfatı məlumatlarının toplanması, təhlili və istifadəsi üsullarında inqilab edib. Kənd Təsərrüfatı Mühasibatlığı və Təsərrüfat Mühasibatlığı Məlumat Şəbəkələrinin (AAFDN) yaranması kənd təsərrüfatı uçotu məlumatlarının inteqrasiyası, idarə edilməsi və mübadiləsi üçün hərtərəfli platforma təmin etmişdir. Məqalədə AAFDN-nin müasir kənd təsərrüfatında əhəmiyyətini araşdırılır, onun əsas xüsusiyyətlərini, faydalarını və çətinliklərini vurğulanır. AAFDN mərkəzləşdirilmiş verilənlər bazasında təsərrüfat maliyyə məlumatlarının, istehsal xərclərinin, gəlir axınlarının və digər mühüm göstəricilərin toplanması və təşkilini asanlaşdırır. Məlumatların inteqrasiyası və təhlili vasitəsilə AAFDN fermerlərə öz əməliyyatları haqqında dəyərli fikirlər əldə etməyə, səmərəsizliyi müəyyən etməyə və məhsuldarlığı və gəlirliliyi artırmaq üçün məlumatlara əsaslanan qərarlar qəbul etməyə imkan verir.

Açar sözlər: mühasibat uçotu, uçotun əhəmiyyəti, kənd təsərrüfatı, təsərrüfat mühasibatlığı

Competitive Advantage in the Green Service Sector: Strategies for Sustainability

Irshad Karimli, Prof.

Azerbaijan State Economic University

Isa Aliyev, PhD student

Baku Business University

Abstract

As environmental concerns continue to escalate globally, businesses across industries are compelled to adopt sustainable practices to mitigate their ecological footprint and remain competitive. This paper explores the significance of competitive advantage within the green service sector and delineates strategies for achieving sustainability objectives.

The analysis underscores the importance of integrating sustainability into the core business strategy to attain a competitive edge. It clarifies the strategies that businesses can employ to minimize operational costs, boost brand reputation, and nurture customer loyalty through eco-friendly practices. Moreover, the paper delves into the role of innovation and technological advancements in fostering sustainability-driven competitive advantage, emphasizing the importance of continuous improvement and adaptation to evolving market dynamics.

Furthermore, the study explores strategic alliances, and regulatory compliance as instrumental factors in bolstering competitive advantage in the green service sector. It underscores the necessity of collaboration among different market subjects and consumers, to create a conducive environment for sustainable business practices.

Ultimately, the study emphasizes the importance of adopting a comprehensive strategy that incorporates environmental responsibility into all aspects of business operations in order to attain a competitive edge within the eco-friendly service industry. By embracing sustainability as a strategic imperative, businesses can not only mitigate environmental risks but also seize opportunities for growth, innovation, and long-term prosperity in an increasingly eco-conscious marketplace.

Keywords: green service sector, competition in green service sector, sustainable business practices.

Looking for a “Greenium”: Efficiency Analysis of Green Bonds Exchange Traded Funds

Andriy Popovych

Agricultural and Food Economics State Research Institute

Abstract

The paper analyses the performance of green bond ETFs compared to the conventional bond ETFs. Main purpose of the study is to prove or deny the existence of special premia in such funds. Two approaches were applied, namely the the risk-adjusted return measurement and the ratio of the fund price to its NAV. The results of the investigation allows concluding that the existence of “greenium” is confirmed

Keywords: ESG principles, green bonds, ETF

Is Banking Regulation a Factor of Green Investment in Azerbaijan and Europe & Central Asia Upper Middle-Income Countries?

Muslum Mursalov

Azerbaijan University of Economics (UNEC)

Abstract

The article deals with hypothesis about banking regulation as a factor of green investment in the context of priority trends of green finance and green investment for sustainable development. The research purpose is to determine causal links between banking regulation instruments and green investment indicators in Azerbaijan and other countries of Europe & Central Asia upper middle-income countries within formed clusters depending on banking regulation peculiarities. Research sample includes data for countries which belong to Europe & Central Asia region and to upper middle-income group, which also includes Azerbaijan, based on the World Bank statistics, and cover the following indicators: monetary sector credit to private sector, real interest rate, interest rate spread, broad money, adjusted savings: energy depletion (percentage of GNI), renewable energy consumption and CO2 emissions. Cluster analysis using Ward's method and STATA 18 tools made it possible to determine to which cluster Azerbaijan belongs. At the next stage, thanks to VAR modelling and Granger test, causal relationships between above indicators were determined to confirm or reject the proposed hypothesis for Azerbaijan's cluster and other clusters, comparing them. The obtained results can be useful to the government and other authorities in the process of policy development and strategic decision-making.

Keywords: banking regulation, monetary instruments, green investment, Azerbaijan.

Qlobal Sağlamlıq Böhranı Olan Covid-19 Pandemiyasına Təşkilatların Dayanıqlılığının təmin edilməsi

Fərəh Məmmədli Bəşirova, Kəmalə Nəcəfova

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Tədqiqatın məqsədi liderlik dinamikası, uzaqdan işləmə, işçilərin rifahı, rəqəmsal transformasiya, layihənin səmərəliliyi və innovasiyaya diqqət yetirməklə, COVID-19 pandemiyasının təşkilatda dayanıqlılığa təsirini təhlil etməkdir. Metodoloji cəhətdən araşdırmamızda ədəbiyyat sintez edilmiş, statistik təhlil, sənədlərin təhlili və sorğu müsahibələri aparılmışdır. əldə edilən nəticələr böhranlar zamanı təşkilati dayanıqlıq üçün uyğunlaşma, rəqəmsal transformasiya, effektiv liderlik, işçilərin rifahının prioritetləşdirilməsi, strateji planlaşdırma və risklərin idarə edilməsinin vacibliyini vurğulayır. Bununla belə, kibertəhlükəsizlik təhdidləri, işçilərin tükənməsi, texnoloji asılılıq, mədəni aşınma, qanunlara uyğunluq, resurs bərabərsizliyi, dəyişikliyə qarşı müqavimət və nüfuzun zədələnməsi kimi potensial risklər də ortaya çıxardı. Tədqiqatın əhəmiyyəti müasir dünyanın inkişaf edən çağırışları fonunda dayanıqlığın yaradılması, liderliyin inkişafı, işçilərin rifahı, rəqəmsallaşma, risklərin idarə edilməsi və mədəniyyətin qorunması da daxil olmaqla müxtəlif sahələr üzrə təşkilati təcrübələri məlumatlandırmaqdan ibarətdir.

Açar sözlər: Təşkilati Davranış, adaptasiya, dəyişiklik, pandemiya, dayanıqlılıq

Fiscal Policy Framework in a Decarbonized Future for Resource-rich Countries

Elmir Eyvaz-zada

Economic Scientific Research Institute of the Ministry of Economy of the Republic of Azerbaijan

Abstract

In a world transitioning towards decarbonization, resource-rich countries (RRCs) face unique challenges in shaping their fiscal policy frameworks, which necessitate significant adjustments. This paper analyses the effects of decarbonization for the fiscal policies of RRCs, focusing on the intersection of fiscal sustainability and sustainable development goals. We assess the role of fiscal discipline, medium-term budget frameworks, and green fiscal policies in guiding resource-rich countries moving towards a decarbonized future.

Additionally, we conduct an analysis to assess the potential effects of decarbonization on various aspects of the economy, including budget revenues, expenditure, and overall fiscal sustainability landscape. This comprehensive analysis aims to provide valuable insights into the design and implementation of fiscal policies tailored to the needs of resource-rich countries amid the ongoing global energy transition. Furthermore, we explore how the implementation of green fiscal policies can assist resource-rich countries in managing the challenges of decarbonization while achieving their sustainable development goals.

Keywords: decarbonization, fiscal policy, resource-rich countries, public finance, green fiscal policies.

The Crisis as an Accelerator of Innovation and a Transformer of the Innovation Culture within Public Administrations? A Comparison Between Switzerland and Azerbaijan

Lukas Baschung

Haute école de gestion Arc//HES-SO – University of Applied Sciences Western Switzerland

Aydan Eyvazzade

Azerbaijan State University of Economics

Summary

Based on a comparison between Swiss and Azerbaijani public administration units, we examine the extent to which the crisis relating to the 'covid-19' pandemic had an accelerating effect on the introduction of innovations and a transforming effect on the innovation culture. While the accelerating effect can be affirmed, the transforming effect is denied. Contrary to the findings of a previous study, carried out in non-crisis times, the successful introduction of innovations did not have a significant effect on the innovation culture. It is therefore hypothesised that this different finding can be explained by the circumstances of the (non-)crisis. Future studies should examine this hypothesis and expand on the present exploratory study.

Keywords: public administration, innovation culture, crisis, Switzerland, Azerbaijan

Social Marketing: Requirements for Entrepreneurship in Rural Areas

Liudmyla Tarasovych

Polissia National University

Maryna Yaremova

Polissia National University

Tetiana Usiuk

Polissia National University

Svitlana Lavrynenko

Polissia National University

George Abuselidze

Batumi Shota Rustaveli State University

Anna Slobodyanik

National Aviation University

Abstract

The article emphasizes that the implementation of the marketing concept in social spheres is becoming increasingly relevant in the context of solving current social problems in Ukraine, along with economic and political challenges. The article considers the concept of social marketing, which is based on the harmonious merger of public interests, consumer needs and profitability of business entities. The purpose of the article is to justify the necessity and advantages of using social marketing methods and programs for the development of the national economy in general, with a special emphasis on rural entrepreneurship. The methodology of this study is based on the established scientific principles of empirical research in economics and the theoretical foundations of management and development of social marketing. The article describes a new model of entrepreneurship that emphasizes the coherence of business and social problem solving. These concepts are considered in relation to their contribution to solving social problems and ensuring public welfare. The practical significance of this study lies in the scientific substantiation of the use of social marketing in the field of rural entrepreneurship, where it can be considered as a form of social management, specialized marketing activities for business, a planned tool for regulating the market economy and a social policy tool. Future research will be aimed at developing quantitative and qualitative criteria for assessing the impact of social technologies and programs, with further testing of the results.

Keywords: social marketing, social sphere, rural entrepreneurship, social technology, social projects, investment.

Sustainable Vertical Farming and the Aspects of Transportation

Lórinç Utasi

Hungarian University of Agriculture and Life Sciences

Dr. János Ádám

Hungarian University of Agriculture and Life Sciences

Dr. György Ágoston

University of Dunaújváros, Institute of Informatics

Abstract

Due to more regular extreme weather conditions, overpopulation yet decreasing numbers of farmers, soil loss, and insecure food supply the importance of Controlled Environmental Agriculture is tending to play more and more important roles in the future of cities as well. The resource use efficiency, versatility, productivity, and quality of the products grown in Controlled Environmental Agriculture are way more advanced compared to open field grown and conventional greenhouse growing systems. However, mainly due to artificial lighting demand that is used in high-tech greenhouses and in closed type vertical farms it is turned out that they can be very energy demanding with high operations of costs. Especially, after COVID-19 and the Russian-Ukrainian war, lot of vertical farms experienced unfavourable financial conditions or even faced with bankruptcy. Therefore, new generation of vertical farms, production methodologies and business strategies were developed individually yet commonly by several cases. Within this book chapter, we would like to emphasise the possible reasons and causes why several industry players went into bankruptcy, and why others survived and progressed further. For instance, for failures, it was noted that in many cases lot of farms did not rely on already existing expertise and tried to resolve complex developments by themselves. On the other hand, it seems it was a winning strategy for example to apply inhouse renewable energy powerplant to reduce the operational expenditure and carbon footprint as well. The impact of vertical farms on transport can be seen, on the one hand, in the need for transport (transport of raw materials and finished products), but this can also be done in an environmentally friendly way. On the other hand, a farm system located in a sufficiently dense network can reduce the overall amount of long-distance transport of crops. Furthermore, the book chapter explains the current situation of controlled environmental agriculture in Hungary.

Keywords: Controlled Environmental Agriculture, greenhouse, Hungary, operational expenditure, overpopulation, transportation, vertical farm

The Future of Green Art Investments: AI Models for Sustainable Practices

Ornela Ramašauskaitė

Mykolas Romeris University

Abstract

This research aims to transform the conventional approach to art investment by embedding the principles of sustainability and ethics at its core. As the art market experiences a shift due to geopolitical conflicts and global calls for environmental accountability, there is a pressing need to evaluate and realign art investment strategies that traditionally focus on financial metrics without sufficient consideration for environmental impact or ethical practices. The study leverages Artificial Intelligence (AI) and Deep Learning to perform a historical analysis of art market data during geopolitical strife. The methodology extends to assess the environmental impact and encourages the promotion of eco-friendly art practices. It includes examining a range of artist demographics and geopolitical factors to enable a thorough and multifaceted risk assessment. Deconstructing historical trends and biases has led to the development of a dynamic, adaptive framework capable of anticipating market shifts with increased sensitivity to sustainable development goals. The research identifies AI's dual role as a financial analysis tool and an advocate for green management in the art sector. This research outlines significant practical implications, advocating for a recalibration of art investments to include environmental and social impacts as key performance indicators. By shifting towards AI-enhanced models prioritising sustainability, the art market is set to adopt a proactive role in the sustainability movement. This realignment has the potential to influence policy-making and reshape investors' perspectives towards more responsible and conscious art stewardship.

Keywords: Sustainable Art Investment; Artificial Intelligence; Geopolitical Risk Assessment; Green Management in Art; Ethical Algorithmic Decision-Making; Eco-friendly Art Practices; Financial Analysis Tools in the Art Market

Green Growth Policy in Visegrad: Key Drivers from Economic and Non-Economic Perspective

Nazrin Akhundzada

Azerbaijan State University of Economics

Vusal Ahmadov

Azerbaijan State University of Economics

Abstract

This paper investigates the effectiveness of implementation of the green growth policies in Visegrad countries. The reduction in dependence on fossil fuel energy and natural resources as inputs in production, greenhouse gas emission (GHG) in line with achieving ongoing economic growth are the main targets of green growth strategies. The green growth policies are evaluated through the lenses of market-based and non-market categories. The market-based policies are taxation on pollution and trading of pollution license while non-market instruments entail the command-and-control regulations and active technology-support policies. The implementation of both market and non-market policies are evaluated and their effects on the level of fossil fuel energy consumption, GHG emissions and natural resources as input in production to GDP ratios are evaluated. Taxation of pollution and establishment of pollution market are designed to incentivize the efficient use of energy and resource and to facilitate a shift to greener technologies which, are crucial for green growth in long-term. However, level of implementation for green technologies in Visegrad countries remains considerably low. Slovakian economy, dependent on energy-intensive heavy industries and inability of initiating green technologies makes it worst performer in the Visegrad region. Despite being crucial, taxation of pollution and regulation of emissions are not sufficient strategies for long-term green growth without active government support essential for transition to green technologies.

Keywords: green economy, Visegrad, economic growth, green technology, pollution, fossil fuels, energy

From Green Ideas to Action: Interdisciplinary Approaches for Sustainable Development

Victoria Atinuke Olujimi

The University of Ibadan

Emeka E. Okafor

The University of Ibadan

Abstract

The need for sustainability has become more crucial with pressing environmental challenges. The need to examine green ideas for action is necessary and that is where interdisciplinary approach comes to fore. This approach mobilizes different disciplines working together for a common goal. However, interdisciplinary is an elusive concept which makes it difficult for researchers, research funding and performing organizations to formalize it. Sustainable solutions are needed to drive a profound societal transformation towards a sustainable, equitable, resilient, low-carbon, and prosperous future. This article will focus on strategies for sustainable solutions in order to explore potential pathways for change and to establish a collaborative, trans-disciplinary research agenda for the upcoming years. This chapter aims to demonstrate how interdisciplinary approaches for sustainable development promote green ideas for action. Utilising systematic review, this study will examine seven themes which includes: indicators of green ideas, conceptualization of interdisciplinary approaches in relation to sustainable development, benefits of interdisciplinary approaches, profile existing interdisciplinary experiences in green ideas, the role of research organizations in interdisciplinary approaches, explore the reasons and challenges for selecting interdisciplinary approaches for green ideas. Lastly propose recommendations to reinforce develop and improve trans-disciplinary research activities. All the themes will be reviewed in line with how actions can be taken while transitioning to green ideas. It is expected that individuals, researchers and stakeholders will be able to foster more collaboration and interdisciplinary approaches in sustainable development as well as eliminate researches that foster mono-disciplinary.

Keywords: Actions, Green Ideas, Interdisciplinary Approaches, Solutions, Sustainability

Risk Management in Sustainable Development and Innovation

Silviya Kostova

Tsenov Academy of Economics

Zhelyo Zhelev

Tsenov Academy of Economics

Abstract

The research presents a novel approach to analyzing and evaluating risk management methods in sustainable development. It specifically focuses on environmental, social, and economic risks, examining the role of financial control as a critical aspect of economic entities' financial and sustainable development.

In the face of dynamic changes and digital challenges, organizations are compelled to implement increasingly complex and effective risk management methods. This research is timely, as it addresses the growing need for organizations to implement integrated financial control and audit systems. These systems, comprehensive frameworks that combine financial control measures and auditing processes, support strategic decision-making for sustainable development and innovation.

The research employs a robust and rigorous methodology, including qualitative and quantitative data analysis, risk analysis, and evaluation of the effectiveness of existing risk management strategies. Modelling is used to predict potential risks and their impact on sustainability and innovation, ensuring the utmost validity and reliability of the research findings.

The research findings not only underscore the crucial role of financial control and auditing in ensuring the transparency and reliability of financial and non-financial information in the dynamic environment of modern business but also provide practical and actionable insights.

These insights further emphasize the necessity to develop and implement integrated and adaptive financial control and audit systems, linked to the risk management process, as a key component for successful risk management in the context of sustainable development and innovation.

Keywords: sustainable technologies, risk management, financial control, strategic audit, resource optimization, innovations, efficiency, and transparency

Global Economy and the Green Transformation Challenges: Trends and Shifts in Paradigm

Prof. Evdokimov A.I., Doctor of Economic Sciences,

St. Petersburg State Economic University,

Prof. Guliev M.Y., Doctor of Economic Sciences,

Azerbaijan State Economic University

Petrushkevich A.N., Ph.D. in Economics,

Belarus State Economic University

Abstract

Purpose. Megatrends in the global economy have been examined as a foundation for mutually beneficial international cooperation in economic, environmental and energy spheres. It has been shown that the global economic fragmentation hampers the clean energy transition. The analysis of the green transformation reflects a shift in paradigm of the global economy development.

Methodology. A reflective analysis of the intersecting trends in discussions on sustainability and green transformation have been presented. Restrictive policies have been considered. An overview of challenges in globalization have been proposed and potential models of international interactions in the epoch of multiple transformations have been elaborated.

Need for the study. Consensus on the “green path” development is needed for the smooth international flows of minerals in the global transition to clean energy. Solutions have not been found on many issues related to the climate change mitigation and the green transition.

Practical Implications. The article addresses the problems of the intensive competition for the control over the flows of investment and clean technologies. It has been justified that the pragmatic approaches and consensus are needed for maximizing benefits of green transformation and enhancing international cooperation.

Findings. The article provides critical analysis of views on contradicting enhancement of the global green transformation. The importance of international regulatory framework elaboration for intensifying green investment has been confirmed. In addition, there is a need for developing green financial infrastructure as well as climate reporting system complying with new international standards.

Keywords: green transformation, sustainable development, clean energy transition, shifts in paradigm, Paris Agreement, decarbonization, cross-border carbon tax.

Sustainability of Tourism and Regional Airports Based on Good and Less Good Practices

Rovena Vangjel

University “Aleksandër Moisiu

Abstract

In a regional comparison, the sustainability of tourism in the countries of the Central-Eastern European and Balkan regions is the least competitive and capable of development compared to other European countries. Therefore, we want to present the practices of regional airports that have taken significant steps to make airports more sustainable. We conducted our research by analyzing data from scientific publications, journals, and industry and company data. In doing so, we analyzed in detail the main characteristics of the sustainability of tourism and regional airports in the international space, with particular regard to the efforts of regional airports to reduce their carbon emissions. In addition, in this study, we compare the results of our previous analyzes with the results and main findings of the summary reports on sustainability of the World Economic Forum and the Airport Carbon Accreditation Organization and the International Council of Airports Europe. In addition, the summary results of our case studies of Budapest Airport, Tirana International Airport, AviAlliance Holding, and the Vinci S.A. group are also considered when compiling our final study.

Keywords: airport carbon dioxide emission reduction accreditation program carbon neutral airports, global sustainability standards, international initiatives for airport sustainability, regional airport sustainability strategy, social, environmental and economic sustainability initiatives, sustainability and development of travel and tourism,

Towards Green Transformation: Diplomatic Strategies in the Caspian Basin

Aydan Aliyeva

University of Potsdam

Abstract

This paper examines the imperative for green transformation in the Caspian Basin and explores the role of diplomatic strategies in driving sustainable development in the region. As environmental concerns escalate globally, the Caspian Basin also emerges as a critical focal point due to its ecological significance and geopolitical complexity. Drawing upon a multidisciplinary approach, this paper investigates the intersection of environmental challenges, diplomatic efforts, and sustainable development goals in the Caspian Basin context. By analyzing key diplomatic initiatives and policy frameworks, the paper elucidates the evolving landscape of green diplomacy in the region. Furthermore, it assesses the effectiveness of existing diplomatic strategies in addressing environmental issues such as water scarcity, pollution, and biodiversity loss. Through case studies and empirical analysis, the paper highlights successful diplomatic interventions while identifying areas for improvement and future research. Ultimately, the findings underscore the urgent need for enhanced diplomatic collaboration and innovative strategies to facilitate a transition towards green transformation in the Caspian Basin, ensuring the long-term ecological integrity and socio-economic prosperity of the region.

Keywords: green energy, sustainability, green economy, water, Caspian Sea.

Azərbaycanda Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələrinin Maliyyələşdirilməsi Mexanizmləri

Seyidov Ariz

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Yeni dövrümüzdə dünyanın inkişaf etmiş ölkələri öz siyasətlərini davamlı inkişafı təmin edilməsi istiqamətində qururlar. İqtisadi inkişafın müasir modeli olan davamlı inkişafda əsas məqsəd təbii qorumaqla mövcud resurslardan insanların ehtiyacları üçün istifadə edilməsini təmin etməkdir. Belə ki, mövcud resurslar istifadə edilərkən yalnız hazırkı nəsillər deyil, eyni zamanda gələcək nəsillərin ehtiyacları da nəzərə alınmalıdır. Müasir dövrdə enerjiyə və enerji resurslarına olan tələbatın həcmi nəzərə alındıqda onda davamlı enerji siyasətinin nə qədər mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini görə bilərik. Dünyanın əksər ölkələri öz enerji ehtiyaclarını neft, təbii qaz və kömür kimi ənənəvi enerji mənbələri hesabına ödəməkdədir. Bildiyimiz kimi bu resurslar isə tükənəndir, ətraf mühiti çirkləndirəndir. Alternativ enerji mənbələri isə əsasən ekoloji cəhətdən təmiz və tükənməzdir. Bu səbəbdən dövlətlərin maliyyə siyasətinin həyata keçirilməsində alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrinin diqqət mərkəzində olması mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Ənənəvi enerji mənbəyi olan karbohidrogen ehtiyatlarının tükənən olması və ətraf mühitin çirklənməsinin qarşısının alınması alternativ və bərpa olunan enerji mənbələri hesabına istehsal edilən enerjinin həcminin qlobal miqyasda yüksəldilməsini zəruri edir. Məhz bütün bunları nəzərə alınaraq elmi məqalədə alternativ və bərpa olunan enerji mənbəlinin maliyyələşdirilməsi Azərbaycan nümunəsində tətqiq edilmiş, əldə edilmiş nəticələr əsasında müvafiq təkliflər verilmişdir.

Açar sözlər: Davamlı inkişaf məqsədləri, maliyyə siyasəti, alternativ enerji, bərpa olunan enerji

Analysis of Foreign Trade Relations between Azerbaijan and the Baltic Countries

Assistant Professor Inga Erina

Riga Technical University (RTU), Latvia

Research Professor Mara Peterson

Riga Technical University (RTU), Latvia

Humbat Humbatov

Riga Technical University (RTU), Latvia

Associate Professor Sugra Humbatova

Azerbaijan State University of Economics (UNEC), Azerbaijan

Abstract

In modern times, foreign trade is one of the priority issues for all countries of the world. Because countries cannot develop without establishing mutual economic relations with each other. As foreign trade develops, states integrate into the world economy and establish mutually beneficial relations. Countries gain mutual benefits by trading with each other based on the principle of absolute and relative advantages. Commodity-money relations reflecting the sum of foreign trade of all countries of the world is called international trade. In the process of international trade, import and export operations are carried out. Currently, there is great interest in the goods produced in Azerbaijan on the world market, which stimulates import-export operations with other countries, including the Baltic countries. The relevance of the study is also based on the above. The article examines trade relations between Azerbaijan and the three Baltic countries of Latvia, Estonia and Lithuania in 2009-2022. Based on statistical indicators for the main types of products, it was established that in some years there was a decrease in import and export operations. The reason for the decrease in trade turnover in 2020 is due to the COVID-19 pandemic. Azerbaijan is a country that exports fuel energy and imports non-oil products from the Baltic countries. The lack of research conducted on this topic and the fact that the statistics of 2023 are not published at the same time have created limitations in the comprehensive conduct of the research. Analysis, generalization, and comparative analysis methods used during the research. The information base of the research are the annual reports of the International Trade Organization and at the same time the data of EuroStat, Statistical Committee of the Republic of Azerbaijan are used. The current economic situation between Azerbaijan and the Baltic countries is investigated with reference to official sources, which constitutes the scientific novelty of the work.

Keywords: international trade, import-export transactions, free trade, protectionist policy, relations

Yaşıl İqtisadiyyat İqtisadi Təhlükəsizlik Amili Kimi

Bəşirova Samira

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Xülasə

Son illərdə iqtisadi ədəbiyyatda “yaşıl iqtisadiyyat” termini getdikcə populyarlaşır. Müəlliflərin fikrincə, onu dərk etmək və vahid anlayışa malik olmaq üçün onun müasir iqtisad elminin digər kateqoriyaları ilə, xüsusən də “iqtisadi təhlükəsizlik”lə əlaqəsini qurmaq lazımdır. Bu aktual problemin həlli bu məqalə çərçivəsində nəzərdən keçirməmizin məqsədidir.

İlk növbədə, iqtisadi təhlükəsizliyin və onun amillərindən biri olan “yaşıl” iqtisadiyyatın mahiyyətini müəyyən edən müvafiq konsepsiyaların və proseslərin açıqlanmasına müraciət etmək lazımdır. Fikrimizcə, burada iqtisadi təhlükəsizlik anlayışı dominant rol oynayır, çünki “Yaşıl” iqtisadiyyat onu təmin edən amillərdən biridir. Öz növbəsində, “iqtisadi təhlükəsizlik” anlayışı “iqtisadi təhlükə” anlayışından yaranmışdır. İqtisadi təhlükə dedikdə nə nəzərdə tutulur? İqtisadiyyat elmi baxımından belə bir təhlükə, ilk növbədə, iqtisadi xarakterli təhlükədir. Bunu yadda saxlamaq vacibdir, çünki iqtisadiyyat üçün təhlükələr təkcə iqtisadi xarakterli deyil, həm də siyasi, texnogen, təbii, hərbi və s. ola bilər.

Açar sözlər: İqtisadi təhlükəsizlik, qlobal iqtisadiyyat, böhran, fundamental və təbii tədqiqatlar, yaşıl iqtisadiyyat, yaşıl marketing, təhsil.

Green Marketing

Tamila Kartsivadze

Batumi Shota Rustaveli State University

Abstract

This paper analyzes the importance and need of green marketing for the successful operation and development of business. Green marketing is the latest concept and trend in marketing, which is the most relevant and successful today, due to the fact that its importance is recognized and liked by environmentalists, supporters of sustainable development, for the mentioned consumer segment. Companies that use green marketing are more likely to have a sense of social responsibility, environmental care, and sustainability.

In the mentioned paper, the course of green marketing is discussed, as one of the important innovations for business, as well as the strategies used in green marketing and its relationship with marketing 4P, which is the most important for marketing.

The results of various research conducted in the world are also presented, examples of large brands that use green marketing on their way to success are given, challenges and ways to solve them are mentioned.

Keywords: Green marketing, social responsibility, sustainable development.

Социальные Функции Туризма

Наргиза Абдувахидова

Международный Университет Туризма И Культурного Наследия
“Шелковый Путь”

Аннотация

Одним из составляющих гуманистического образования является образование в области туризма. Гуманистическая функция туризма определяется тем, что туризм рассматривается как средство межличностных коммуникаций. В статье показано, что туризм является продуктом долгого культурно-исторического развития, показано культурное и духовное значение туризма, его влияние на развитие студента как личности.

Ключевые слова: культура, гуманистическая функция туризма, физическое и культурное развитие.

Economic Potential for the Development of Renewable Energy Sources in Azerbaijan

Elmira Gojaeva

Azerbaijan State Economic University

Tatiana Gutium

Academy of Economic Studies of Moldova

Sevda Mamedova

Odlar Yurdu University

Abstract

Even though the oil and gas complex is a leading part of the Azerbaijani economy, other areas of the economy also influence the country's socio-economic development. In this case, renewable energy sources are no exception. Favorable natural conditions and the country's geographical location are among the factors for the effective use of this type of energy supply. In the current conditions, when the period of accelerated growth in oil and gas production in Azerbaijan has ended, the continuation of the most influential and productive development of the country should be provided based on the large-scale application of an innovative method of managing available resources and the systematic introduction of incentive mechanisms that will ensure further progress towards innovation. For these purposes, it is of particular interest to the scientific study of the accumulated experience in the formation of organizational and economic development mechanisms in these industries, the implementation of appropriate generalizations in the realities of reforming the oil and gas industries, and the systematic improvement of mechanisms for ensuring sustainable development. The main goal of this study is to assess the economic potential of green energy development in Azerbaijan. The efficiency of this sector was also analyzed, and the hypothesis about the impact of market prices for gas and oil on the renewable energy supply was tested.

Keywords: Sustainable Development, Decarbonization, Low-carbon Energy, Energy Transition, Energy Policy.